

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული გიბლიოოთეკა

საქართველო

ანოტირებული ბიბლიოგრაფიული საძიებელი

წიგნი 11

თბილისი
2012

UDC (ქაბ) 016: 908 (479..22)
ს-322

საძიებელზე მუშაობდნენ:

ე. იმნაძე
ლ. მარინა შვილი
ნ. მაჭავარიანი
ფ. წარიტოგა
თ. ხიზამბარელი

გამოცემის რედაქტორი:

გ. კიკილაშვილი

რედაქტორი:

გ. ქვათაძე

ბიბლიოგრაფიული რედაქტორი:

გ. თაყნიაშვილი

**კონსულტანტი კლასიფიკის
საკითხებში:**

ლ. გაბულია

კომპიუტერული უზრუნველყოფა:

შ. პაპალაშვილი, თ. ქურციკიძე

საქართველო: ანოტირ. ბიბლიოგრ. საძიებელი/საქ. პარლა-
მენტის ეროვნ. ბიბ-კა [რედ. ე. ქვათაძე]. – თბ. , 2011. – 20 სმ.

წ. 11/[საძიებელზე მუშაობდნენ: ე. იმნაძე, ლ. მარინა შვილი
და სხვ. ; გამოც. რედ. გ. კიკილაშვილი] . – 224 გვ.

ISBN 978-9941-0-2019-3 (ეპლა წიგნის)
ISBN 978-9941-0-3164-9 (წიგნი 11)

რედაქტორისაგან

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ქართველოლოგის განყოფილების ერთ-ერთი ძირითადი საქმიანობაა შეაგროვოს, ფართოდ წარმოაჩინოს და საქართველოს საკითხებით დაინტერესებულ პირებს მიაწოდოს ინფორმაცია საქართველოს შესახებ გამოქვეყნებულ ლიტერატურაზე.

განყოფილება აგრძელებს საინფორმაციო საძიებელ „საქართველოს“ გამოცემას, რომელიც საქართველოსმცოდნეობით დაინტერესებულ პირებს და სამეცნიერო დაწესებულებებს მიაწვდის ინფორმაციას ბიბლიოთეკაში შემოსულ ახალ წიგნებზე, ჟურნალებსა და კრებულებში გამოქვეყნებულ სამეცნიერო თუ პოპულარული ხასიათის საინტერესო სტატიებზე.

წინამდებარე საძიებელი წინა საძიებლების გაგრძელებაა. ეს და შემდეგი რამდენიმე გამოცემაც ხარვეზების შექმნას თვალისწინებს, რაც საშუალებას მოგვცემს საძიებლის შემდეგი ნომრები გამოცემის წლების მიხედვით წარმოვადგინოთ.

საძიებელში წარმოდგენილი მასალა განხლაგებულია უნივერსალური ათწლილადი კლასიფიკაციის მიხედვით. იგი ანოტირებულია, რაც კითხველს დასახელებული ლიტერატურის შინაარსისა და ძირითადი მონაცემების გაცნობის საშუალებას მისცემს.

მაჩვენებელს ერთვის პირთა ანბანური საძიებელი.

საინფორმაციო საძიებელზე მომუშავე თანამშრომლები სიამოვნებით მიიღებენ დაინტერესებულ პირთა შენიშვნებსა და წინადაღებებს. აქვე გთავაზობთ აღწერილი ჟურნალების სიას.

აღწერილი უურნალებისა და კრებულების სია

1. გონიო-აფსაროსი
2004 გ. 4, 5
2005 გ. 6
2. თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე
2002 გ. 11-12
2003 გ. 1-2 (13-14)
3. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის
კათედრის შრომები
2004 გ. 31
4. თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი
2005 №3 (22), 4 (23), 5 (24), 6 (25)
5. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება
2005 გ. 35
6. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწლები
2003 გ. 22
7. ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები
2005 №9
8. კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული
2005 გ. 9
9. კვალი
2002 №1-2, 3, 4-5
2003 №1, 2-3, 4-5
10. კრიტერიუმი
2005 №13
11. ლიტერატურა და სხვა
2005 იანვარი

12.ლიტერატურის მატიანე
2005

13.ლიტერატურული აჭარა
2002 №1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11-12

14.მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის
2004 გ. 26

15.მესხეთი
2002 გ. 5
2005 გ. 6-7

16.მეცნიერება და ტექნოლოგიები
2003 №1-3, 4-6, 7-9, 10-12

17.მნათობი
2003 №1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12

18.პირიმზე: საქართველოს მწერალთა საერთო-ეროვნული კავშირისა და მცხეთა-მთიანეთის მწერალთა სალიტერატურო ალმანახი
2002 №5

19.საენათმეცნიერო ძიებანი
2004 გ. 16

20.საისტორიო შტუდიები
2004 გ. 5

21.საისტორიო ძიებანი
2004 გ. 7

22.საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ექონომიკის სერია
2005 გ. 13: №1-2, 3-4

23.საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია
2005 №1

24. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია
2005 №1, 2
25. საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვეგები
2004 გ. 9
26. სოციალური ეკონომიკა
2002 № 1, 2, 3, 4, 5, 6
27. ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი
2004 №1
28. ქართული ენის სახლი
2004 №2-3 (10-11), 4 (12)
29. ქართული წყაროთმცოდნება
2004 გ. 10
30. Хроника 2000
2002 Вып. 47-48

მეცნიერება

1. არაბული ა. ქამი მეცნიერების გამოსარჩლებისა. - თბ., 2005. - 67 გვ.

ახალი იდეოლოგია, გლობალიზაცია და თანამედროვე სახელმწიფო, მეცნიერებათა აკადემიის რეფორმა და მეცნიერების მდგომარეობა საქართველოში.

2. თბილისის კულტურისა და ხელოვნების სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია (11. 2004). სტუდენტთა 11 სამეცნიერო კონფერენცია: მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. - თბ., 2004. - 90 გვ.

კონფერენციის თემატიკა: კულტუროლოგია, ხელოვნებათმცოდნებათ, ისტორია, ლიტერატურათმცოდნება, ბიბლიოლოგია-ბიბლიოგრაფია, ეთნომუსიკა და კულტურული ტურიზმი.

3. „კავკასიის არქეოლოგია, ეთნოლოგია, ფოლკლორისტიკა“. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია (2004. თბილისი). მოხსენებათა მოკლე შინაარსების კრებული ეძღვნება აკადემიკოს ანდრია აფაქიძის დაბადებიდან 90 წლის იუბილეს. - თბ., 2004. - 274 გვ.

მოხსენებათა ავტორები: ო. და ვ. ჯაფარიძეები, ა. ალექაშვილი, ი. ალიევი, დ. აფაქიძე, ვ. ასლანიშვილი, პ. ახანჩი, რ. ახმედოვი და სხვ.

4. საინსტიტუტო სამეცნიერო სესია (2004; თბილისი). მოხსენებების მოკლე შინაარსები, თბილისი, 2004 წლის 31 მაისი - 4 ივნისი / [რედ. : ლ. კოტრიკაძე]. - თბ., 2004. - 164 გვ.

მოხსენებების მოკლე შინაარსი რელიგიის, ისტორიოგრაფიის, ლიტერატურათმცოდნების, გენეალოგიის, ხალხური შემოქმედებისა და სხვ. დარგებში.

5. ბარამიძე შ. უნივერსალური შინაარსის წიგნი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 88-93.

პუბლიკაციაში განხილულია ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომებში შესული (II, პუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია) ზოგიერთი ნაშრომი.

6. ფარესიშვილი ო. საქართველოში მეცნიერების ფუნქციონირების ზოგიერთი სამართლებრივი ასპექტი / ო. ფარესიშვილი, ლ.

კვარაცხელია, ა. სულაძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 3-7. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

1990-იან წლებში ქვეყანაში მეცნიერების მდგრადირების გა-საუმჯობესებლად მიღებული ნორმატიული აქტები.

შიგნი. კოლექციონერები

7. ზოიძე ზ. ბორის პასტერნაკის ლურჯედიანი რეკული და აგ-ტოგრაფები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 7-59.

ცნობილი ბიბლიოფილის მამის ხარაზის პირად კოლექციაში დაცული რუსი პოეტის – ბორის პასტერნაკის – ხელნაწერი რეკულისა და აგტოგრაფების შესახებ.

დამწერლობა

8. აბრამიშვილი გ. შარაგასის სტელა და ქართული კულტურის ისტორიის პრობლემები // საქართველოს ხელოვნების სახელმ-წიფო მუზეუმის ნარკვეგები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 29-47. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაშრომში განხილულია ქართული დამწერლობის წარმოშობის დათარიღებასთან დაკავშირებით არსებული პრობლემები: „ფარ-ნავაზის თეორია“, „მესრობ-მაშტელის თეორია“, პ. ინგოროვას მიერ წინაქრისტიანული ხანის ქართული ანბანური დამწერლო-ბის დაკავშირება შარაგასის სტელასთან (აღმოჩენილია მცხე-თის არქეოლოგიური კესაცედიციის დროს არმაზისხევის საპი-ტიახშო ნეკროპოლში).

9. შავიშვილი ბ. ზოგი რამ ქართული ასომთაგრული დამწერ-ლობის შესახებ: (საკითხის დასმის წესით) // თბილისის სახელ-მწიფო უნივერსიტეტი: ძელი ქართული ენის კათედრის შრომე-ბი. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 135-146.

მრგვლოვანის ასონიშანთა გრაფიკული ანალიზის შედეგად ნაშრომში გამოთქმულია მოსაზრება მრგვლოვანი მთავრულის კუთხოვანი დამწერლობიდან მიღებისა და ქართულ-ბერძნული სამყაროს დაახლოების შედეგად მთავრულში გარკვეული გრა-ფიკული ცვლილებების შეტანის თაობაზე.

კულტურა

10. მქედლიშვილი გ. ქართული კულტურის პარადიგმა. - თბ., 2004. - № 64 გვ.

შეა საუკუნეების ქართული პოლიტიკური კულტურის პრობლემები და რუსთაველის „გეფხისტყაოსანი“. კულტურის განვითარების დონე ქვეყნის ისტორიის ცალკეულ პერიოდებში.

11. გამებილაძე გ. ქართული კულტურა გლობალიზაციის კონტუქტებში: (წაკითხულია 2004 წლის 2 ოქტომბერს საერთაშორისო ფორუმზე „გლობალიზაცია და ცივილიზაციათა დიალოგი“) // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 57-63.

12. კენჭოშვილი კ. ჩვენ – უძველესი ევროპელები // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 68-71.

ევროპის საზღვრები და პოლიტიკურ-კულტურული ორიენტაციები; მსგავსება და განსხვავება კათოლიკურ-პროტესტანტულ და მართლმადიდებლურ ევროპულ ქვეყნებს შორის; ევროპა და საქართველო.

13. ფუტკარაძე შ. ქართული კულტურის კვალი სტამბოლში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 63-73.

ქართულ და უცხოურ წყაროებში დაცული ცნობები სტამბოლში მცხოვრები ქართველების, ქართველთა ახალშენის, სკოლებისა და სალოცავების შესახებ. ყურადღება გამახვილებულია ფერიშოს ქართველ კათოლიკეთა საგანეზე (ეკლესია-მონასტერი სკოლითა და სტამბილური), რომელიც წარმოადგენდა ქართველთა კულტურულ-საგანმანათლებლო ტაძარს.

14. შათირიშვილი ზ. ქართული კულტურა VS ტფ (თბ)ილისური კულტურა // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №2-3 (10-11). - გვ. 3-6. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

„მადალი“ ქართული ნაციონალური კულტურის დაპირისპირება ქალაქის „მდაბიურ“ კულტურასთან XIX ს.-ში. თბ(ტფ)ილისური კულტურის კარნავალურობისა და „თოჯინური მითოსის“ ფენომენის ანალიზი. თბილისის ორ – ზედა (არისტოკრატიულ-ბურჟუაზიულ) და ქვედა (პლებისის) – ქალაქად დაყოფა თანამედროვე მწერალ აკა მორჩილაძის პროზაში.

15. Курбас Л. Вузол братніх зв'язків // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47- 48. - с. 374-375.

Угодаємо що відповідь на це питання буде відповідною.

Відповідь на питання

16. таємо що відповідь на це питання буде відповідною. - тд., 2004.

- 152 дг. 02 квітня 2004 року. таємо що відповідь на це питання буде відповідною.

До питання про те, чи було відповідь на це питання, відповідаємо, що відповідь на це питання буде відповідною. - 152 дг. 02 квітня 2004 року. таємо що відповідь на це питання буде відповідною.

17. 60 років тому відповідь на це питання буде відповідною. - тд., 2004. - 99

дг. 02 квітня 2004 року. таємо що відповідь на це питання буде відповідною.

До питання про те, чи було відповідь на це питання, відповідаємо, що відповідь на це питання буде відповідною. - 60 років тому відповідь на це питання буде відповідною.

18. Свідченням про те, що відповідь на це питання буде відповідною, є свідченням про те, що відповідь на це питання буде відповідною. - 2004. - 9. - 234-238.

ენციკლოპედიური ლექსიკონები

19. ოეზელიშვილი ს. უცხო სიტყვათა ლექსიკონი. - თბ., 2005. - 1054 გვ.
ლექსიკონი მოიცავს 27000 ტერმინს და 200000 განმარტებას.
20. ინგლისურ-ქართული ოემატური ლექსიკონი / შემდგ.: ზ. გარსევანიძე (5 500 სიტყვა). - თბ., 2004. - 259 გვ.
ლექსიკონში წარმოდგენილია ოემები: ოჯახი, პროფესია, სახწავლებები, ხელოფება, მედიცინა, სპორტი, ბიბლიოთეკა, მუზეუმები და სხვ.
21. კალანდია თ. 2000 ლაზური სიტყვა. სალექსიკონო მასალა. - თბ., 2005. - 94 გვ.
ლექსიკონი მოიცავს სოფელ სარფში მცხოვრები ლაზების ცოცხალი მეტყველების ნიმუშებსა და ხოფური კილოკავის ძირითადი ლექსიკური ფონდის 2000 სიტყვას.
22. მოხევური ლექსიკონი / [შემდგ.: ნ. სუჯაშვილი, ი. ფიცხლაური. რედ.: ა. არაბული]. - თბ., 2005. - 468 გვ.
ნაშრომში წარმოდგენილია მოხევური სამზარეულოს, ტანსაცმლის, ხელსაჯმის, შინამრეწველობის, სამეცნიერო ინვენტარისა და სხვ. ამსახველი ლექსიკა. სალექსიკონო მასალა შეგროვილია ხევის სოფლებში, ნაწილი ამოწერილია ხევის ეთნოგრაფიული ყოფის ამსახველი წყაროებიდან.
23. პირთა ანოტირებული ლექსიკონი XI-XVII სს. ქართული ისტორიული საბუთების მიხედვით. ტ. 3 / მასალები შეკრ. და გამოსაც. მოამზ.: ა. ბაქრაძემ, ლ. რატიანმა და გ. ოთხმეურმა. ტომი შეადგინეს დ. კლდიაშვილმა და მ. და გ. სურგულაძეებმა. - თბ., 2004. - 359 გვ.
- ლექსიკონში წარმოდგენილია მასალა ქართულ დოკუმენტურ წყაროებში მოხსენიებული პირების, საქართველოს ისტორიულ რეგიონებში დემოგრაფიული მდგომარეობის, ცალკეული ფეოდალური სახლებისა და მათი გენეალოგიური განშტოებების შესახებ.
24. რუსულ-ქართული ლექსიკონი / შემდგ.: მ. კანკავა. [რედ.: ა. დავითიანი]. - თბ., 2005. - 578 გვ.

ლექსიკონში მოცემული 18000 სიტყვა გვხვდება ქართული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების რუსული ენისა და ლიტერატურის სახელმძღვანელოებში, მოსწავლეებისათვის გამიზნულ მხატვრულ და საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ლიტერატურაში.

25. სოციალურ და პოლიტიკურ ტერმინთა ლექსიკონი-ცნობარი / [სარგე. ჯგუფი: ე. კოდუა და სხვ.; გამომც.: ლ. ბერაია]. - თბ., 2004. - 351 გვ.

26. ბაკურაძე ლ. იოანე დამასკელის „დიალექტიკა“ და სულხან-საბა თრდელიანის „ლექსიკონი ქართული“ // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 160-170. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ს.-ს. თრდელიანის მიერ ლექსიკონზე მუშაობისას გამოყენებული ლიტერატურული წყაროები.

27. იორდანიშვილი ლ. რაფიელ ერისთავის „ქართულ-რუსულ-ლათინური მცენარეთა, ცხოველთა და ლითონთა ლექსიკონი“ // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 138-149.

მწერლისა და და საზოგადო მოღვაწის - რაფიელ ერისთავის ლექსიკოლოგიური და ლექსიკოგრაფიული საქმიანობა. „ქართულ-რუსულ-ლათინური მცენარეთა, ცხოველთა და ლითონთა ლექსიკონის“ აგების პრინციპი, შედგენილობა და ძირითადი ნაწილების დახასიათება. მცირე განმარტება რ. ერისთავის საბუნების სტატუსი მეცნიერებათა დარგში მოღვაწეობის მიზეზების შესახებ.

28. კახაძე ო. როგორ იქმნებოდა და მზადდებოდა გამოსაცემად ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 150-163.

დოკუმენტური მასალა ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონზე მუშაობის პროცესის შესახებ. ლექსიკონის მომზადებაში მონაწილე მეცნიერებისა და სპეციალისტების ჩამონათვალი.

29. ტაბიძე მ. ონომასტიკა და ლექსიკოგრაფია // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწლეული. - 2003. - გ. 22. - გვ. 41.

46. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ონომასტიკური მასალა ქართული ენის განმარტებით და ისტორიულ ლექსიკონებში.

ჟურნალისტიკა. პრესა. ტელევიზია. პუბლიცისტიკა

30. მინაშვილი ს. გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ 1918-1921 წ.წ. - თბ., 2004. - 56 გვ.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ ადგილი და როლი დამოუკიდებელი საქართველოს მედიის განვითარებაში.

31. ოსეფაშვილი დ. პუბლიცისტიკის ჟანრთა ტრანსფორმაცია თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით: (ინფორმაციული შენიშვნა, ანგარიში, ინტერვიუ და რეპორტაჟი). - თბ., 2004. - 168 გვ.

ჟანრთა ტრანსფორმაციის მონოგრაფიული, კომპლექსური, სისტემური კვლევა ქართული გაზეთების – „საქ. რესპუბლიკა“, „თბილისი“, „დრონი“, „რეზონანსი“, „ძავკასიონი“, „ალია“, „კვირის პალიტრა“, „ახალი თაობა“, „ივერია ექსპრესი“ და „დილის გაზეთი“ – პუბლიკაციების საფუძველზე. პარალელური გავლებული XX ს.-ის 10-20-იანი წლების ქართულ და თანამედროვე უცხოურ პრესასთან.

32. წერეთელი გ. ერთი ცხოვრება: ემიგრანტის თავგადასავალი. - თბ., 2004. - 160 გვ.

მეორე მსოფლიო ომის დროს სამშობლოდან გადახვეწილი პარიზელი ემიგრანტის, ჟურნალ „გუშაგის“ რედაქტორის მოგონებები.

33. პირიმზე – 10 // პირიმზე. - 2002. - № 5. - გვ. 256-261.

საქართველოს მწერალთა კავშირისა და დუშეთის ლიტერატურული ცენტრის ორგანოს, აღმანას „პირიმზის“ დაარსებიდან 10 წლისთავის გამო.

34. ჩეგნი მედიკო... // კვალი. - 2003. - № 4-5. - გვ. 47.

გამოთხოვება ჟურნალისტ მედეა ლორთქიფანიძესთან.

35. ჭუმბურიძე დ. ქართული პუბლიცისტიკა ცარიზმის კოლონიური პოლიტიკისა და ანტიქართული რესული პრესის წინააღმდეგ 1907-1910 წლებში // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - გ. 5. - გვ. 121-133. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველი ერის შეურაცხმულებელი, შოვინისტური ხასიათის წერილები რუსულ და სომხურენოვან გაზეთებში: „გოლოს კაგაზა“; „ზაკაგაზიუნიქი“, „მშაკი“, „აშხატავორი“ და მათთან დაპირისპირებული ქართველი პუბლიცისტები გაზეთების – „დროებისა“ და „საქართველოს“ ფურცლებზე.

საზოგადოებები. სამეცნიერო დაწესებულებები

36. გელენავა ი. თავისუფალი-თვითმოქმედი საზოგადოებები აფხაზეთში 1900-1917 წლებში // საისტორიო ძებანი. - 2004. - გ. 7.

- გვ. 156-167. რეზ. რუს. ენაზე.

მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის, განათლებისა და კულტურის პროფილის გაერთიანებები და ამსახავობები, ქველმოქმედებისა და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებები და მათი საქმიანობა.

37. პაპუნიძე გ. ბათუმის აგრარული ბიოტექნოლოგიებისა და ბიზნესის ინსტიტუტის წარსული და მომავალი // კვალი. - 2003.

- №4-5. - გვ. 40-41.

38. ჩხარტიშვილი ნ. საქართველოს მებადეობის, მევენახეობისა და მედგინეობის სამეცნიერო – კვლევითი ინსტიტუტი // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 5-6. რეზ. ინგლ. და რუს. ენგბზე.

ინსტიტუტის წარსული და აწმყო.

ხელნაწერები

39. გასვიანი გ. სვანეთის საღვთო ხელნაწერები: (სახარებები, მატიანებები, სულთა მოსახსენებლები და სხვ) // ქართული წყაროთ-მცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 153-161. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ადგილობრივი მწიგნობრების ხელით შექმნილი ხელნაწერები – მნიშვნელოვანი წყარო სვანეთის კულტურული განვითარების შესწავლისათვის.

40. გიპერტი ი. ქართული პალიმფსესტური ხელნაწერი Cod. Vind.2 // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ქველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 149-161.

ნაშრომში წარმოდგენილია ავსტრიაში დაცული ქართული პალიმფსესტური ხელნაწერის შესახებ არსებული ინფორმაცია, ვენეციი პალიმფსესტის წარმომავლობისა და შინაარსის კალეგის შედეგები.

41. უტიე ბ. ახალი ასომთავრული ფრაგმენტი მარკოზის სახარებისა // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 147-148.

მაშტოცის სახელობის მატენადარანში დაცული ქართული ხელნაწერის ფრაგმენტი და აღწერილობა.

ფილოსოფია. ფსიქოლოგია. ესთეტიკა. ეთიკა

42. ბუაჩიძე თ. ფილოსოფიური ნარკვევები. ტ. 2. - თბ., 2005. - 741 გვ.
აგტორის ცალკეული გამოკვლევები ფილოსოფიის პრობლემებზე, წერილები, რეცენზიები და ინტერვიუები.

43. თევზაბე გ. სოლომონ დოდაშვილი. - თბ., 2005. - 29 გვ.
ფილოსოფოსის, პედაგოგის, საზოგადო მოდგაწის – ს. დოდაშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

44. ლაბუჩიძე დ. ნიკო ჭავჭავაძე. - თბ., 2004. - 27 გვ.
ფილოსოფოსის ცხოვრება და საქმიანობა.

45. მახარაძე მ. ფილოსოფია. პოლიტიკა. მცირე პროზა. - ბათუმი, 2004. - 329 გვ.

ქართული ფილოსოფიის ისტორიის, რელიგიის აქტუალური საკითხების, საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესებისადმი მიმღვნილი პუბლიცისტური წერილების, მინიატურებისა და ჩანაწერების კრებული.

46. არჩილ ბაქრაძე // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 185.

ფილოსოფიის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი. ნეკროლოგი.

47. ბაგრატიონი ი. ფრიდრიხ ნიცშესა და კონსტანტინე კაპანელის ფილოსოფიურ-ესთეტიკური შეხედულებები // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 65-74. რეზ. ინგლ. ენაზე.
48. ბაქრაძე ა. „არც უკვდავება არ არსებობს „უსიყვარულოდ“ // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 142-157.
- სიყვარულის ფენომენი და ზოგადსაკაცობრიო კულტურა (ან-ტიკური სამყარო, ებრაელთა ცივილიზაცია, ქრისტიანობა, კლასიკური და თანამედროვე ლიტერატურა).
49. ბერია ნ. სახე და უდაბლესი სახე, როგორც ლოგიკური ტერმინები // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - № 2. - გვ. 94-99. რეზ. ინგლ. ენაზე.
- „სახის“, როგორც ფილოსოფიური ტერმინის განსაზღვრება ძველი ქართული და ბერძნული მწერლობის მიხედვით.
50. ბრეგაძე ა. თავისუფლებისათვის წამებული // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 186-188.
- გამოთხოვება ფილოსოფოს გიორგი (ჟორეს) ცინცაძესთან. აქვე იბეჭდება მისი ოვტობიოგრაფიული ლიტერატურული ჩანახატი – „აღსარება“.
51. გიორგი (ჟორეს) ცინცაძე // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 184-185.
- ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი. ნეკროლოგი.
52. ზაქარაძე ლ. უკან პრჩეს კვალი განათლებული // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 77-79.
- ქართველი ფილოსოფოსის, აკადემიკოს შალვა ხიდაშელის რესთოვების დიებანი, რესთაველის მსოფლმხედვებელობის ფილოსოფიური ასპექტების განხილვა.
53. თევზაძე გ. XX საუკუნის ფილოსოფიის ისტორია. - თბ., 2002. - 603 გვ.
- რეც.: მახარაძე მ. ახლებურად გააზრებული XX საუკუნის ფილოსოფია // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 160-164.

54. თვალთვაძე დ. ეფრემ მცირის ერთი „შეისწავე“ ორიგენეს „ჰექსალების“ შესახებ // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ქველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 162-165.

ეფრემ მცირის მთარგმნელობითი საქმიანობის თავისებურებანი. პავლეს ეპისტოლეთა თარგმანების შემცველი ათონური ხელნაწერის ეფრემისეული სქლლიოს კვლევის შედეგები.

55. მაისაია გ. კატაფატიკა-აპოფატიკა ფსევდო-დიონისე არეოპაგელთან // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №4 (12). - გვ. 46-49. რეზ. ინგლ. და რუს. ენეზე.

არეოპაგიტული კრებულის მნიშვნელობა ქრისტიანული მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებაში. არეოპაგიტიკის ერთ-ერთ თავში უფლის შემეცნების კატაფატიკურ-აპოფატიკური მეთოდის წარმოდგენა, ფსევდო-დიონისეს დამოკიდებულება ღმერთის სახელდების საკითხისადმი.

56. მთიბელაშვილი თ. ერთი ვარიაცია ექსისტენციალიზმისა და მერაბ მამარდაშვილის ფილოსოფიების მიმართების თემაზე // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 35-43. რეზ. რუს. ენაზე.

57. მთიბელაშვილი თ. კულტურის დირექტულებების ობიექტურობის პრობლემა მერაბ მამარდაშვილის ფილოსოფიის შექმნები // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 123-129. რეზ. რუს. ენაზე.

58. „რუსთაველის თარგმა არის შენი გადარჩენის პირობა“ // პირობები. - 2002. - №5. - გვ. 153-156.

შალვა ნუცუბიძის 1968 წელს დაწერილი წერილი („რუსთაველის სახელობის ლიტერატურის ინსტიტუტის დირექტორს“), რომელშიც გადმოცემულია მის მიერ „ვეფხისტყაოსნის“ რუსულ ენაზე თარგმნის ისტორია და იოსებ სტალინის როლი ამ საქმეში / ი. შენგელიას პუბლიკაცია.

59. სიხარულიძე ი. მოსე გოგიბერიძე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 88-89.

ფილოსოფოს მოსე გოგიბერიძის ცხოვრებისა და სამეცნიერო მოღვაწეობის ზოგიერთი დეტალი.

60. შიომვიდი ი. ივანე ჯავახიშვილი: ქართული შუასაუკუნეო-ბრივი სამართლის ფილოსოფიური ანალიზი // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 107-113. რეზ. ინგლ. ენაზე.
61. შემანაშვილი გ. გამოყენებითი ეთიკის საფუძვლები. - თბ., 2004. - 183 გვ.
- რეც.: ცუცქირიძე მ. // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 160-162.
62. ჭელიძე მ. მეოცე საუკუნის სამოციანი წლების გამოქვიდი ქართველი ფილოსოფოსები // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 111-122.
- ქართველ ფილოსოფოსთა ახალი თაობის ორი თვალსაჩინო წარმომადგენლის – ზურაბ კაკაბაძისა და თამაზ ბუაჩიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ცალკეული ფრაგმენტები.
63. ჭელიძე მ. ქართული ეროვნული გონი ფილოსოფიურ-ისტორიული ასპექტით. - თბ., 2002. - 328 გვ.
- რეც.: მახარაძე მ. მრავალწლიანი შემოქმედებითი მოღვაწეობის ლოგიკური შედეგი // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 182-183.
64. Ахвердян Р. Блаватська і Грузія // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с. 232-247.
- უკრаїнською тєрмінами ٹ. ბლаузаცკა და საქართველო.
65. Мамардашвілі М. “Бути філософом – це доля“ : Размову вів Юрій Прилюд // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 756-771.
- ინტერв'ю ფილოსოფოს მერაბ მამარდაშვილთან ფილოსოფіасა და ფილოსოფოსებზე / ინტერв'ю ჩაიწერა ი. პილუკმა.
66. Тукаленко І. Жива думка і життедайна форма // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 784-794.
- Сოცხალо აზრი და სახიცოცხლო ფორმა. მერაბ მამარდაშვილის ფილოსოფიური მოძღვრება.
67. Хоменко Г. Слово Мамардашвілі // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 771-783.
- მერაბ მამარდაშვილის ცხოვრება და მსოფლმხედველობა.

68. Iremadze T. Die Notwendigkeit einer prädikationslogischen theorie des seins Unterzsucht am Beispiel von Petrizis "Proklos-Kommentar" // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 119-122. რეზ. ქართ. ენაზე.

ეოფნის პრედიკატულ-ლოგიკური თეორიის საჭიროება. გამოკვლევა იოანე პეტრიშვილის „პროკლეს-კომენტარზე“ დაყრდნობით.

რელიგია

69. ახალი აღთქმა. - ობ., 2004. - 512 გვ. ტექსტი თანამედროვე ქართ. ენაზე.

70. გურიის უდაბნოს სავანე: გურიის იოანე ნათლისმცემლის უდაბნოს მამათა მონასტერი. - ობ., 2005. - 12 გვ.

მონასტრის ისტორია და დღვენდელი მდგომარეობა.

71. ვარდოსანიძე ს. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი უწმინდესი და უნებარესი კალისტრატე (1932-1952 წწ.). - ობ., 2004. - 121 გვ.

კალისტრატე ცინცაძის ცხოვრება და საეკლესიო მოღვაწეობა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ეპარქიები, მღვდელმთავრები XX ს.-ის 20-50-იან წლებში.

72. ლეონიძი. სიტყვა წმ. თამარ მეფის დღეს 1 მაისს / [რედ. გამომც.: მამა დავით (გოცირიძე); იბეჭდ. ბოლნისის მთავარეპისკოპოსის თადეოზის ლოცვა-კურთხევით. - ობ., [2005]. - 24 გვ.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიძეს ქადაგება თამარ მეფეზე.

73. მათეს სახარება: გიორგი მთაწმინდელის რედაქცია / [ტექსტი გამოსაც. მოამზ. და განმარტ. დაურთეს ე. გიუნაშვილმა და ზ. სარჯველაძემ]. - ობ., 2004. - 203 გვ.

74. მარკოზის სახარება: გიორგი მთაწმინდელის რედაქცია. / ტექსტი გამოსაც. მოამზ. და განმარტ. დაურთეს ე. გიუნაშვილმა და ზ. სარჯველაძემ]. - ობ., 2004. - 139 გვ.

75. მაშვრალინი და ტეორომმიმენი / [შემდგ. და გამომც.: დეკანოზი კონსტანტინე პაიჭაძე]. - ობ., 2005. - 26 გვ.

ფოტოალბომი მე-20 ს.-ში მოდგაწე სასულიერო და საერო მოღვაწეებისა, რომელთაც ზეწოლისა და შევიწროების მიუხედავად ლირსეულად ატარეს ქრისტიანის სახელი.

76. შისი ყოვლადუწმიდესობა მთავარებისკოპოსი კონსტანტინეპოლისა, ახლისა რომისა და მსოფლიო პატრიარქი ბართლომეოს I საქართველოში: სიტყვათა კრებული / ბერძნულიდან თარგმნა და წინასიტყვაობა დაურთო ო. მესხმა. - თბ., 2004. - 155 გვ.

კრებულში თავმოყრილია პატრიარქ ბართლომეოს I-ის სიტყვები, წარმოთქმული საქართველოში ვიზიტების დროს.

77. მრევლიშვილი ნ. გრიგოლ ნეოკესარიელის ეკლესიასტეს მეტაფრასის ძველი ქართული თარგმანი. - თბ., 2005. - 60 გვ.

წიგნში გამოქვეყნებულია III ს.-ის წმიდა მამის - გრიგოლ ნეოკესარიელის ნაშრომის ქართული თარგმანი, შესრულებული XI ს.-ში ეფრემ მცირის მიერ. ტექსტს ახლავს გამოკვლევა და ლექსიკონი.

78. პავლე მოციქულის ეპისტოლე გალატელთა მიმართ წმიდა მამათა კომენტარებით. თარგმანი ეფრემ მცირისა (XI ს.) / გამოსაც. მოამზ. და ლექსიკონი დაურთო ე. კოჭლამაზაშვილმა. - თბ., 2004. - 64 გვ.

გალატელთა ეპისტოლეს განმარტების კრიტიკული ტექსტი.

79. უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II მეცნიერების, განათლების, კულტურისა და ხელოვნების შესახებ / შემდგენელ-გამომცემელი გ. შიხაშვილი. - თბ., 2004. - 236 გვ.

80. ქრექაძე მ. ნათლის ცნება ძველ ქართულ მსოფლმხედველობაში. - თბ., 2005. - 123 გვ.

ფერის შემეცნებითი ფუნქციის როლი ძველ ქართულ ქრისტიანულ მსოფლგაბებაში.

81. ყიფიანი გ. წმიდა ნინო და ძველი საქართველოს დედაქალაქი. - თბ., 2004. - 89 გვ. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოში წმიდა ნინოს შემოსვლა და მისი მოღვაწეობის არები; არმაზციხე, „მაყვლოფანი“, სვეტიცხოვლის ტაძარი, დვთაება ზედანი, „სამთავროს ველი“ და იქ მიმდინარე მოვლენები.

82. ხუციშვილი ქ. რელიგიური სიტუაციის ცვლილება და უსაფრთხოების პრობლემა თანამედროვე საქართველოში. - თბ., 2004. - 233 გვ.

საქართველოში ამჟამად მოქმედი რელიგიური ჯგუფების საქმიანობის მიმოხილვა; რელიგიურ ჯგუფებსა და საზოგადოებას შორის დაპირისპირების განვითარების პროგნოზი, დაპირისპირებათა პრევენცია და მოხსნის შესაძლო ვარიანტები.

83. Кирион. Ахтальский монастырь: Подгот. к изд., введ. и комментарии Э. Бубулашвили и З. Схиртладзе / [Ред. Д. Бердзенишвили]. - Тб., 2005. - 118 с.

Труд, посвященный истории и древностям Ахтальского монастыря. Публикация приурочена к 150-летию со дня рождения священно-мученика Патриарха Кириона II Садзаглишвили.

84. ბაინდურაშვილი ხ. შიოზმი თბილისში (VII-XVIII სს.) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 142-164. რეზ. ინგლ. ქნაცე.

სეფიანთა ირანის რელიგიური პოლიტიკა; თბილისის ქრისტიანი მოსახლეობის მოქცევა შიოზურ ისლამზე.

85. ბანძელაძე პ. გაბრიელ ეპისკოპოსი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 102-106.

სასულიერო მოღვაწის, მეცნიერისა და პედაგოგის - გაბრიელ ეპისკოპოსის ცხოვრების გზა (ერისკაცობაში გერასიმე ქიქოძე).

86. ბიბილიშვილი ი. აბუსერისძე ტბელი – წმინდანი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №10. - გვ. 73-77.

XIII ს.-ის სასულიერო და სახელმწიფო მოღვაწის, მწერლისა და მეცნიერის – ტბელ აბუსერისძის მოღვაწეობა. 2002 წლის 17 ოქტომბერს წმინდანად იქნა შერაცხული საქართველოს ეკლესიის მიერ.

87. ბიგანიშვილი თ. პიმნოგრაფიის სახისმეტყველების ბიბლიური საფუძვლები // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 139-141.

ბიბლიური სიმბოლოები პიმნოგრაფიაში.

88. გაბისონია პ. დოსითეოს ქუთათელი მიტროპოლიტი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 104-116. რეზ. ინგლ. ქნაცე.

XVIII-XIX სს. სახულიერო მოღვაწის (ერისკაცობაში დათუა წერეთლის) საექლესიო საქმიანობა და მონაწილეობა იმერეთის სამეფოს პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

89. დიასამიძე ბ. ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში (I-X საუკუნეები). - ბათუმი, 2001. - 268 გვ.

რეც.: მეგრელიშვილი მ. ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში / მ. მეგრელიშვილი, თ. ფუტყარაძე, ი. ბარამიძე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 120-125.

90. დოლიძე შ. მცირედი მიმოხილვა ერთი აპოკრიფული წიგნისათვის // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 104-105.

ახალი ადთქმის აპოკრიფული წიგნის – „ანდრია პირველ წოდებულის მიმოხვდის“ ერთი მცირე მონაკვეთის განმარტება.

91. ვარდოსანიძე ს. საეკლესიო განძეულობის საკითხი 1921-25 წლებში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 98-103. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს თავმჯდომარეობით საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესის საკათოლიკოსო საბჭოს სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე გადამდებული საეკლესიო ძეირფასეულობა და ბოლშევიკების დანაშაულებრივი მონაწილეობა მათი განადგურებისა და რეალიზაციის საქმეში.

92. იორნიშვილი ვ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 125-136.

ქართველთა წინაქრისტიანული რწმენა-წარმოდგენები, პირველი ქრისტიანული ეკლესიების დაფუძნება, ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად აღიარება და ქრისტიანობის განმტკიცების მიზნით სამონასტრო მშენებლობის ფართოდ გაშლა წერილობითი წყაროების მიხედვით.

93. კეკელია ვლ. იერუსალიმის ქართული კოლონია XIII-XVII საუკუნეებში: (სომხური წყაროების მიხედვით) // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 140-158. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართველ-სომებთა დაპირისპირება, ქართველთა უფლებები და პრივილეგიები წმინდა მიწაზე.

94. მერკვილაძე დ. ასურელი მამები და მეუდაბნოეობა // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 38-81. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

მეუდაბნოეობა – ძირითადი პრინციპები და ნორმები. სირიელი მამების მოღვაწეობა საქართველოში.

95. მუმლაძე თ. ქრისტიანული სიყვარული გაბრიელ ეპისკოპოსის (გერასიმე ქიქობის) „ქადაგებების“ მიხედვით // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №2. - გვ. 146-148. რეზ. ინგლ. ენაზე.

96. ოდიშარია ბ. საეკლესიო რეფორმა და რუსეთის პოლიტიკური მიზანი დასავლეთ საქართველოში: (1815-1822 წწ.) // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 81-108. რეზ. რუს. ენაზე.

რუსეთის მიერ გატარებული საეკლესიო რეფორმა და მისი შედეგები.

97. უჯუნაძე დ. ქართველ კათოლიკეთა ეპარქიის დაფუძნების საკითხი 1917-1921 წლებში // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 249-253. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

ქართველ კათოლიკეთა პრობლემები – უშედგვო ბრძოლა ქართული ტიპონის მოპოვებისა და ეპარქიის აღდგენის საქმეში; ქართველ კათოლიკეთა გადასვლა სომხური ტიპიკონიდან ლათინურზე.

98. სანაძე მ. გრიგოლ ბაკურიანის-ძის წარმომავლობის შესახებ // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 95-107. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აზრთა სხვადასხვაობა ბულგარეთში პეტრიწონის მონასტრის აღმშენებელ გრიგოლ ბაკურიანის ძის ეთნიკური წარმომავლობის თაობაზე, პეტრიწონის ტიპიკონის ქართული და ბერძნული ვერსიების შეჯერება.

99. სანიკიძე ლ. კირიონ II და ქართულ-რუსული კულტურული ურთიერთობების ზოგიერთი საკითხი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 104-108. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის საგანმანათლებლო და მეცნიერული მოღვაწეობა რუსეთში გადასახლების წლებში. მისი პოლემიკური ნაშრომის – „ივერიის კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“ (1910 წ.) – მოკლე მიმოხილვა.

100. ტალახაძე ი. სამონასტრო „მმობა“ „ვაჰანის ქვაბთა განგების“ მიხედვით // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 120-134. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი სამონასტრო ტიპიონების ერთადერთი შემორჩენილი ვანის ქვაბთა მონასტრის წესვეულებათა კრებულის თაობაზე.

101. ფუტკარაძე შ. წმიდა თეოდორე აჭარელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 115-119.

ქრისტიანული სარწმუნოების შენარჩუნების მიზნით აჭარიდან გადახვეწილი, თურქეთის ქალაქ იზმირის ქართველთა სალოცავი ტაძრის წინამდვარი, რომელიც 1822 წელს, ათონის წმინდა მთისკენ მიმავალი ოსმალებმა შეიკყრეს და წამებით მოკლეს.

102. დამბაშიძე ნ. მღვდელმოწამე ათინოგენის თაყვანისცემის საკითხებისათვის საქართველოში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 116-121.

IV ს. სებასტიის ეპისკოპოს ათინოგენის კულტი (გავრცელდა სომხეთიდან) სამეცნიერო ლიტერატურისა და ისტორიული წყაროების მიხედვით.

103. ჩხარტიშვილი მ. ქართული პაგიოგრაფიული წყაროების პუბლიკაციის ისტორიიდან: (მიხაილ საბინინის „საქართველოს სამოთხე“) // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 215-242. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1882 წ. მ. საბინინის მიერ გამოცემული ნაშრომის მნიშვნელობა ქართული ენისა და საქართველოს ისტორიის პალეოგვაში. განხილულია საბინინის ავტორობის საკითხი წიგნში დაბეჭდილ ილუსტრაციებთან დაკავშირებით და ლევან თაქთაქიშვილის მოხსენება – მიხეილ საბინინის „საქართველოს სამოთხეს დასურათების საიდუმლო“ (წაკითხული 2002 წელს გ. საბინინის ნაშრომის გამოსვლის 120 წლისთავისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე).

104. ჩხარტიშვილი ც. საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან : (XIX საუკუნის მეორე ნახევარი) // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 113-120. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობის გაუქმება და რუსული საეგზარქოსოს რეაქციული პოლიტიკა.

105. ცქიტიშვილი ო. „იოვანეს სახარების“ ძველი ქართული თარგმანის ახალი რეცენზია // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 166-240.

„იოვანეს სახარების“ ახალი „პეტრიწისეული“ რეცენზიის ენობრივ-სტილური მონაცემების, ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ასპექტებისა და ქართული მთარგმნელობითი ტრადიციების ახალი იზო. ახალი რეცენზიისა და ჯრუჭ-პარხლის რედაქციის ტექსტების შედარება.

106. წილგნელი ეპისკოპოსის ტარასის არქივიდან / მოამზადა მ. ყიფანმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 292-310.

პუბლიკაცია ერთ-ერთი ფრაგმენტისა ქართული ლიტერატურის მუზეუმში დაცული ეპისკოპოს ტარასი კანდელაკის ხელნაწერი რეგულებიდან, რომელიც ეძღვნება არქიმანდრიტ ტარასის (ალექსი-მესხიშვილი, 1793-1874 წწ.) ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

107. ჭანჭალეიშვილი ლ. ბაპტისტური ორგანიზაციები თბილისში: (ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 220-225. რეზ. რუს. ენაზე.

არატრადიციული რელიგიური მოძრაობების გააქტიურება პოსტსაბჭოთა სივრცეში. ქრისტიანული სექტანტური მოძღვრების – ბაპტიზმის გავრცელება საქართველოში და თანამედროვე ქართული ბაპტისტური ეკლესიის გათიშვის მიზეზები.

108. ჭინჭარაული ალ. „უდაბნოს მრავალთავი“ // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 276-281.

ზოგიერთი შენიშვნა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძველი ქართული ენის კათედრის მიერ 1994 წელს გამოცემული „უდაბნოს მრავალთავის“ ტექსტისა და ლექსიკონის გამო.

109. ჯავახია ბ. საქართველოში ლუთერანობის გავრცელების მცდელობის ისტორიიდან // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 142-146.

ზაქარია ჭიჭინაძის ნაშრომის – „ლიტერატის სჯულის ქართველები საქართველოში“ – შესწავლის საფუძველზე სტატიის ავტორი არკვევს სამცხეში ლუთერანი მისიონერების მოსვლის თავდაპირველ თარიღს (სავარაუდოდ, მე-16 ს. II ნახევარი).

110. Хуцишвили Л. Быт и учение духоборов Грузии // ქავების ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 91-108.

История формирования, основные догматы вероучения, мировоззрение религиозной секты духоборов и причины их переселения в Грузию. Жизнь и деятельность духоборской общины в селах Джавахетии, внутриобщинные связи, этикет, традиции, обряды и праздники.

111. Companjen Françoise. Freedom of Belief, NGO Leaders, Tolerance and Intolerance // ქავების ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 163-168.

ქართული სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობა; არასამთავრობო ორგანიზაციების როლი რელიგიური შემწყნარებლობის დამკვიდრების პროცესში.

სოციოლოგია. საზოგადოებრივი აზრის ისტორია

112. გვასალია გ. ფორმაცია და ცივილიზაცია: ნარკვევები. - თბ., 2005. - 441 გვ.

აქტუალური ფილოსოფიური, რელიგიური და პოლიტიკური საკითხები. ლიბერალ-კაპიტალიზმის დებულებები: იდეოლოგიების, სამოქალაქო საზოგადოებისა და ინტელიგენციის ურთიერთობის პრობლემები.

113. ნაცვლიშვილი პ. ნიკო ნიკოლაძის სიკვდილი და დასაფლავება. - თბ., 2004. - 39 გვ.

114. ნიკო ნიკოლაძე; „უდმობელი საქმის კაცი“ / [გამოც. მოამზ.: 6. გუგუშვილმა, ი. ტალახაძემ, შ. მაჭარაშვილმა, პ. ჯაფარიძემ]. - თბ., 2004. - 39 გვ.

6. ნიკოლაძის ცხოვრება და საზოგადო მოღვაწეობა.

115. ქებულაძე პ. კიტა აბაშიძის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური შეხედულებანი. - ქუთაისი, 2005. - 167 გვ.

საზოგადო მოღვაწე, პუბლიცისტი, ლიტერატორი.

დემოგრაფია

116. აბესაძე ნ. შერეული ქორწინებანი ქალაქ ფოთში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 14-16.

მმაჩის ბიუროს მონაცემებისა და 1979 და 1989 წლების მოსახლეობის აღწერის მასალების შესწავლის საფუძველზე წარმოდგენილია ქ. ფოთის პოლიეთნიკური რეკა.

117. თურმანიძე ო. დემოგრაფიული მდგრმარეობა აჭარაში 1921-1990 წლებში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 111-119.

118. სონდულაშვილი ა. საქართველოში ბერძნების ჩამოსახლების ისტორიიდან // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 208-214. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტერმინების – „ბერძენი“ და „საბერძნეთი“ წარმოშობის ისტორია, საქართველოს ბერძნული მოსახლეობა – მათი განსახლების არეალი, რაოდენობა, ნაწილის თურქულ ენაზე მეტყველების მიზეზები და სხვ.

119. სულაბერიძე ა. დემოგრაფიული ექსპანსია // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 5-9. რეზ. რეს. ენაზე.

საქართველოში დემოგრაფიული ექსპანსიის შედეგები აფხაზეთის, სამახაბლოსა და ჯავახეთის მაგალითზე (ეთნო-დემოგრაფიული ბალანსის დარღვევა უცხო ეთნოსის სასარგებლოდ).

120. სულაბერიძე ა. მოსახლეობის აღწარმოების უახლესი ტიპთაშორისი გარდამავალი პერიოდი საქართველოში / ა. სულაბერიძე, მ. დემიტრაშვილი, ვ. შუშტაგაშვილი // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13. - №3-4. - გვ. 70-79. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატიაში გამოთქმულია მოსაზრება, რომ 2000 წლიდან საქართველოსა და დსთ-ს ეკროპული ნაწილის ქვეყნებში მიმდინარეობს მოსახლეობის აღწარმოების თანამედროვე ტიპიდან უახლეს – ცვილიზებულ ტიპზე გადასვლის ტიპთაშორისი გარდამავალი პერიოდი, რაც მოითხოვს შესაბამისი სოციალურ-დემოგრაფიული პოლიტიკის შემუშავებას.

121. ჩიქავა ლ. დემოგრაფიული კატეგორიები და კანონები. - ობ., 2002. - 79 გვ.

რეც.: ჯიბუტი ა. ნაშრომი დემოგრაფიულ პრობლემებზე – მნიშვნელოვანი მეცნიერებლი სიახლეებით // სოციალური ეპონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 144-148.

122. ჩიქოვანი გ. დასავლეთ საქართველოში ოსთა ჩამოსახლების და მათი საზოგადოებრივი ცხოვრების ისტორიისათვის // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 130-137.

ოსთა კუდაროში (შიდა ქართლისა და რაჭის შემაერთვებელი რეგიონი, მდ. კეჯორის ზემო წელი) ჩამოსახლების სავარაუდო პერიოდი (XVIII ს.) და მოსახლეობის საქმიანობისა და საზოგადოებრივი ყოფის ამსახველი ეთნოგრაფიული მასალა.

123. ჯანიაშვილი ლ. ეთნიკური მიგრაცია და კულტურული გაუცხოების პრობლემა: (უკრაინაში მცხოვრები შუა აზიიდან დევნილი მესხების მაგალითზე) // კავკასიის ეთნოლოგიური კონგრესი. - 2005. - გ. 9. - გვ. 109-115. რუს. რუს. ენაზე.

ეთნიკური ჯგუფების მიგრაციების ინტენსივობა საბჭოთა სახელმწიფოს არსებობის ბოლო პერიოდში. უკრაინაში მცხოვრები შუა აზიიდან დეპორტირებული თურქი მესხების კულტურული, სოციალური, პოლიტიკური და კურნომიკური იზოლირება აღილობრივი მოსახლეობისაგან. ეთნიკურ მიგრანტთა ცხოვრების წესის, მეურნეობის წარმოების ფორმების, საოჯახო, საქორწინო და ნათესაური ურთიერთობების განსხვავებული ხასიათი.

124. ჯანიაშვილი ლ. ისტორიის გაყალბების ნაცადი გზა // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 130-134.

სომხეური მიგრაციების ისტორია საქართველოში. ჯავახეთის სომხეური მოსახლეობა, მატერიალური კულტურის ძეგლები და ფაქტების არასწორი ინტერპრეტაცია სომებს მეცნიერ-პოლიტოლოგ ალექსანდრე კანანიანის მიერ.

125. Беришвили Л. Глобализация и проблемы развития традиционных хозяйствственно-культурных взаимоотношений в полиэтнической среде (Марнеульский район) / Л. Бериашвили, Г. Гоциридзе // კავკასიის ეთნოლოგიური კონგრესი. - 2005. - გ. 9. - გვ. 116-125.

Влияние приграничного расположения одного из древнейших и богатейших регионов Грузии “Квемо Картли“ на этнический состав, расселение и демографическое положение местного населения. Быт и культура, формы хозяйства, поселения и жилища,

система питания и конфессиональная принадлежность иноэтнического населения, входящего в состав современного Квемо Картли – Марнеульского района.

126. Кантария М. Языковый фактор-инструмент национального самосохранения // გავასის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - ტ. 9. - გვ. 54-57.

Влияние современных социально-экономических, миграционных и демографических процессов на многонациональное население юго-западной окраины Грузии – “Квемо Картли” и, входящего в ее состав Марнеульского региона. Причины вытеснения коренного грузинского населения из древнегрузинской исторической области. Значимость владения грузинским языком для полноценного интегрирования местного населения в жизнь страны.

127. Пашаева Л. Поселение курдов в Грузии // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 91-94.

128. Харшиладзе М. Взаимодействие этнических групп в общей социально-экономической среде // გავასის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - ტ. 9. - გვ. 58-64.

Основная задача данного исследования заключается в изучении социально-психологических процессов межэтнического общения, характера социальных установок, специфики общения этнических групп, схожих по типу закрытой, традиционной культуры на примере высокогорного региона Грузии - Джавахети.

პოლიტიკა. პოლიტიკური პარტიები. ეროვნული საკითხები

129. დაუშვილი ად. სოხო ჯუღაშვილის ამბავი. წიგნ. 2.: კობა. - ობ., 2004. - 339 გვ.

ი. ბ. სტალინის რევოლუციური მოღვაწეობის დასაწყისი, მფის რესერვი მისი პოლიტიკურ მოღვაწედ ჩამოყალიბების პროცესი.

130. თოფურია პ. გზები, რომლებსაც ვირჩევთ ანუ პასუხად ვ. არძინბას და მისთანებს : (მეცნიერულ-პუბლიცისტური ნარკვევი). - ობ., 2005. - 590 გვ.

1997 წლის აგვისტოში ვ. არმინბას ინტერვიუში წამოჭრილი ეროვნული და სხვა პრობლემატიკის საკითხების კრიტიკა და მეცნიერული განხილვა.

131. კილასონია ი. გიორგი წერეთლის პოლიტიკური და სამართლებრივი მსოფლმხედველობა. - ქუთაისი, 2005. - 87 გვ.

მე-19 ს.-ის ქართული ოქალისტური პროზის წარმომადგენლის პოლიტიკური, სოციალური, ეკონომიკური და იურიდიული შეხედულებები.

132. მიძჩუანი თ. აგრესიული სეპარატიზმის წინააღმდეგ ქართული ინტელიგენციის ბრძოლის ისტორიიდან. ტ. 2. - თბ., 2005. - 297 გვ.

პერიოდულ პრესაში გამოქვეყნებული მეცნიერულ-პუბლიცისტური და კრიტიკული ხასიათის წერილების, სტატიების, მიმართვების, განცხადებებისა და პროტესტების კრებული.

133. სტალინი 125: საიუბილეო გამოცემა / [შემდგ. რედ.: კ. გარდაფხაძე და სხვ.]. - თბ., 2004. - 386 გვ.

სტალინი – მოაზროვნე, მეცნიერი, პოლიტიკური მოღვაწე, სტრატეგი და დიპლომატი. ქართველი და უცხოელი ავტორების სტატიების კრებული.

134. ქართული დიპლომატის ისტორია: (ქრესტომათია) / [რედ. რ. მეტრეველი]. - თბ., 2004. - 655 გვ.

ქრესტომათიას ქრონილოგიური ჩარჩო მოიცავს პერიოდს უძველესი დროიდან XX ს.-ის დასაწყისამდე. ნაშრომში შეხელია საქართველოს დიპლომატის ისტორიის შესახებ არსებული ქართული და უცხოენოვანი დოკუმენტები.

135. Бракман Р. Секретная папка Иосифа Сталина: Скрытая жизнь. - М., 2004. - 547 с.

Поиск исторической правды о сотрудничестве И. В. Сталина с царским Охранным отделением.

136. Брент Дж., Наумов Вл. Последнее дело Сталина. - М., 2004. - 349 с.

Разоблачение заговора еврейских врачей, задумавших уничтожить кремлевских лидеров – последний замысел Сталина.

137. Бушков Ал. Сталин: Осень императора. - М., 2005. - 314 с.
Личность Сталина, правда о Великой Отечественной войне, реальный вклад руководителей Советского Союза и армии в победу над фашизмом и закулисные интриги в окружении вождя.
138. Горюхина Э. Не разделяй нас, Господи, не разделяй!.. - М., 2004. - 208 с.
Заметки свидетельницы драматических событий в Грузии с начала 1990 года.
139. Грейг О. Здравствуй, Сталин / Олег Грейг, Ольга Грейг . - М., 2005. - 398 с.
Сталин – его миссия на земле и будущее Советского Союза.
140. Губарев Вл. Белый архипелаг Сталина : Документальное повествование о создании ядерной бомбы, основанное на рассекреченных материалах “Атомного проекта СССР”. - М., 2004. - 419 с.
141. Островский А. Кто стоял за спиной Сталина?. – М. – С.-Пб., 2004. - 638 с.
Из революционной биографии Сталина и о подлинности подозрения его связей с охранкой.
142. Первый В. Сталин и Великая Отечественная война. - М., 2004. - 424 с.
В книге дается расчет советских людских потерь за годы Отечественной войны, количество мобилизованных в армию, численность населения СССР на 1 января 1946 г. и роль Сталина в этой войне.
143. Проблемы и перспективы развития грузино-осетинских отношений: Спец. вып. / [Сост. А. Русецкий, О. Дорохина, М. Айдинов и др.]. - [Б. М.], 2004. - 256 с.
История деятельности Южно-Кавказского института региональной безопасности и Хельсинкской гражданской ассамблеи по вопросам развития грузино-осетинских отношений.
144. Прудникова Е. Иосиф Джугашвили. Самый человечный человек. Соко из Гори. - М., 2005. - 315 с.
Психологический портрет Сталина - государственного деятеля и человека.

145. Жуков Ю. Сталин: Тайны власти. - М., 2005. - 718 с.

Версии автора о Сталине и событиях в Советском Союзе на основе архивных документов.

146. Российско-грузинские отношения : Абхазский ракурс: (По публикациям газ. “Свободная Грузия” – 1999-2003гг.). - Тб., 2004. - 291 с.

Сборник статей грузинских историков и правоведов, опубликованных в газете “Свободная Грузия” за последние пять лет, о развитии российско-грузинских отношений и влиянии конфликта в Абхазии на эти отношения.

147. Сироткин Вл. Почему Троцкий проиграл Сталину?. - М., 2004. - 383 с.

Внутрипартийная борьба 1923-1927 гг. “троцкистов” и “сталинистов”. Личный конфликт “гимназиста” Троцкого с “семинаристом” Сталиным и победа последнего.

148. Суходеев Вл. Сталин военный гений. - М., 2005. - 415 с.

Формирование творческого, смелого военно-политического руководителя Сталина, роль в победе Великой Отечественной войны (1941-1945 гг.) и значение его деятельности для мировой истории.

149. Суходеев Вл. Эпоха Сталина: События и люди. Энциклопедия. - М., 2004. - 640 с.

На основе исторических событий, документов и воспоминаний современников, в книге воссоздан облик и значимость эпохи Сталина и склад жизни людей этого времени.

150. Сухомлинов А. Кто вы, Лаврентий Берия? Неизвестные страницы уголовного дела. - М., 2004. - 464 с.

151. Топчишвили Р. Об осетинской мифологеме истории. – Тб., 2005. - 61 с.

Искажение истории Грузии, лжеистория осетин в книге “Осетия и осетины~ (сост. К. Челехсаты. Санкт-Петербург, 1994 г.).

152. Фин Р. Сталин и Берия. Уроки истории : Нравственный аспект. Открытое письмо редактору газеты “Свободная Грузия“ господину Тато Ласхишвили. - Тб., 2004. - 159 с.

Отклик на публикацию в газете “Свободная Грузия“ фрагментов из книги Т. Мириниашвили “Корни нашей трагедии. Хроника 20-х – 80-х годов“, в которой оправдываются поступки Сталина и Берии.

153. ავალიანი ნ. ჩეჩნეთში მიმდინარე მოვლენები და საქართველო დასავლეთ მედიაში: 1999 წლის დეკემბერი, 2000 წლის იანვარი // ქართული წერტილი ცოდნები. - 2004. - გ. 10. - გვ. 249-257. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთის პოლიტიკის კრიტიკა უცხოური მედიას მიერ.

154. ბერიძე ს. გოგრა არ გახდება შირაზის შუშა // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 100-107.

ქართულ საზოგადოებაში ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი აზროვნების დეფიციტის, ქართული ცნობიერების დაკნინების ისტორიული მიზეზების შესახებ.

155. გაგნიძე ზ. საქართველოს ისტორიის საზრისი და ეროვნული იდეოლოგია // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - გ. 5. - გვ. 172-187. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს ისტორია, როგორც ეროვნული თვითმყოფადობის, ეროვნული თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლა.

156. გელაშვილი დ. პირველი ქართული ეროვნული ყრილობა // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 231-238. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თბილისში 1917 წლის 19 ნოემბერს გახსნილ ყრილობაზე განხილული საკითხების შესახებ (ყრილობა გახსნა აკაკი ჩხერიძემა, თავმჯდომარეობდა ნოე უორდანია).

157. გელაშვილი დ. საქართველოს ეროვნული ინტერპარტიული საბჭო // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 239-248. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1917 წ. საქართველოში შექმნილი პირველი ეროვნულ-პოლიტიკური ორგანო; პოლიტიკური პარტიების ნებაყოფლობითი გაერთიანება (თავმჯდომარე აკაკი ჩხერიძე); ჩატარებული შეკრებები და განხილული საკითხები.

158. ვაშაკიძე რ. „სახალხო საქმე“ და საქართველოს დამოუკიდებლობის იდეა // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 178-181.

სოციალისტ-ფადერალისტური პარტიის გაზეთ „სახალხო საქმეში“ გამოქვეყნებული სტატიების თემატიკა, შეხედულებები ეროვნულ საკითხება და სახელმწიფოებრივ მოწყობაზე (1917-1918 წწ.).

159. ზანგურაშვილი ა. 1917-1919 წლების საქართველოს პირველი პარლამენტი (ეროვნული საბჭო) // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 117-122. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

160. კვარაცხელია მ. საქართველო და ევრაზიული სივრცე: პოლიტიკური და ეკონომიკური ასპექტები // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13.: № 1-2. - გვ. 14-24. რეზ. ინგლ. და რუს. ენგბზე.

161. კუტალაძე გ. ქართული პოლიტიკური აზროვნების საკითხები არჩილ ჯორჯაძის მემკვიდრეობაში // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 209-224. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

ა. ჯორჯაძის დამსახურება XIX ს.-ის ქართული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზროვნების, ქართველი ინტელიგენციის ისტორიის კვლევის საქმეში.

162. მამაცაშვილი გ. დამფუძნებელი ქრების არჩევნები და ქართული პოლიტიკური სპექტრი // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 145-152. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს დამოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების მიერ წარმატებულად ჩატარებული დამფუძნებელი კრების არჩევნები 1919 წლის 14-16 თებერვალს, სადაც 109 მანდატი მოიპოვეს სოციალ-დემოკრატებმა, 8-8 – ეროვნულ-დემოკრატიულმა და ფედერალისტთა პარტიებმა, 5 – ესერებმა.

163. ჩაგაშიძე ჯ. ახლო მეზობელი შორეულ ძმაზე უკეთესია: (სამხრეთ კავკასია და რუსეთი) // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №6. - გვ. 99-103. რეზ. რუს. ენაზე.

რუსეთისა და ამიერკავკასიის 200-წლიანი თანაარსებობის პერიოდი და რეგიონში პოლიტიკური ვითარების შეცვლის მიზეზები. გაჭიანურებული რეგიონული კონფლიქტების უარყოფითი გავლენა კავკასიის გეოპოლიტიკურ მდგრადირეობაზე.

164. პაპასქირი ზ. სეპარატისტული გამოსვლები აფხაზეთში XX საუკუნის 50-60-იან წლებში // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 3-25. - რეზ. რუს. ქნაზე.

ანტიქართული გამოსვლები აფხაზეთში, სეპარატისტული მოძრაობის ლიდერები და საქართველოს მაშინდელი ხელისუფლების კაპიტულანტური პოზიცია.

165. სანიკიძე ი. ეროვნული იდეები მემედ აბაშიძის პუბლიცისტიკაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 70-76; №3. - გვ. 82-90.

გაზეთ „სამუსლიმანო საქართველოში“ (1919-1921 წლები) გამოქვეყნებული სტატიების მიმოხილვა.

166. ჩაგანავა გ. აჭარის მოსახლეობის ეროვნული ცნობიერების თავისებურებანი XIX ს.-ის მეორე ნახევარში // ლიტერატურული დოკუმენტების არსებობის ისტორიული მიზეზები. აჭარის მოსახლეობის ტრადიციული მონაწილეობა ეროვნული სახელმწიფოს შექმნის პროცესში და საკუთარი თავის, ზოგადად, ქართულ ეროვნულ მასასთან გაიგივება.

167. ჩიქოვანი გ. ყოფილი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ ტერიტორიის საკითხისათვის // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 205-215.

საქართველოს სსრ-ის შემადგენლობაში „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ შექმნის ისტორია, საქართველოს სხვადასხვა კუთხის გარკვეული ნაწილებისგან ხელოვნურად შეკორწიებული აღმინისტრაციული ერთეულის ტერიტორიული შემადგენლობის დაზუსტება.

168. ცოტნიაშვილი ზ. ორი ხალხის ურთიერთობის ხედვა ინტერვიუში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 173-174.

ენათმეცნიერი ვასილ აბაევი და ისტორიკოსი ბახვა გამყრელი იქ ქართველთა და ოსთა ისტორიულ თანაცხოვრებასა და კონფლიქტის მიზეზებზე.

169. წენგუაშვილი კ. ეროვნული საკითხი და საეროვნებათაშორისო ურთიერთობები // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 179-199. რეზ. ინგლ. ქნაზე.

1921-1925 წლებში მიმდინარე ეროვნებათაშორისო ურთიერთობების თავისებურებაზე და პრობლემები, მათი ასახვა ქართული ისტორიოგრაფიაში.

170. წერეთელი გ. პოსტსაბჭოთა პერიოდში სეპარატისტული მოძრაობების შედეგად დაპარგული ტერიტორიების დაბრუნების ეკონომიკური სტატულები საქართველოსა და მისი რეგიონების (აფხაზეთის, სამხრეთ ოსეთის) მაგალითზე / გ. წერეთელი, ნ. ბიბილაშვილი // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე; ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13. № 1-2. - გვ. 6-13. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

171. ჭილაძე თ. ძველი რვეულებიდან: დია წერილი უკრაინელ პოეტებს: დმიტრო პავლიჩქოს, ივან დრახს, პავლო მოვჩანს // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 139-141.

1993 წლით დათარიღებულ წერილში საუბარია ქართველი და უკრაინელი ხალხის მეგობრობასა და აფხაზეთის ტრაგიკულ მოვლენებზე.

172. Бежуашвілі А. Україна і Грузія : дипломатичні відносини 1918-1920 років // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 20-110.

უკრაინა-საქართველოს დიპლომატიური ურთიერთობები 1918-1922 წ.წ. ახლავს საარქივო დოკუმენტები.

173. Какабадзе К.Грузія // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 111-125.

IV-XX სს. საქართველოს პოლიტიკის ისტორიიდან.

174. Катамадзе Гр. "...Відносини між Грузією та Україною можна з певністю назвати унікальними" : Інтерв'ю з Надзвичайним і Повноважним Послом Грузії в Україні п. Григолом Катамадзе // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 10-19.

ინტერვიუ საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიან ელ-თან უკრაინაში ბატონ გრიგოლ ქათამაძესთან საქართველო-უკრაინის ურთიერთობების შესახებ.

175. Tsereteli G. Economic Incentives of Returning the Territories Lost as a Result of Separative Movements in Postsoviet period after the Example of Georgia and its Regions (Abkhazia, South Ossetia) / Giorgi Tsereteli, Nana

Bibilashvili = პოსტსაბჭოთა პერიოდში სეპარატისტული მოძრაობების შედეგად დაკარგული ტერიტორიების დაბრუნების ეკონომიკური სტიმულები საქართველოსა და მისი რეგიონების (აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი) მაგალითზე // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13: № 3-4. - გვ. 63-69. რეზ. ქართ. და რუს. ენებზე.

ეკონომიკა. მრეწველობა

176. სილაგაძე ა. სწავლული ეკონომისტები – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორები საქართველოში / ა. სილაგაძე, თ. ათანელიშვილი. - თბ., 2004. - 122 გვ.

მოკლე ინფორმაციული ცნობები საქართველოში მცხოვრები სწავლულ-ეკონომისტების შესახებ.

177. Асатиани В. Социально-экономическое положение Грузии накануне фашистской агрессии : (1938-1941г.г.). - Тб., 2005. - 111 с.

Развитие ведущих отраслей, легкой и пищевой промышленности, транспорта, предприятий и сельского хозяйства Грузии перед началом II мировой войны.

178. От экономики войны к экономике мира на Южном Кавказе: Исслед. группа по экономике и конфликту на Южном Кавказе / [Ред.: Д. Кляин, Н. Мириманова и Ф. Шампейн]. - М. 2004. - 282 с.

Анализ связей между экономикой и конфликтами на Южном Кавказе. Воздействие экономики и конфликтов друг на друга. Экономические проблемы и задачи, которые решают люди, живущие в пострадавшем от конфликтов регионе.

179. ბასილია თ. პოსტსოციალისტური ტრანსფორმაცია: საქართველოს ეკონომიკა XXI საუკუნის მიჯნაზე / თ. ბასილია, ა. სილაგაძე, თ. ჩიკვაძე. - თბ., 2001. - 544 გვ.

რეც.: პაიჭაძე ნ. საქართველოს გარდამავალი ეკონომიკის აქტუალური პრობლემები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 131-133.

180. ბერიძე რ. თვითმფრინავების სახმელეთო მომსახურების სფეროში კონკურენციის განვითარებისათვის // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 91-98. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს აეროპორტებში ავიარეისის სახმელეთო მომ-სახურების ზოგიერთი სახეობის ფორმირება – პენდლინგური მომსახურების სამამულო ბაზრის განვითარება.

181. ბერულავა გ. საქართველოს ეკონომიკაში არსებული პრობ-ლემების გადაჭრის ძირითადი მიმართულებები // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13: №1-2. - გვ. 59-65. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

თანამედროვე ტიპის სოციალურად ორიენტირებული საბა-ზრო ეკონომიკის მშენებლობა, როგორც საქართველოს ეკონო-მიკური გარდაქმნის პროცესი.

182. ბერძენაძე ნ. ქართული ეკონომიკური მეცნიერების მშვენება: (პროფესორ ნიკოლოზ ქოიავას დაბადების 110 წლისთავის გამო) // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 149-151.

ბიოგრაფია, მისი წელი დაბადების ფინანსური მეცნიერებისა და სა-ბანკო საქმის განვითარებაში.

183. ბურგაძე ვ. მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის გზები კვების მრეწველობაში / ვ. ბურგაძე, ო. გიორგობიანი // კვალი. - 2002. - №3. - გვ. 24-25.

ქვეყანაში შექმნილი სასურსათო კრიზისი, გამომწვევი მიზე-ზები და ტექნიკური ბაზა.

184. გაბელაშვილი კ. საქართველოს მოსახლეობის ცხოვრების დონის დინამიკა გარდამავალ პერიოდში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 34-39.

საბაზრო ეკონომიკაზე გარდამავალ პერიოდში მოსახლეო-ბის დასაქმებისა და ფულადი შემოსავლების მონაცემების ანა-ლიზი.

185. გამოსათხოვარი // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 141-142.

ეკონომისტი, პედაგოგი და საზოგადო მოღვაწე დავით ძელაძე – ბიოგრაფიული ცნობები.

186. გამსახურდია ო. ინგესტიციები – ბიუჯეტის შემოსავლების ზრდის მნიშვნელოვანი წყარო // სოციალური ეკონომიკა. - №4. - გვ. 57-66. რეზ. რუს. ენაზე.

ინვესტიციების მნიშვნელობა საქართველოს ეკონომიკური აღორძინებისა და მისი შემდგომი განვითარებისთვის. ამჟამად არსებული საზოგადო პოლიტიკის ნაკლოვანებები და მისი გამოსწორების გზები.

187. გეგენავა კ. მსოფლიო სამეურნეო პროცესებში საქართველოს ინტეგრაციის ძირითადი მიმართულებები / კ. გეგენავა, ო. ფარესიშვილი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 8-11. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს საგარეო ვაჭრობის მაჩვენებლები 1998-2002 წლებში.

188. გერსამია ა. უმუშევრობის სოციალურ-ეკონომიკური ასპექტები საქართველოში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 8-10. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

189. გიორგობიანი ო. საქართველოს ეკონომიკური უსაფრთხოება: კვების მრეწველობის განვითარების ამოცანები / ო. გიორგობიანი, ო. ლაფარი // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 85-90.

საქართველოს დამოუკიდებლობის პირობებში მრეწველობის წინაშე მდგარი მოთხოვნილებები, კერძოდ, კვების მრეწველობის საწარმოთა მუშაობის უზრუნველყოფისათვის საჭირო დონის-ძიებანი.

190. გოგოლაური ნ. შრომითი რესურსების გამოყენების გაუმჯობებებისათვის მესხეთის აგრარულ სექტორში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 175-181.

191. დიხამინჯია ი. ინვაციური ბაზრის როლი საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №3. - გვ. 118-125. რეზ. რუს. ენაზე.

თანამედროვე ტიპის მეცნიერულ-ტექნიკური სიახლეების, როგორც ეკონომიკური განვითარების აუცილებელი პირობის ჩამოყალიბებისა და მისი შემდგომი განვითარების აუცილებლობა.

192. ზაქარაია დ. აფხაზეთის სამთავრობო ეკონომიკური მდგრადი განვითარები XVIII ს. მიწურულსა და XIX ს. I მეოთხედში // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 41-51. რეზ. რუს. ენაზე.

რუსული ადმინისტრაციის მიერ გატარებული ეკონომიკური ღონისძიებები აფხაზეთში: ხის მასალის დამუშავება და დამზადება გემებისათვის, აფხაზური საქონლის ექსპორტი სამეგრელოსა და რუსეთში.

193. ზესაშვილი თ. პრივატიზაცია აგრარულ სექტორში: შედეგები და სრულყოფის გზები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 119-123. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოში პრივატიზაციის პროცესის განხორციელების საკითხები 1993 წლის მარტიდან 2002 წლამდე; შედეგების შეფასება.

194. ოგვზაძე ზ. საქართველოს ეკონომიკაში ტრანსპორტის სექტორის მნიშვნელობის შეფასების საკითხისათვის // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 91-100. რეზ. რუს. ენაზე.

195. ოგვზაძე ზ. საქართველოს ეკონომიკური უსაფრთხოების სატრანსპორტო ასპექტები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 80-91. რეზ. რუს. ენაზე.

სატრანსპორტო სისტემა და მისი ფუნქციონირების დამახასიათებელი მონაცემები.

196. ორია მ. შრომის ბაზრის ფუნქციონირების ეფექტიანობის ამაღლებისათვის // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 25-29. რეზ. რუს. ენაზე.

შრომის ბაზრის ძირითადი მაჩვენებლები საქართველოში 1991-1998 წლებში.

197. კაკულია მ. ეროვნული ბანკი – სავალუტო რეგულირების ინსტიტუტი საქართველოში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 68-78. რეზ. რუს. ენაზე.

198. კაპანაძე ი. პრივატიზაციისა და რესტრუქტურიზაციის პროცესები საკონსერვო წარმოებაში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 118-124.

საკონსერვო მრეწველობა და საწარმოთა კერძო საკუთრებაში გადასვლის პროცესები საქართველოში.

199. კვარაცხელია მ. მარად თანამედროვე // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 130-135. რეზ. რუს. ენაზე.

ილია ჭავჭავაძის სოციალურ-ეკონომიკური შეხედულებები.

200. კლემენტი გ. საქართველოს პუმანიტარული დახმარება არ სჭირდება // კვალი. - 2003. - №1. - გვ. 20-21.

ინტერვიუ მთანი რეგიონების განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია MADI-ს ხელმძღვანელ ეკჟარდ კლემენტან საქართველოში შექმნილი მაკროეკონომიკური ვითარებისა და პროგრამის მიზნების შესახებ.

201. კოვზანაძე ი. საქართველოს კომერციული ბანკების ფუნქციონირების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე // კვალი. - 2002. - №3. - გვ. 18-20. რეზ. რუს. ენაზე.

202. კოლუაშვილი პ. აგრარული რეფორმა – პრობლემები და პერსპექტივები // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 14-17. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქვეყნის სასურსათო უზრუნველყოფა, როგორც პოლიტიკური სტაბილურობისა და ეროვნული უშიშროების გარანტი.

203. კოლუაშვილი პ. საქართველოს აგრობაზარი მარეგულირებელი სამსახურების ფუნქციონირებას საჭიროებს // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №2. - გვ. 102-109.

204. მანაგაძე ი. ანტიინფლაციური რეგულირების თეორიულ-მეთოდოლოგიური წანამდგრები და ძირითადი მეთოდები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 40-50. რეზ. რუს. ენაზე.

მე-20 ს.-ის ბოლო ათწლეულში საქართველოში წარმოშობილი ინფლაციური პროცესების ანალიზი.

205. მესხია ი. საქართველოს ეკონომიკური უსაფრთხოების ინვესტიციური ინდიკატორები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 5-16.

სტატიაში მოცემულია ეკონომიკური უსაფრთხოების ზოგადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები, განსაზღვრულია უცხოური ინვესტიციების სტრუქტურა ინვესტორი ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიხედვით, გამოთქმულია მოსაზრებები ინვესტიციების მოცულობის, ხარისხისა და მიზანმიმართული გამოყენების შესახებ.

206. მსოფლიო ეკონომიკა: დამხმ. სახელმძღვ. / [გრ. თოდუას და შ. ვეშაპიძის რედ.] - თბ., 2001. - 800 გვ.

რეც.: ჩოჩიშვილი ს. დამხმარე სახელმძღვანელო თუ სახელმძღვანელო? // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 134-136.

207. სამადაშვილი უ. ხელფასების ეტაპობრივი ზრდა – ეროვნული ეკონომიკის აღმშენებლობის მნიშვნელოვანი ფაქტორი // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - გ. 13: №1-2. - გვ. 25-31. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატიაში დასაბუთებულია მინიმალური ხელფასის ეტაპობრივი ზრდისა და მისი საარსებო მინიმუმთან დაახლოების ობიექტური აუცილებლობა.

208. ურდულაშვილი ალ. საქართველოში რძისა და რძის პროდუქტების წარმოების გადიდების ზოგიერთი საკითხი / ალ. ურდულაშვილი, გ. ბუჩაშვილი // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 117-121. რეზ. რუს. ენაზე.

209. ქათამაძე დ. ზოგიერთი მოსაზრება საქართველოს საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკის განვითარებაზე // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №2. - გვ. 78-83. რეზ. რუს. ენაზე.

დაა ეკონომიკის პირობებში საქართველოს ეროვნული მეურნეობის ახალი სექტორული სტრუქტურის ჩამოყალიბების აუცილებლობა.

210. ღუდუშაური ზ. კაპიტალის მწარმოებლურობა საქართველოს სამეწარმეო სფეროში / ზ. ღუდუშაური, ლ. ქადაგიშვილი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 5-7. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

211. ყორდანაშვილი ლ. საერთაშორისო ბიზნესი: [სახელმძღვანელოში სათვალეებისათვის]. - თბ., 1998. - 749 გვ.

რეც.: თურნავა ნ. საჭირო სახელმძღვანელო საერთაშორისო ბიზნესში / ნ. თურნავა., შ. ვეშაპიძე // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 153-154.

212. შერლაია ო. მეურნეობრიობის ქართული ტრადიციები და ეროვნული მეურნეობრივი ფსიქოლოგიის ძირითადი ნიშნები: (ისტორიულ-ეკონომიკური და სოციოლოგიური ასპექტები) // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - გ. 13: №3-4. - გვ. 40-51. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მეურნეობრიობის ქართული ტრადიციებისა და მეურნეობრივი ფსიქოლოგიის ურთიერთმიმართება-ურთიერთგანპირობებულობის საკითხები.

213. ჩაგელიშვილი ლ. ელექტრონული კომერციის განვითარების შესაძლებლობები საქართველოში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 105-113. რეზ. რუს. ქართველი.

ელექტრონული ბიზნესი, როგორც ეკონომიკური აღმავლობისა და სოციალური პრობლემების მოგვარების საშუალება. ინტერნეტით განხორციელებული კომერციული საქმიანობის სტატისტიკური მონაცემები.

214. ცაავა გ. საქართველოს საბანკო სისტემისა და საბანკო კანონმდებლობის რეფორმირების პერსპექტივები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №3. - გვ. 71-83.

ქვეყნის საფინანსო-საბანკო კრიზისიდან გამომდინარე სისტემის რესტრუქტურიზაციის ჩატარების აუცილებლობა.

215. ცაავა თ. ფინანსური უნიფიკაცია – ამიერკავკასიის ერთიანი ვალუტა – „ბონი“: (1918-1919) // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №2. - გვ. 158-162.

რუსეთიდან ნადირი ფულის ნიშნების მოწოდების შეწყვეტის გამო ამიერკავკასიის კომისარიატის მიერ დროებითი ფულადი ნიშნების შემოღება ამიერკავკასიის უნიფიცირებული საფინანსო სისტემის შენარჩუნების მიზნით.

216. ცარციძე გ. შრომის ბაზარი და არაფორმალური დასაქმება საქართველოში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 10-17.

დადგენილია არაფორმალური დასაქმების (კერძო გაკვეთილები, ტანსაცმლის კერვა, სამშენებლო-სარემონტო სამუშაოები, ქუჩის ვაჭრობა და სხვ.) ზრდის ძირითადი მოტივი: საარსებო საშუალებების მომოვლა, ცალკეულ შემთხვევებში – სწრაფვა დამოუკიდებლობისა და შრომის მოქნილი რეჟიმისაკენ და სხვ.

217. ცერცებაძე ზ. საქართველოს თევზის მრეწველობის მოკლე ისტორიულ-ეკონომიკური მიმოხილვა // კვალი. - 2002. - №3. - გვ. 16-17. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

218. ცივაძე თ. თევზის მეურნეობა აჭარაში // კვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 36-37.

თევზის მეურნეობის აღორძინებისთვის დასახული გზები.

219. ხარბედია ლ. საქართველოს გეოპოლიტიკური მდებარეობა მსოფლიო მეურნეობაში მისი ინტეგრირების საფუძველია // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 42-51.

საუგუნის პროექტები – „ახალი აბრეშუმის გზა“ და ნავთობ-სადენი „ბაქო-თბილისი-ჯეიპანი“ – მსოფლიო მეურნეობაში საქართველოს ინტერირების ერთ-ერთი მიმართულება.

220. ხარიტონაშვილი ჯ. ალექსანდრე ამილახვრის მერკანტილისტური იდეები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 136-141. რეზ. რუს. ენაზე.

ალ. ამილახვრის (1750-1802 წლ.) ნაშრომის – „ბრძენი აღმო-სავლეთისა“ – მიხედვით.

221. ცერეტელი Г. Вопросы экономического сотрудничества Грузии и России / Г. Церетели, И. Нателаури, Н. Бибилашвили // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: გეონომიკის სერია. - 2005. - გ. 13: 3-4. - გვ. 107-113. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

В статье на базе статистической информации 1994-2004 гг. анализируются экономические отношения Грузии и России, определены взаимнополезные направления перспективного партнерского сотрудничества.

222. Гришашвілі Й. Амкробა // Хроніка 2000. – 2002. – Вип. 47-48. – с. 282-297.

ამქობა საქართველოში – ისტორიული მიმოხილვა.

აგრარული საკითხი

223. ფოფხაძე გ. სიძნელეები აგრარული რეფორმის განხორციელების გზაზე // მესხეთი. - 2002. - გ. 5. - გვ. 72-78. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1919-1920 წლებში მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ გატარებული აგრარული რეფორმის შესახებ.

224. შენგელია ნ. ერთი ფერმანი ზემო აჭარის შესახებ // მესხეთი. - 2002. - გ. 5. - გვ. 99-108. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1864 წელს შედგენილი დოკუმენტი აჭარაში ოსმალთა ბატონობის პერიოდში შენარჩუნებული მიწათმფლობელობის ფორმების შესახებ.

სახელმწიფო და სამართალი

225. მარკოზაშვილი შ. ილია ჭავჭავაძის უპანასკნელი მოურავი. - ობ., 2004. - 86 გვ.

ილიას მკვლელობაში ეჭვმიტანილ დიმიტრი ჯაშის უდანაშაულობის შესახებ.

226. მელქაძე ო. საკონსტიტუციო ქართველოლოგის საშიშროება. - ობ., 2005. - 104 გვ.

საკონსტიტუციო რეფორმებთან დაკავშირებული მოვლენები საქართველოში.

227. საკონსტიტუციო-პოლიტიკური რეფორმის პროცესი საქართველოში: პოლიტიკური ელიტა და ხალხის ხმები. - ობ., 2005. - 175 გვ.

თბილისში 2005 წ. 18-19 მარტს ჩატარებულ საერთაშორისო კონფერენციაზე წარმოდგენილი ქართველი, სომეხი და აზერბაიჯანელი ექსპერტების მიერ შექმნილი სტრატეგიული დოკუმენტები. ქართული პოლიტიკური სახოგადოების ოვალსაზრისი და მის მიმართ გვროპის დამოკიდებულება.

228. სახელმწიფოს კონსტიტუციური ორგანიზაცია: საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალები (თბილისი, 18-19 მაისი). - ობ., 2004. - 168 გვ.

კრებულში მოცემულია ჯონი ხეცურიანის, ჯანი ბუკიკიოს, ოლივიე დუტეილე დე ლამოტის, სერჯიო ბარტოლეს, ჯორჯიო მალინგერნის, ლიბერტ აუატრეკასასის, პანს პაინრის ფორემლის, ქეთევან ერემაძის, დავით უსუფაშვილისა და კონსტანტინე კუბლაშვილის მიერ კონფერენციაზე წარმოდგენილი აქტუალური საკითხების მოკლე ვარიანტები.

229. აბრამიშვილი ლ. ქრთამის საკითხი ბექა-აღბუდას სამართლის წიგნის მიხედვით // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 128-133. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

230. აკადემიკოს ისიდორე დოლიძის დაბადების 90 წლისთავი // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 215-218.

იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, ისტორიკოსი, წყაროთმ-ცოდნების და ტექსტოლოგი – ბიოგრაფია, პედაგოგიური და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

231. გამყრელიძე ო. სიკვდილით დასჯის პრობლემა // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 118-131. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიკვდილით დასჯა და მისი აღსრულების წესი ძველ ქართულ სამართლში; სიკვდილით დასჯის დაწესება-არდაწესების პრობლემა თანამედროვე ქართულ სისხლის სამართლში.

232. დავითაშვილი გ. დანაშაულის ბუნებისათვის ქართულ ჩვეულებით სამართლში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 76-87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

233. ზოიძე ბ. ქართული სამართლი აღმოსავლური სამართლის სარკეში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 67-75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მუსლიმანური სამართლის გავლენა ქართულ სამართლზე, განსაკუთრებით ქართული მოსახლეობით დასახლებულ იმ რეგიონებში, რომლებიც მაჰმადიანების მართვა-გამგეობის ქვეშ იყო. არაბულ-თურქულ-სპარსული ტერმინების შემოჭრა ქვეუნის მართვა-გამგეობისა და კერძო-სამართლებრივ სფეროში.

234. ლილუაშვილი გ. 1. შეზღუდული პასუხისმგებლობის არსი და იურიდიული ბუნება ქართულ, გერმანულ, ფრანგულ და ამერიკულ სამართლში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 108-117. რეზ. ინგლ. ენაზე.

235. ნადარეიშვილი გ. XII საუკუნის საქართველოში სიკვდილით დასჯის გაუქმებისა და დამასახიჩრებელ სასჯელთა ამოკვეთის ზოგიერთ თავისებურებათა გამო // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005 . - №1. - გვ. 63-66. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სასჯელთა სისტემის პუმანიზაციის პროცესი თამარის მეფობის ხანაში.

236. პროფესორ გიორგი ნადარეიშვილის გახსენება // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 222-223.

იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორის – გ. ნადარეიშვილის ბიოგრაფია და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

237. პროფესორ თამაზ შავგულიძის გახსენება // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: სამართლის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 219-221.

იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი თ. შავგულიძე, როგორც მოქალაქე, მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე.

238. შიოლაშვილი ნ. ნატურარი საბუთები XVIII საუკუნის სასამართლო განჩინებათა მიხედვით // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ჟღედიები. - 2005. - №9. - გვ. 90-102.

ყალბი საბუთების დადასტურებული ფაქტების შესწავლა, გაფალბების მიზნები, ფორმები და გამოვლენის ხერხები.

სამხედრო საქმე

239. გამყრელიძე გ. ძველი საქართველოს სამხედრო ისტორიის საკითხები: (ანტიკური პერიოდი): გარემო, წერილობითი წეროები, სამხედრო-პოლიტიკური სიტუაცია, ფორტიფიკაცია, შეარაღება. - თბ., 2005. - 231 გვ.

ნაშრომში გამოყენებულია წერილობითი წეროები და არქეოლოგიური მონაცემები. წარმოდგნილია არქეოლოგიური მასალის ჩანახატები, გეგმები და გრაფიკული რეკონსტრუქციები.

240. ნათაძე გ. ადამიანის მთავარი იარაღი. - თბ., 2004. - 144 გვ.

მსოფლიო და ქართული ომების ისტორიისა და მექანიზმების ანალიზი.

241. Присоединение Кавказа к России: XIX век / [Сост. А. Г. Макарова]. - С-Пб., 2005. - 415 с.

История утверждения России на Кавказе. В основу книги положены главы из пятитомного исторического труда “Кавказская война”, принадлежащего перу военного историка и кавказоведа В. А. Потто.

242. ლეფონავა გ. სამხედრო-გეოგრაფიული პრობლემები საქართველოში / გ. ლეფონავა, გ. დოხნაძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 49-53. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ერთ-ერთი სამეცნიერო დისციპლინის – სამხედრო გეოგრაფიის განვითარების აუცილებლობა, რომლის ძირითად ამოცანას წარმოადგენს ქვეყნის ტერიტორიის ფიზიკურ-გეოგრაფიული აღწერა-შეფასება და ნებისმიერი სახის რესურსების სამხედრო საქმეში გამოყენების პელივი.

განათლება. პედაგოგიკა

243. აგლაძე გ. საქართველოს ზოოტექნიკური განათლებისა და მეცნიერების ფუძემდებლები / გ. აგლაძე, ზ. შერმაზანაშვილი. - ობ., 2004. - 200 გვ.

ცნობილი ქართველი ზოოტექნიკოსების – ი. ჯანდიერის, ნ. იოსელიანისა და დ. აგლაძის ბიოგრაფიული მონაცემები და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა.

244. გავაშელიშვილი ა. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული საგანმანათლებლო პოლიტიკა: (1918-1921). - ობ., 2004. - 278 გვ.

საქართველოს პირველი რესპუბლიკის შექმნა და დამოუკიდებელი ქვეყნის კულტურის, განსაკუთრებით, განათლების სფეროში გატარებული რეფორმები. სახალხო განათლების სამინისტროს დაწესებულებები, სასწავლებლების ტიპები, პროგრამები, სახელმძღვანელოები, პედაგოგიური კადრები, ქართველთა შორის წ.-კ. გ. საზ-ბის მოღვაწეობა ამ პერიოდში.

245. სართანია დ. სამოქალაქო თვითშეგნების ფორმირების საადმინისტრაციულ-საგანმანათლებლო ამოცანები. - ობ., 2005. - 24 გვ.

საქართველოს სახელმწიფო ფინანსთა მინისტრის მინისტრობის მთავარი საკითხის – დამოუკიდებელი ქვეყნის მოქალაქის ჩამოყალიბებისათვის საჭირო გზები და საშუალებები.

246. ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება: თანამედროვეთა მოგონებები. - ობ., 2004. - 147 გვ.

ქართველი მოღვაწეები – ვახტანგ თულაშვილი, ანგო ფურცელაძე, იაკობ გოგებაშვილი, ალექსანდრე მიქაბერიძე, იპოლიტე ვართაგავა, სამსონ ფირცხალავა და პაიდარ აბაშიძე –

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების დაარსებისა და საქმიანობის შესახებ.

247. ბერაძე ი. ნიკო ლომოური სახელოვანი ონამედროვის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 78-82.

იაკობ გოგებაშვილის ცხოვრება და პედაგოგიური საქმიანობა, მისი მსოფლიმედიელობის ფორმირება, სწავლების მეთოდები და ხერხები ნიკო ლომოურის ბიოგრაფიულ თხზულებაში „იაკობ სეიმონის ქანკონი“.

248. გობრონიძე ალ. ზენობა. - ბათუმი, 2001.

რეც.: გუგუნავა ნ. ცხოვრების კარნახით / ნ. გუგუნავა, ი. ბიბილიშვილი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 110-115.

249. გოგოლიშვილი ო. გერმანელ და ქართველ მასწავლებელთა საქმეები (1916 წელი) // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №6. - გვ. 96-98.

პირველი მსოფლიო ომის დაწყების შემდეგ კავკასიის რუსული ადმინისტრაციისა და ბათუმის ოლქის ხელმძღვანელობის მიერ ოლქში მცხოვრები გერმანელი სპეციალისტებისა და ქრისტიანი ქართველი პედაგოგების დევნა-შევიწროების მიზეზები.

250. კიქნაძე გ. ძველი მსოფლიო ისტორიის სწავლების პრობლემები საქართველოს უმაღლეს სკოლებში და ამ დარგის თანამედროვე რუსელი სახელმძღვანელოები // საისტორიო ჟტუდიები. - 2004. - გ. 5. - გვ. 86-96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უკანასკნელ წლებში რუსეთის ფედერაციაში გამოცემული ძველი მსოფლიო ისტორიის სახელმძღვანელოების დადგებითი შეფასება და ამ დარგის ახალი საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელოების გამოცემის აუცილებლობა საქართველოში.

251. კომახიძე ზ. ჭეშმარიტი ინტელიგენტი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 118-122.

აჭარის მასწავლებელთა დახუცულვნების ინსტიტუტის სასწავლო-მეთოდური კაბინეტის გამგის, აჭარის დამსახურებული მასწავლებლის – აკაკი ზოიძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

252. მალაზონია თ. ქალთა აღზრდისა და პედაგოგიური მოღვაწეობის საკითხები ურნალ „მწყემსში“ // თბილისის სახელ-

მწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 34-38. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1885-1899 წლების პედლიკაციების მიმოხილვა.

253. მაღლაკელიძე ნ. ძველი ქართული ენის საკითხთა სწავლება სკოლაში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 49-55. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

254. მაჭარაძე ვ. დადიანები კიშინიოვში: (მოლდავური დღიური-დან) // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 385-394. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1926 წ. მკვლევარის მიერ მოლდავეთში სამეცნიერო მივლინებისას გამოვლენილი ფაქტი კიშინიოვის ქალთა გიმნაზიის დამარსებლის – ნატალია დადიანის ვინაობის შესახებ / გ. ჭუშუნაშვილისა და გ. კუტალაძის პუბლიკაცია.

255. მჟავია ქ. რა ახლოს ყოფილხარ, სიყვარულო! //ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - № 10. - გვ. 104-107.

მოგონება დაწყებითი კლასების მასწავლებელ ნინო სურგულაძეზე.

256. მჭედლიშვილი ლ. დიდი მოაზროვნე, ტრაგიკული პიროვნება: (სოლომონ დოდაშვილის დაბადებიდან 200 წლისთავის ადსანიშნავად) // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 5-24. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბიოგრაფია, პეტერბურგის უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდი, პედაგოგიური და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოღვაწეობა, მისი ნაშრომებისა და ფილოსოფიურ-ლოგიკური შეხედულებების შეფასება.

257. საითიძე გ. ქართულ-გერმანული კულტურული ურთიერთობების ისტორიიდან: (XX საუკუნის პირველი მეოთხედი) // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 254-282. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ივანე ჯავახიშვილი და კონსტანტინე გამსახურდია გერმანიის უმაღლეს სასწავლებლებში; მათი მოღვაწეობა და ურთიერთობა გერმანელ მეცნიერებთან – აღოლფ გუსტავ ფონ პარნაკთან და რაბარდ მეკელაინთან. ი. ჯავახიშვილის დამოკიდებულება გერმანიაში სასწავლებლად გაგზავნილი სტუდენტების, შემდგომში ცნობილი მეცნიერების – გიორგი ნიორაძის, გიორგი ნანეიშვილისა და ნიკოლოზ ქოიავას მიმართ.

258. [საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი] // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №3 (22). - 167 გვ.

კრებულის მიზანია დოკუმენტების ენით გადმოსცეს თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორია, საარქივო მასალებით წარმოაჩინოს პოქის თავისებურებანი, საზოგადოებას შეახენოს, ვის მხრებზე წამოიმართა ეროვნული კულტურის უმაღლესი საგანმანათლებლო სახწავლებელი, ვინ ჩაუყარა საფუძველი და რამდენი თავდადებული და ღირსეული მოღვაწე ემსახურა განათლების ამ კერას.

259. საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახწავლო რეპერტუარი: (1939-2005) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №3 (22). - გვ. 131-164.

260. ქარაქაშაბეგ მ. იაკობ გოგებაშვილის „დედა ენა“ ცხოვრებასთან საზღვრების კავშირის დიდაქტიკური პრინციპის შუქზე // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 25-30. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

261. შენგელია თ. საქართველოს ისტორიის ეპიზოდური კურსი ი. გოგებაშვილის „ბუნების კარში“ // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 113-116. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

„ბუნების კარში“ ჩართული ი. გოგებაშვილის მიერ შედგენილი ისტორიული მოთხოვებები, სადაც უმთავრესი ყურადღება გადატანილია მეფეთა ცხოვრებაზე, საგმირო საქმეებზე, სამშობლოსთვის თავდადებაზე.

262. ცქიტიშვილი ე. საქართველოს ისტორიის საგანმანათლებლო ფუნქცია დაწყებით კლასებში / ე. ცქიტიშვილი, ც. გორდეზიანი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 18-20. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

263. ჯაბნიძე რ. საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტის ბათუმის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი // ქალი. - 2003. - № 4-5. - გვ. 43-44.

264. Терлецький В. "Моя ідея Кавказу" : К.Д. Ушинський і Грузія // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с.248-258.

„რუსეთი ჰედაგოგიის პატრიარქი“, უკრაინეთი პ. დ. უშინს-ჯი და საქართველო.

ქველმოქმედება

265. ვაჟბედაშვილი რ. ორი დოკუმენტი პირველი მსოფლიო ომის დროს კავკასიაში მოქმედი საქველმოქმედო კომიტეტების საქმიანობის შესახებ // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 367-384. რენ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

დოკუმენტი ინახება საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში.

266. მირიანაშვილი მ. დაგით სარაჯიშვილი – ერის ქომაგი და ქველმოქმედი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 123-129.

დაგით სარაჯიშვილის – საზოგადო მოღვაწის, მრეწველისა და მეცნიატის ცხოვრება და საქმიანობა, მისი დვაწლი ალკო-პოლური სასმელების განვითარების საქმეში.

ეთნოგრაფია

267. მგელაძე ნ. აჭარული ნოგრო და გვარი. - ბათუმი, 2004. - 311 გვ.
აჭარის მოსახლეობის ეთნოლოგია. აჭარული ნოგროს –
ოჯახთა ჯგუფის გენეზისი, სტრუქტურა და ფუნქცია. ხევის ომის
საზოგადოებრივი აგებულება.

268. ოჩიაური ალ. ქართული ხალხური დღეობების კალენდარი:
ხევსურეთი II (ბუდე-ხევსურეთი, შატილ-მილმახევი). - თბ., 2005.
- 399 გვ.

XX ს.-ის 30-40-იან წლებში ფშავ-ხევსურეთში შეკრებილი
მასალა.

269. დამბაშიძე ნ. ახალწლის დღეობათა ციკლი აღმოსავლეთ
საქართველოში: (ერწო-თიანეთი). - თბ., 2004. - 202 გვ.

ახალი წლის დღეობების ციკლი ერწო-თიანეთში და მასში
შემავალი დღესასწაულების წინაპრისტიანული ფესვები. ამ მხა-

რის მოკლე ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მიმოხილვა, ზამთრის დღეობები, მათი სტრუქტურა და სიმბოლიკა – შობა, ახალი წელი, წყალკურთხევა.

270. აბაშიძე ნ. უსაფრთხოების ეთნიკური ასპექტები პოსტსაბჭოთა საქართველოში: (მცხეთა-მთიანეთის რეგიონი) // კაგბასი-ის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 186-190.

მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის კონტინუურ და საზოგადოებრივ ურთიერთობათა სისტემაში მიმდინარე ტრანსფორმაციული პროცესების გავლენა ეთნიკური ჯგუფების ყოფასა და კულტურაზე. დაბაძულობის მუხტის არხებობა სასაზღვრო ზოლში კომპაქტურად მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობების ერთ ნაწილში.

271. აზიკური ნ. თიკვი და ნაფთული ქართულ ხალხურ ქსოვილებსა და შესამოსელზე // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 19-21.

ქსოვილის შემკობა-შელამაზების ხალხური ტრადიცია – ფერადი ქსოვილის ნაკუნებითა და ზონრებით სადა ფონის გაწყობა, ნაკუნებისაგან საფნის შექმნის ტექნიკა (ხევსურეთში აღნიშნავენ ტერმინით – „ნაფთულა“, ხოლო თუშეთში – „თიკვა“).

272. ალავერდაშვილი ქ. ცენტრის სიმბოლიკისათვის ქართულ საწესო ფერხულებში: (კოშკი) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 22-24.

ქართული წრიული საწესო საფერხულე ცეკვის სიმბოლური და რიტუალური ფუნქციები.

273. ბაგრატიონ-დავითაშვილი გ. კახეთის საცხოვრებელ ნაგებობათა კლასიფიკაციისათვის // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 25-28.

ლიტერატურული წყაროების, არქეოლოგიური და ეთნოგრაფიული მასალების ანალიზის საფუძველზე გამოყოფილია საცხოვრებელი სახლების შემდეგი ტიპები: გომური // გომი; ბანიანი // დარბაზული; წნული // წნორი// მოწნული; ალიზის; ფიცრული (ჩალური სახლი); ქვიტკირი ორსართულიანი სახლი.

274. ბახსოლიანი ნ. ღვთაება თარხუნთის იკონგრაფიისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 5-12. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გვიანხეთური ხანის ლუვიური ამინდის ღვთაება. კლდეში ნაკვეთი მისი რელიეფური გამოსახულებების აღწერილობა, ატრიბუტიკასთან და რიტუალურ საკვებთან – ჰურთან დაკავშირებული პარალელები ქართულ ეთნოგრაფიულ სამეცნიერო ლიტერატურაში.

275. ბეზარაშვილი ც. ხევსური ქალის ორი წამოსასხამი // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 34-37.

ს. ჯანაშიას სახ. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ეთნოგრაფიის განყოფილების ქსოვილების ფონდში დაცული ორი უზვეულო ფორმის ქალის წამოსასხამის აღწერილობა.

276. ბურდული მ. ეპიდემიურ დაბადებებთან დაკავშირებული რწმენა-წარმოდგენები და წეს-ჩვეულებები დასავლეთ საქართველოში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 44-47.

სვანეთსა და ხევსურეთში შეკრებილი ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით.

277. გაბუნია ლ. ღვინის წნეხის დამზადების ხალხური წესები: (იმერეთის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 48-49.

278. გორგაძე დ. მიცვალებულთა მოსაგონებელი დღე – „თიბის შამშაბათი“ // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 50-52.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში, კერძოდ ხევსურეთში, გავრცელებული მიცვალებულთა სულების მოსახსენებელი დღე.

279. გოცირიძე გ. აბანოები ქველ თბილისში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 53-59.

ტრადიცია და რიტუალები. არქეოლოგიური და ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით.

280. გუჯეჯიანი რ. ელიაობა სვანეთში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 50-71. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეთნოგრაფიული მასალა ამინდის მომწესრიგებელ ღვთაება ელია წინასწარმეტყველისადმი მიმართული ხალხური დღესასწაულების – „პეტრე“ – „ულიშ“-ობის, მასთან დაკავშირებული რიტუალებისა და რწმენა-წარმოდგენების შესახებ.

281. დევდარიანი დ. რელიგიური დღესასწაულები დაღის სვანეთში: „კერძო“ // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 189-196. რეზ. რუს. ენაზე.

კოდორის ხეობის სვანურ მოსახლეობაში გავრცელებული საქონლის სიმრავლისა და ნაყოფიერებისადმი მიძღვნილი წინარეკრისტიანული რელიგიური დღესასწაულის რიტუალის აღწერა.

282. დუდაური გ. ალექსანდრე ყაზბეგი მოხევეთა ადათ-ჩვეულებების შესახებ // კრიტერიუმი. - 2005. - №3. - გვ. 128-130.

გაზეთ „დროებაში“ 1880-1881 წლებში ა. მოჩხუბარიძის ფსევდონიმით გამოქვეყნებული პუბლიცისტური წერილები.

283. ერიაშვილი ქ. ეთნონიმ „აბაზას“ საკითხისათვის ეთნოლოგიური მონაცემების შუქჩე // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 60-61.

ფშაველებისა და ჩრდილო კავკასიაში მცხოვრები აბაზების ჩამომავლობის თაობაზე. ეთნოლოგიური მონაცემების მიხედვით, ფონგმატური სტრუქტურით „აბაზა“ და „ფშავი-ფშაველი“ იდენტურია და ისინი ძველად ერთი და იგივე ტომების შემადგენლობის უნდა ყოფილიყვნენ.

284. ზანდუკელი მ. თინა და გოგი // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 10.

მეუღლების – თინა ოჩიაურისა და გოგი ჯალაბაძის პორტრეტი, მათი დვაწლი ქართული ეთნოგრაფიის განვითარებაში.

285. თოფჩიშვილი რ. სულიერ საუნჯეთა შემკრები // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 8-9.

თინათინ თბიაურის მიერ ქართულ ეთნოლოგიურ მეცნიერებაში შეტანილი სიახლეები.

286. თ. ოჩიაურის შრომების ბიბლიოგრაფია; ნ. ბალიაურისა და ალ. ოჩიაურის ეთნოგრაფიული მასალები // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 168-169.

ეთნოგრაფთა შრომების ჩამონათვალი.

287. ივანელაშვილი ნ. ტრადიცია და დღევანდელობა // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 101-103. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

საგარეჯოს რაიონის ტრადიციული რელიგიური დღესასწაულები.

288. ითონიშვილი ვ. ქართველი ხალხის ტრადიციული საოჯახო ყოფა // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 121-140.

მრავალთაობიანი და ინდივიდუალური ოჯახების თანაარსებობა ფეოდალიზმის ეპოქისა და XIX ს.-ის საქართველოში. ქართული ოჯახის შემადგენლობა, მისი ეკონომიკური საფუძვლები, ასაკობრივი ტრადიციით განსაზღვრული მმართველობის სისტემა, შრომის ორგანიზაცია და სხვა მახასიათებლები ეთნოგრაფიული მასალების, წერილობითი წყაროებისა და სპეციალური ლიტერატურის მონაცემთა ანალიზის მიხედვით.

289. ითონიშვილი ვ. ნარკვევები კავკასიის ისტორიიდან. - თბ., 2002. - 286 გვ.

რეც.: სტეფნაძე ჭ. კავკასიისმცოდნეობის მნიშვნელოვანი შენაძენი // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 158-160.

290. კბილცეცხლაშვილი ნ. ფერის მნიშვნელობა ძველად საქართველოში // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 180-184. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განსხვავებული მოსაზრებანი თეორი ფერის ტანსაცმლის გლოვის ფერად მიჩნევასთან დაკავშირებით.

291. კიკნაძე ზ. შესაშური ერთგულება // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 6-7.

ეთნოგრაფ თინათინ ორიაურის სამეცნიერო მოდგაწეობა.

292. კოპალეიშვილი ლ. ქართველი ხალხის უძველესი სარწმუნოების ერთი ასპექტი // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 66-70.

ძველ ქართულ წერილობით წყაროებსა და ბიბლიის ძველთარგმანებში სულთა აღმნიშვნელი ორი სხვადასხვა კატეგორიის ტერმინოლოგია – 1. სული, სულიერი და 2. მშვინვიერი, სამშვინველი; შეხედულებები სხეულის მთლიანობაზე – თმის, ასევე ძვლისა და სხეულის სხვა ნაწილების სარწმუნოებრივი მნიშვნელობები.

293. მაკალათია მ. ქართული არქაული დღესასწაულები და რიტუალები // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 73-77.

ქართული ყოფის სხვადასხვა მხარესთან დაკავშირებული დღესასწაულები: ბოსლობა, ბერიკაობა-ყევნობა, „გუთნით წყლის

მოხვნის“ საწესო ქმედება, „გუგულისთვის დალის მოპარვის“ ჩვეულება, საქანელას ჩამობმა და სხვ.

294. მგელაძე ნ. რიტუალური პურის საცხობი ყალიბი ოლადურის თემიდან / ნ. მგელაძე, ლ. ლევიძე, თ. ტუნაძე // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 145-155.

ზემო აჭარაში, მარეთის ხეობაში აღმოჩენილი რიტუალური პურის საცხობი ყალიბის აღწერილობა: ფორმა, ზომები, ტიპოვრული ორნამენტის კომპოზიცია და დეპორი.

295. მელიქიშვილი ლ. კავკასიური ნათესაობის სისტემის შესწავლა საქართველოდან დაიწყო // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 239-241.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის, ეთნოგრაფ ნანული ჯავახაძის მეცნიერული მოდვაწეობა და დვაწლი კავკასიური ეთნოლოგიის განვითარების საქმეში.

296. მელიქიშვილი ლ. მოდერნიზებული წესჩვეულება: (ბერიგაობა) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 78-80.

სოციალური და პოლიტიკური მდგომარეობის დაძაბულობის ფონზე პანკისის ხეობაში „ბერიგაობის“ დამახინჯებული ფორმის გავრცელება.

297. მდებრიშვილი ლ. რა ელის უდების სოფელ ზინობიანს? // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 182-185.

კავკასიის ერთ-ერთი მცირერიცხოვანი აბორიგენული ეთნოკური ჯგუფის – უდების წარმომავლობა, საქართველოში ჩამოსახლების მიზეზები და სამეურნეო საქმიანობა. პოსტსაბჭოთა პერიოდში წარმოქმნილი პოლიტიკური და ეკონომიკური სიძნეების კავშირი უნიკალური ეთნოსის მთლიანად გაქრობის რეალურ საფრთხესთან.

298. მცირე (მოკლე) ქრონიკები: ლაშარის საკულტო ნაგებობათა ადგენითი სამუშაოების შესახებ 1998-2001 წწ. // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 183-222.

ლაშარისჯვრის – ფშაველთა ძველისძველი სალოცავის შენობათა კომპლექსისა და ტრადიციული დღესასწაულის – ლაშარობის აღდგენა-განახლება.

299. ნაკაშიძე ქ. მიცვალებულის დატირებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 81-84.

ერთხმიანი, ორხმიანი და სამხმიანი დატირების მუსიკალურ-ეთნოგრაფიული კუთხით შეფასება. მთის რაჭაში დადასტურებული სამგლოვიარო სიმღერები.

300. ნებიულიძე ლ. ბავშვთა ინფექციურ დაავადებათა მკურნალობის ხალხური ტრადიციები იმერეთში: (ყივანახველი) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 85-87.

301. ოჩიაური თ. გარდასულ დღეთა გახსენება // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 162-164.

ეთნოგრაფის მოგონება ი. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტში XX ს. ორმოცდაათიან წლებში გატარებულ წლებზე.

302. ოჩიაური თ. ქართული ეთნოგრაფიის სამსახურში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 11-13.

ხევსურეთის, კერძოდ არხოტის თემის განვითარება XX ს.-ის პირველ ნახევარში. თინა ოჩიაურის წინაპრების – ბალიაურებისა და ოჩიაურების ბიოგრაფიები, მათი ეთნოგრაფიული ჩანაწერები.

303. რეცენზიის მაგიერ // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 165-167.

ეთნოგრაფი ირაკლი სურგულაძის პირადი წერილი თინა ოჩიაურისადმი, რომელშიც დაწვრილებით არის გაანალიზებული ნათელა ბალიაურის „ხევსურული ქრონიკები“. აქვე იძექდება თ. ოჩიაურის მიერ მწუხარებით დაწერილი ი. სურგულაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი მოკლე მოსაგონარი და მისდამი მიძღვნილი ლექსი.

304. რუხაძე ჯ. ზოგიერთი წეს-ჩვეულება და რიტუალი მესხეთ-ჯავახეთში: (ფერხულები) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 97-103.

ფერხულის სახეები და მათი საერთო მახასიათებლები: ბერობა, ბერაობა, ბერობანობა და სხვ.

305. სურგულაძე ი. მთის მემატიანე // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 3-5.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის – თინათინ ოჩიაურის შემოქმედებითი პორტრეტი – დაბადებიდან 80 წლისთვის შესრულების გამო.

306. სურგულაძე ი. ნადირობის თემა ქართულ მითო-რელიგიურ სისტემაში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გვ. 26. - გვ. 104-110.

307. ფრუიძე ლ. ეთნოგრაფიული წერილები: გვარიშვილობა, მამულიშვილობა და მკიდრობა // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 122-129.

საგვარეულო გაერთიანებათა წარმოქმნის პროცესი საქართველოში, ქართული ცხოვრების წესი და საგვარეულო კავშირები, მცენარეთა კულტი ქართულ ტრადიციულ ყოფაში.

308. ქანთარია მ. გურჯაანის რაიონის მოსახლეობის ყოფის ზოგი თავისებურება // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გვ. 26. - გვ. 111-115.

ეთნოგრაფია, ისტორიულ-გეოგრაფიული დახასიათება, ტოპონიმები, ვაჭრობა და სხვა.

309. შებითიძე ვ. დავით ხიზანაშვილი – აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელთა ეთნოგრაფიული ყოფის მკვლევარი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გვ. 9. - გვ. 21-37. რეზ. რუს. ენაზე.

დავით ხიზანაშვილის (1860-1916) დვაწლი ზეპირსიტყვიერების, უპირატესად ფშაური ხალხური პოეზიის ნიმუშების შეკრებასა და მთიელთა ყოფისა და კულტურის შესწავლის საქმეში.

310. ჩირგაძე ნ. ქირურგიის ხალხური ტრადიციები აჭარაში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გვ. 26. - გვ. 126-129.

311. ჩიხრაძე მ. „უცხოს „შინაში“ მიღების რიტუალები // მესხეთი. - 2005. - გვ. 6-7. - გვ. 305-314.

სტუმარმასპინძლობასთან და მტრების შერიგებასთან დაკავშირებული რიტუალები ანტიკურ, ქართულ და კავკასიის ხალხთა ყოფაში.

312. ცინცაძე ნ. მშობიარობასთან დაკავშირებული ქრთი წესის შესახებ // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 216-219.

საქართველოში მშობიარობის დროს ჩაღისა და თივის გამოყენების რელიგიურ-მაგიური და პრაქტიკული მნიშვნელობა. პურის, მარცვლებულის, თავთავებისა და ჩაღის რელიგიური სიმბოლიკის დაკავშირება ნაყოფიერებასა და გამრავლებასთან.

313. ხარჩილავა ნ. მარნი და მარნის დანიშნულება სამურზაყანოელთა საქორწინო რიტუალში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - № 9. - გვ. 165-178. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მარნის გენეზისი და დანიშნულება, ეთნოგრაფიული მონაცემები, ტერმინის განმარტება.

314. ხიდაშელი მ. არქაული ეპოქის დღეობებზე შესრულებული რიტუალების კოსმოგრანიური კონცეფცია // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 150-153.

არქაული ხანის გამოყენებითი ხელოვნების ძეგლებზე (ბრინჯაოს სარტყელები, რიტუალური ჭურჭლის ფრაგმენტები, სკულპტურული ფიგურები) და პრინციპების შედეგად გამოვლენილი არქაული ადამიანის სრული კავშირი საკრალურ სამყაროსთან.

315. ჯავახაძე ნ. რეფერენტული და ვოკატიური ტერმინების ურთიერთმიმართება აფხაზურ სისხლით ნათესაობის სისტემაში // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 154-156.

სამეცნიერო ლიტერატურაში ერთი და იგივე ნათესაურ ურთიერთობათა გამოსხახატავად გამოიყენება ორი სხვადასხვა კატეგორია: ვოკატიური ანუ მიმართვის ტერმინთა სისტემა და რეფერენტული ანუ აღნიშვნის ტერმინები. ავტორი გვაცნობს აფხაზეთის ეთნოგრაფიულ ექსპედიციაში დაფიქსირებულ საინტერესო ფაქტს, რომელიც გამოსხატავს განსხვავებულ თაობათა ტერმინოლოგიურ შერწყმას.

316. ჯავახაძე ნ. რუსუდან ხარაძე: 1909-1965 // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 5-14.

ქართული ეთნოლოგიური სკოლის თვალსაჩინო წარმომადგენლის, პირველი ქართველი ეთნოგრაფი დოქტორი ქალის – რუსუდან ხარაძის ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

317. ჯალაძე ბ. ქრისტიანულ წმინდანთა ლოკალური ვარიანტები აღმოსავლეთ საქართველოს მთაში: (ფშავებევსურეთი) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 157-161.

ეთნოგრაფიული მონაცემები ცხადყოფს, რომ აღმოსავლეთ საქართველოს მთაში ჯვარ-ხატები და მათი პულტი აშკარად ქრისტიანულ ელემენტებს შეიცავს, თუმცა მათში წინაქრისტიანული ღვთაებების მახასიათებლები დომინირებს.

318. Багратион-Давиташвили Г. Пространственная структура жилища горцев Центрального Кавказа // კავკაზიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 137-144.

Организация внутреннего пространства, композиционное решение интерьера, пропорции жилых помещений, планировка и функциональная сторона мебели и утвари башенных и террасообразных домов Мтиулети, Хеви, Пшави и Хевсурети.

319. Джалаабадзе Н. Моральные ценности и религия горцев Восточной Грузии // კავკაზიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 131-136.

В исследуемом регионе воровство, разбой и набеги, по отношению к чужому роду, угон стад овец, коров, лошадей у соседских племен оценивались, как героические деяния. Кровная месть также была одним из средств реализации высших моральных ценностей грузинских горцев.

320. Меликишвили Л. Кризисные трансформации этнической культуры в полигэтническом обществе: (Панкисское ущелье) // კავკაზიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 196-204.

Краткий исторический обзор становления полигэтнического общества в Панкисском ущелье, прочное интегрирование Панкисских кистинцев и осетин в грузинском регионе в конце XX века.

321. Хуцишвили К. Проблема исследования исторической динамики форм насилия: (По этнографическим данным) // კავკაზიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 15-20.

Анализ института кровной мести и его функциональная нагрузка на примере горной местности Восточной Грузии (Тушети-Пшави-Хевсурети).

322. Шилакадзе М. Грузино-Северокавказские этнокультурные связи : (По данным традиционных музыкальных инструментов) // ქავების ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - გ. 9. - გვ. 156-162.

Значение изучения традиционно-бытовой культуры и этнокультурных связей народов Кавказа. Типологическое сходство музыкальных инструментов, традиции исполнительства, близость музыкального мышления грузинского и северокавказских народов.

ქალები

323. გუგუშვილი ნ. ქალის სახე შეა საუკუნეების საქართველოში: (ქორწინება, ოჯახი, განქორწინება). - თბ., 2004. - 156 გვ.

ქალის ცხოვრების სხვადასხვა ეტაპები და მისი უფლება-მოვალეობები ყოველდღიური ცხოვრების გარკვეულ სიტუაციებში.

324. მრავალეთნიკური საქართველო გასულ საუკუნეში. - თბ., 2004. - 439 გვ.

უახლესი ისტორიის რეალური სურათი ფონდ – „დია საზოგადოება საქართველოს“ ქალთა პროგრამის მიერ წარმოდგენილ ნაშრომში, რომელიც საქართველოს 52 ქალი – წარმომადგენლის ცხოვრებისეულ ისტორიას მოიცავს.

325. კეცხოველი ი. ქალი საქართველოს ისტორიულ-კულტურულ და თანამედროვე სოციალურ პროცესებში // საისტორიო შტუდები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 188-207. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქალის როლი და ადგილი საქართველოს ისტორიასა და თანამედროვეობაში.

326. შარვაშიძე ნ. ქალთა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური განათლება საქართველოში თანამედროვე ეტაპზე და პედაგოგის როლი ამ მოძრაობაში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 123-127. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქალთა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და მათ მიერ ორგანიზებული ღონისძიებები.

327. ხაზარაძე ნ. მართლმადიდებლური სამყარო და ქართველი ქალი / ნ. ხაზარაძე, ნ. მინდაძე // ქართული წყაროთმცოდნება. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 113-139. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველი ქალების როლი ქრისტიანული სარწმუნოებისა და საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის სამსახურის საქმეში, მათი სამკურნალო და სამედიცინო-აღმზრდელობითი მოღვაწეობა.

328. Чхартишвили М. Женщины на перекрестке идеологических эпох : (История обращения Грузии в христианство в свете гендерной проблематики) // გესეთი. - 2002. - № 5. - с. 15-24. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

Исследование ставит целью, на основе изучения памятника древнегрузинской литературы “Жития св. Нино”, составить представление о грузинском обществе IV века и проанализировать формы социальной активности женщин в этом обществе.

გარემოს დაცვა. ეკოლოგია

329. კაშია ვ. ჩერნობილის ავარიის შედეგად აფხაზეთის ოკრო-ტორიის რადიოაქტიური გაჭუჭყიანების შესახებ // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 15-21. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

რეგიონში ნიადაგის, წყლისა და მცენარეთა გაჭუჭყიანების დონე 1986-1991 წლებში.

330. ტაბატაძე თ. საქართველოს მთიანი რეგიონების ეკოლოგიური პრობლემები // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 154-158. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება და გარემოს დაცვა.

331. ვეიქრიშვილი მ. ტრასეგას პროექტი და ზოგიერთი ეკოლოგიური პრობლემა საქართველოში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 101-106.

TACIS-TRACECA-ს ექსპერტთა ჯგუფის მიერ დამუშავებული ეკოლოგიური უსაფრთხოების დაცვის პროექტი.

მათემატიკა.
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი

332. აკაკი გახოკიძე = Akaki Gakhokidse / 6. ნებიერიძე, 6. ბოლქვაძე, ლ. ბოჭორიძე და სხვ.. - ობ., 2004. - 145 გვ.
ქიმიკოსის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

333. ბითაძე ლ. ხევსურების ანთროპოლოგიური დახასიათება // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 38-42.
ხევსურთა ფიზიკური განვითარების თავისებურებები.

334. გაგნიძე მ. გუჯარეთ-საჩქოის ოქროსულფიდური მაღნიანი ველის გეოლოგიური მოდელი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 92-95. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ბორჯომისა და წალკის რაიონებში, ორიალეთის ქედის სამხრეთი კალთის მაღალმთიანი ზონის ფარგლებში მდებარე ოქროს ქვიშრობის მკვებავი ძირითადი მაღნიანი ზონების აღწერა.

335. ზუბიტაშვილი თ. ნისლიანი ამინდის კლასიფიკაციის საკითხებისათვის // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 115-117. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნისლის გაგრცელების ალბათობის მახასიათებლების მიხედვით შედგენილი ნისლიანი ამინდის კლასიფიკაციის სქემა.

336. ზუბიტაშვილი თ. ნისლიან დღეთა რაოდენობის ემპირიული განაწილების გამოკვლევა აღმოსავლეთ საქართველოში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 136-139. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

337. თუმანიშვილი გ. მაიკოპის სერიის ურანშემცველი ორგანო-გენული ფოსფორიტები / გ. თუმანიშვილი, დ. ნაცვალაძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 99-104. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე სინგენეტურ-დანალექი ურან-დაგროვების დონეების შესწავლა, რომელთა შორის ყურადღებას იმსახურებს მაიკოპის სერიის წარმონაქმნები „თევზის ურანშემცველი შრეების“ სახით.

338. იოსებიძე ჯ. თბილისის შემოგარენის გეოეკოლოგია და მისი გაჯანსაღების მიზნით შემოთავაზებული ზოგიერთი მოსახრება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 112-113. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატიაში დასაბუთებულია შენობათა დატბორვის გამომწვევი მიზეზები და რეკომენდებულია უბნების, სამურნეო ობიექტებისა და საცხოვრებელი კორპუსების დატბორილი სარდაფების ამოსაშრობად მიმართული დონისძიებები.

339. კაგასიის რეგიონის თანამდროვე გეოდინამიკური პროცესების შესწავლისათვის / ჯ. მესხია, მ. მელიქიშვილი, ც. დონაძე, თ. ნანობაშვილი, მ. ლევავა // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 121-129. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს რელიეფი მორფოსტრუქტურული თვალსაზრისით; შავი ზღვის რეგიონისა და ცენტრალური კავკასიონის კარტოგრაფიულ-გეოდინამიკური მოდელი, რომელთა შესწავლა უზრუნველყოფს ეკოლოგიურ პროგნოზირებასა და კატასტროფების თავიდან აცილებას.

340. კუბეცია მ. რაციონალური ბუნებათსარგებლობის საკითხისათვის: (იმერეთის მაგალითზე) // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 57-60. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნაშრომს საფუძვლად უდევს იმერეთის რეგიონის ლანდშაფტურ-ეკოლოგიური ანალიზი, რომელზეც დაყრდნობით მოცემულია ზოგადი ბუნებათსარგებლობის მეთოდოლოგიის კონცეპტუალური მოდელი.

341. კუხალევიშვილი ლ. კინტრიშის ნაკრძალის კაუვანა წელმცენარეთა შესწავლისათვის // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 139-142. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

342. კუხალევიშვილი ლ. კინტრიშის ნაკრძალის კაუვანა წელმცენარეთა შესწავლისათვის: (ოჯახი Naviculaceae) // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 152-156. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

343. კუხალევიშვილი ლ. კინტრიშის ნაკრძალის მწვანე წელმცენარეთა შესახებ // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 152-155. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე..

344. კუსალეიშვილი ლ. მასალები კინტრიშის ნაკრძალის ლურჯმწვანე წყალმცენარეთა შესახებ // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 151-153. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე. კინტრიშის ნაკრძალის ალგოფლორა.

345. მეგრელიძე ლ. აღმოსავლეთ საქართველოში დრუბლიანობის მახასიათებლებსა და ატმოსფერული ნალექების რაოდენობას შორის კორელაციური კავშირების საკითხისათვის // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 130-135. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

346. შზარელუა ლ. კოლხეთის სამეურნეო-რეკრეაციული პოტენციალის შეფასება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 61-62. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ავტორი ლანდშაფტური სინთეზის მეთოდის გამოყენებით გამოყოფს კოლხეთის ვაკე-დაბლობის ტერიტორიაზე სამეურნეო-რეკრეაციული გამოყენების სხვადასხვა პოტენციალის (10-ბალიანი სისტემით) მქონე მიკროლანდშაფტებს.

347. მირცხულავა ც. რისკის მართვა არაგვის ხეობაში მდგრადი განვითარების შესანარჩუნებლად / ც. მირცხულავა, ვ. ბალამწარიშვილი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 105-111. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მეცნიერულად დასაბუთებული სტრატეგიის შემუშავების აუცილებლობა არაგვის წყალშემკრები აუზის დაბალანსებული განვითარებისათვის.

348. მიქაძე ი. კოლხეთის დაბლობის ცენტრალური ნაწილის მეოთხეული ნალექების წნევიანი წყლების გრუნტის წყლებში გადაღინების რაოდენობრივი შეფასება რეჟიმზელი დაკვირვებების მიხედვით // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 96-98. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

349. მიქაძე ი. კოლხეთის დაბლობის ცენტრალური ნაწილის მეოთხეული ნალექების წნევიანი წყლების გრუნტის წყლებში გადაღინების რაოდენობრივი შეფასება წყალგამტარობის რუკის მიხედვით // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 77-79. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

350. პაპუნიძე ვ. ბათუმის ბოტანიკური ბაღის როდი ბუნებათმცოდნეობისა და სოფლის მეურნეობის განვითარებაში // კვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 17-20.

351. სტურუა თ. საქართველოს სარწყავი სისტემების რეაბილიტაციის მათემატიკური მოდელი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 32-35. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

352. ტატიშვილი ჯ. ალაზნის არტეზიული აუზის მიწისქვეშა წყლების ხელოვნურად შეგსყიდვის პილროგოლოგიური დასაბუთება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 72-76. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

353. ფალაგანდიშვილი შ. აჭარის ნიადაგური რესურსების გეოგრაფიული გავრცელება // კვალი. - 2002. - №1-2. - გვ. 35-36. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აჭარის რელიეფური თავისებურებანი, ჰავა, ბიოეკოლოგიური პირობები, ტყეები, განსხვავებული ნიადაგები ზღვისპირა დაბლობებში, ალპურ და სუბალპურ ზონებში.

354. ქარქაშაძე ნ. ორგანული კატალიზი და ქართველი მეცნიერები / ნ. ქარქაშაძე, გ. არეშიძე, ა. დოლიძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 79-82. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატია გვაცნობს ქმიტლებს, რომელთაც დიდი წვლილი შეიტანეს საქართველოს მინერალური ნედლეულის (ნავთობი, თიხები და ბუნებრივი ცეოლითები) კვლევის საქმეში: ქრ. არეშიძე, გ. ჩივაძე, ნ. ბექაური, ე. ბენაშვილი, ა. დოლიძე და სხვ.

355. შეგველიძე ა. საინჟინრო გეოდეზიის სკოლის შემქმნელი: (ედჯინება პროფესორ ნიკოლოზ თევზაბის დაბადების 95 წლისთავს) // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 54-56. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

356. შენგელია რ. გამყინვარებისა და მყინვარული ჩამონადენის პროგნოზი კლიმატის გლობალური დათბობის ფონზე: (საქართველოს მდინარეთა აუზების მაგალითზე) / რ. შენგელია, მ. ჩიჯავაძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 111-114. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

357. ცანავა ლ. დგარცოფულ წყალსადინარებში წყალმოვარდნების პიდროლოგიური შესწავლა და მათი პროგნოზირება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 80-84. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატია ეძღვნება მთის მდინარეთა ჩამონადენის მოკლევადიანი პროგნოზის საკითხს, რომლის მეშვეობითაც წინასწარ განისაზღვრება მოსალოდნელი კატასტროფული წყალმოვარდნები და ლვარცოფული ნაკადები.

358. ჯაფოშვილი ო. კობრისნაირთა ოჯახის (Cyprinidae: Barbinae) ზოგიერთი წარმომადგენლის (მურწა, მტკვრის წვერა, ჭანარი) ეპოლოგიურ-ბიოლოგიურ თავისებურებათა შესახებ / ო. ჯაფოშვილი, ბ. ჯაფოშვილი, ლ. გოლეთიანი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 143-148. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ტექნიკური ლიტერატურა

359. ანანიაშვილი ი. საქართველოს რეინიგზის საექსპლუატაციო დანახარჯებისა და თვითდირებულების ანალიზი / ი. ანანიაშვილი, ბ. ხადური // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2005. - ტ. 13. - №3-4. - გვ. 80-98. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

2002-2004 წლების რეინიგზის სატვირთო და სამგზავრო გადაზიდვების მონაცემების ანალიზი.

360. ბერიძე რ. საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის განვითარების პერსპექტივები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №2. - გვ. 138-145. რეზ. რუს. ენაზე.

საერთაშორისო ავიაგადაზიდვების ბაზარზე საქართველოს ავიაკომპანიების კონკურენტუნარიანობის შენარჩუნებისა და გაზრდის საკითხი.

361. ბუბუტეიშვილი ლ. საქართველოში საქალაქო საავტობუსო გადაზიდვების ტექნოლოგიური პროცესის სრულყოფა / ლ. ბუბუტეიშვილი, გ. თედორაძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 46-49. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

362. მარგველაშვილი ო. იოგელ ჯებაშვილი – 80 // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 156-157. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორის – ი. ჯებაშვილის გახსენება. ბიოგრაფიული ცნობები, პედაგოგიური და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

363. მოისწრაფიშვილი მ. საქართველოში ვიწროლიანდაგიანი რეინიგზის ქსელის განვითარება და ნორმატიულ-ტექნიკური ბაზის შექმნის საკითხები // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 54-56. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

364. უზუნაძე რ. ნაოსნობა ბათუმის ოლქში: (სამხედრო-პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ასპექტები). - ბათუმი, 2001. – 381 გვ.

რეც.: დაუშვილი ალ. საყურადღებო მონოგრაფია ნაოსნობის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 114-117.

365. ქაშაკაშვილი მ. ზესტაფონი-ყარსის ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა და საქართველოსათვის ბაზისური ელექტროენერგიის მოპოვება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 90-92. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

366. ჩაგელიშვილი ლ. ინოვაციური პოლიტიკა საქართველოს კავშირგაბმულობაში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №4. - გვ. 82-90. რეზ. რუს. ენაზე.

367. ჩაგელიშვილი ლ. მსოფლიო საკომუნიკაციო ქსელი და საქართველო // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №2. - გვ. 63-68. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს ტელეკომის ფუნქციონირება და მომავალი პერსპექტივები.

368. ცაგარეიშვილი პ. ტრასექას დერეფნის საქართველოს სარკინიგზო მონაკვეთზე ინფრასტრუქტურის ეფექტიანობის გაზრდის დონისძიებათა კლასიფიცირებისა და ოპტიმიზირების შესახებ // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 50-53. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

369. Берулава Г. К вопросу о приватизации объектов электроэнергетики в Грузии // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: გორნომიკის სერია. - 2005. - გ. 13. - №1-2. - გგ. 79-85. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

სამედიცინო ლიტერატურა

370. ლომიძე ნ. თენგიზ ახმეტელი / ნ. ლომიძე, ლ. მნელაძე. - თბ., 2004. - 51 გგ.

დასტაქარ თ. ახმეტელის ცხოვრება და საქმიანობა. ნაშრომი ეძღვნება მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორის 80 წლისთავს.

371. მინდაძე ნ. ქართული ხალხური სამედიცინო ტრადიციები: კახეთი / ნ. მინდაძე, ნ. ჩირგაძე. - თბ., 2005. - 72 გვ. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

კახეთის სამკურნალო ტრადიციების ძეგლი და ახალი ფორმები, დღევანდელი რეალობა და თავისებურებები. ნაშრომს დართული აქვს სამკურნალო მცენარეების ფოტოები.

372. სალუქვაძე ს. თბილისის №1 აფთიაქ-მუხუშევის ისტორია. - თბ., 2004. - 287 გვ.

საქართველოში და თბილისში არსებული უძველესი აფთიაქების მოკლე ისტორია. თბილისის №1 აფთიაქთან დაკავშირებული მოვლენები 1879 წლიდან დღემდე.

373. ახალიაძ გ. საქართველოში სამკურნალო დაწესებულებათა აღმოცენება და განვითარება XIX საუკუნეში // სოციალური ექიმობია. - 2002. - №5. - გვ. 142-147. რეზ. რუს. ენაზე.

374. ბახუტაშვილი ო. თურქულთან ბრძოლის გაუმჯობესებული ღონისძიებები // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 140-142. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

თურქულის დაავადებისაგან დაცვის მზნით განსახორციელებელი ვეტერინარულ-სანიტარული მოთხოვნები.

375. ვაჟა იაკობაძე – შრომით განვლილი გზა // ქვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 45-46.

ვეტერინარულ მეცნიერებათა კანდიდატ ვ. იაკობაძის ბიოგრაფია, სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა.

376. კანანაძე დ. ფრინველის ყვავილის პროფილაქტიკისა და ლიკვიდაციისათვის საქართველოში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 129-133. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ფრინველის ვირუსულ დაავადებებთან ბრძოლის სრულყოფის მიზნით ჩასატარებელი კომპლექსური ღონისძიებები.

377. ლოლაშვილი შ. ბატქნის ფიზიოლოგიური მდგომარეობის ზოგიერთი მაჩვენებელი პარსვამდე და პარსვის შემდეგ // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 143-145. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ექსპერიმენტული სამუშაოები „უდაბნოს“ მეცხვარეობის მეურნეობაში (საგარეჯოს რ-ნი).

378. ხაზარაძე ნ. გელასი კესარიელის ერთი ცნობის ინტერპრეტაციისათვის // ნ. ხაზარაძე, ნ. მინდაძე // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 138-142.

IVს.-ზი მოღვაწე ბერძენი ავტორის გელასი კესარიელის „საეკლესიო ისტორიაში“ შემონახული ერთი ცნობის შესახებ, რომელიც საქართველოში სამედიცინო საქმის მდგომარეობაზე გვაწვდის ინფორმაციას. ნაშრომი წარმოადგენს ქართლის მოქავის ისტორიის უძველეს წყაროს.

სოფლის მეურნეობა

379. ოურმანიძე ო. სოფლის მეურნეობა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში: (1878-1920 წწ.). - ბათუმი, 2004. - 104 გვ.

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატური პირობები, სასოფლო-სამუშაოები ზონები და სოფლის მეურნეობის ძირითადი დარგები: მარცვლეული კულტურები, მეთამბაქოეობა, მეჩაიობა, მეხილეობა, მეკვნახეობა, მეცხოველეობა.

380. აგლაძე გ. მეცხოველეობასა და საკვებწარმოებაში არსებული მდგომარეობა და განვითარების პერსპექტივები // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 32-34. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

381. ბუაჩიძე კ. ქვემო ქართლის ვაკეზე გავრცელებული პამიდორის დაავადებები / კ. ბუაჩიძე, ნ. ალ-საიედ // კვალი. - 2002. - №3. - გვ. 33.

382. ბუნაშვილი გ. კახეთის რეგიონში მიწების პრივატიზაციისა და მეცხოველეობის განვითარების ზოგიერთი საკითხი // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 124-130. რეზ. რუს. ენაზე.

მეცხოველეობის პროდუქტებით მოსახლეობის უზრუნველყოფის ზრდის პერსპექტივა სამეცნიერო კვლევის საფუძველზე.

383. ბუნაშვილი გ. კახეთის რეგიონში მსხვილფეხა რქოსანი მეცხოველეობის განვითარების პერსპექტივებისათვის // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 122-124. რეზ. რუს. ენაზე.

384. გიგინეიშვილი ლ. საქართველოს ფერმერული მეურნეობების რეგისტრისა და მომსახურების სისტემის შექმნა // კვალი. - 2002. - №3. - გვ. 12-13. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ფერმერული მეურნეობების განვითარებასთან დაკავშირებული საკითხები.

385. დევაძე ა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების ტენდენციები // კვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 4-7.

386. ვერულიძე გ. მეკარტოფილეობის პრობლემები აჭარაში // კვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 24-25.

არსებული მდგომარეობა და მოსავლიანობის ზრდის აუცილებლობა.

387. IFAD-ის სტრატეგია საქართველოში // კვალი. - 2003. - №1. - გვ. 5-10.

გაეროს სპეციალიზებული ფონდის – IFAD-ის ხელშეწყობით მიმღინარე მთიანი და მაღალმთიანი რეგიონების სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა.

388. კაპანაძე დ. მსოფლიო ბანკი აგრარული სექტორის განვითარებისთვის საქართველოში // კვალი. - 2002. - №1-2. - გვ. 30-31. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სოფლის მეურნეობის განვითარების პროექტები.

389. კოდუაშვილი პ. მეურნეობრიობის ფორმების რესტრუქტურიზაციის საკითხისათვის სოფლის მეურნეობაში: (რეტროსპექტივის რაგურსით) // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 107-114.

პროცესები განხილულია საქართველოს მაგალითზე.

390. კოდუაშვილი პ. სასურსათო პრობლემა საქართველოში // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №3. - გვ. 142-148.

აგრარული პოლიტიკის რეალური პროგრამის შემუშავების აუცილებლობა სასურსათო უსაფრთხოების მისაღწევად.

391. ქუნი ე. თავისუფალი საქართველო: წარსული – აწმყო – მომავალი // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 52-54. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1920 წელს ჟენევაში გამოქვეყნებული სტატია ასახავს საქართველოს სოფლის მეურნეობის, ნიადაგის, ფაუნისა და სატყეო მეურნეობის მდგომარეობას / ახლავს კ. ბურკაძის დასკვნა.

392. მგელაძე კ. საქართველოს ირიგაციისა და დრენაჟის მომხმარებელი ორგანიზაციების განვითარების პროექტი // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 20-22; 2003. - №2-3. - გვ. 34-35.

საირიგაციო სისტემების მთლიანი რეაბილიტაციის პროექტის მიმღინარეობის შესახებ.

393. ნასყიდაშვილი მ. საქართველოს ხორბლის ენდემური სახეობების გენეტიკური მრავალფეროვნება / მ. ნასყიდაშვილი, პ. ნასყიდაშვილი, ი. ნასყიდაშვილი // მეცნიერება და ტექნიკოლოგიები. - 2003. - №10-12. - გვ. 144-146. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოში გავრცელებული ხორბლის ენდემური სახეობების შედგენილობა, მათი გენეტიკური და სელექციური ლირებულება და სელექციური ნიშნები.

394. სონდულაშვილი ბ. სოფლის მეურნეობა კახეთის ეკონომიკის წამყვანი დარგია // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 25-26. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

2002 წლის შედეგები.

395. სურმანიძე დ. აჭარის მეჩაიერებისა და ჩაის მრეწველობაში არსებული მდგომარეობის შესახებ // კვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 12-13.

396. ლორჯომელაძე ო. აჭარის აგროსამრეწველო კომპლექსი და მისი თანამედროვე მდგომარეობის ზოგიერთი თავისებურება // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 28-29. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

397. დორჯომელაძე ო. სოიო დიდი სიკეთის მომცემი ქულტურაა // ქვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 40-41. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე. სოიოს ჯიშები საქართველოში, მოვლა-მოყვანის საკითხები.
398. ჩხაიძე ი. აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის რესურსები პოტენციალი: (სტრუქტურული ანალიზი) // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 171-174.
- ხელვაჩაურისა და ქობულეთის რაიონების სარესურსო პოტენციალის სტატისტიკური მონაცემები.
399. ჩხაიძე ლ. ახალი ტიპის პიბრიდული რბილი ხორბალი 6A გენერაცია // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №1-3. - გვ. 146-150. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.
- ქართული ხორბლის „ზანდურის“ პოპულაციის ორი კომპონენტის შეჯვარებით მიღებული ახალი ტიპის რბილი ხორბლის შესახებ.
400. ცივაძე გ. აგროქიმიური სამსახურის მდგომარეობა აჭარაში // ქვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 8-9.
- ინტერვიუ შპს „აჭარსოფლქიმიის“ გენერალურ დირექტორ გურამ ცივაძესთან / ჩაიწერა ც. წუწუნავაძე.
401. ჯაყელი გ. აჭარის მეცნიელეობა // ქვალი. - 2003. - №4-5. - გვ. 14-15.
- არსებული მდგომარეობა და განვითარების შემდგომი ეტაპები.
402. ჯიბლაშვილი უ. ხორბლის უნიკალური ჯიში – „ალაზნის ველი“ // ქვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 46-48. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
- უხმოსავლიანი, გვალვაგამბლე ჯიშის ხორბლის მასიური დანერგვის აუცილებლობა პურის პრობლემის გადასაწყვეტად საქართველოში.
403. ჯიქია მ. რეგიონის სოფლის მეურნეობის განვითარების გეოგრაფიული ასპექტები: (ზუგდიდის რაიონის მაგალითზე) // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №1. - გვ. 125-130.
- ზუგდიდის რაიონის ნიადაგურ-კლიმატური თავისებურებები და რაიონის სოფლის მეურნეობაში გატარებული ეკონომიკური რეფორმები.

მეტყევეობა

404. ვასაძე რ. წილგოვნებისა და წიფლის მოზარდის ზრდის პროცესი ზემო აჭარაში / რ. ვასაძე, ა. შანიძე // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 150-151. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

405. თავაძე ბ. წაბლის ქერქის კიბო საქართველოში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 142-144. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

წაბლნარების სატყეო-პათოლოგიური მდგომარეობის შესწავლის ცდა.

406. ტაბიძე ლ. ცხენისწაბლას, გლედიჩის, იაპონური სოფორისა და აილანთუსის კულტურების ზრდის ინტენსივობა // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 138-141. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

უცხო ქვეყნებიდან შემოტანილი ტყის კულტურების გახარებისა და შენარჩუნების მაჩვენებლები აღმოსავლეთ საქართველოს რეგიონებში.

407. ტუღუში მ. სოსნოვსკის ფიჭვის ტყის ტიპები მდინარე ტანას [ატენის] სეობაში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №4-6. - გვ. 145-149. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

408. წაბლის (Castanea Sativa Mill) ნაყოფის დაავადებები საქართველოში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2003. - №7-9. - გვ. 151-153. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მევენახეობა-მეღვინეობა

409. ქოქრაშვილი ზ. ქართული ფენომენი – ღვინო და ღვინის დგომება ბადაგონი. - თბ., 2004. - 143 გვ. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნარკვევი მევენახეობა-მეღვინეობის ჩასახვა-განვითარების, გავრცელებისა და ღვინო „ბადაგონის“ შესახებ.

410. ოქლაგის ღვინის მარანი // კვალი. - 2002. - №1-2. - გვ. 6-7. ღვინის ქარხნის ისტორია და თანამედროვე ტექნოლოგიები.

411. დაზარიაშვილი თ. საქართველოში მევნეახეობა-მედვინეობის განვითარების პროგნოზული პარამეტრები // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №5. - გვ. 115-118.
412. მამაიაშვილი ვ. ქართული დვინის ხვალინდელი დღე // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 7-20. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.
ინტერვიუ „სამტრესტის“ თავმჯდომარე ვაჟა მამაიაშვილთან 2002 წლის 17 დეკემბერს ქ. თელავში ჩატარებული დვინისა და ბრენდის დებუსტაცია-კონკურსის შედეგებზე / ჩაიწერა მ. ვახტანგაძეებ.
413. მამაიაშვილი ვ. დვინო და ადამიანის ჯანმრთელობა // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 55-57. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
ქართული დვინის კეთილისმყოფელი გავლენა ადამიანის ორგანიზმები.
414. მამაიაშვილი ვ. ყველაფერი სუფთა, მშვენიერი და ამაღლებული ვაზშია გაცხადებული // კვალი. - 2002. - №1-2. - გვ. 9-11. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
საქართველოში დვინის დამზადების ტრადიციები და პრობლემები თანამედროვე მედვინეობაში.
415. მამაიაშვილი ვ. ჩვენი წინაპრები ვაზს მზიან ფერდობზე აშენებდნენ // კვალი. - 2002. - №1-2. - გვ. 7-8. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
აბორიგენული ვაზის ჯიშების მოკლე ისტორია და თელავის დვინის მარნის თანამედროვე მდგრმარეობა.
416. სარჯველაძე ე. მსოფლიო ბაზარზე ქართული დვინის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისათვის / ე. სარჯველაძე, გ. მიქელაძე // სოციალური ეკონომიკა. - 2002. - №6. - გვ. 114-117.
რენტაბელობის გაზრდის მიზნით მაღალხარისხოვანი დვინების წარმოებასთან ერთად უნარჩენო ტექნოლოგიის განვითარების აუცილებლობა.
417. ქარქაშაძე ნ. მევნეახეობა-მედვინეობა სოფლის მეურნეობის განვითარების პრესტიჟული მიმართულებაა // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 11-12. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.
418. ჩხარტიშვილი ნ. მევნეახეობა-მედვინეობის პრობლემები, დაგის განვითარების კონცეფტუალური და პრიორიტეტული მიმა-

როულებები // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 13-14. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

419. ცინცაძე თ. მევენახეობა იმერეთში // კვალი. - 2003. - №2-3. - გვ. 27.

არსებული მდგომარეობა და აღმავლობისათვის გასატარებელი საჭირო დონისძიებები.

ბეჭდვის ისტორია. შრიფტი

420. იმერლიშვილი ვ. ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიიდან // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 111-120.

ეპროპაში ქართული წიგნის ბეჭდვის დაწყების ისტორიული მიზეზები, სტამბის დაარსება რომში 1627 წელს და პირველი ქართულენოვანი წიგნები.

ხელოვნება

421. ლორთქიფანიძე ნ. არგონავტების ასახვა ადრებერძნულ კულტურაში. - თბ., 2004. - 165 გვ.

არგონავტების მითის ასახვა კერამიკულ ფერწერაში, ქვის, სპილოს ქვლის რელიეფურ ქანდაკებასა და ლითონზე გამოსახულ მხატვრულ რელიეფში; კოლხეთსა და ელინურ სამყაროს შორის არსებული კონტაქტები.

422. ლოსევი ალ. აღმოსავლური რენესანსი: ჩინეთი. ირანი. სომხეთი. საქართველო. - ბათუმი. - 2005. - 67 გვ.

ქართული ნეოპლატონიზმის არსი და თავისებურება.

423. ექვთიმე თაყაიშვილის პარიზული წერილები / მ. მირიანაშვილისა და ო. ჩიქოვანის პუბლიკაცია // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 153-159.

ე. თაყაიშვილის ორი წერილი საქართველოს მთავრობის უცხოეთთან ურთიერთობის სახელმწიფო კომისარიატის წარმომადგენელ გერმანე მგალობლიშვილისა და მეცნიერების მთავარი სამმართველოს უფროს უკალ ბერიძისადმი. წერილები ეხება 1921 წელს მენშევიკური მთავრობის მიერ საქართველოდან საფრანგეთში გატანილი ეროვნული განძის სამშობლოში დაბრუნების საკითხს.

424. მაღრაძე გ. ქართული ხელოვნების ისტორიის გაფალბების ტენდენციის გამო // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 182-191. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პასუხი ნატალია ბერუბაშვილის სტატიაზე – “Об истории перегородчатых эмалей из коллекции М. П. Боткина в Государственном музее искусств Грузии”, რომელიც 2001 წ. დაიბეჭდა სანკტ-პეტერბურგის სახელმწიფო ერმიტაჟის მიერ გამოცემულ კრებულში – “Ювелирное искусство и материальная культура”, ქართული ტისრული მინანქრის ნიმუშების – „წმიდა გიორგი გველეშაპის მღანევრავი“ და „წმიდა გიორგი ათავისუფლებს მეფის ასულს“ – ნაფალბებად მიჩნევის თაობაზე.

425. მელიქიშვილი ი. ქართული საეკლესიო ნაქარგობის ტექნიკა // საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 113-136. რეზ. რუს. ენაზე.

ხელოვნების მუზეუმის ნაქარგობისა და ქსოვილების განყოფილების ფონდებში დაცული ნაქარგების კვლევა: ექსპონატთა მასალისა და საქარგავი ხელსაწყოების მიხედვით ქარგვის პროცესის წარმოჩნდა; კონკრეტული მასალის გამოყენების მიზნის გარკვევა; ტექნიკური ხერხების ანალიზი.

426. როსტიაშვილი ნ. თექა მზია ხალვაშის შემოქმედებაში // საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 169-172. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თანამედროვე ქართული ოვექის ოსტატ მ. ხალვაშის ბიოგრაფია, შემოქმედების თავისებურებები, ინდივიდუალური ხელწერა და მკვთრი ემოციურობა („ჩემი ფიჭვები“, „ქართული ორნამენტი“, „ქამა სოკოები“ და სხვ.).

427. სეულხანიშვილი ე. საფლავის ქვის გადასაფარებლები // საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 104-112. რეზ. რუს. ენაზე.

საფლავის ქვის გადასაფარებლების სიმბოლური დატვირთვა. ხელოვნების მუზეუმის კოლექციაში დაცული გადასაფარებლების (მოქარგული საერო და სასულიერო პირთაოვის) აღწერა.

428. ქარუმიძე ნ. XIX ს.-ის ერთი მინიატურული პორტრეტის ატრიბუტი // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 154-159. რეზ. რუს. ენაზე.

უცნობი მინიატურისტის მიერ სპილოს ძვალზე შესრულებული იოანე ბატონიშვილის მინიატურის შესახებ.

429. ჩიხლაძე ნ. საქართველოს მუზეუმებში დაცული ნუზალის ეკლესიის კედლის მხატვრობის ასლები და მათი როლი მოხატულობის შესწავლის საქმეში // საქართველოს ხელოვნების სახლმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 91-103. რეზ. რუს. ენაზე.

პალეოლიტოსთა მხატვრული სტილი ჩრდილოეთ ოსეთის ტერიტორიაზე მდებარე ნუზალის გაბრიელ მთავარანგელოზის ქართული ეკლესიის კედლის მხატვრობაში (XIII-XIV სს-თა მიჯნა). მ. შეიძლერის მიერ შესრულებული ნუზალის ეკლესიის კედლის მხატვრობის ასლები და გ. ერისთავის მიერ შესრულებული ნუზალის ქმიტლის შემცირებული ასლი-ჩანახატი.

საერო და საეკლესიო ხუროთმოძღვრება

430. ლეკვეიშვილი ს. დაკარგული მადლის დაბრუნება. - თბ., 2004. - 152 გვ.

სამტრედიის რაიონის სოფელ იანეთის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის მშენებლობის გახსნა-კურთხევის ისტორია. მოხსენიებულია ტაძრის ამშენებელი, ამავე სოფლის მკვიდრი აკაკი ლეკვეიშვილი.

431. საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა აღწერილობა. წიგნ. 2. - თბ., 2004. - 528 გვ.

ენციკლოპედიური სასიათის მრავალტომიანი გამოცემის მე-2 ტომი მოიცავს ახმეტის, დუშეთის, თიანეთისა და ყაზბეგის რაიონების ისტორიულ და კულტურულ ძეგლებს. ყოველ რაიონს, ქალაქს თუ სოფელს ახლავს მოკლე საცნობარო სტატია.

432. სიონის ტაძრისათვის: მცირედი ცნობანი / [წიგნი მოიძია და შეუცვლელი ფორმით გამოსცა მამა დავით (გოცირიძემ). იბეჭდება ბოლნისის მთავარებისკოპოსის თადეოზის ლოცვა-კურთხევით]. - თბ., 2005. - 10გვ.

ცნობები თბილისის სიონის ტაძრის სახელწოდების, მშენებლობის, მხატვრობის, მნიშვნელოვანი ნივთებისა და სამრეკლოს შესახებ.

433. შიდა ქართლი: ჯავის რაიონის არქიტექტურული მემკვიდრეობა: 1985-1986 წლების ექსპედიციის მასალები / [რედ.-გამომც. ც. დადიანიძე]. - თბ., 2004. - 168 გვ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.

ჯავის რაიონის არქიტექტურის ძეგლების დოკუმენტური სახით წარმოქმნა. ნაშრომში ჩართულია ძეგლების ფოტოსურათები და გეგმები.

434. მიმინოშვილი ო. დაუმთავრებელი ჩუქურთმა // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №2-3 (10-11). - გვ. 23-29. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნაშრომში საუბარია X ს.-ის ქართული ხუროთმოძღვრების ერთ-ერთი თვალსაჩინო ძეგლის – ოშეის ტაძრის სამხრეთის კარიბჭეზე ამოკვეთილი დაუმთავრებელი ქართული ჩუქურთმის შესახებ.

435. შატბერდის მონასტრის იდენტიფიკაციის პროცედურის / თ. ხუციშვილი, კ. შენგაველია, შ. მაჭავარიანი, ვ. სილოგავა // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 44-57. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ მეცნიერთა მოსაზრებები შატბერდის მონასტრის ადგილმდებარეობასთან დაკავშირებით; ავტორთა ჯგუფის მიერ არტანუჯის დასავლეთით სოფ. აგარასა და სოფ. ბოსელთის შორის ხეობაში აღმოჩენილი სამონასტრო ნაგებობის შატბერდის მონასტრად მიჩნევა.

436. ხარატიშვილი ნ. მუზეუმის მოამაგენი // საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 206-207.

ხელნაწერთა მემუარული განყოფილების ფონდში დაცული, 1934 წ. ექვთიმე თავაიშვილის მიერ იღია ზდანევიჩისადმი გაგზავნილი გამოუქვეყნებელი წერილი, რომელიც 1917 წელს ტაო-თორთუმისპირის ხეობაში მოწყობილ ექსპედიციაში მოიქმედა მასალის პუბლიკაციასთან დაკავშირებულ საკითხებს ეხება.

437. Бельмега С. Дмитро Гордееев (Гордіпів) – історик мистецтва // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с.380-403.

უკრაინელი ხელოვნებათმცოდნე დიმიტრი გორდევევის ექსპედიცია ახალციხის ისტორიული ძეგლების შესწავლის მიზნით.

სახეითი ხელოვნება

438. აბესაძე ი. შალვა ქიქოძე: კულტურული მემკვიდრეობა / ი. აბესაძე, ქ. ბაგრატიშვილი. - თბ., 2005. - 185 გვ.
- მე-20 ს.-ის 10-იან წლებში მოღვაწე მხატვრის კულტურული მემკვიდრეობა – სადღიურო ჩანაწერები, წერილები, შეხედულებები ხელოვნებაზე, ოფიციალური დოკუმენტები, რეცენზიები ქართულ თეატრზე, ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები.
439. გელეგანიშვილი ნ. აღორძინებული სახელები. - თბ., 2005. - 89 გვ.
- თეატრის მხატვარ ირინა შტენბერგის ცხოვრება და შემოქმედებითი საქმიანობა.
440. კობიაშვილი ნ. ჩვენ ვეძებთ ფიროსმანს. - თბ., 2004. – 196 გვ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.
- ფიროსმანის თემაზე მუშაობის (სატელევიზიო გადაცემები) 8 წლის მანძილზე დაგროვილი მასალა. ნაშრომში ჩართულია გადაცემების მომზადების პერიოდში გადაღებული ფოტომასალა.
441. ამაღლობელი მ. ერთი ქუთაისელი მხატვრის გახსენება // ქართული ენის სახლი. - 2004 . - №4 (12) . – გვ. 61-66. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.
- თვითნასწავლი მხატვრის ავთო ავალიანის ცხოვრება და შემოქმედება.
442. გიორგი მაქაცარია: ნეკროლოგი // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 239-240.
- მხატვარ გ. მაქაცარიას ბიოგრაფია და შემოქმედება.
443. კიგნაძე გ. ედმონდ კალანდაძის მხატვრობის ისტორიულ-კულტურული წინამდღვრები // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4. - გვ. 237-254. რეზ. ინგლ. ენაზე.
444. კოშორიძე ი. სილამაზის ესთეტიკური კანონი გვიანირანულ ფერწერაში: (საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის ორი ფერწერული კომპოზიციის ატრიბუცია) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 137-153. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სილამაზის ირანული იდეალის განხილვა და მისი შედარება ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმში დაცულ ორ ადრეკაჯარული ეპოქის (1797-1834 წწ.) კომპოზიციასთან: „შაოსანი ჭაბუკი“, „ბავშვიანი ქალი“ (მაღხაზ ანდონიკაშვილისა და მისი მეუძღვის მაია ბატონიშვილის პორტრეტები).

445. ოჩიაური გ. ევროპული ქანდაკების ბუნებისათვის. - თბ., 2002. - 124 გვ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.

რეც.: მუზაშვილი ნ. დასასრული თუ დასაწყისი? // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 95-104.

446. სანიკიძე თ. შეხვედრა მონარნასზე: (ფელიქს ვარლამიშვილი – დაბადების 100 წლისთავი) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 160-168. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პარიზელი მხატვრის ფ. ვარლამიშვილის გახსენება. მისი უკანასკნელი სურვილის მიხედვით, 1987 წ. ქართული ხელოვნების მუზეუმისათვის გადაცემული ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები.

447. სახვაძე ქ. სიმონ ვირსალაძე და სპექტაკლი „ქვის ყვავილი“ // ოერტმცოდნებითი და კინომცოდნებითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 45-52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სერგეი პროკოფიევის ბალეტის ს. ვირსალაძისეული მხატვრული გადაწყვეტა, დეკორაციები და კოსტიუმები.

448. შენგელია ქ. დამის მხატვარი // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 173-176.

ომარ დურმიშიძის ფერწერა.

449. ჩიხლაძე ნ. ირანულ-ქართული კულტურული ურთიერთობები და XVII ს. ქართული სახვითი ხელოვნების ერთი ასპექტი // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 177-184.

სტატია ეხება XVII ს.-ის მეორე ნახევრითა და XVIII ს.-ის დასაწყისით დათარიღებულ, ისპაპანის მხატვრული სკოლის ნიმუშებად აღიარებულ, წარჩინებულ პირთა ზეთით შესრულებული პორტრეტების ერთ ჯგუფს, რომელთაც ზოგიერთი მკვლევარი ქართულ მხატვრობად მიიჩნევს.

450. Буачідзе Г. На вернісажі : (Стаття у “Nouvelles Europe” про виставку 1986 року в Тблілії київського художника Олександра Павлова) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 714-717.

„**უკრაინელ მხატვარ აღ. პავლოვის ნამუშევრების გამოფენა** თბილისში 1986 წელს.

451. Гордіпв Дм. Ніко Пиросманашвілі : (З нагоди виставки його картин у Харкові) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 404-408.

ნიკო ფიროსმანაშვილის ნახატების გამოფენა ხარკოვში 1928 წელს.

452. Гудіашвілі Л. На порозі : Тапна краси. З “Книги спогадів” // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 413-462.

ლადო გუდიაშვილის „მოგონებების წიგნიდან“.

453. Диченко І. Опоетизована Грузія // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 463-466.

პოეტთა ქვეყანა, საქართველო. ლადო გუდიაშვილის შემოქმედება.

454. Павлов О. Сергій Параджанов : Фрагменти портрета // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с. 696-713.

სერგო ფარაჯანოვის პორტრეტის ფრაგმენტი. მიხდამი მიძღვნილი საიუბილეო გამოფენები თბილისში.

455. Чхепдзе О. Піросмані очима Пікассо // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с.409-412.

პაბლო პიკასოს თვალით დანახული ფიროსმანი.

ფოტოხელოვნება

456. ფოტოკონკურسი ქოლგა: 100 საუკეთესო ფოტო. - თბ., 2004. - 126 გვ.

ალბომში შესულია ფოტოკონკურსში მონაწილეთა 100 საუკეთესო ნამუშევარი. წიგნს წამდლვარებული აქვს დათო ტურაშვილის წერილი – „ჩემი გურამ თიკანაძე“ და ფოტოხელოვანის მიერ გადაღებული საუკეთესო სურათები.

კინოხელოვნება

457. იპოლიტე ხეიჩია / ბროშურას საფუძვლად დაედო ნ. ხეიჩიას წიგნი „მონოგრაფია მამაზე“. - თბ., 2004. - 31 გვ.

მსახიობის შემოქმედებითი გზა.

458. მერაბ კოკოჩაშვილი: რეცენზიები. წერილები. ინტერვიუ. სცენარი: (კრებული) / შესავ. წერილის ავტორი, შემდგ.-რედ. მ. კერესელიძე. - თბ., 2005. - 319 გვ.

კრებულში წარმოდგენილია ქართულ და უცხოურ პრესასა და ცალკეულ გამოცემებში გამოქვეყნებული წერილები მ. კოკოჩაშვილზე. აქვე კომენტარები და სრული ფილმოგრაფია ქართულ და ინგლისურ ენებზე. კრებულში ჩართულია კადრები რეჟისორის ფილმებიდან, ესკიზები და ფოტომასალა.

459. ქარქაშაძე გ. აკაკი ხორავას კინომოღვაწეობა. - თბ., 2004. - 168 გვ.
ა. ხორავას მიერ კინოში განსახიერებული როლების მიმოხილვა.

460. ჯალაძანია რ. რეზო ჩხეიძე – ქართული კინოს პატრიარქი. - თბ., 2004. - 223 გვ.

კინორეჟისორის ცხოვრება, შემოქმედება და საზოგადოებრივი საქმიანობა. წიგნში ჩართულია ფოტოები რ. ჩხეიძის ფილმებიდან და საოჯახო ალბომიდან.

461. დეკანოსიძე ნ. ბუნებრიობა და ალეგორია – შტრიხები გმირის პორტრეტისათვის // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 111-122. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი მიმოიხილავს 50-70-იანი წლების ქართულ ფილმებს, როცა ფილმის გმირი ეროვნული ხასიათის მატარებელი გახდა და ეკრანზე გამოჩნდა ე.წ. პრობლემატური გმირი, რომლის ცხოვრებაც სავსეა სულიერი ორთაბრძოლით: „მაგდანას ლურჯა“, „სხვისი შეიღები“, „დიდი მწვანე ველი“, „გიორგობისთვე“ და სხვ.

462. დეკანოსიძე ნ. გმირი და გარემო – როლი ეპოქის პერსონაჟები // თეატრმცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №5 (24). - გვ. 79-89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საკუთარი „მეს“ ძიების დროსა და გარემოში ადაპტაციის უნარის არმქონე გმირების ცხოვრების ასახვა ფილმებში – ა. რეზებიაშვილის „საფეხური“, ტ. კოტეტიშვილის „ანემია“, დ. ცინცაძის „ზღვარზე“.

463. დეკანოსიძე ნ. 20-იანი წლები – მხატვრული სახის ტრანსფორმაცია: (კრებითი გმირი და ლიდერები) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 99-106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლიდერის, მებრძოლის ფენომენი ქართული კინოს ისტორიულ საწყისებში; დროისა და ვითარების შესაბამისად გმირის სტერეოტიპის ტრანსფორმაცია შემდგომი პერიოდის ქართულ კინემატოგრაფიაში.

464. კუჭუხიძე ი. არქიტექტურული ვარიაციები ქართულ კინოში / ი. კუჭუხიძე, რ. მირცხულავა // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 158-178. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზღაპრული, მითოლოგიური და ფოლკლორული ფორმების გამოყენება ქართულ კინოში. გამოყოფილია სამი არქეტიპი – „წმინდა ქალწულისა“ და „დიდი მამის“ ურთიერთობამაზონასწორებელი სახეები და მარადიული თემა „დრაკონთან გმირის შემობრძოლებისა“: „ვედრება“, „ნატვრის ხე“, „პასტორალი“, „ჯარისკაცის მამა“, „ნერგები“ და სხვ.

465. ლექტორაშვილი მ. ქართულ კინემატოგრაფიაში ტრაგიკომედიის საქითხისათვის // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №5 (24). - გვ. 104 -118. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დრამისა და კომედიის კლემენტების შერწყმა 60-70-იანი წლების ფილმებში: „ჯარისკაცის მამა“, „არაჩვეულებრივი გამოფენა“, „ნატვრის ხე“, „სამანიშვილის დედინაცვალი“, „გიორგობისთვე“.

466. მხეიძე ნ. ალავერდობიდან – ანემიამდე // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 179-187. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია ფილმები, რომლებიც გარკვეულწილად მიღებული ხორმების საპირისპირო რეალობას ჰქმიდნენ ეკრანზე: გიორგი შენგალიას „ალავერდობა“ და „ახალგაზრდა კომპოზიტორის მოგზაურობა“, ოთარ იოსელიანის „გიორგობისთვე“ და „იყო შაშვი მგალებელი“, ტატრ კოტეტიშვილის „ანემია“, ელდარ შენგალიას „არაჩვეულებრივი გამოფენა“ და „ცისფერი მთები“.

467. ოჩიაური ლ. ალექსანდრე რეხვიაშვილის იგავები – „XIX საუკუნის ქართული ქრონიკა“, „გზა შინისაკენ“ // თეატრმცოდ-

ნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 188-203. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ალ. რეხვიაშვილის პოეტურ-მეტაფორული ფილმების გარჩევა.

468. ქდენტი ო. ეროვნულ-სოციალური საკითხი ქართულ კინოში: (კოტე მარჯანიშვილის ფილმ „სამანიშვილის დედინაცვლის“ მიხედვით) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 141-151. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1926 წლის ეკრანიზაცია.

469. ქდენტი ო. ნაციონალური ტენდენციების ასახვა ალექსანდრე წუწუნავას შემოქმედებაში // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №5 (24). - გვ. 133-150. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რეჟისორის მიერ 1925 წელს გადაღებული ფილმი – „უაილდ გესტის მხედრები“ ნინო ნაკაშიძის პიესა – „ვინ არის დამნაშავის“ მიხედვით.

470. ტრაპაიძე ქ. თემატურ-დრამატურგიული ნიშანოვისებები ქართულ კინემატოგრაფიაში: (70-იანი წლები) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 152-159. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქ-20 ს.-ის 70-იანი წლების ალექორიის, იგავის, არაკის ფორმით ხორცშესხმული ფილმები, სადაც პირველ პლანზეა ცოცხალი, რეალური ადამიანი და არა სქემატური, ყალბი ე.წ. „დაღებითი გმირი“, ხშირია ყოფითი რეალიზმისა და ალექორიის სინთეზი, წამოწეულია მარადიული ფასტულობები, ეთიკურ-ზნეობრივი პრობლემები.

471. ტრაპაიძე ქ. 70-იანი წლების ქართული კინო და თემატური ტენდენციები ალექსანდრე რეხვიაშვილის შემოქმედებაში // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 204-214. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პროზაული სინამდვილისა და პოეტური ალექორიზმის გაერთიანება – ალ. რეხვიაშვილის ფილმების უჩვეულო სამყაროს არსები: მარტობისა და მოლოდინის მოტივი, ადამიანის საზოგადოებისგან გამიჯვნის დრამა, სამართლიანობისა და სიმართლის სხვადასხვაობა.

472. ტრაპაიძე ქ. სოხო ჩხაიძის „თუში მეცხვარე“ // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №5 (24). - გვ. 151-156. რეზ. ინგლ. ენაზე.
მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმის გარჩევა.
473. ღვალაძე გ. „ამოკი“ // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2005. - №4 (23). - გვ. 215-225. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ავსტრიელი მწერლის შტეფან ცვაიგის ნოველის მიხედვით კოტე მარჯანიშვილის მიერ 1927 წელს გადაღებული ფილმის ისტორია. მთავარ როლში ნატო ვაჩნაძე.
474. ღვალაძე გ. ნატო ვაჩნაძე „მამის მკვლელში“ // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 160-166. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ამო ბექნაზარვის მიერ 1924 წ. გადაღებული ფილმი – ნატო ვაჩნაძის დებიუტი.
475. ჯანელიძე ქ. ქართული ნახატი და უცხოური კომპიუტერული ანიმაციური ფილმების შედარების რამდენიმე ასპექტი // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 226-234. რეზ. ინგლ. ენაზე.
გულისტბივილი ძველი ქართული მულტფილმების მივიწყების გამო. სტატიის ავტორი თვლის, რომ თანამედროვე კომპიუტერულ ანიმაციურ პროდუქციაში არ იგრძობა რეჟისორის დამოკიდებულება, ემოცია, ინდივიდუალობა, უგულვებელყოფილია სულიერი დირექტულებები.
476. Кавалерідзе І. Інтерв'ю з І. Кавалерідзе (1977 рік) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 467-475.
ინტერვیუ უკრainაში მოღვაწე კინორეჟისორ ივანე კავალერიძესთან. მიხი შემოქმედება.
477. Капельгородська Н. Син двох народів // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 476-483.
ორი ერის შვილი. უკრainაში მოღვაწე კინორეჟისორისა და სკულპტორის ივаნე კავალერიძის შემოქმედება.
478. Прокопенко В. Весілля : (грузинські фрагменти вітчизнянопі кіноісторії) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 718-725.

იუგოსლავია – უკრაინა – საქართველოს კინემატოგრაფისტთა ერთობლივი ფილმის – „ქორწილი“ – განხილვა.

479. Скуратівський В. І. Кінематографічні світи Тенгіза Абуладзе; II. З грузинських нотаток // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 748-755.

1. თენგიზ აბულაძის კინემატოგრაფიული გარემოცვა. 2. „ქართული ჩანაწერებიდან“.

მუსიკა

480. ტრადიციული მრავალხმიანობის მეორე საერთაშორისო სიმპოზიუმი: მოხსენებები, 23-27 სექტემბერი, 2004. ობილისი, საქართველო / [რედ.: რ. წურწუმია, ი. უორდანია]. - თბ., 2005. – 548 გვ. მოხსენებები ქართ. და ინგლ. ენებზე.

481. ქართული ხალხური სიმღერის ოსტატები: გურია / ქართ. ხალხ. სიმღერის საერთ. ცენტრი; [რედ.: თ. ჭოხონელიძე, ვ. როდონაია]. - თბ., 2004.

[წ.] 1: სამუელ ჩავლეიშვილი, ვარდამ სიმონიშვილი, ხუხუნიშვილები, ვლადიმერ ბერძენიშვილი. - 2004. – 200 გვ.

[წ.] 2: ერქომაიშვილები. - 2004. – 271 გვ.

[წ.] 3: ვასილ მახარაძე, ვარდამ სიმონიშვილის სკოლა, მიხეილ შავიშვილი, გიორგი სალუქვაძე. - 2004. – 168 გვ.

482. წურწუმია რ. მეოცე საუკუნის ქართული მუსიკა: თვითმყოფადობა და ღირებულებითი ორიენტაციები / დამხმარე სახელმძღვანელო უმაღლესი სამუსიკო სკოლის მაგისტრანტები-სათვის. - თბ., 2005. – 343 გვ.

ქართული მუსიკის განვითარების ეტაპები უძველესი დროიდან XX ს.ის ჩათვლით.

483. ახმეტელი მ. მარინე იაშვილი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 169-172.

მეცნიერებების, რესთაველის პრემიის ლაურეატ მ. იაშვილის შემოქმედებითი პორტრეტი.

484. ლონდარიძე ე. ვაჟა-ფშაველა ქართულ მუსიკაში // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 160-172.

ვაჟა-ფშაველას პოეტური სამყარო ქართველი კომპოზიტორების – ზაქარია ფალიაშვილის, შალვა მშველიძის, ოთარ თაქთაძიშვილის, ალექსი მაჭაგარიანის, შალვა დავითაშვილისა და სხვათა შემოქმედებაში.

485. მაისურაძე ნ. ქართული ხალხური მუსიკისა და მისი მრავალხმიანობის შესახებ // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 71-72.

486. შილაგაძე მ. იოანე ბაგრატიონის მუსიკის მოკლე სახელმძღვანელო // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - ტ. 26. - გვ. 122-125.

იოანე ბატონიშვილის (1768-1830) ნაშრომი (დაცულია პ. კეპელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში (H-2241) – მუსიკლური ანბანის პირველი ქართული სახელმძღვანელო.

487. ჭილაძე თ. ძველი რვეულებიდან: პიმნი და კომპოზიტორი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 134-136.

კომპოზიტორ იოსებ კეჭაყმაძის ღვაწლი მაღალპროფესიული ქართული საგუნდო მუსიკის განვითარებაში.

488. Чернявская Св. К истории одного автографа Д. Д. Шостаковича // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 215-219.

По поводу отклика Дмитрия Дмитриевича Шостаковича на книгу музыковеда Гиви Шиоевича Орджоникидзе (1929-1984 гг.) “Д. Шостакович”, изданной к 60-ти летию со дня рождения композитора.

489. Полфьоров Я. Грузинська музика (контурний нарис) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с.297-304.

ქართული ხალხური და საეკლესიო მუსიკა, ზაქარია ფალიაშვილის შემოქმედება.

თეატრი

490. ავაზაშვილი-მაცხონაშვილი გ. საქართველოს მშეოთვარე ჭირისუფალი დოდო ჭიჭინაძე. - თბ., 2004. - 360 გვ.

დოდო ჭიჭინაძე – მსახიობი და პიროვნება. წიგნში ჩართულია ცოტოსურათები, თეატრსა და კინოში განსახიერებული როლების ჩამონათვალი.

491. ბოლქვაძე ზ. თეატრი მთაში. - ბათუმი, 2004. – 200 გვ.

ხულის თეატრის მიერ განვილილი შემოქმედებითი გზა და თეატრში მოღვაწე დამსახურებული მსახიობები.

492. ჩხილიშვილი ნ. თამაში თამაშის გარეშე. - თბ., 2005. – 276 გვ.

საქართველოს თეატრალური სამყაროს ამსახველი ინტერვიუები თემურ ჩხეიძესთან, ნოდარ მგალობლიშვილთან, ერლომა ახვლედიანთან, ნანა დემეტრაშვილთან და სხვ. რეცენზიები სპექტაკლებზე.

493. არველაძე ნ. თეატრმცოდნეობითი კვლევის ფორმები: (სასცენო მეტაფორა) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №4 (23). - გვ. 5-30. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გამოკვლევის მიხედვით, ხელოვნების ყოველ დარგს გამოარჩევს მისი სამეტყველო ენისათვის ნიშანდობლივი მეტაფორა, როგორც ნაწარმოების დედააზრის, მისი ჰავტექსტის, ავტორთა გუნდის ხედვისა და ხელწერის გამოხატვის ფორმა და ამასთანავე, აღმქმედზე (მკითხველი, მაყურებელი, მსმენელი) ზემოქმედების ყველაზე ოპტიმალური სახეობა. ნაშრომში გაშიგრულია სხვადასხვა მეტაფორები სპექტაკლებიდან, ლიტერატურიდან, ფილმებიდან, სახითი ხელოვნების ნიმუშებიდან.

494. ბოკუჩავა თ. „სტიქსის“ წინასწარი გაგებისათვის: (ნაწილი ნაშრომიდან „სულის დრამა“ სპექტაკლში „სტიქსი“) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - № 4 (23). - გვ. 31-59. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რესთაველის სახელობის თეატრის სპექტაკლი, რეჟისორი რობერტ სტურუა.

495. გურაბანიძე მ. პოლიგარბე კაკაბაძის „კახაბერის ხმალი“ და მამია მალაზონიას სცენოგრაფიული ინტერპრეტაცია // თეატრმ-

ცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 5-17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მამია მალაზონიას მაღალმხატვრული და ნოვატორული სცენოგრაფია გიგა ლორთქიფანიძის მიერ დადგმულ სპექტაკლში.

496. ვარდიაშვილი ა. რეჟისორი – მაგნიტი // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 148-149.

მსახიობ ანა ვარდიაშვილის მოგონება ალექსანდრე ახმეტელზე. საქართველოს ლიტერატურისა და ხელოვნების ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში დაცული მასალის პუბლიკაცია მოამზადა დ. სოლომნიშვილმა.

497. ზარდიაშვილი ე. „ქართული ოქატრის“ კომენტარი // კრიტურიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 168-171.

პუბლიკაცია აკაკი წერეთლის სტატიისა „ქართული ოქატრი“. ავტოგრაფი ინახება ხელნაწერთა ინსტიტუტის აკაკის ფონდში ნომრით – 272.

498. კიკნაძე ვ. ქართული ოქატრის რაინდი // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 140-143.

მსახიობ გიორგი გეგეჭკორის ცხოვრებისა და შემოქმედების გზა.

499. კირვალიძე ლ. სპექტაკლი „სამშობლო“ და საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა XIX საუკუნის მეორე ნახევარში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 109-113. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თერგზალურობა ხელშეწყობით ქართული სცენის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის კერად გადაქცევა. დავით ერისთავის პიესა „სამშობლოს“ დადგმა 1882 წლის 20 იანვარს. სპექტაკლის მნიშვნელობა ქართული სულის გასაღვიძებლად.

500. კირვალიძე სულიკო (ლამარა). სცენის მოდვაწეთა როლი ქართული ენის დასაცავად რეაქციის პერიოდში // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 27-34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მე-19 ს.-ის 80-იან წლებში ცარიზმის მიერ განხორციელებული იერიში ქართველი ხალხის კულტურასა და განათლებაზე, ქართულ ენაზე. ქართული სცენის მოდვაწენი რეაქციის წინააღმდეგ.

501. მამულაშვილი გ. „შეეგარებულთა თვითმკვლელობა ციურ ბადეთა კუნძულზე“ მარჯანიშვილის თეატრში // თეატრმცოდნებითი და კინომცოდნებითი ძიებანი. - 2005. - №5 (24). - გვ. 21-39. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იაპონელი დრამატურგის – მონაქმონ ჩიკამაცუს პიესის მიხედვით. მთარგმნელი ჯემალ აჯიაშვილი, რეჟისორი მედეა კუჭუნიძე, მთავარ როლებში – ნანი ჩიკვინიძე და რეზო ჩხილვაშვილი.

502. მურაჩაშვილი ა. გზა კინოსაკენ: (მიხეილ ჭიაურელი) // თეატრმცოდნებითი და კინომცოდნებითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 128-140. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მსახიობის, მოქანდაკის, მუსიკოსის, მუსიკომედიის თეატრის შექმნელის, თვატრისა და კინოს რეჟისორის – მიხეილ ჭიაურელის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ადრეული პერიოდი: 1909-1940 წწ.

503. ურუშაძე ნ. მედეა ჩახავა // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 135-139. მსახიობის შემოქმედებითი გზა.

504. Городиський М. Зустрічі в Києві // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 366-370.

კოტე მარჯანიშვილის მოღვაწეობა კიევის თეატრში.

505. Гугушвілі Е. Коте Марджанішвілі // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 332-336.

კოტე მარჯანიშვილის დადგმები უკრაინის თეატრების სცენებზე.

506. Гудиашვіли Л. Спогади // хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 371-373.

მოგონებები კოტე მარჯანიშვილზე. ლ. გუდიაშვილისა და კ. მარჯანიშვილის შემოქმედებითი ურთიერთობები.

507. დადიანი III. Заньковецька в Грузіп // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 229-231.

უკრაინელი მსახიობის გ. ზანკოვეცკას სტუმრობა საქართველოში.

508. Еренъург I. У дев'ятнадцятому, в Києві... // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 364-365.

კოტე მარჯანიშვილის მოღვაწეობა კიევის თეატრში 1919 წელს.

509. Марджанішвілі К. Два інтерв'ю з Коте Марджанішвілі : Київ, 1907 : Одеса, 1912 // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 327-331.

ორი ინტერვیუ კოტე მარჯანიშვილთან. მისი შემოქმედება და ურთიერთობა უკრაინელ კოლეგებთან.

510. Марджанішвілі К. Спогади // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 305-326.

კოტე მარჯანიშვილის მოგონებები მისი უკრაინაში სტუმრობის შესახებ.

511. Хорол В. К.О. Марджанішвілі на Украпні у 1907-1908 рр. // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 337-351.

კოტე მარჯანიშვილის სტუმრობა უკრაინაში 1907-1908 წწ.

512. Цулукідзе Т. [Лесь Курбас] // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 376-379.

რუსთაველის თეატრის გასტროლები ხარკოვში. ურთიერთობა უკრაინელ მსახიობ ლეს კურბასთან.

513. Юткевич С. Як ми починали свій шлях у мистецтві // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 352-363.

მოგონებები კოტე მარჯანიშვილზე. კ. მარჯანიშვილისა და რაბინოვიჩის შემოქმედებითი ურთიერთობები.

ბალეტი. ქორეოგრაფია

514. კაპაბაძე ც. მოგონებები სუხიშვილების ანსამბლის პირველ თაობაზე. - თბ., 2005. - 53გვ.

ნაშრომი ეძღვნება ანსამბლის 60 წლის იუბილეს.

515. ხურცილავა დ. „მთების გული“ – ახალი ეტაპის დასაწყისი ქართულ ბალეტში // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი. - 2005. - №6 (25). - გვ. 88-97. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის საექსტაკლი. კომპოზიტორი ანდრია ბალანჩივაძე, ქორეოგრაფი ვახტანგ ჭაბუკიანი. 1938 და 1941 წლებში განხორციელებული დადგმების ისტორია.

სპორტი

516. აბაშიძე გ. ზესტაფონის სპორტის ისტორია / გ. აბაშიძე,
ბ. ბარამიძე. - ქუთაისი, 2004. - 218 გვ.

ზესტაფონის სპორტული ცხოვრების წარსული და დღევან-
დელი დღე, ცნობილი სპორტსმენები.

517. ბარჯაძე გ. მარლენ ოსიემაშვილი - 75. - [ად.არ.], 2005. - 6 გვ.

საქართველოსა და სსრკ დამსახურებული მწვრთნელის, ფიზ-
კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მოღვაწის ცხოვრება
და საქმიანობა – დაბადებიდან 75 წლისთავის გამო.

518. ერთხელ ამერიკაში...: უცნობი გურული მხედრის ჩანაწერი /
გამომც.: ი. მახარაძე. - თბ., 2004. - 30 გვ.

გურული მოჯირითების თავგადასავალი ამერიკაში (1892-
1925 წ.). ნაწყვეტი გურული მხედრის დღიურიდან.

519. სიხარულიძე ი. დორმინდო ჩხიკვაძე. - თბ., 2004. - 56 გვ.

ჩოხატაურის რაიონის ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტე-
ტის ხელმძღვანელის, სპორტის ოსტატის ცხოვრება და საქმი-
ანობა.

ფილოლოგიური მეცნიერებანი

520. გეგუჩაძე ლ. ქართული ენა უცხოელთათვის. ტ. 1: მოკლე
გრამატიკა ტექსტებითა და ლექსიკონით. - 2004. - 288 გვ.

სახელმძღვანელო ქართული ენის შემსწავლელი ინგლისურენ-
ოვანი უცხოელებისათვის. ნაშრომში წარმოდგენილია ქართუ-
ლი ანბანი, ენის გრამატიკული სტრუქტურა, საქართველოსა და
ქართული კულტურის ისტორიის მნიშვნელოვანი ფაქტები, ქართუ-
ლი მწერლობისა და ფოლკლორის ნიმუშები.

521. გოჩიტაშვილი ქ. სავარჯიშო რევული ქართულ მართლწერა-
ში / ქ. გოჩიტაშვილი, ნ. დანელია. - თბ., 2005. - 264 გვ.

ქართული ენის მართლწერის პრაქტიკული საკითხები.

522. საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმი (4; 2005;
თბილისი). მეოთხე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპო-

ზიუმის მასალები / [შემდგ.: ე. ხინთიბიძე]. - თბ., 2005. - 222 გვ.
ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.

კრებული ეძღვნება პირველი ქართველოლოგის – მარი ბროსეს
დაბადების 200 წლისთავს; კრებულში შესულია მ. ბროსესადმი
მიღვნილი სტატიები, მასალები საქართველოს ისტორიის, ქართუ-
ლი და ქართველური ენების, ლიტერატურათმცოდნეობისა და
ქართული ხელოვნების შესახებ.

523. სიხარულიძე ტ. არსებით სახელთა ბრუნება უდიურში. - თბ.,
2005. - 156 გვ.

დამხმარე სახელმძღვანელო (სპეცურსი) ფილოლოგიის ფა-
კულტეტის კავკასიურ ენათა განყოფილების სტუდენტებისათვის.

524. ქართველური ონომასტიკა: [ცრ. 2]: ეძღვნება პროფ. ფარნაოზ
ერთელიშვილის დაბადებიდან 80 წლისთავს. - თბ., 2004. - 361 გვ.

კრებულში წარმოდგენილია თბილისის სახელმწიფო უნივერ-
სიტეტის ახალი ქართული ენის კათედრისა და ონომასტიკის
სამეცნიერო კვლევითი ლაბორატორიის მიერ ფ. ერთელიშვი-
ლის საიუბილეოდ ჩატარებული სამეცნიერო სესიის მასალები
და რვა ათეული წლის წინათ შედგენილი მეგრულ პირ-სახელ-
თა ლექსიკონი.

525. შელია მ. კოგნიტიური ლინგვისტიკა და ჰეტეროგენულ
გამონათქვამთა სემანტიკური ექვივალენტობის პრობლემა. - თბ.,
2004. - 154 გვ.

ტოლმინშვნელობის შესწავლის, ენისა და მეტყველების დი-
ალექტიკური ერთიანობისა და ფუნქციური სტილების გამიჯვ-
ნის საკითხები.

526. ცხადაია პ. სამეცნიელოს გეოგრაფიული სახელწოდებანი:
წალენჯიხის რაიონი. - თბ., 2004. - 258 გვ.

ლექსიკონში წარმოდგენილ სახელწოდებებს გარკვეული მნიშ-
ვნელობა აქვთ ქართველურ ენათა ლექსიკოლოგიის, სიტყვაწარ-
მოების, ფონეტიკის, ტოპონიმთა მოტივირების, ეთნოგრაფიის სა-
კითხების შესასწავლად. დანართში მოცემულია ინფორმატორ-
თა სია ასაკისა და სოფლების დასახელებით.

527. ცხადაია პ. სამურზაყანოს ისტორიული და თანამედროვე
ტოპონიმია: (ენათმეცნიერული ანალიზი). - თბ., 2004. - 108 გვ.

ენგურ-დალიძის შუამდინარეთის აფხაზურენოვანი გეოგრაფიული სახელწოდებების წარმომავლობის პერიოდები და სამურზაყანოს აბორიგენული მოსახლეობა.

528. ჭილაშვილი ლ. ნეკრესის უძველესი ქართული წარწერები და ქართული დამწერლობის ისტორიის საკითხები. - თბ., 2004. - 135 გვ.

ნეკრესის ნაქალაქარზე (ცვარლის რაიონი) 1986-2003 წწ. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ აღმოჩენილი ქართული წარწერების პუბლიკაცია.

529. აბაშია რ. სიბილანტურ ფონემათა სუბსტიტუციისათვის იძერიულ-კავკასიურ ენებში // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №4 (12). - გვ. 11-18. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ქართველურ და, საერთოდ, იძერიულ-კავკასიურ ენებსა და დიალექტებში დიალექტურ ფორმათა შერევა-გადანაწილების პროცესის მიმდინარეობა, შემინა სიბილანტიანი ფუძეების დამკვიდრება სისინა სიბილანტიანი დიალექტების (თქმების, მიკრო-ენობრივი ერთეულების) ზოლში.

530. აბაშიძე ი. განუწყვეტელი 55... // მნათობი. - 2003. - №7-8. - გვ. 77-78.

ენათმეცნიერ შოთა ძიძიგურისადმი მიწერილი პოეტი ირაკლი აბაშიძის მისალოცი წერილი დაბადების 55-ე წლის აღსანიშნავად.

531. აბრამიშვილი ვ. ქსანი // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 141-145.

მტკვრის მარცხენა შენაკადის, მდინარე ქსნის სახელის ეტო-მოლოგიისათვის.

532. აბულაძე ლ. წინ/უკან თანდებულების დეიქტური ხმარება // იძერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 50-53.

სივრცული ორიენტაციის გამომხატველ სიტყვათა ერთ-ერთი წყვილის – წინ/უკან თანდებულების ინტერპრეტაცია და გამოყენების არე.

533. არონია ი. დო („და“) კავშირიანი და უკავშირო კომპოზიტები მეგრულში // იძერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 65-71.

ფუძეებაორკეცებული და ფუძეგანსხვავებული კომპოზიტების წარმოებისა და გავრცელების საკითხი მეგრულში.

534. აფრიდონიძე შ. ფორმულიზებული პრაგმატული მიმართვები // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 72-76.

ფორმულიზებული პრაგმატული მიმართვების ფორმები, დანიშნულება და გამოყენების ასპარეზი.

535. ახვლედიანი დ. ზოგიერთი ჩართული სიტყვა და გამოთქმა ეწ. ხალხოსან მწერალთა და ეგნ. ნინოშვილის ნაწარმოებების მიხედვით // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 142-151. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჩართული განკვრძოებული კონსტრუქციები, გამოყენებული შ. არაგვისპირებლის, ე. გაბაშვილის, ნ. ლომოურის, ს. მგალობლიშვილისა და ე. ნინოშვილის ნაწარმოებებში.

536. ახვლედიანი ნ. ზანიზმები აჭარის პიდრონიმიაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 102-103.

რამდენიმე მდინარისა და ლელის სახელწოდების ეტიმოლოგია: ბარცხანა, ოხტომი, ოკოდიშა, ონდოძირა, ღურჭა.

537. ახვლედიანი ნ. ზანური ლექსიკური ერთეულები სამხრულდიალექტებში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 199-201. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვები – კეში, კილი და ფარფალა აჭარულში.

538. ბაბუნაშვილი ე. ჰუგო შუხარდტი – ქართული ენის მკვლევარი // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 77-90.

ავსტრიული ენათმეცნიერის ქართველოლოგიური ნაშრომები.

539. ბაბუნაშვილი მ. ნიკო მარი – ქოცე საუკუნის გენიალური მკვლევარი და ფართო პროფილის ლინგგისტი // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №4 (12). - გვ. 19-32. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

აკადემიკოს ნიკო მარის იაფეტური თეორიის განხილვა.

540. ბარამიძე ლ. საწყისის ზმნური კატეგორიები ძველ ქართულში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 38-50.

ნაშრომში საუბარია საწყისის მიერ ზოგიერთი ზმნური კატეგორიის გამოხატვის უნარის შექნაზე, განხილულია საწყისის ზმნური კატეგორიები: გეზი, ორიენტაცია, ასპექტი და კონტაქტი.

541. ბართიშვილი ა. წოვათუშური გვარების აგებულებისათვის: (გვარების ეთნიკური ფესვებისაკენ) // იბერიულ-კავკასიური ენათ-მეცნიერების წელიწლებით. - 2003. - ტ. 22. - გვ. 73-86. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

წოვათუშეთის მდებარეობა, ისტორია, ენა. წოვათუშური გვარები ეტიმოლოგიური, ისტორიულ-ფონეტიკური და ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით.

542. ბახია-ოქრუაშვილი ს. აფხაზეთის ტოპონიმია და ანთროპონიმია: 3. პოლისონიმები // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული. - 2005. - ტ. 9. - გვ. 65-90. რეზ. რუს. ენაზე.

სტატიაში განხილულია აფხაზეთში არსებული ძველი და ახალი ქალაქების სახელწოდებების ეტიმოლოგია, დასაბუთებულია აფხაზეთის უმთავრესი და ძირითადი ტოპონიმების ქართველური წარმოშობა.

543. ბებია ი. ნათესების მაგნებელი ფრინველების, მწერებისა და მღრღნელების აღმნიშვნელი მეგრული ლექსიკა // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 216-218. რეზ. ინგლ. ენაზე.

544. ბებია ი. რამდენიმე მეგრული სამიწათმოქმედო დენდრონიმი // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 212-215.

ხორბლის ჯიშის აღმნიშვნელი სიტყვები მეგრულში.

545. ბენდელიანი ც. ა/ე სმოვანთა ფუნქცია ქართულ სალიტერატურო და ქვემოიმერული დიალექტური სამეტყველო კოდების შერევისას: (სინქრონიული და დიაქრონიული ასპექტები) // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 91-101.

ა-ე პროცესის ფართოდ გავრცელება დასავლურ ქართულ დიალექტურ არეალში. სალიტერატურო და ქვემოიმერული დიალექტური სამეტყველო კოდების შერევის ცალკეულ შემთხვევათა ისტორიულ მონაცემებთან შედარებისას ენობრივი მოვლენის ისტორიის, ფორმის გავრცელების არეალის აღღგენა.

546. ბერიძე ე. „შავშეთის ტოპონიმები გიორგი ყაზბეგის „სამი თვე თურქეთის საქართველოში“ // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 229-234. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველი მევლევარის მიერ 1874 წელს შავშეთში მოგზაურობის შედეგად შეკრებილი მასალის ანალიზი.

547. ბერიძე მ. ახალციხისა და რაბათის ისტორიული ტოპონიმი-ისათვის // ქართველი. - 2005. - გვ. 315-329. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ტოპონიმების – „ახალციხე“ და „რაბათი“ წარმოშობის ისტორიიდან.

548. ბოედერი ვ. ლექსიკალიზაციის ნიმუშები // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძეგლი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გვ. 31. - გვ. 88-94.

ნაშრომში განხილულია ქართული ზმნის კომპონენტები, გამოყოფილია ზოგიერთი თავისებურება, რომელიც განასხვავებს ქართველურ ზმნას ევროპული ენების ზმნისაგან.

549. ბურჭულაძე თ. ერთი წევების უბრალო დამატებიან წინადადებათა შესახებ // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გვ. 16. - გვ. 136-141. რეზ. ინგლ. ენაზე.

550. ბურჭულაძე რ. „მტკვარი“-ს ეტიმოლოგიისათვის // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - გვ. 5. - გვ. 65-71. რეზ. რუს. ენაზე.

ავტორის მოსახრება სახელწოდების ინდოევროპული ენობრივი გარემოდან მომდინარეობის შესახებ. მეცნიერთა (პ. სტრუვე, ლ. მელიქეთ-ბეგი, ს. ჯიქია, ა. აცუნდოვი) არაერთგვაროვანი დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი.

551. გაფრინდაშვილი ქ. ტერმინების „ქუაბისა“ და „უდაბნოს“ სოციალური შინაარსის გაგებისათვის // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 131-134.

ავტორი სხინის იხეთი სიტყვების ტერმინოლოგიურ მნიშვნელობას, როგორიცაა: მთა (კლდე), უდაბნო, კლდის ნაპრალი (ქვაბი). ტოპონიმი „უდაბნო“ ნიშნავს ბერთა საკრებულოს კლდეში არსებული ქვაბოვანი სენაკებით.

552. გეგეშიძე ი. ბრძანებითი კილოს მოდალური ფუნქციები ქართულ სამეცნიერო ფუნქციურ სტილში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გვ. 35. - გვ. 108-111.

სტატიაში განხილულია ბრძანებითი კილოს ორი მოდალური ფუნქცია: შინაგანი მოდალობა (მოქმედებისადმი მოქმედების სუბიექტის მიმართება) და წინადადების შინაარსის დამოკიდებულება სინამდვილესთან რეალურობა-არარეალურობის თვალსაზრისით.

553. გეგეშიძე ი. „მოდალობა“, „ზმის კილო“ და „წინადაღების რაგვარობა“ ქართულ ენათმეცნიერულ ლიტერატურაში // იბე-რიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 112-116.

სხვადასხვა აგტორთა მიერ „მოდალობის“, „ზმის კილოს“ და „წინადაღების რაგვარობის“ ცნებათა და კატეგორიათა გან-საზღვრა.

554. გოგოლაშვილი გ. სვანური ენის დიალექტიკური დაყოფი-სათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 3-8. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სვანური ენის დიალექტებად დაყოფის ფონეტიკური და ლინ-გვისტური პრინციპები.

555. გოგოლაშვილი გ. ხოლმეობითობის ორგანული და აღწერი-თი წარმოების ურთიერთმიმართებისათვის ძველ ქართულ ში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 17-22.

მორფოლოგიურად გამოხატული ხოლმეობითობისა და ლექ-სიკურად გამოხატული ხოლმეობითობის ურთიერთმიმართების საკითხი, ერთ კონტექსტში მათი თანაარსებობის მართებულო-ბის ანალიზი ძველი ქართული ენის ძეგლების მიხედვით.

556. გოჩიტაშვილი ქ. უწყვეტლისა და I ხოლმეობითის ფორმათა სემანტიკური მახასიათებლები ქართული ენის კახურ დიალექტ-ში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 23-28.

ნაშრომში განხილულია უწყვეტლისა და I ხოლმეობითის სემანტიკური პარამეტრები, გამოვლენილია ზმის სემანტიკურ მახასიათებელთა სურათი ქართული ენის კახურ დიალექტში მოძიებული მასალის საფუძველზე.

557. გულუა ნ. გარეგნობით მოტივირებული ქათმის საკუთარი სახელები მეგრულ ში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 117-121.

შინაურ ფრინველთა დახასიათება მათი გარეგნობისა თუ რაიმე საგანთან მათი მსგავსების მიხედვით. შინაურ ფრინველთა გარ-ეგნობის აღმნიშვნელი სახელების თემატური ჯგუფები და სი-ტყვაწარმოება.

558. დობორჯგინიძე ნ. „ქებაის“ საერთო-აღმოსავლური ფონი // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძეგლი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 117-123.

იოანე-ზოსიმეს „ქებაი და დიდებაი“-ს იმ საერთო-აღმოსავლური კონტექსტის ზოგადი მიმოხილვა, რომელშიც ეს ნაწარმოები უნდა შექმნილიყო და რომლის გათვალისწინებაც, გარკვეულწილად, ხსნის „ქებაისთან“ დაკავშირებულ ზოგიერთ საკითხს.

559. დოლიძე ნ. მასდარული ფორმირებისა და ზოგიერთი ზმნის აწმეოს ფუძის ურთიერთმიმართებისათვის ახალ ქართულში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 98-101.

560. ვაშაკიძე თ. პერფექტის სინთეზური და ანალიზური ფორმირებისათვის ძეგლ ქართულში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 122-125.

განხილულია პერფექტის ფუნქციის გამომხატველი ფორმები და კონსტრუქციები ძეგლ ქართულში.

561. ზურაბ სარჯველაძე // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძეგლი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 3-16.

ძეგლი ქართული ენის მკვლევარ ზ. სარჯველაძის სამეცნიერო მოდელირება. პუბლიკაციას ახლავს მეცნიერის შრომების ბიბლიოგრაფია.

562. თოფურია გ. ქართველურ ენათა ლექსიკიდან: IV. ბროწეული // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 130-137.

სიტყვა „ბროწეულის“ განმარტება, წარმომავლობა, ფონეტიკური სახეობები და დიალექტური ვარიანტები.

563. იმნაიშვილი ვ. აკაკი შანიძისა და ჰუგო შუხართის მიმოწერიდან // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძეგლი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 264-275.

ა. შანიძისა და ავსტრიელი ენათმეცნიერის მეცნიერული კონტაქტები და პირადი ურთიერთობა. ავსტრიის ქალაქ გრაცში ჰ. შუხართის არქივსა და ა. შანიძის არქივში დაცული მათი წერილები.

564. იმნაიშვილი ვ. XIX-XX საუკუნეების მიჯნის საქართველო არაქართველების თვალით: (ლეო ლოპატინსკისა და პუგო შუხე ართის მიმოწერიდან) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 132-154.

პუგო შუხეართის არქივში დაცული კავკასიურ ენათა მკვლევარ ლეო ფონ ლოპატინსკის წერილები შუხეართისადმი, რომელშიც ასახულია იმდროინდელი საქართველოს მნიშვნელოვანი სამეცნიერო და ყოფითი საკითხები. წერილები დაწერილია გერმანულად და მოიცავს პერიოდს 1895 წლიდან 1913 წლამდე.

565. ინჯია თ. სინტაქსური ელიპსის ერთი სახე გრ. რობაქიძის შემოქმედებაში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გვ. 16. - გვ. 9-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უსრული წინადადებების გამოყენების შესახებ მწერლის შემოქმედებაში, რაც გრ. რობაქიძის ენაში ორიგინალური სტილის შექმნას ემსახურება.

566. ინჯია თ. ქვემდებარე-შემასმენლის ინვერსია, ფიქსირებული ფორმის დარღვევის საშუალება გრ. რობაქიძის შემოქმედებაში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გვ. 16. - გვ. 15-19. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მწერლის შემოქმედების ენობრივი სტილის შესახებ.

567. კვანტალიანი ლ. კვლავ ჰიპოტაქსის კეცისათვის ქართულ-ში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გვ. 35. - გვ. 164-170.

სტატიაში განხილულია ჰიპოტაქსის გამარტივების ისეთი შემთხვევა, რაც მაქვემდებარებული კავშირის - „ვით(ა)“-ს თანდებულად გადაქცევის შედეგია.

568. კვაჭაძე ლ. -ვით (-ებრ) თანდებულიან სიტყვათა სინტაქსური ფუნქცია // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გვ. 31. - გვ. 58-70.

-ვით თანდებულის წარმომავლობა, მისი გათანდებულების პროცესი და -ვით თანდებულიან სიტყვათა ხმარების ძირითადი შემთხვევები. -ვით (-ებრ) თანდებულიანი სიტყვების სინტაქსური ფუნქციის საკითხი ქართულ ენათმეცნიერებაში.

569. კვირკველია მ. ინგლისური და ქართული ტოპონიმების შეპირისპირებითი ანალიზი // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გვ. 16. - გვ. 245-255. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ანალიზის საფუძველზე ორივე ენაში შეინიშნება უცხოელი დამპყრობლების ლექსიკის გავლენა ადგილობრივ ტოპონიმებზე.

570. კიზირია 6. ხმაბაძვითი სიტყვები ქართულში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწდებული. - 2003. - ტ. 22. - გვ. 27-40. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

განხილულია ხმაბაძვით სიტყვათა ჯგუფები ქართულში.

571. კიკვიძე ზ. კომპონენტთა რიგის პრობლემა ქართული ენის ზოგიერთ ტოლად შერწყმულ (შეერთებულ) კომპოზიტში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 171-182.

ნაშრომში განხილულია ისეთი ტოლად შერწყმული კომპოზიტები, რომლებიც ორთავე სქესის პირებს აღნიშნავს. გამოყოფილია კომპონენტთა თანმიმდევრობის შესაძლო კანონზომიერებანი და ის ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს ასეთი თანმიმდევრობის ჩამოყალიბებას.

572. კიკნაძე ლ. ევ სუფიქსიანი ზმნები ქართულში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 241-263.

-ევ სუფიქსიანი ზმნების თავისებურებანი ქართველი მეცნიერების ნაშრომებში.

573. ლაპუხიძე დ. ფრანგული არტიკლი და მისი სემანტიკური ეკვივალენტები ფილოსოფიური ტექსტის ქართულ თარგმანში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 169-175. რეზ. ინგლ. ენაზე.

574. ლოლაძე ნ. გრძნობა-აღქმის ზმნები ქართულში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 183-189.

გრძნობა-აღქმის ზმნათა ლექსიკურ-გრამატიკული ჯგუფის დახასიათება, მათი ზოგადი გრამატიკული მნიშვნელობა, სემანტიკური თავისებურებანი და სტრუქტურა.

575. ლომთათიძე ქ. შ°-(//ს°) ფუძე-წინდებული აფხაზურსა და აბაზურში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწდებული. - 2003. - ტ. 22. - გვ. 11-15. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ადიდეური ენის გავლენა „ტანთან“ და „სხეულთან“ დაკავშირებულ აფხაზურ ზმნებში.

576. ლომთაძე ა. სიბილანტო კანონზომიერი შესატყვისობანი ქართველურ ენებში: IV. შესატყვისი კომპონენტების დეზაფრიკატიზაციის (სპირანტიზაციის) შესახებ სვანურში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 190-199.

სპირანტო და აფრიკატო შესატყვისობები ქართველურ ენებში.

577. ლორთქიფანიძე ა. ვაიო // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 86-89.

ტოპონიმების – „ვაიო“, „ოზურგეთი“, „ბახმარო“ – ეტიმოლოგიის საკითხებისათვის.

578. ლორთქიფანიძე ა. მზესთან დაკავშირებული გეოგრაფიული სახელები: (I ნაწილი) // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 79-88.

საქართველოს კუთხეებისა და რეგიონების, ეროვნული სახელისა და ტოპობრივი სახელების უმრავლესობის წარმოება მზისთვის დამახასიათებელი ბუნებრივი მოვლენებისა და ნიშანთვისებათა აღმნიშვნელი სიტყვებისაგან. საქართველოსა და ქართველი ერის უცხოური სახელების განხილვა.

579. ლორთქიფანიძე ა. ნური გოლი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 144-148.

ბათუმის მოსწავლე-ახალგაზრდობის პარკისა და ტბის მიმდებარე ტერიტორიის ტოპონიმიკა.

580. ლორთქიფანიძე ა. ტოპონიმები და ლეგენდები: მუხაესტატე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №10. - გვ. 96-99.

ქობულეთის რაიონის ერთ-ერთი სოფლის სახელწოდების ეტიმოლოგია.

581. მაღრაძე ვ. რიცხვითი სახელები ტოპონიმებში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 240-244. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართულ ტოპონიმებში გამოყენებული რაოდენობითი და რიგობითი რიცხვითი სახელები.

582. მაღრაძე ვ. ფერის აღმნიშვნელი სიტყვები ქართულ გვარ-სახელებში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 200-204.

ფერის აღმნიშვნელი ზედსართავებისგან ქართული გვარების წარმოების სპეციფიკური თავისებურებანი.

583. მაჭავარიანი ნ. ბადჩეულისა და ბოსტნეულის აღმნიშვნელი
ტერმინები აფხაზურში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. -
გ. 16. - გვ. 207-211. რეზ. ინგლ. ენაზე.

584. მაჭავარიანი ნ. კითხვითი წინადადების ფუნქციურ-სემან-
ტიკური ტიპები საგაზეთო-პუბლიცისტური სტილის მიხედვით
// იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. -
გვ. 205-210.

პუბლიცისტური სტილის მრავალფეროვანი საკომუნიკაციო
გარემო და პირობები. კითხვითი წინადადება, როგორც პუბლი-
ცისტური დისკურსის აუცილებელი კომპონენტი და მისი ფუნ-
ქციურ-სემანტიკური თავისებურებები.

585. მახარობლიდე თ. დრო-კილოთა ინგლისურ-ქართული შესა-
ბამისობა // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. -
გ. 35. - გვ. 211-214.

586. მელიქიძე მ. ნათესავის სემანტიკისათვის ძველ ქართულში
// თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის
კათედრის მრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 95-100.

სიტყვა „ნათესავის“ რთული სემანტიკური აგებულება და მირ-
ითადი მნიშვნელობების ანალიზი, სიტყვის მნიშვნელობის ცვ-
ლის ლოგიკური და ფსიქოლოგიური საფუძვლები.

587. მელიქიძე ს. ყვერბილი // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 330-
336. რეზ. რეზ. და ინგლ. ენებზე.

ბორჯომის ხეობის ისტორიული სოფლის ტოპონიმის ეტი-
მოლოგიური შესწავლის ცდა.

588. მეფარიშვილი ა. მიმღეობა მიზნის გარემოებად შოთა რუს-
თაველის „გეგხისტეათსანშ“ // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004.
- გ. 16. - გვ. 123-127. რეზ. ინგლ. ენაზე.

589. ნაკაშიძე რ. ო, ენავ ჩემო! // ლიტერატურული აჭარა. - 2002.
- №11-12. - გვ. 134-143.

ქართული ენის სიმინდის დაცვის აუცილებლობის შესახებ.

590. ნიკოლაიშვილი მ. გვარის კატეგორიისათვის ქართულში //
საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 119-122. რეზ.
ინგლ. ენაზე.

591. ნოზაძე ლ. ისევ მედიოაქტიური ზმნების შესახებ ქართულ-ში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 215-231.

მედიოაქტიური ზმნების წარმოებასთან დაკავშირებული ძირითადი პრობლემები. თანამედროვე სალიტერატურო ენაში მედიოაქტიურ ზმნათა უდლების თავისებურებანი და ამ ტიპის ზმნათა ფორმაწარმოების ისტორიულ-შედარებითი ანალიზი.

592. ოთინაშვილი ნ. მეჯუდის ხეობის ტოპონიმიის ძირითადი საკითხები // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 235-239. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შიდა ქართლში საუკუნეების განმავლობაში მიმდინარე მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური და დემოგრაფიული პროცესების ფონზე განხილულია შემორჩენილი ტოპონიმები და პიდრონიმები.

593. ონიანი ალ. კაუზატივი (კონტაქტი) თანამედროვე სალიტერატურო ქართულში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 34-37.

კაუზატივისა და კონტაქტის ურთიერთმიმართება, მათი რაოდა, შინაარსი და გამოხატვის მექანიზმები.

594. პროფ. კ. შმიდტის სიტყვა ვ. თოფურიას დაბადების 100 წლისთვისადმი მიძღვნილ საიუბილეო სხდომაზე 2001 წ. 10 მაისს // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 327-328.

ენათმეცნიერისადმი მიძღვნილი სტატია ქვეყნდება რუსულ ენაზე.

594ა. რუსიეშვილი მ. პიროვნულ სახელთა გენდერული ასპექტებისათვის ქართულსა და ინგლისურში / მ. რუსიეშვილი, რ. ქურდაძე // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №4 (12). - გვ. 5-10. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ორი ენის გენდერული მახასიათებლების საფუძველზე ვაჟისა და ქალის სახელთა სემანტიკურად განსხვავებული ჯგუფების გამოვლენა და ამ ჯგუფებს შორის არსებული მსგავსება-განსხვავებანი.

595. საღლიანი მ. ნასესხები ლექსიკა სვანურ ენაში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - ტ. 16. - გვ. 178-188. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანობასთან ერთად სვანურში ქართულიდან შესული წმინდანთა სახელწოდები.

596. საღლიანი მ. ფონეტიკურად უცვლელი ნასესხები ფუძეები სვანურ ენაში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 243-260.

ქართულიდან და სხვა ენებიდან სვანურში შესული ფუძეების ჩამონათვალი და მათი პარალელური ფორმები.

597. სურგულაძე ნ. შეფასებითი გრძნობა-დამოკიდებულება ქართულ ფრაზეოლოგიურ ზოონიმებში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 202-206. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შესწავლითი მასალის საფუძველზე ავტორი ადგენს, რომ ქართულში შეფასებითი გრძნობა-დამოკიდებულების გამომხატველი ზოონიმები უმეტესად უარყოფითი ემოციებისა და გრძნობების გამომხატველნი არიან.

598. სურმავა ნ. სხვა სიტყვის სემანტიკური ნიუანსები სამსრულ-ქართულ დიალექტურ ქვესისტემებსა და ლაზურში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 189-198. რეზ. ინგლ. ენაზე.

599. სუხიშვილი მ. სემანტიკისა და უდვლილების პარადიგმის მიმართების შესახებ მედიოაქტიურ ზმნებში // იბერიულ-ბაგდასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 261-271.

საშუალო გვარის ზმნათა ერთ-ერთი ჯგუფის – მედიოაქტიური ზმნების ფორმაწარმოების საკითხი. მედიოაქტიურ ზმნათა სემანტიკისა და უდვლილების პარადიგმის მიმართებათა აღწერა თანამედროვე ქართულში.

600. გენრიხი პ. ზოგიერთი ქართველური ძირის შესახებ // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 84-87.

ძველი ქართული ენის მკვლევარ ზურაბ სარჯველაძის დვაწლი ქართველურ ლექსემათა გენეტიკური კავშირის აღმოჩენასა და მრავალი მნიშვნელოვანი შეპირისპირების დადგენაში.

601. ქაროსანიძე ლ. **ჭავჭავაძე** და სხა ფუძეებიდან ნაწარმოები გრამატიკული ტერმინები ძველ ბერძნულსა და ქართულ გრამატიკულ თხზულებებში: (მასალები ძველ ქართულ გრამატიკულ

ტერმინთა ისტორიული დაქსიკონისათვის) // საენათმეცნიერო
ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 152-159. რეზ. ინგლ. ენაზე.

602. ქაჯაია გ. კილევ ერთხელ გრემის ეპლესიის ბერძნული
ფრესკული წარწერების შესახებ // ქართული წყაროთმცოდნეო-
ბა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 162-167. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1565 წელს აგებული გრემის მთავარანგელოზის სახელობის
ეპლესიის ბერძნული წარწერების გაშიფვრა.

603. ქაუხეჩიშვილი თ. ადრექტისტიანული ბერძნული წარწერები
საქართველოში // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10.
- გვ. 64-69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

IV-V სხ-ით დათარიდებული ლაპიდარული, ფრესკული და
მოზაიკური წარწერები, აღმოჩენილი მცხეთაში, ბიჭვინთასა და
წილკანში.

604. შაბაშვილი გ. ნა- პრეფიქსიან და -ილ/-ულ სუფიქსიან მიმ-
დეობათა ფუნქციურ-სემანტიკური სხვაობა ძველ ქართულში //
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის
კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 51-57.

მიმდეობათა წარმოების ფორმები, პრეფიქსული და სუფიქ-
სური წარმოების მრდელების ურთიერთმიმართება და ფუნქცი-
ურ-სემანტიკური მახასიათებლები ძველი ქართული სალიტერ-
ატურო ენის მასალის მიხედვით.

605. შადური ი. ჰ-ზააჲ მორფემის სტატუსისათვის სამწერლობო
აფხაზურში // საენათმეცნიერო ძიებანი. - 2004. - გ. 16. - გვ. 113-
118. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მორფემის ფუნქციები აფხაზური ენის ზმნასა და მასდარში.

606. შალვაშვილი ლ. უცხოური ტერმინების უმართებულოდ
სმარების შემთხვევები სამედიცინო ლიტერატურაში / ლ. შალ-
ვაშვილი, გ. თათარაშვილი // თბილისის სახელმწიფო პედა-
გოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 50-
55. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართული ენა და სამედიცინო ტერმინოლოგიის საკითხები.

607. შარაშენიძე ნ. თ პრეფიქსიანი ზანიზმები ქვემომერულის
მცენარეთა სახელმწოდებებში // თბილისის სახელმწიფო უნი-
ვერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. -
გ. 31. - გვ. 101-105.

ლექსიკური ზანიზმების არსებობა ქართული ენის დასავლურ დიალექტებში. ო- პრეფიქსის სიტყვაწარმოებითი ფუნქცია და მისი გამოყენება ქართული ენის ქვემომერული დიალექტის მცენარეთა სახელწოდებებში.

608. შერაზადიშვილი მ. მოდალური ნაწილაკები სუბიექტურ-მოდალური მნიშვნელობის მქონე კონსტრუქციებში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 286-289.

სხვადასხვა სუბიექტურ-მოდალური მნიშვნელობის გამომხატველი მოდალური ნაწილაკებისა და ამ ნაწილაკთა მონაწილეობით შედგენილი კონსტრუქციების დახასიათება.

609. ჩანტლაძე ი. ახალი ქართველური ეტიმოლოგიები და ქართულ-ზანური ერთიანობის ეპოქის მონაცემთა არობლება // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 71-76.

ქართულ-ზანური ერთიანობის ეპოქიდან საერთო-ქართველური ფუძეების დონეზე საკმაოდ დიდი რაოდენობის მონაცემთა გადანაცვლების საკითხის განხილვა გერმანელი ქართველოლოგის, ინის ფრიდრიხ შილდერის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორ ჰაინც ფენრიხის მონოგრაფიაში – “Kartwelische Wortschatzstudien”.

610. ჩუხუა მ. იბერიულ-ნახურ-დაღესტნური ბგერათშესატყვისობანი: სისინა სიბილანტები // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 303-317.

ქართველურ, ნახურ და დაღესტნურ ენათა ქვეჯგუფებს შორის არსებული ბგერათშესატყვისობები, წინარებისერიულ-კავკასიური ენის სისინა სიბილანტო რეფლექსები.

611. ჭრელაშვილი კ. სპეროზას ეტიმოლოგიისათვის // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 106-109.

თუშეთში მდებარე სპეროზას მთის სახელდების საკითხი.

612. ჭუმბურიძე ზ. სვანური ტუფ („ტყავი“) და ტეფ („პანი“, „ქერქი“) // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - ტ. 31. - გვ. 110-116.

სვანური „ტუფ“ და „ტეფ“ ფუძეების ეტიმოლოგიური კვლევა და მათი საერთო-ქართველური „ტყავ“ ფუძის ვარიანტებად განხილვა.

613. ჭუმბურიძე რ. პირთა რაოდენობის საკითხი სასხვისო ქცევის ფორმებში // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 29-33.

ნაშრომში განხილულია სასხვისო ქცევის ფორმებში პირთა კლებისა და მატების შემთხვევები ძველი ქართული ტექსტების მიხედვით.

614. Шмидт К. Х. Две проблемы картвельской этимологии // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. - 2004. - გ. 31. - გვ. 77-83.

Семантика и этимологические связи картвельских корней тен- и тер-, обозначение “луны” и “месяца” в картвельских языках.

615. Mapp M. Автобіографія : Яфетичні зорі на украпніському хуторі:(Бабусині казки про Роху-Красне Сонечко): Присвячується другому Всеукрапніському з'їзду сходознавців // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 540-626.

ენათმეცნიერ ნიკო მარის ავტობიოგრაფია და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

ლიტერატურათმცოდნეობა (საერთო)

616. გაბუნია ს. ბასკურ-ქართული პარემიოლოგიური პარალელუ- ბი. - თბ., 2005. - 121 გვ.

თანამედროვე პარემიოლოგიის (ანდაზები, აფორიზმები, სენტიციები) ძირითადი ამოცანები და პრობლემები. ბასკური პარე- მიოლოგიური რეპერტუარის მიმთხველვა და პარალელუბი ქარ- თულთან.

617. გოგოლაძე-გაბუნია მ. მწერალთა ბიოგრაფიები: სკოლაში შესასწავლი მწერლები. - თბ., 2004. - 439 გვ.

ნაშრომში წარმოდგენილია I-XI კლასების სახელმძღვანე- ლოებში შეტანილი ქართველი და საზღვარგარეთის ქვეყნების მწერალთა ბიოგრაფიები.

618. თავბერიძე ე. სანიტარული დღე: წერილები, ესეები. – ქუთაი- სი, 2005. - 427 გვ.

კრიტიკოსი ქართული კლასიკური მემკვიდრეობისა და თანამედროვე ლიტერატურული პროცესების შესახებ.

619. მერაბიშვილი ი. პოეტური თარგმანის ლინგვისტიკა. - თბ., 2005. - 365 გვ.

სამჩაწილიანი მონოგრაფია: 1. ტექსტის ლინგვისტიკა თარგმანის სამსახურში; 2. სიტყვა, როგორც ტექსტის ერთეული და მისი თარგმნის პრობლემა; 3. პოეტური ტექსტის შინაარსი და მისი თარგმანი.

620. ოზისი თოვლიან ტრამალებში: (სიტყვა ანაიდა ბესტავაშვილზე) / [შემდგ. მ. ხეთაგური. რედ. მ. თექომანიძე]. - თბ., 2005. - 44 გვ.

მოსკოვის გორგის სახელობის ლიტერატურის ინსტიტუტის ქართული ლიტერატურის კათედრის ხელმძღვანელის, ქართული კლასიკური პოეზიის მთარგმნელის, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის – ანაიდა ბესტავაშვილის ცხოვრება და საქმიანობა. დაბადებიდან 60 წლისთავის გამო.

621. შათირიშვილი ზ. ნარატივის აპოლოგია. - თბ., 2005. - 238 გვ.

ლიტერატურული ტექსტებისა და ლიტერატურის ფენომენის გააზრება, მოვლენათა გადმოცემა, მათი ახსნა და გაგება.

622. Грузинская русистика (Литературоведение, лингвистика, культурология). [Ред.: Д. Тухарели]. - Тб., 2005. - 579 с.

В сборник вошли труды грузинских русистов, отражающие различные стороны научных изысканий филологической и культурологической направленности в Грузии. В конце трудов рез. на англ. языке.

623. ბენაშვილი გ. არაბესკები // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 85-110.

ქართული ლიტერატურის განვითარების ეტაპები „ვეფხისტყაოსნიდან“ თანამედროვეობამდე. ქართული მოდერნიზმისა და პოსტმოდერნიზმის მხატვრულ-ფილოსოფიური კონცეფციები და XX ს.-ის ქართული ლიტერატურის მოდერნისტული ესთეტიკა.

624. ბიბილეშვილი ი. ოსიკო გვარიშვილის ლიტერატურული წერილები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 57-60.

Місія Білоруської церкви в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 19-20.

625. Одоїка М. В. Церква в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 21-22.

Церква в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 23-24.

626. Сіогура В. Актуальні проблеми церкви в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 25-26.

Адміністративна реформа в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 27-28.

627. Сулюкта Г. М. Європейські тенденції в релігійній політиці України // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 29-30.

Літературні та мистецькі аспекти релігійної політики в Україні // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 31-32.

628. Баканідзе О. Олександр Навроцький – перший український перекладач поеми “Витязь у тигровій шкірі” Шота Руставелі // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 171-176.

Албанія // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 71-72.

629. Барамідзе Л. “Будівничий храму вічності” та ясамані // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 196-198.

До 100-річчя заснування Тбільської духовної семінарії // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 81-82.

630. Богомолов І. Шевченко і грузинська періодика // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 183-190.

Грузинська література // Успіхи та проблеми релігійної політики в Україні / Співредактори: О.І. Григор'єва, А.І. Ковальчук. – К.: Інститут святого Йосафата, 2006. – С. 91-92.

631. Грушевський М. З тифліських оповідань Святий Петро у тюрмі: Фатназія: Як я був колись белетристом // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 259-281.
    “**უკრაინელი ბელეტისტის მიხაილო გრუშევსკის მოგონებები** მიხეილი თბილისში სწავლის პერიოდზე.
632. Заславський С. Блакить і троянди : (погляд на грузинську поезію очима українських і російських перекладачів) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 627-646.
    “**უკრაინელი და რუსი მთარგმნელების შეხედულებები ქართულ პოეზიაზე**.
633. Лекішвілі С. Грузія у творчості Д. Л. Мордовця // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 213-216.
634. Луценко І. Грузинські зв'язки М.Сумцова // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 217-228.
    “**უკრაინელი ლიტერატორის მ. სუმცოვის ქართული კავშირები** (გ. ნამორაძე, ა. წერეთელი, ა. ხახაბაშვილი). სტატიას ახლავს ა. ხახაბაშვილის წერილი სუმცოვისადმი.
635. Папети С., Папети О. Король Флюпдів: (Ігор Терентьев у Тифлісі) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 522-538.
    “**უკრაინელი პეტერის იგორ გერებელიევის სტუმრობა თბილისში.**
636. Хуцішвілі С. Невтомний трудівник // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48.- с. 194-195.
    მიხეილ კიბრურაშვილი, როგორც უკრაინელი პეტერის მთარგმნელი.
637. Чілачава Р. Слово про Майстра: (з літературно-критичного нарису про М. Бажана “Схождения на Зедазені”) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 484-491.
    გ. ბაჟანის ლიტერატურული ჩანახატები საქართველოზე.

(ძველი)

638. გურამიშვილი დ. დავითიანი / „კრაინულად თარგმანი მიქო-
ლა ბაჟანმა = გურამიშვილი დავით დავითიანი. - კვევი, 2005. - 351 გვ.

თარგმანის რედაქტორი რაულ ჩილახავა; გამოცემა ეძღვნება
მწერლის დაბადების 300 წლისთავს და საქართველოს წელი-
წადს უკრაინაში.

639. დათაშვილი ლ. საღვთისმეტყველო საკითხები ქართულ
პაკიოგრაფიაში. - თბ., 2004. - 216 გვ.

იაკობ ხუცესის „შუშანიკის წამების“, იოვანე საბანისძის „აბოს
წამების“, გიორგი მერჩულეს „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების“
და გიორგი ათონელის „იოვანე და ექვთიმე მთაწმინდელთა
ცხოვრების“ ანალიზი.

640. კარტოზია გ. ტექსტოლოგიური გამოკვლევები. - თბ., 2004.
- 295 გვ.

ნაშრომში განხილულია „ვეფხისტყაოსნის“, „ვისრამიანის“,
„ამირანდარჯანიანის“, „თამარიანისა“ და „ისტორიათა და აზმათა“
ცალკეული ადგილები, წარმოდგენილია „ვეფხისტყაოსნის“ ტე-
ქსტის დადგენისა და ბეჭდვის ისტორიასთან დაკავშირებული
მასალა.

641. ნოზაძე ვ. თხზულებათა სრული კრებული 10 ტომად. ტ. 1.
ვეფხისტყაოსნის ფერთამეტყველება / გ. შარაძის წინასიტყვაო-
ბით, გამოკვლევითა და რედაქციით. - თბ., 2004. - 558 გვ.

საფრანგეთში ემიგრირებული მეცნიერ-რუსთველოლოგისა და
პოლიტიკური მოღვაწის ცხოვრება, მოღვაწობა და მისი მეც-
ნიერულ-ლიტერატურული გამოკვლევის პირველი ტომი.

642. სირაძე რ. ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია IX-
XII კლასებისათვის. - თბ., 2005. - 231 გვ.

„წმინდა ნინოს ცხოვრების“, „შუშანიკის წამების“, „აბო თბილე-
ლის წამების“, „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების“, „იოანესა და
ექვთიმეს ცხოვრების“, „ვეფხისტყაოსნის“, „სიბრძნე სიცრუისას“,
„დავითიანის“ – „გზა“ და „ლაბირინთის“ სახისმეტყველებითი
თვალსაზრისით განხილვა.

643. ძველი ქართული პაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლების სიმფონია-ლექსიკონი. ნაკვ. 1 / 6. გოგუაძის, ზ. სარჯველაძის, შ. შანიძის რედ. / - თბ., 2005. - 465 გვ.

ლექსიკონში სახელები დალაგებულია ბრუნვათა რიგისა და რიცხვის მიხედვით, ზმნა – მწკრივის, პირისა და რიცხვის მიხედვით; მითოებულია პირთა რაოდენობა, გვარი, ქცევა და სხვ.

644. ამირხანაშვილი ი. სტილი – ცხოვრების ლიტერატურული მიზანსცენა: (ისტორია და პაგიოგრაფია) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 55-59.

პაგიოგრაფიული თხზულების ავტორისა და მემატიანის განსხვავებული მიღღომა ფაქტებისადმი. თხრობისას გამოყენებული სხვადასხვა ხერხები.

645. ბეთხოშვილი დ. „ვეფხისტყაოსნის“ ავტორის ფილოსოფია კორნელი აქელიძის მოსაზრებათა მიხედვით // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 151-154.

ქრისტიანული ოეოლოგია „ვეფხისტყაოსანში“.

646. ბერიძე ს. „ვეფხისტყაოსანი“ თურქულ ენაზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 95-96.

სამსუნის უნივერსიტეტის პროფესიულობისა და კათედრის გამგის, წარმომავლობით ქართველის, ბილალ დინდარის (მიქელაძის) მიერ „ვეფხისტყაოსნის“ თურქულ ენაზე თარგმნის შესახებ.

647. ბლაგიძე კ. შედევრების ანალიზი // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 139-153.

ბაჩანა ბრეგვაძის გამოკვლევა „პლატონი და რუსთველი“, რომელიც თან ერთვის მის მიერ ძველი ბერძნულიდან თარგმნილ და 2002 წელს გამოცემულ პლატონის „პარმენიდეს“.

648. გაბრიელაშვილი ლ. „ცხოვრება შიოსი და ევაგრესი“ – ერთი ეპიზოდის სიმბოლური გაგებისათვის // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 135-138.

სამყაროს შემადგენელ ელემენტთა (ცეცხლი, წყალი, ჰაერი, მიწა) სიმბოლური დატვირთვა ასურელ მამათა ცხოვრების ამსახველ ერთ-ერთ ლიტერატურულ ძეგლში – „ცხოვრება და მოქალაქეობა დირსისა მამისა ჩვენისა შიოსი და ევაგრესი“.

649. გვარიშვილი ო. „ვეფხისტყაოსნის“ თურქულ ენაზე თარგმნის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 128-133.

გამოიცა ქალაქ სამსუნში 1991 წელს. მთარგმნელები: ბილალ დინდარი, ზეინელაბიდინ მაქასი.

650. ელიავა ლ. ფილოსოფიური საკითხები რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანში“ // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 114-117. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგლზე.

პუმანისტური მსოფლმხედველობა, ბოროტების არასუბსტანციონალობის კონცეფცია, ქრისტიანული გავლენის საკითხი, პესიმიზმის მოტივი, სიბრძნის განვითარება და სხვ.

651. ინატაშვილი დ. უილიამ შექსპირი საბჭოური პერიოდის ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 96-90. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგლზე.

652. კუჭუხიძე გ. „ისას“ თაყვანისმცემელნი // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 147-148.

დავით გურამიშვილის „დავითიანის“ ერთი სტრიქონის განმარტებისათვის – „ყმად წაუვიდნენ ისასა, იქმნენ მამადის ქოლანი“.

653. ნაჭეებია მ. არჩილის ლიტერატურულ შეხედულებათა ფრანგული პარალელები // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 160-165.

არჩილის თეორიულ შეხედულებათა შედარება ფრანგული ბაროკოს პოეზიის ერთ-ერთი წარმომადგენლის – თეოფილ დე ვიოს მოსაზრებებთან (XVII ს.).

654. სიხარულიძე გ. იაკობ ცურტაველის „შუშანიკის წამების“ პოლიტიკური ასპექტები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 77-83; №3. - გვ. 91-100.

655. შანთაძე ზ. მადლობის მეტი რა გვეოქმის // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 97.

ბილალ დინდარის მიერ „ვეფხისტყაოსნის“ თარგმნის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ქართული კულტურის პოპულარიზაციისა და უკადაგი ქმნილების თურქი ხალხისთვის გაცნობის საქმეში.

656. წივწივაძე თ. ეს არის ჩვენი წარსული, აწმყო და მომავალი! // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 15.

სიტყვა, წარმოთქმული გრიგოლ ხანძთელის ძეგლის გახსნაზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის ეზოში.

657. ჭილაძე თ. ძველი რეკულებიდან : მემატიანე // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 132-134.

ქართული მატიანების მაღალი მეცნიერული, მხატვრული და ინტელექტუალური დონე. მატიანებში ძველი ქართული პროზის, კერძოდ, აგიოგრაფიის ტრადიციების გაგრძელება და თანამედროვების მიერ მათი, როგორც მხატვრული ნაწარმოების აღქმა.

658. ჭინჭარაული ა. „ვეფხისტყაოსნის“ ერთი სადაცო ადგილის გაგებისათვის // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 318-322.

„ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთ სტრიქონში მოცემული შესიტყვების („არას ექდა“) სხვადასხვა ინტერპრეტაციის თაობაზე.

659. ჭინჭარაული ა. „ვეფხისტყაოსნის“ ლექსიკოდან: („უწყლოობა“, „უწყლობა“?) // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 323-326.

„ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთი სადაცო სტრიქონის განმარტება.

660. ხალვაში ა. ქაჯეთის ციხე „ვეფხისტყაოსანში“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 116-118.

„ვეფხისტყაოსანში“ მოხსენიებული ქაჯეთის ციხის ლოკალიზაციის საკითხისათვის.

661. ჯაყელი ჯ. „ვეფხისტყაოსანი“ ოურქულ ენაზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 127.

მთარგმნელები – ბილალ დინდარი (მიქელაძე) და ზეინელა-ბიდინ მაქასი.

662. ჯახველაძე ზ. „სწავლა მოსწავლეთა“ და ძველი ადოქმა // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 155-156.

ბიბლიური პარადიგმები დავით გურამიშვილის შემოქმედებაში.

663. Гулак М. Про “Барсову шкуру” Руставелі // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 138-147.

მიკოლა გულაკი „ვეფხისტენის“ შესახებ.

664. У [мікашвілі] [П.]. Про поезію Руставелі : (З приводу брошури п.Гулака) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 148-154.

მიკოლა გულაკი რესთაველის პოეზიის შესახებ.

XIX-XX

665. აბზიანიძე ზ. გალაქტიონი: / ლიტერატურული პორტრეტი . - თბ., 2004. - 32 გვ.

666. არველაძე ბ. მიხეილ ჯავახიშვილის „საქმის“ გამომძიებლები. - თბ., 2004. - 25 გვ.

მიხეილ ჯავახიშვილის დაპატიმრებისა და მისი საქმის გამოძიების დეტალები.

667. ბაქრაძე ა. თხზულებანი. ტ. 1. ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ნიკო ნიკოლაძე / [რ. ჩხეიძის წინასიტყვა. და რედ.]. - თბ., 2004. - 648 გვ.

ილიას, აკაკისა და ნ. ნიკოლაძის ცხოვრება, შემოქმედება და საზოგადოებრივი საქმიანობა.

668. ბაქრაძე ა. თხზულებანი. ტ. 2. / კარდუ ანუ გრიგოლ რობაქიძის ცხოვრება და ღვაწლი. მითოლოგიური ენგადი. დავიწყებული იდეა. [ტომის რედ. ლ. ბაქრაძე]. - თბ., 2004. - 698 გვ.

ეროვნული ენერგიის სათავის შეცნობა, მითოლოგია ქართულ პროზაში კ. გამსახურდიასა და დ. შენგელაიას შემოქმედების მიხედვით და ზოგადქართული ხასიათის კვლევის ამსახველი სტატიები.

669. ბაქრაძე ა. თხზულებანი. ტ. 3. / მწერლობის მოთვინიერება. გადარჩენა. ჩემი თაობა [ტომის რედ. ლ. ბაქრაძე]. - თბ., 2004. - 766 გვ.

ორი თხზულება და „ჩემი თაობის“ ციკლის სახელით გაერთიანებული სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილები.

670. გიორგი ლეონიძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი IV და V რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენციის მასალები: (მოხსენებათა მოკლე შინაარსები). - თბ., 2005. - 35 გვ.

მომხსენებლები: ზ. აბზიანიძე, ბ. არველაძე, ნ. ზუგაკიშვილი, მ. კარბელაშვილი, ლ. კიკილაშვილი, გ. კვიტაიშვილი, ე. კოშორიძე, ნ. კუტივაძე და სხვ.

671. გომართელი ა. ლიტერატურული წერილები. ესეები. - თბ., 2005. - 117 გვ.

ბ. ბარათაშვილის „მერანის“, გალაპტოონის „თოვლის“, ა. წერეთლის „ზუბოვების“ და „სულიკოს“ ურთიერთმიმართება. გალაპტოონის, ბარათაშვილისა და ედგარ პოს სულიერი თანაზიარობა. კლიდიაშვილის „უბედურება“ და სხვ. ავტორისეული დამოკიდებულება პიროვნების, მოვლენისა და ლიტერატურული ქმნილების მიმართ.

672. დავითაძე მ. სოლომონ ყუბანეიშვილი – რესტველოლოგი. - თბ., 2005. – 40 გვ.

ქართული მწერლობის მკვლევარის ს. ყუბანეიშვილის ღვაწლი რესტველოლოგიაში.

673. ვაჟა-ფშაველას პოეზიის სწავლებისათვის / [რედ. ი. ქაფიაშვილი]. - თბ., 2004. – 64 გვ.

ნაშრომი მოიცავს ოუზა ევგენიძის მიერ ვაჟა-ფშაველას ლირიკის მიმოხილვასა და მეორედურ მითოებებს.

674. ვახანია ნ. ალექსანდრე ორბელიანის მსოფლმხედველობის ზოგიერთი საკითხი. - თბ., 2004. - 96 გვ.

ალ. ორბელიანი ქართველობის არსის, ქართული ტრადიციების, კავკასიის მთლიანობის, სოციალური საკითხების, ქართული ენისა და ევროპეული შესახებ.

675. ზარნაძე გ. გალაკტიონი, ოკუჯავები და სხვები. ესეები. პაროდია. - თბ., 2004. - 240 გვ.

გალაკტიონისა და მისი მეუღლის, ოლია ოკუჯავას სიყვარულის ისტორიის ამსახველი ლიტერატურულ-ისტორიული ესეი; ავტორის ნაცნობი და მეგობარი თანამედროვე ქართული მწერლობის წარმომადგენლები; ლიტერატურული პაროდიები.

676. თავბერიძე ე. უბედო მამულის ყმა: (ლიტერატურული ცდა). - ქუთაისი, 2004. - 150 გვ.

აფხაზეთის უკანასკნელი მთავრის მემკვიდრის – გიორგი შერგაშიძის ცხოვრება, მოღვაწეობა და შემოქმედებითი საქმიანობა.

677. ოვარაძე რ. მოგონებათა წიგნი. ნაკვ. 1. - თბ., 2005. - 271 გვ.

რევაზ თვარაძის ბავშვობა, ოჯახი, 1937 წლის რეპრესიები, სწავლის პერიოდი და მეგობრები.

678. კალანდაძე ა. ძვირფასი ავტოგრაფები / [რედ.-შემდგ. ი. ორჯონიკიძე]. - თბ., 2004. - 54 გვ.

ანა კალანდაძის 1969-1995 წლების ლექსების ავტორისეული ხელნაწერები, ფოტოსურათები საოჯახო ალბომიდან და იზა ორჯონიკიძის მისალოცი წერილი დაბადების დღესთან დაკავშირებით.

679. კაპანაძე ს. ცისფერი ყანწებიდან – მარადისობამდე. - თბ., 2005. – 192 გვ.

ტიციან ტაბიძის პროზის, პუბლიცისტიკისა და ნარკევების ანალიზი.

680. ქუჩივაძე ნ. ადამიანის არსის ძიება შიო არაგვისპირელის ნოველებში. - ქუთაისი, 2005. - 92 გვ.

შიო არაგვისპირელის ცხოვრება და შემოქმედება. ნოველების – „შემუსევრილი სამი მცნება“, „უცნაურია, უცნაური!“ და „იუდას“ ანალიზი.

681. ლებანიძე ე. მიახლოებია პოეტი ოთხმოცს... მოგონებები. წერილები. - თბ., 2004. - 112 გვ.

მოგონებები და წერილები მურმან ლებანიძეზე.

682. მამარდაშვილი ნ. „მამლუქი“ და მისი ავტორი: (უიარადოს ცხოვრება და შემოქმედება). - თბ., 2005. - 223გვ.

უიარადოს (კონდრატე თათარაშვილი) ცხოვრების გზა და ლიტერატურული მემკვიდრეობის ანალიზი.

683. მერაბიშვილი ი. თარგმანი: კულტურათა დიალოგი. - თბ., 2005. – 257 გვ.

ქართულ-ბრიტანული ურთიერთობები, კერძოდ, თარგმანის საკითხები. მე-19 ს.-ის რომანის „მწუხრის ზარი“ (“Вечерний звон”) და ბაიორნის ქართველი ქალისადმი მიძღვნილი ლექსის – “პორტრეტის ქვემოთ მიწერილი სტრიქონები“ – შექმნის ისტორია

და ანალიზი. პრომეთე და ნაპოლეონის მითები ბაირონის ცხოვრებასა და შემოქმედებაში. გალაკტიონის მიერ ბაირონის პოეზიის გაცნობიერება და განცდა.

684. მინაშვილი ლ. ალექსანდრე ყაზბეგი / ლ. მინაშვილი, ი. ქაფიაშვილი. - თბ., 2004. - 82 გვ.

ალ. ყაზბეგის ცხოვრება და შემოქმედება. „ხევისბერი გოჩას“ განხილვა და მეთოდური დამუშავება.

685. მუზაშვილი ნ. ჩვენ და ისინი. - თბ., 2004. - 171 გვ.

ქართული და დასავლური კულტურების ზოგიერთი ასკექტის გაცნობიერების მცდელობა. ალ. ყაზბეგის, ნ. ლორთქიფანიძის, ჯ. ქარჩხაძის, გ. ასათიანისა და სხვ. ნაშრომების ანალიზი.

686. რჩეულიშვილი გ. თხზულებათა სრული კრებული: ექვს ტომად. ტ. 3: მოთხრობები: 1958-1960. - თბ., 2004. - 488 გვ.

მესამე ტომი მოიცავს მოთხრობებს, შენიშვნებს, კომენტარებსა და ლიტერატურულ შეხედულებებს.

687. შათირიშვილი ზ. გალაკტიონის პოეტიკა და რიტორიკა. - თბ., 2004. - 209 გვ.

მონოგრაფია გ. ტაბიძის პოეზიის თემატიკისა და პოეტური იდეოლოგიის შესახებ.

688. ჩემია თ. „ცისკენ კიბე-კიბე“: რატი ამაღლობელის ლექსების ინტერპეტაცია. - თბ., 2004. - 47 გვ.

689. ჯაფარიძე ლ. მოგონებები. ჩანაწერები. - თბ., 2004. - 431 გვ.

მოგონებები მე-19-20 სს.-ის ქართველი და რუსი მწერლების, ხელოვანებისა და საზოგადო მოღვაწეების შესახებ.

690. ჯინჯიხაძე ლ. გრიგოლ რობაქიძის ენგადი. - თბ., 2004. - 89 გვ.

ნაციონალური მითოსი და, ზოგადად, ქართული კულტურის დირექტულების წარმოჩენა გრ. რობაქიძის ნოველაში „ენგადი“.

691. Встречи в зале ожидания : Воспоминания о Булате / [Сост. Я. Грайсман, Г. Корнилова]. - Нижний Новгород, 2004. - 288 с.

Воспоминания И. Шварца, Е. Евтушенко, В. Мотыля, П. Тодоровского и др. авторов о человеке поэте, прозаике, создателе жанра авторской песни Булате Окуджава.

692. ადამია ი. ძველი კოლხეთი ბაირონის შემოქმედებაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 87-91.

693. ამაღლობელი მ. მთხოვობელის მიმართება ავტორის სახეთან მცირე ფორმის მხატვრულ ტექსტში – რევაზ ინანიშვილი // ქართული ენის სახლი. - 2004. - №2-3 (10-11). - გვ. 30-35. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ლიტერატურის თეორიის ზოგად საკითხებთან ერთად ნაშრომში განხილულია მთხოვობელის ტიპები, ავტორის სახესა და მთხოვობელს შორის არსებული განსხვავება და მათი ურთიერთდამოკიდებულება XX ს.-ის 60-იანი წლების ქართული მწერლობის, კერძოდ რ. ინანიშვილის პროზის მაგალითზე.

694. არსენიშვილი ზ. ვა, სოფელო... : რომანი. - ობ., 2002. - 393 გვ.
რეც.: ჯოხაძე მ. „ვა, სოფელო...“ // მნათობი. - 2003. - №7-8. - გვ. 176-177.

695. აფრიდონიძე შ. ანა კალანდაძე – პოეზიის ენა და ენის პოეზია // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 10-19.

სტატიის მიზანია იმ ენობრივი საშუალებების თავმოყრა და მიმოხილვა, რომლებიც თუ არ განსაზღვრავს, ხელს უწყობს პოეზის შემოქმედების ლირიკულობის გამოვლენასა და მკითხველისეულ ადეპტატურ აღქმას.

696. ახვლედიანი ვ. ფერისცვალება: [ლექსები]. - ბათუმი, 1995. - 72 გვ.

რეც.: ზონდე ზ. პროზაიკოსის ლექსების წიგნი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 106-109.

697. ბაბლოვანი ც. ბუნების პერსონიფიცირება // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 75-78. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ოტია იოსელიანის მხატვრულ-ფანტასტიკური თხზულების - „დაჩის ზღაპრების“ მიხედვით.

698. ბაბლოვანი ც. რადიკალიზმი მოზარდებში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 80-85. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

განხილულია საბავშვო ლიტერატურის რამდენიმე ნიმუში: ოტია იოსელიანის „ქორისფერი და ოქროსფერი ქორა“, ლეო ქიაჩელის „ჭინკა-ბიჭი“ და გიორგი შატბერაშვილის „ნიკო და სიკო“.

699. ბარამიძე მ. წერილები ელენე ღოღობერიძის არქივიდან // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 25-33.

მასალები ქართული ლიტერატურის მუზეუმში დაცული ლიტერატურათმცოდნის, მთარგმნელისა და თეატრალური მოღვაწის – ელენე ღოღობერიძის საოჯახო არქივიდან. ფრაგმენტები მეუღლის, ევგენი ლუნდბერგისადმი მიწერილი წერილებიდან.

700. ბარამიძე ნ. სტალინის ლექსების ფსიქოლოგიური ანალიზის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 60-72.

ახალგაზრდა სტალინის ექვსი გამოქვეყნებული ლექსის განხილვა, ლექსთა სიმბოლიკის, პათოსისა და იდეურ-მხატვრული დირექტულების თავისებური გააზრება ლონდონის უნივერსიტეტის პროფესორ დონალდ რეიფილდის მიერ.

701. ბარამიძე შ. აკაკი აჭარის მხარდამხარ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 113-114.

აკაკი წერეთლის წერილები აჭარის შესახებ.

702. ბარამიძე შ. აკაკის პოეტური ადრესები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 92-94.

სტატიაში გაერთიანებულია ა. წერეთლისადმი მიძღვნილი ორი პუბლიკაცია: პირველი (ავტორი სერგეი ოსტროვი) ეხება სიმღერა „სულიკოს“, მეორეში მოვანილია ექიმისა და საზოგადო მოღვაწის – ივანე გომართველის სიტყვა, წარმოთქმული აკაკის პატივსაცემად 1915 წლის 25 მარტს გამართულ დილაზე.

703. ბარბაქაძე-ახალაძე ი. ბიბლიური პარალელები ალექსანდრე ჭავჭავაძის შემოქმედებაში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 104-108. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

704. ბენაშვილი გ. მწერლობის დირსეული მემატიანე // მნათობი. - 2003. - №9-10. - გვ. 146-152.

მწერლის, მთარგმნელისა და პუბლიცისტის - ნიკა აგიაშვილის ცხოვრებისეული გზა. დაბადებიდან 100 წლისთავის გამო.

705. ბერაძე გ. მამისა და ძის პარადიგმა // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 94-96.

მამისა და ძის ურთიერთმიმართების მოტივი კ. გამსახურდიას „დიონისოს ღიმილში“, გრ. ობაქიძის „გველის პერანგსა“ და ჯეიმს ჯონის „ულისეში“.

706. ბერაძე ი. გიორგი ერისთავის „გაყრის“ ავტოგრაფი // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 166-167.

ავტორის მიერ შესრულებული „გაყრის“ ხელნაწერის ისტორია. ალბომის სახით შეკრული, ხავერდის ყდაში ჩასმული, იტალიურ მხატვარ გიორგი კორადინის ფერადი ილუსტრაციებით დამზადებული „გაყრის“ ავტოგრაფი დაცულია საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში (1446, ხელნაწერი № 771).

707. ბერიძე ს. აი, ლირიკა // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №6. - გვ. 50-56.

პოეტ ზურაბ გორგილაძის შემოქმედება.

708. ბერიძე ს. ბეჭვის ხიდზე გამავალი გზა // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 104-106.

პედლიკაციაში განხილულია ლექსებისა და მოთხოვნების კრებულში – „მზე მოვა ვიდრე“ (ბათუმი, 1994) – წარმოდგენილი რამდენიმე ახალგაზრდა ავტორის შემოქმედება: (როგორცა ზაქარეიშვილი, ნელი გობრონიძე, ხათუნა თავდგირიძე, ვახტანგ აბულაძე, ფრიდონ ქარდავა).

709. ბერიძე ს. ჰოდა, იმას ვამბობდი... : [ლექსები]. - ბათუმი., 2001. - 216 გვ.

რეც.: ხორნაული ვ. „მე სიყვარულის ტაძარში ვდგავარ“ ანუ ლექსი თავის საქმეს აკეთებს // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 41-49.

რეც.: ობიძე რ. გამხელილი ფიქრები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 100-103.

710. ბიბილეიშვილი ი. ამბოხი სულის მწერალი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 50-56.

პიროვნებისა და საზოგადოების წინააღმდეგობით ადსავსე ურთიერთობების, თანამედროვე ცხოვრების რთული პერიპეტიულის ასახვა ხოდარ კობერიძის ავტობიოგრაფიული და პოლიტიკური ქანრის რომანში „მეორე ფორმა“.

711. ბიბილეიშვილი ი. ნესტორ მალაზონია // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 94-103.
პოეტის ბიოგრაფია და შემოქმედების მიმოხილვა.
712. ბიბილეიშვილი ი. ჩვენი თანამედროვე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 48-53.
მწერალ იუსუფ ფალავას რომანების განხილვა.
713. ბრეგვაძე ლ. რა ცხოვრობს ჩვენში? // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 68.
გუნდა კვარაცხელიას პოეზიის კრებულში („დაქვრივებული სივრცე“, 2003 წ.) შესული ლექსის – „უცნაური ამბავი“ – ანალიზი.
714. ბუაჩიძე ა. კონტრასტული შტრიხების პოეზია // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 201-203.
გაგა ნახუცრიშვილის პოეზია.
715. ბუაჩიძე ა. ლირიკაში აღბეჭდილი სინათლე // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 113-115.
ქორევან შენგელიას ლექსების განხილვა.
716. ბუაჩიძე ა. პროვინციის რუტინა // მნათობი. - 2003. - №9-10.
- გვ. 108-110.
თემურ ჩხეტიანის ლექსების განხილვა.
717. ბუაჩიძე დ. ევგენი ლუნდბერგი – შვედი, რომელსაც უყვარდა ქართული ლიტერატურა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 18-24.
ევგენი გერმანეს ძე ლუნდბერგისა და მისი მეუღლის, ელენე ლოლობერიძის წვლილი ქართული და რუსული ლიტერატურის დაახლოების, თარგმნის, კვლევისა და შესწავლის საქმეში.
718. ბურჟულაძე ზ. მინერალური ჯაზი: ანტირომანი. - თბ., 2003.
- 190 გვ.
რეც.: ელბაქიძე მ. ორიოდე სიტყვა ბატონ ზაზა ბურჟულაძის „მინერალური ჯაზის“ გამო: (ანუ ამბავი იმისა, როგორ იქცა პეტო პეპოდ) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი.
- გვ. 35-38.

719. გაგნიდე თ. თურდოსპირელი // კრიტიკული. - 2005. - №13. - გვ. 100-102.

გიორგი ქუჩიშვილის მისი, დავით წევიძის (თურდოსპირელი) ცხოვრება და ლიტერატურული მოღვაწეობა.

720. გალაკტიონ ტაბიძის „დევის ნამუხლარი“ / მოამზადა მ. ყიფიანმა // ლიტერატურული მატიანე. - 2005. - გვ. 232-235.

გალაკტიონის უბის წიგნაკში გაკეთებული, დღემდე გამოუქვეყნებელი ჩანაწერების პუბლიკაცია.

721. გალაკტიონ ტაბიძის დღიური / მოამზადა მ. ყიფიანმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 236-245.

პუბლიკაცია გალაკტიონის უბის წიგნაკში 1921 წლის 20-24 აპრილით დათარიღებული ჩანაწერისა, რომელიც მაშინდელ ლიტერატურულ ცხოვრებას ასახავს და მწერალთა ის შეხლაშემოხადა ადწერილი, ცხოვრების ახალ პირობებში დასამკვიდრებლად რომ იმართებოდა.

722. გალაკტიონ ტაბიძის უცნობი წერილები / მოამზადა ნ. დარახველიძემ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 63-73.

პოეტის მიერ მეუღლის – ოლია ოკუჯავასადმი მიწერილი დღემდე გამოუქვეყნებელი ათი წერილის პუბლიკაცია. დაცულია ქართული ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდში.

723. გალაკტიონი – მკვლევარი / მოამზადა ნ. კობალაძემ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 220-231.

ლიტერატურის მუზეუმში დაცული გ. ტაბიძის გამოკვლევა, რომელიც გვაცნობს მე-19 ს.-ის მოღვაწეს, რუს პოეტსა და ურნალისტს პეტრე ივანეს ძე შალიკოვს (შალიკაშვილს).

724. გარაფანიდე დ. გურამ ფანჯიკიძის რომანის „აქტიური მზის წელიწადის“ მოქალაქეობრივ-ზნეობრივი პათოსი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 79-83. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

725. გელოვანი ა. აკაკი წერეთელი და სვანეთი // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 97-112. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აკაკის ურთიერთობა სვან მოსახლეობასთან. მისი მოსაზრებები და შეხედულებები სვანეთზე.

726. გელხაური მ. პეტრე უმიკაშვილი – რედაქტორ-გამომცემელი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთ. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 92-95. რებ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ლვაწლი ქართველ მწერალთა ნაწარმოებებისა და ქართული ხალხური სიტყვიერების ნიმუშების შეკრება-გამოცემაში.

727. გენძეხაძე ც. „წრეში მოქცეული დრო და სივრცე“: ოთარ ჭილაძის რომანი „გოდორი“ // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 96-104.

728. გოგოლაშვილი გ. რევაზ ინანიშვილის გაკვეთილები: (მოთხოვილი გოორგი გოგოლაშვილის მიერ) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 79.

ამონარიდები რ. ინანიშვილის შემოქმედებიდან, სადაც მუდავნდება მწერლის დამოკიდებულება კრიტიკოსებისადმი.

729. გომართელი ა. ედგარ პოს – „აჩრდილს თანაზიარს“: ციკლიდან: „გალაკტიონის საღვთო ბილიკები“: (წერილი მეორე) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 60-67.

ედგარ პოს „ყორანის“ მოტივი გალაკტიონის პოეზიაში. მისი ლექსის – „ედგარი მესამედ“ – ანალიზი.

730. დარია ახვლედიანის არქივიდან / მოამზადა თ. უჩანევიშვილმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 325-336.

მოგონება ლიტერატურის მუზეუმში დაცული დარია ქაჯაია-ახვლედიანის არქივიდან, რომელიც აკაკი წერეთელს ეხება.

731. დიასამიძე ა. „მოვინახულებ პირმცინარეს ჩემს უძვირფასებს ერგეს“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - № 8. - გვ. 61-76.

პოეტისა და გამომცემლის, დავით თედორაძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

732. დიასამიძე ე. ალ. საჯაიას მივიწყებული ლექსი // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 172.

1944 წლის 7 მაისის გაზეთ „საბჭოთა აჭარაში“ გამოქვეყნებული ლექსი – „მწვერვალიც გაუვაკდებათ“.

733. დუმბაძე ნ. მზიანი სიზმარი: [ლექსები]. - ბათუმი, 1985. - 51 გვ.

რეც.: ბერიძე ს. პოეზია მზიანი სიზმრებიდან მოდის // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 75-77.

734. ედიშერ ყიფიანის არქივიდან / მოამზადა ლ. ჩაჩხიანმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 74-91.

ედიშერ ყიფიანის 1943 წელს დაწერილი რამდენიმე ბარათის პუბლიკაცია. წერილები განკუთვნილია მისი მეგობრის, ისტორიკოს შოთა სანთაძისადმი და მათში გადმოცემულია მწერლის შეხედულებები ლიტერატურაზე, ხელოვნებაზე, მეგობრობაზე, ადამიანისა და საზოგადოების ურთიერთობაზე.

735. ვადაჭვორია ნ. დავით თურდოსპირელის ფსევდონიმის საკითხისათვის // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 211-214.

ვარაუდი „ციცინათველას“ დ. თურდოსპირელის ფსევდონიმად მიჩნევის შესახებ.

736. ვაჟა-ფშაველა – 140 // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 3-11.

მწერლის დღემდე გამოუქვეყნებელი სამი ნაწარმოები: პუბლიცისტური წერილი – „სადღეისო წერილი მეგობართან“ (1906 წ.); „მერცხალას“ ფსევდონიმით გამოქვეყნებული ორი ლექსი – „შაშვი“ (1893 წ.) და ბიოგრაფიული შინაარსის უსათაურო ლექსი – „დამერლვა მყუდრო ცხოვრება“ (1894 წ.) – პუბლიკაცია.

737. ურაშვილი თ. გადაკტიონ ტაბიძის უცნობი ფოტოსურათი // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 16-17.

გადაღებულია ქ. ქუთაისში 1936 წელს.

738. თამაზ წივწივაძე – 60 // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 16-24.

ჯემალ ჯაყელის, ამირან ხაბაზის, სანდრო ბერიძისა და სხვათა მილოცვები მწერლის დაბადებიდან 60 წლისთავთან დაკავშირებით.

739. თანამედროვეთა მოგონებები ივანე მაჩაბელზე // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 137-147.

ლიტერატურის მუზეუმის ი. მაჩაბლის ფონდში დაცული მოგონებების პუბლიკაცია / მოამზადა ჯ. მჭედლიშვილმა.

740. თიბილაშვილი ლ. ევროპული ლიტერატურა და შიო არაგვისპირელი // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 97-99.

შ. არაგვისპირელის პროზის სიახლოეს იმ დროის ევროპული მწერლების სტილთან და უანრულ თავისებურებებთან – მოასანი, პაუპტმანი, უაილდი, ჩეხოვა.

741. იმნაიშვილი ა. თბილისური ხიდჩატებილობა // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 72-75.

90-იანი წლების ლიტერატურაში ასახული თბილისური ცხოვრება – პროტესტი, ამბიციები, დაპირისპირება, უთანხმოება ერთ თაობაში თუ თაობებს შორის: აკა მორჩილაძის „მოგონებები ჩემი მეგობარი კაი ბიჭის შესახებ“, არჩილ ქიქოძის „მასკარადი“.

742. ინანიშვილი რ. „ჩვენი ბებერი ბრტყენა“ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 6-8.

გიორგი ლეონიძისადმი მიძღვნილი ლიტერატურული ესეი.

743. იპოლიტე ვართაგავას არქივიდან: „ხარკი წარსულისა“ / მოამზადა ნ. სეიდიშვილმა // ლიტერატურული მატიანე. - 2005. - გვ. 193-201.

„წერად ი. ვართაგავას მოგონება გრ. რობაქიძეზე (1962 წ. ივნისი, სოფ. ბჟინევი).

744. ისევ ელენე დარიანის მითის გამო: (ლიტერატურის მუზეუმში დაცული ეპისტოლარული მემკვიდრეობიდან) / მოამზადა თ. თვალავაძე // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 168-178.

„დარიანისეული“ ლექსების ავტორობის საკითხთან დაკავშირებით ქვეყნდება ტიციან ტაბიძისა და ელენე ბაქრაძე-ბერიშვილი-ქართველიშვილის რამდენიმე წერილი, აგრეთვე გრ. ცეცხლაძის მოგონება პაოლო იაშვილზე.

745. კავთიაშვილი გ. გალაკტიონის პოემა „მწყემსი“ // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 90-93.

გოეთეს „ფაუსტისა“ და „ტყის მეფის“ გავლენა გ. ტაბიძის პოემაზე „მწყემსი“ (1911 წ.).

746. კერძოშვილი ნ. „კავკასიის“ წარმომავლობისათვის // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 149-150.

ტერმინ „კავკასიის“ ეტიმოლოგია. განხილულია 1848 წლის გაზეთ „კავკაზში“ გამოქვეყნებული კ. მარტენის წერილი (№32, 7 აგვ.) და ნ. ბოგომლოვის გამოხმაურება აღნიშნულ საკითხზე (№44, 30 ოქტ.).

747. კვარაცხელია გ. „აპა, ტამარი... ცათუმაღლესი...“ // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - ტ. 35. - გვ. 5-9.

ანა კალანდაძის მიერ შექმნილი ესთეტიკური და პოეტური სამყარო. მისი პოეზიის თავისებური რიტმულ-მელოდიკური წერტილი, სიცხადე, სისადაგე და მსატგრულ ხერხთა უბრალოება.

748. კვირიტიძე მ. დავით თედორაძის შემოქმედების ფოლკლორული წერტილი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 94-100.

ქართული ზეპირსიტყვიერების სხვადასხვა ჟანრის ნიმუშების, ცალკეული დეტალებისა და მოტივების გამოყენება პოეტ დ. თედორაძის შემოქმედებაში.

749. კვიტაშვილი ე. ლექსი და ინტონაცია: („დამე ყაბახზე“) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 73-78.

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსში – „დამე ყაბახზე“ – გამოვლენილი პოეტის ნიჭის თავისებურებანი, ახალი მხატვრული ტენდენციები, საგანთა ხატვის მრავალთაგან განსხვავებული უნარი.

750. კვიტაშვილი ე. სიკეთის შუქი // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 471-528.

გამოხმაურება გვანჯი ჩიქოვანის მემუარებზე, კომენტარებითა და დამატებითი მასალით მისი პიროვნებისა და ეპოქის სურათის უფრო სრულად წარმოსახენად.

751. კვიტაშვილი ე. სიმონ ჩიქოვანი // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 10-18.

ეპიზოდები მწერლის ცხოვრებიდან, მისი პიროვნული პორტრეტი და ძირითადი შემოქმედებითი პრინციპები.

752. კობალაძე ნ. დღიური პროზიდან – ეფემერებში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 82-89.

ქართული ლიტერატურის მუხეუმის წიგნად ფონდში დაცული გ. ტაბიძის პირადი ბიბლიოთეკის წიგნები გალაკტიონის მიერ ხაზგასმული ადგილებით, შენიშვნებითა და მინაწერებით.

753. კოტე მაყაშვილის „დღიური ანუ აზრთა დომსხალი“ / მოამზადა ე. გრიგოლიამ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 246-291.

პოეტის, პედაგოგისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს მწერალთა კავშირის ერთ-ერთი დამაარსებლისა და პირველი თავმჯდომარის – კ. მაყაშვილის (1875-1927) ნაწერების პუბლიკაცია.

754. კოტორაშვილი თ. გერმანული კულტურისა და ლიტერატურის პრობლემები XX საუკუნის 20-იანი წლების ქართულ პუბლიცისტიკში: (კ. გამსახურდია) // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 93-97. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

განხილულია კონსტანტინე გამსახურდიას ორი წერილი: „ურნალ „ქავებასიონში“ დაბეჭდილი „ახალი ევროპა. ლიტერატურული პარიზი“ და „ილიონში“ გამოქვეყნებული ესეი „გოგო თუ მისტიკოსი“.

755. კოტორაშვილი თ. გერმანული კულტურისა და ლიტერატურის პრობლემები XX საუკუნის 20-იანი წლების ქართულ პუბლიცისტიკში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2003. - №1-2 (13-14). - გვ. 86-91. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გერმანული პროლეტარული მხატვრების შემოქმედების ანალიზი და გერმანელ ექსპრესიონისტ მწერალთა ნაწარმოებების თარგმანები ქართული მხატვრულ-ლიტერატურული ჟურნალების ფურცლებზე.

756. კუპრეიშვილი ნ. ვახტანგ კოტეტიშვილის „უოლტ უიტმენი“: (ტექსტის შემოქმედებითი ისტორია) // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 202-206.

ამერიკელ პოეტზე 1921 წ. გამოქვეყნებული ვ. კოტეტიშვილის მცირე გამოკვლევის ტექსტის შედარება ლიტერატურის მუზეუმის არქივში დაცულ ავტორისეულ ხელნაწერთან.

757. კუხალაშვილი მ. თამაზ ჭილაძის მხატვრული სტილი: (რომანის – „ჩამავალი მზის სხივი“ – მიხედვით) // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 111-116.

758. კუხიანიძე ლ. ოთარ ჩხეიძის „ბორიაყი“ // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 76-78.

1924 წლის აგვისტოს აჯანყების ამსახველ რომანში ქვეყნის თავზე დატეხილ უბედურებას ო. ჩხეიძე მხოლოდ გარედან მოსულ ძალას არ აძრალებს, მისთვის მთავარი ერის ცხოვრებაში მომხდარი ცვლილებები – ილიას იდეალების კვდომაა.

759. მარსიანი. მოგზაურობა „მთვარით განათებულ ბაღში“ // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 16-34.

ნაირა გელაშვილის მოთხრობათა კრებულის – „მთვარით განთებული ბაღი“ – განხილვა.

760. მეგრელიშვილი ტ. აგატა ქრისტის ქუდი, უმბერტო მეოს სათვალე და ლევ ტოლსტოის წვერი: (კომენტარები ბორის აპუნინის პროზაზე) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 39-54.

რუსულენოვან მწერალ ბ. აკუნინის (გრიგოლ ჩხარტიშვილი) დატექტიური ქანრის, ფანდორინის ციკლის რომანების განხილვა / რუსულიდან თარგმნა მ. ელბაქიძემ.

761. მელიქიშვილი ი. ბგერწერისა და სარკისებური ასახვისათვის გალაკტიონთან // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 155-168.

ბგერათა იდუმალი ბუნებისა და პალინდრომის (სარკისებური ასახვა) წვდომა, ამ საშუალებათ გამოყენების ხასიათი და ინტენსივობა გალაკტიონის პოზიაში.

762. მებველია ქრ. სინანულის და აღსარების მოტივი აკაკი წერეთლის პოეზიაში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 123-125.

აკაკის ლექსი „ცოდვილის სინანული“. პარალელი მეზვერეს იგავთან ლუკას სახარებაში.

763. მირზაშვილი გ. მარშრუტი №48: [ლექსები]. - თბ., 2003. - 62 გვ.

რეც.: ბუაჩიძე ა. მოძრაობა წრეში // მნათობი. - 2003. - №7-8. - გვ. 178-180.

764. მიქაელ თ. ეროვნული მოტივი იოსებ ბაქრაძის შემოქმედებაში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 84-87. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მე-19 ს.-ის მეორე ნახევრის ხალხოსანი პოეტისა და მთარგმნელის – ი. ბაქრაძის პატრიოტული ლექსების მიმოხილვა.

765. მუქერია ლ. პერსონაჟის პოტრეგი დედანსა და თარგმანებში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 126-127.

ვაჟა-ფშაველას პოემები რუსულ თარგმანში – ნ. ზაბოლოვკი, ს. საპარსკი, ვლ. დერჯავინი, თ. მანდელშტამი, მ. ცვეტაევა.

766. ნიკაჭაძე ნ. მშვენიერების მარადიული ტრაგიზმი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 106-110.

აგტორი ხაზს უსვამს მე-20 ს.-ის პროზის ერთ საერთო თაგისებურებას: ნაწარმოების მშვენიერი გმირი ქალები, რომლებიც შორს არიან ამქვეყნიური ამაოებისა და წვრილმანი პატიგმოფარეობისაგან, ვერ ეგუებიან სამყაროს დისპარმონიას და იღუპებიან (მარიტა და ფუფალა გ. ლეონიძის „ნატერის ხე“, ობოლი გოგოთ. ბიბილურის „ჟამი კითხულისა“ და სხვ.).

767. ნიკოლაძე ნ. ნიკოლაძე ნ. ბარათაშვილის შესახებ // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 120-122.

6. ნიკოლაძის მიერ 1876 წლის „ტიფლის სკი ვესტნიკის“ №17-ში გამოქვეყნებული რეცენზია ნ. ბარათაშვილის თხეულებათა პირველ გამოცემაზე – „ლექსნი თქმულნი ნ. ბარათაშვილისაგან“ (თფილისი, 1876).

768. ნუცუბიძე თ. ნ. ბარათაშვილის „ჩინარი“ // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 117-119.

ტრადიციულისა და ნოვატორულის შეთავსება 1844 წელს შექმნილი რომანტიკული პეიზაჟური ლირიკის ტიპიურ ნიმუშში.

769. ომიაძე ს. ანა კალანდაძის პოეტური დისკურსის ეროვნული იდენტიფიკაციისათვის // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. - 2005. - გ. 35. - გვ. 20-49.

პრეცედენტულ ფენომენია ორი შრე და მათი მნიშვნელობა ქართული დისკურსის სტრუქტურაში. ანა კალანდაძის პოეტური დისკურსის ეროვნული იგივეობის დასაბუთება.

770. ორი ეპიზოდი გიორგი ლეონიძის ცხოვრებიდან // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 170-171.

ფშავში, ვაჟაობაზე სტუმრობისას.

771. ოქროპირიძე ზ. კვაჭის ტიპი XX საუკუნის 20-იანი წლების ქართულ დრამატურგიაში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 105-108.

მიხეილ ჯავახიშვილის რომან „კვაჭი კვაჭანტირაძის“ მთავარ გმირზე შექმნილი ოთხი პიესის ისტორია – მიხეილ ჯავახიშვილის „ივერიუმი“, შალვა დადიანის „კვაჭი“ (რომანის ინსცენირება), ნიკო შიუკაშვილის „ამერიკელი ბიძა“ და „ძიას გასაბჭოება“.

772. ოქროპირიძე ზ. „სულეალის“ საბჭოური მოთვინიერება // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 103-104.

ნიკო შიუკაშვილის პიესა „სულეალის“ (1908წ.) შექმნის ისტორია და შემდგომი ბედი.

773. პატეიშვილი ვლ. დიდი ილიას ძველი მაგიდის ახალი ისტორია // კვალი. - 2002. - №4-5. - გვ. 49-51.

ინტერვიუ „საქართველოს ბანკის“ პრეზიდენტ ვლ. პატეიშვილთან: ეხება ი. ჭავჭავაძის ნაქონი მაგიდის ისტორიასა და თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმისათვის მის გადაცემას.

774. რევიშვილი მ. პოეტის მონატრება: (გიორგი ძიგვაშვილი) // ომება. - 2002. - №7. - გვ. 84-86.

რეპრესირებული პოეტი. შემოქმედება.

775. სარაჯიშვილი ლ. იუდა იქნებ სულაც გადაცმული ქალი იყო? ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 5-15.

ბესო ხვედელიძის მოთხოვნების განხილვა.

776. სარია ზ. სამშობლოს ტრაგიკული განცდა გალაკტიონ ტაბიძის შემოქმედებაში // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 90-95.

777. სიამაშვილი გ. „მე იმ ზდაპრიდან ვარ, რომელსაც ბავშვობა ჰქვია“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 62-63.

ლადო სეიდიშვილის პიესა „ადამის ვაშლი“ : პრობლემატიკა და ფსიქოანალიტიკური ასპექტები.

778. სირაძე რ. ისევ ცოცხალია მერმისი: (ახალგაზრდა მეცნიერის წარმატებანი) // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 169-174.

გამოხაურება აღ. თვარაძის მონოგრაფიებზე: 1. გრაალის პრობლემა ვოლფრამ ფონ ეშენბახის „პარციფალის“ მიხედვით, 2000 წ.; 2. სახელმწიფო, ადამიანი და რელიგია, 2004 წ.; 3. საქართველო და კავკასია ევროპულ წერტილში, 2004 წ.

779. SOS! // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 129-138.

ოთარ ჭილაძის რომან „გოდორის“ განხილვა თსუ-ის ზუგდიდის ფილიალის ლიტერატურულ სალონში. ზ. სარიას, ლ. კვირიას, ლ. ბელქანიას, ნ. ჩალიგავასა და ზ. ჯალალონიას გამოსვლათა პუბლიკაცია.

780. ფირცხალაიშვილი ზ. ძველი სახლი: [ლექსები]. - ბათუმი, 1995. - 152 გვ.

რეც.: ბერიძე ს. ხაგერდოვანი ხმა გველი სახლიდან // ლიტერატული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 84-87.

781. ქართველი ემიგრანტის – გრიგოლ ორაგველიძის წერილები / მოამზადა ნ. ვადაჭკორიამ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 148-167.

აგრონომის, არქიტექტორ-დეკორატორის გრ. ორაგველიძისა და მისი შვილის, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორ გივი ორაგველიძის ცხოვრების გზა.

782. ქართული ლიტერატურათმცოდნეობის ტრადიცია და ნოვაციები: ფარნაოზ კოტეტიშვილის სსოვნისათვის / გ. ბენაშვილი, რ. ბარამიძე, ი. ევგენიძე, მ. ჭელიძე // მნათობი. - 2003. - № 11-12. - გვ. 178-181.

ლიტერატურათმცოდნის, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორის, ფარნაოზ კოტეტიშვილის სამეცნიერო მოღვაწეობა.

783. ქუჩულორია ვ. „ცხოვრების გზაწვრილებით“ – მკითხველის გულამდე // ლიტერატული აჭარა. - 2002. - № 10. – გვ. 78-79.
ვახტანგ ახვლედიანის ნოველების მიმოხილვა.

784. დგინიანიძე თ. ნინო თარიშვილის გახსენება // მნათობი. - 2003. - №7-8. – გვ. 53-58.

მე-20 ს.-ის ოციანი წლების სიმბოლისტი პოეტი ქალი, „ცის-ფერების ელორა“ მუზა და მეგობარი.

785. ყიფიანი მ. „სულს დამჩნეული“ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 337-351.

ფრაგმენტები ლიტერატურის მუზეუმში დაცული პედაგოგ ვალერიან ნინუას მოგონებებიდან, რომლებიც ეძღვნება მის პროფესორ-მასწავლებლებსა და გამოჩენილ მოღვაწეებს: კონსტანტინე გამსახურდიას, შალვა დადიანს, მოსე გოგიძერიძეს, სიმონ ჯანაშიას.

786. შაინიძე ჟ. არ მიწიურის გვირგვინისათვის, არამედ... ცისა ! ატრიბუტული მსაზღვრელ-საზღვრული და მისი სტილისტური ფუნქცია ანა კალანდაძის შემოქმედებაში // ლიტერატული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 84-90.

787. შაინიძე ქ. ღმერთშვილის ფენომენი: ანზორ გუდბას რომანის „პოეალიტსის“ მიხედვით //ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №6. - გვ. 57-68.

ნაწარმოების სტრუქტურულ-სტილისტური თავისებურებებისა და სახე-სიმბოლოების ანალიზი.

788. შალვა დადიანის წერილები / მოამზადა მ. ხუბულურმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 45-62.

ქართული ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმში დაცული შალვა დადიანის წერილების პუბლიკაცია, რომლებიც მწერალს სხვადასხვა დროს მიუწერია სანდრო შანშიაშვილის, ალექსანდრე აბაშელის, ლევან ასათიანის, სიმონ ჩიქოვანისა და იპოლიტე ვართაგასათვის.

789. შამათავა ო. არა ეშმაკის ზეობად // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 157-161.

ვალერიან ჩეგურიშვილის რომანის – „ეშმაკის ცეკვა“ – განხილვა.

790. შამანაძე ნ. აკრეფილი თავთავები, წიგნი მესამე. - თბ., 2003.

რეც.: ოდიკაძე გ. მწერლის სახსოვარი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 177.

791. შევარდნაძე ე. ფიქრი ვაჟა-ფშაველაზე // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 12-14.

ვაჟა-ფშავლას პიროვნული დირსებებისა და შემოქმედების მარადიულობის კიდევ ერთხელ აღნიშვნა – დაბადებიდან 140 წლისთვის გამო.

792. ჩიქვაიძე შ. დიალოგის მელოდია // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №6. - გვ. 69-72.

პუბლიკაციაში განხილულია ქურნალ „ლიტერატურულ აჭარაში“ (№8, 2000წ.) გამოქვეყნებული ვახტანგ ახვლედიანის ახალი ხოველა „ქალი ნისლიდან“.

793. ჩიქვანი ნ. მოგონების მოგონება // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 19-28.

პოეტის მონათხრობისა და პირადი მოგონებების შეჯერებით ავტორი გგაცნობს საინტერესო ეპიზოდებს სიმონ ჩიქოვანის ცხოვრებიდან.

794. ჩიჩუა შ. ქართული დრამატურგია მეოცე საუკუნის ბოლოს // მნათობი. - 2003. - №1-2. - გვ. 85-121.

ადამიანის კონცეფციის ახლებური ასახვა XX ს.-ის ბოლო მეოთხედის ქართულ დრამატურგიაში. თამაზ ჭილაძის, ლაშა თაბუკაშვილის, შადიმან შამანაძის, ირაკლი სამსონაძის, მაზუკა დოლიძის პიესების განხილვა.

795. ჩიხლაძე ი. მისტიკა და რეალობა ჯემალ ქარჩხაძის მოთხოვნაში „ბებია ანას გასვენება და მაგნოლიის ყვავილი“ // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 109-110.

796. ცერცვაძე ლ. ადამიანის რაობის პრობლემა ვაჟა-ფშაველას შემოქმედებაში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ფილოსოფიის სერია. - 2005. - №1. - გვ. 75-85. რეზ. ინგლ. ენაზე.

797. ცინარიძე ო. სოფლის სანახებიდან დანახეცლი სამყარო // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 58-61.

პოეტ ზურაბ ზოიძის შემოქმედება.

798. ცოცხალი წარსული: (ლიტერატურისა და ხელოვნების ოსტატებს ესაუბრა ნინო ხოფერია) // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 529-537.

1990 წელს ჩაწერილი ინტერვიუ ლიტერატურათმცოდნე აქაკი გაწერელიასთან და ამავე წელს გაკეთებული ჩანახატი ფრექსების პირების გადამდების, მხატვარ სოფიო მირზაშვილის შემოქმედების თაობაზე.

799. ცხადაია ზ. ვიქტორ გაბესებირია – 100: პოეტის პორტრეტი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 164-168.

ვ. გაბესებირიას პოეტური შემოქმედების თემატიკა, მისი დვაწლი ქართული დრამატურგიის განვითარებაში, მწერლის ნაყოფიერი მთარგმნელობითი საქმიანობა.

800. ცხადაია ზ. 2001 წლის ლიტერატურათმცოდნეობა და კრიტიკა XX საუკუნის ქართული ლიტერატურის შესახებ // მნათობი. - 2003. - №3-4. - გვ. 105-112.

801. ცხოვრება გვანჯი ჩიქოვანისა: (ჩაწერილი ექიმ დავით კვიტაიშვილის მიერ თბილისის მეორე კოლონიაში, ორთაჭალაში,

1948 წელს) / მოამზადა ი. ორჯონიკიძემ // ლიტერატურის მატიანე. – 2005. – გვ. 352-470.

სამეგრელოსა და აფხაზეთში ცნობილი პიროვნების გ. ჩიქოვანის (1881-1969 წწ.) მოგონებები: ოჯახი, ბავშვობისა და ახალგაზრდობის წლები, გადასახლება ციმბირში, კატორდიდან განთავისუფლება, პირველი მსოფლიო ომი და სხვ.

802. წერილები ალექსანდრე აბაშელის არქივიდან / მოამზადა მ. ირემაშვილმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 34-44.

ფრაგმენტები მწერალ ალ. აბაშელისადმი მიწერილი გრიგოლ რობაქიძის, ზაქარია ფალიაშვილის, კონსტანტინე გამსახურდიასა და სხვათა საქმიანი თუ პირადი ხასიათის ბარათებიდან. აქვეა გალაკტიონ ტაბიძის ერთი პატარა სახუმარო ლექსი.

803. წერილები ერეკლე ტატიშვილის არქივიდან / მოამზადა ე. გრიგოლიამ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 101-115.

პოლიგლოტის, მთარგმნელის, საერთაშორისო სამართლის საუციალისტის - ე. ტატიშვილის ეპისტოლარული მემკვიდრეობა. 1940-43 წლებში დაწერილი წერილები ახლობლებისადმი, მათ შორის მიმოწერა პოეტ ნიკო სამადაშვილთან.

804. წერილები შალვა სოსლანის არქივიდან / მოამზადა ნ. სეიდიშვილმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 116-147.

სამამულო ომში დაღუპულ, მოსკოვში მოღვაწე ქართველ მწერალ შ. სოსლანის (სოსელია) არქივში დაცული ეპისტოლარული მემკვიდრეობის პუბლიკაცია. წერილების ავტორები და ადრესატები: მწერლები - გრიგოლ რობაქიძე, კონსტანტინე გამსახურდია, ტიციან ტაბიძე, პაოლო იაშვილი, იოსებ გრიშაშვილი, შალვა დადიანი, რაუდენ გვეტაძე, ვანიონ დარასელი. სელოვნებათმცოდნები და კრიტიკოსები: დიმიტრი ჯანელიძე, შალვა ალხაზიშვილი და სხვ.

805. წიგწივაძე თ. სიტყვა წარმოთქმული გალაკტიონის სახლმუზეუმის გახსნაზე 1999 წლის 21 მარტს // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 11-14.

806. ჭილაძე თ. „მარტოობა სულისა“ // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 122-128.

ნიკოლოზ ბარათაშვილის გენია, მისი ცხოვრებისეული დრამა.

807. ჭილაძე თ. ქველი რვეულებიდან: „იქ, სადაც დვარად მოედინება“ // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 136-138.
ირაკლი სამსონაძის პიესის – „იქ, სადაც დვარად მოედინება“ – მხატვრული სახეები.
808. ჭილაძე თ. ქველი რვეულებიდან: სერგო კლდიაშვილი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 131-132.
უძველესი ქართული პოეტური პროზის ახალი ეტაპი და ნოვატორული მხატვრული აზროვნება ს. კლდიაშვილის შემოქმედებაში.
809. ჭოხონელიძე გ. უცნობი გალაკტიონი // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 79-81.
გ. ტაბიძის მიერ გამოყენებული ფსევდონიმები და კრიპტონიმები: „გალ. ტ-ბ-ძე“, „ტაბი“, „გა“, „გ“, „გალაშკა“, „NNN“, „ნ. ნ.“ (ნომენ ნესციო), „საქართველოს სახალხო პოეტი“, „ცრემლი“.
810. ხელაია ნ. მას „არც წარსულის, არც მომავლის არ ეშინია!“ // მნათობი. - 2003. - №7-8. - გვ. 47-52.
გალაკტიონის პოეზიის გენია.
811. ჯაყელი ჯ. მხატვრული სახეები: მზე, მთვარე და ვარსკვლავები აღ. ყაზბეგის თხზულებებში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 83-86.
მზის, მთვარისა და ვარსკვლავების მხატვრული სახეების სიმბოლიკა; მათი, როგორც მხატვრული შედარებისა და რომანტიკული განწყობილების გამოხატვის საშუალებათა გამოყენება აღ. ყაზბეგის შემოქმედებაში („მოძღვარი“, „ელგუჯა“, „ხევის-ბერი გოჩა“, „მეფის რაში“ და სხვ.).
812. ჯაყელი ჯ. რეალურ-ფოლკლორული პიროვნებები – აღ. ყაზბეგის პერსონაჟები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 73-76. დასაწყისი იხ. „ლიტერატურული აჭარა“ №12, 2001.
ცნობები აღ. ყაზბეგის ნაწარმოებთა მოქმედი პერსონაჟის, სახალხო მთქმელ ღინჯა ხულელის პიროვნებისა და პოეტური მემკვიდრეობის შესახებ.
813. ჯინჭარაძე დ. XIX საუკუნის რუსული დრამატურგია და ქართული მწერლობა // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - №11-12. - გვ. 88-92. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თემატური პარალელები, მხგავსი მოტივები და სახეები ად. გრიბოედოვის, ალ. პუშკინის, მ. ლერმონტოვის, ნ. გოგოლის, ალ. ოსტროვსკისა და გ. ერისთავის, ი. ჭავჭავაძის, ა. წერეთლის, ზ. ანტონოვის და სხვათა ნაწარმოებებში.

814. Авакова А. Жанровые особенности романа Ч. Амирэджиби “Дата Туташхиа” // тბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი: პრომეთე. - 2002. - 11-12. - გვ. 202-205. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

815. О нескольких дарственных надписях Бориса Пастернака / Подготовила С. Чернявская // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - ვებ. 187-192.

Книги с дарственными надписями Бориса Пастернака, адресованные Тициану Табидзе и его жене Нине Александровне, хранящиеся в фондах Государственноого музея грузинской литературы им. Г. Леонидзе, в отделе “Уникальная книга”, в архиве Тициана Табидзе под № 027030.

816. Чернявская С. Адресат Бориса Пастернака – Раиса Микадзе // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 179-186.

Публикуются тексты писем в полном соответствии с подлинниками Бориса Пастернака, адресованные Раисе Константиновне Абрамии-Микадзе (1903-1955 гг. скульптор, литератор), датированные 1950-1968 гг.

817. Білоцерківець Н. Залізний театр Отара Чіладзе // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 726-744.

თამარ ჭილაძის რომან „რკინის თეატრის“ განხილვა.

818. Гамсахурдіა К. Афоризми // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 795-798.

კონსტანტინ გამსახურდიას აფორიზმები უკრაინულ ენაზე.

819. Грузія “...У снах сниться, у мріях ввижається”: Листи Миколи Бажана до Симона Чиковані : Листи Миколи Бажана до Віктора Гольцева // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 492-521.

მიკოლა ბაჟანის წერილები სიმონ ჩიქოვანისა და ვიქტორ გოლცევისადმი

820. Кримський А. О.С. Хаханов (1864-1912): (Промова на засіданні Східнопоморського комісії 22.10.1912 року) // Хроніка 2000. - 2002. - Вип. 47-48. - с. 199-212.

Людмилія Іванівна Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

821. Розсоха Л. Друг Кобзаря і Жевахових // Хроніка 2000. - Вип. 47-48. - с. 191-193.

Вікторія Іванівна Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

822. Скрипник А. Заперечення Тіціану Табідзе // Хроніка 2000. - Вип. 47-48. - с. 647-667.

Ольга Іванівна Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Фотодокументи

823. Тадеуш Годзікевич // Світ України. - 2004. - № 294. - 83.

Андрій Григорівич Григорів, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

824. Івана Годзікевича // Світ України. - 2004. - № 26. - 83.

Андрій Григорівич Григорів, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

825. Григорія Годзікевича // Світ України. - 2002. - № 5. - 83.

Андрій Григорівич Григорів, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та мови Донецького національного університету імені Василя Стуса.

826. Івана Годзікевича // Світ України. - 2005. - № 13. - 83.

ზღაპრები: „დედაბრის შვილი“, „გაუცინარი ხელმწიფის შვილი“, „ამირანიანი“ და სხვ.

827. თავდგირიძე ხ. დვითიშვილთა ანდრეზული ხანის არქეტიპი აჭარულ ფოლკლორში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 186-191.

აჭარის მაღალმთიანეთში გავრცელებული ქვაპაცები – დვითიშვილთა, ფ. ავხევსურული ჯვარ-ხატების შესატყვისი დვათაებები, აჭარული რწმენა-წარმოდგენები, სალოცავები და თქმულებები.

828. მახარაშვილი გ. დედაბრის სახე დიდი წარლენის აჭარულ ლეგენდებში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 199-201.

829. მახარაშვილი გ. თამარ მეფის ციკლის ხალხური ლეგენდა: (თევზ სახოკიას მიერ აჭარაში ჩაწერილი მასალების მიხედვით) // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 90-91.

თამარ მეფეზე შექმნილი ლეგენდების რამდენიმე საინტერესო ვარიანტი, რომლებიც აჭარაში მოგზაურობის დროს (1897 წ.) ჩაიწერა ფოლკლორისტმა და ეთნოგრაფმა თევზ სახოკიაშ.

830. მიგრიაჟდი გ. „ფშაური კაფია“ // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 162-170.

რამდენიმე შენიშვნა გოგი ხორნაჟლის მიერ გამოცემულ წიგნზე „ფშაური კაფია“ (თბ., 1993).

831. ონიანი ო. თეორი მანგური // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 182-185.

ქართული სამონადირეო ეპოსის ერთ-ერთი პერსონაჟის – თეორი მანგურის დახასიათება.

832. ქურასბედიანი გ. ირგები და ხარი ზეპირსიტყვიერებაში // კრიტერიუმი. - 2005. - №13. - გვ. 195-198.

ირმისა და ხარის კულტი ქართულ ლეგენდა-თქმულებებში.

833. შიომვილი თ. დავით აღმაშენებელი ქართულ ფოლკლორში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 101-105.

834. ჯაყელი ჯ. ლიტერატურა და ხალხური საუნჯე. - ბათუმი, 2001. - 424 გვ.

რეც.: სიხარულიძე ფ. მწერლობა და ხალხური სიტყვიერება // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 114-116.

არქეოლოგია

835. კაპანაძე მ. მინის ქიმია და ტექნოლოგია ძველ საქართველოში / მ. კაპანაძე, ა. სარუხანიშვილი, რ. ჩაგუნავა. - თბ., 2004. - 139 გვ.

არქეოლოგიური მასალების კალევის საფუძველზე ნაშრომში წარმოქმნილია ბრილის, სამთავროსა და ურბნისის ძველი მინის ნაკეთობების ქიმიური შედგენილობა, სხვადასხვა შეფერილობის გამომწვევი მიზეზები და მინის წარმოებისათვის საჭირო ნედლეულის ზემო რაჭისა და შიდა ქართლის მინერალური რესურსები.

836. პაპუაშვილი რ. კოლხეთის ძველი ნამოსახლარები: ერგეტა / რ. პაპუაშვილი, ნ. პაპუაშვილი. - თბ., 2005. - 80 გვ.

ზუგდიდის რაიონის სოფ. ერგეტაში წარმოებული კვლევა-ძიების მასალები.

837. რჩეული მცირები მ. დიდი მცხეთის მოსახლეობა ბრინჯაორების ხანაში. - თბ., 2005. - 153 გვ.

დიდი მცხეთის ბრინჯაორებინის ხანის სამაროვნებზე მცხე-თის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ მოპოვებული პალეონთო-კოლოგიური მასალა. მონაცემები იმ პერიოდის მოსახლეობის სიმაღლისა და სიცოცხლის ხანგრძლივობის შესახებ.

838. საველე-არქეოლოგიური კვლევა-ძიება 1989-1992 წლებში: (მოკლე ანგარიშები). - თბ., 2004. - 358 გვ. ტექსტი ქართ. და გერმ. ენგბზე.

სამხრეთ საქართველოს მთიანეთის, მდ. წყალწითელას ხეობის, წყალტუბოს, ჯავახეთის პლატოსა და სხვ. ექსპედიციების მასალები.

839. არქეოლოგიური გათხრები სოფელ ქვედა ბერეთისაში / გ. მახარაძე, ზ. ბრაგვაძე, გ. გაგოშიძე, მ. წერეთელი, გ. ლომთაძე, დ. ბერიკაშვილი // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 15-28. რეზ. ინგლ. ენაზე.

2003 წ. საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის თანამშრომლების მიერ მოწყობილი არქეოლოგიური ექსპედიცია ჭიათურის რის სოფ. ქვედა ბერეთისაში. სოფლის ორი მონაცემის – დუმალის კოშკისა და ჯონჯლაძის ნამოსახლარის კულტურული ფენების მოკლე მიმოხილვა და დათარიღება.

840. ასლანიშვილი ლ. ქვის ბირთვები // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - ტ. 4. - გვ. 152-155. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნაშრომში განხილულია აფსაროსის ციხის სამხრეთ კარიბ-ჭეთან აღმოჩნდილი საომარი მოქმედებებისას გამოყენებული ქვის ჭურვები ზომისა და წონის მიხედვით. მათი რაოდენობა 40-ს შეადგენს და დამზადებულია ადგილობრივი ჯიშის ქვისაგან.

841. ბერულავა ნ. ეშერის ნაქალაქარის მასალები და ელინისტური ეპოქის ისტორიის ზოგიერთი საკითხი // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 168-181. რეზ. რუს. ენაზე.

ძველი დიოსკურიის ერთ-ერთი დასახლების – ეშერის ხასიათი, სტატუსი, მოსახლეობის ეთნიკური შემადგენლობა, სავაჭრო და აგრარული ფუნქციები, ხელოსნობის განვითარების დონე, განადგურების მიზეზები (ძვ. წ. VI-I სს.).

842. ებრალიძე ტ. იმპორტული კერამიკა // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - ტ. 4. - გვ. 108-119. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1995-2001 წწ.-ში არქეოლოგიური გათხრებისას გონიო-აფსაროსის სამხრეთ კარიბჭის უბანზე მოპოვებული წითელკანიანი კერამიკის ტიპები. კერამიკის ძირითადი ნაწილი I-III სს-ით თარიღდება და მათი უმრავლესობა მცირე აზიის საწარმოო ცენტრებთანაა დაკავშირებული.

843. ებრალიძე ტ. სამხრეთ-დასაგლეთ საქართველოს ზღვისპირეთი გვიანელინისტურსა და რომაულ ხანაში: (სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობანი იმპორტული კერამიკის მიხედვით) // გონიო-აფსაროსი. - 2005. - ტ. 6. - 129 გვ. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნაშრომში განხილულია გონიო-აფსაროსში აღმოჩნდილი გვიანელინისტური და რომაული პერიოდის იმპორტული კერამიკა. ძირითადად საუბარია წითელლაპიან კერამიკაზე, ჭრაქებსა და ლუთერიებზე. მოცემულია მათი ადწერა, ტიპოლოგიური და ქრონოლოგიური კლასიფიკაცია.

844. ვარშალომიძე ი. სამხრეთ კარიბჭესთან აღმოჩნდილი მონეტები // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - ტ. 4. - გვ. 141-151. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1995-2002 წწ.-ში არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ აფსაროსის ნაქალაქარის სამხრეთის კარიბჭესთან მოპოვებული ნუმიზატიკური მასალა: რომაული, სირიული, ქ. ტრაპეზუნტის მონეტები, რომაული დინარები, ევროპული და ოსმალური მონეტები.

845. ინაძე მ. ძველი კოლხეთის ქალაქები კიგნუმი და ეა-აია: (წერილობითი წყაროების და ახალი არქეოლოგიური მონაცემების შექმნები) // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 36-44. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არქეოლოგიური კვლევა-ძიებით გამოვლენილი და დადასტურებული საქალაქო ცხოვრებისა და ვაჭრობის სურათი (ძვ. წ. VIII-VII სს.) ადრეანტიკური ხანის კოლხეთში.

846. კახიძე ა. სამხრეთ კარიბჭისა და აბანოთუბნის ტერიტორიაზე 1995-1999 წლებში წარმოებული კვლევა-ძიების უმთავრესი შედეგები / ა. კახიძე, შ. მამულაძე // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - გ. 4. - გვ. 4-107. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნაშრომში განხილულია აფსაროსის ნაქალაქარის უმნიშვნელოვანების მონაკვეთების – სამხრეთ კარიბჭისა და აბანოთუბნის სტრატიგურაფია, 1995-1999 წწ.-ში წარმოებული არქეოლოგიური გათხრების შედეგები და მათზე დაყრდნობით გამოთქმული მოსაზრებები.

847. კვიციანი ზ. ავეჯი ანტიკური ხანის საქართველოში // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 12-17. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქარელის რაიონში დედოფლის გორაზე არქეოლოგიური გათხრების შედეგად გამოვლენილი გვიანელინისტური ხანის ავეჯის (ტახტის) ნაწილები (სავარაუდოდ, ძვ. წ. I და ახ. წ. II სს.).

848. მანველიშვილი გ. მასალები მდ. რიონის ჩრდილოეთით მდებარე ძვ. წ. V - ახ. წ. IV სს. ძეგლების არქეოლოგიური რეკოსატვის // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 18-29. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, სენაკის, მარტვილის, აბაშის, სამტრედიის, წყალტუბოს, ცაგერის რაიონებისა და ქუთაისის არქეოლოგიური ძეგლების ხასიათი, აღმოჩენილი მასალების განხილვა, დემოგრაფიული სიტუაცია და განვითარების დინამიკა.

849. ნასიძე გ. ერთი გრაფიტოს შესწავლისათვის // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 45-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საჩხერის რაიონის სოფ. საირეხში ანტიკური ხანის (V-III სს.) კულტმსახურთა ერთ-ერთ სამარხში აღმოჩენილი ჯამის ნატეხე მოთავსებული გრაფიტოს ამოკითხვის ვარიანტები.

850. შალიკაძე თ. გვიანანტიკური და ადრეშუასაუკუნეების მინის ნაწარმი სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს შავიზდვი-სპირეთიდან // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - ტ. 5. - 102 გვ. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ზღვისპირეთში, კერძოდ, გონიო-აფსაროსში, ზანაქიძეებში, ციხისძირში, ფიჭვნარსა და ვაშნარში აღმოჩენილი გვიანანტიკური და ადრეშუასაუკუნეების მინის ნაწარმის მონოგრაფიული კვლევა.

851. შალიკაძე თ. მინის ნაწარმი // გონიო-აფსაროსი. - 2004. - ტ. 4. - გვ. 120-140. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნაშრომში განხილულია აფსაროსის ნაქალაქარზე – სამხრეთ კარიბჭისა და აბანოთუბნის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი მინის ჭურჭელი დამზადების წესებისა და ქრონოლოგიური თანმიმდევრობის გათვალისწინებით: მოზაიკური ჭურჭელი, ჩამოსხმა-პრესირების გზით დამზადებული მინის ჭურჭელი, წარწერები-ანი მინის სასმისები, მინის სხვადასხვა ზომის გრაფინები, ბოთლისებური ჭურჭელი და სხვ.

852. ხვისტანი რ. ადრე შუა საუკუნეების მცირე პლასტიკის ნიმუში სვანეთიდან // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 182-188. რეზ. რუს. ენაზე.

მესტიის რაიონის სოფელ ნესვენში (ლენჯერის საკრებულო) ეკლესიის ნაშთის გამზენდისას აღმოჩენილი ბრინჯაოს გულსაკიდ ჯვარზე გამოსახული ქრისტეს ჯვარცმის აღწერა, მისი VII-VIII საუკუნეებით დათარიღება.

853. ხიზანიშვილი დ. საისტორიო და საარქეოლოგო მოგზაურობა გრ. პ. ს. უკაროვისა // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 172-174.

ცნობილი არქეოლოგის – გრაფინია უვაროვას ანანურსა და უნვალში მოგზაურობის შესახებ გაზეო „ივერიის“ 1895 წლის №186-ში გამოქვეყნებული წერილის პუბლიკაცია.

854. Bolkvadze G. The First Christian Church in Mtskheta – The Lower Church or “Holy of Holies” // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 203-207.

მცხეთის პირველი ოფიციალური ქრისტიანული ტაძრის (სვეტიცხოვის წინამორბედი) „ქუემო ეკლესიის-წმინდა“-ს სამშენებლო ისტორიის საკითხები არქეოლოგიური მონაცემების მიხედვით.

855. Centre for Archaeological Studies // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 5. არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის დაარსება 1971 წელს, მასში შემავალი განყოფილებების საქმიანობა, სამეცნიერო ექსპედიციების შედეგები, სემინარები და სიმპოზიუმები.
856. Chelidze L., Gogelia D. Arukhlo I : An Early-Farming Site // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 46-92. ადრესამიწათმოქმედო ნამოსახლარი არუხლი I – საცხოვრებელი კომპლექსი ბოლნისის რაიონში. არქეოლოგიური კვლევის შედეგები.
857. Dundua G. Hoards of Foreign Coins of the Classical Period from Colchis // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 160-169. განხილულია ისტორიული კოლხეთის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი ანტიკური პერიოდის ცხრა სამონეტო განძი.
858. Gagoshidze I. The Royal Palace of the first Century BC.-First Century AD at Dedoflis Gora : Performed under Intas Project 96-0054 // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 170-185. შიდა ქართლში, დყედოფლის გორის მრავალფენიან ნამოსახლარზე, აღმოჩენილი სამეფო – სარეზიდენციო სასახლის არქეოლოგიური მასალის ანალიზი.
859. Gamkrelidze G. On the History of Archaeology in Georgia (Part I) // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 208-217. ქართული არქეოლოგიის ისტორიის ძირითადი დეტალები. პირველი ქართველი არქეოლოგი დიმიტრი მეღვინეთხუცესიშვილი. კაგაბასიაში პირველი მეზოზემის გახსნა და „კავკასიის არქეოლოგიური კომიტეტის“ დაარსება. არქეოლოგთა I საერთაშორისო ყრილობა თბილისში. ე. თაფაიშვილის დვაწლი არქეოლოგიური კვლევის საქმეში.
860. Japaridze V. New Archeological Data on Shorapani // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 186-202.

არქეოლოგიური სამუშაოებით გამოვლენილი ახ.წ. IV-V სს. დათარიღებული შორაპნის ციხესიმაგრისა და გვირაბის აღწერილობა.

861. Justus A. Die Steinartefakte des Altpaläolitisches Fundplatzes Dmanisi: (Georgien, Kaukasus) – Ein Überblick / A. Justus, M. Nioradze // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 7-45.

დმანისის ადრეპალეოლიტური ძეგლის გათხრებზე ბაზალტის ლავების ფენებში მიკვლეული ქვის მასალა.

862. Kacharava D. A Bronze Figurine from Vani // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 225-227.

2002 წ. ვანის ტერიტორიის ზედა ტერასაზე საკურთხევლის შესწავლისას ნაპოვნი ნივთების აღწერილობა.

863. Licheli V. A Buril with a Stone Embankment at Atsquri // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 218-224.

სოფ. აწყურში, გ. გასიტაშვილის ბაღში ნაპოვნი შუა ბრინჯაოს ხანის სამარხისა და იქ აღმოჩენილი ნივთების აღწერილობა.

864. Lordkipanidze O. “Hoards” in Colchian Bronze Culture : Their Role and Purpose // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 134-151.

კოლხური ბრინჯაოს განძთა აღმოჩენისა და მათი დანიშნულების შესახებ.

865. Makharadze Z. End of the Early Bronze Age in Eastern Georgian (According of the Materials of Tsikhiagora Site) // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 102-113.

ადრებრინჯაოს ხანის დასასრული აღმოსავლეთ საქართველოს ნამოსახლარის – ციხიაგორის სტრატიგრაფიული მონაცემებისა და ადრეული ყორდანების ანალიზის მიხედვით.

866. Narimanishvili G. Ritual Roads at Trialeti Barrows // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 120-133.

სამხრეთ საქართველოში, თრიალეთის ზეგანზე პროფ. პ. კუფ-
ტინის მიერ შესწავლიდ ყორდანებთან სარიტუალო-საპროცესო
გზების არსებობის შესახებ.

867. Nebieridze L. The Chronology of the Sagvarjile Cave Ornaments and
Amulets // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Geor-
gian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 39-45.

საგვარჯილეს (ოერჯოლის რაიონი) ენეოლიტური ფენის მასა-
ლის ქრონოლოგიური თარიღის დადგენისათვის.

868. Orjonikidze A. Hearths and Andirons of the Kura-Araxes Culture:
(According to Georgian Material) // ქართული არქეოლოგიის ჟურნა-
ლი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 93-101.

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი მტკვარ-არაქსის
კულტურის თიხის კერა-ზესადგარის ახლო ანალოგები კავკასი-
ის, აღმოსავლეთ ანატოლიისა და აღმოსავლეთ ხმელთაშუა ზღვი-
სპირეთის მასალებთან, რაც მათ შორის მჭიდრო ურთიერთობა-
ზე მეტყველებს.

869. Papuashvili R. Collective Burial Ground // ქართული არქეოლოგიის
ჟურნალი = Journal of Georgian Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 152-159.

ზუგდიდის რ-ნის სოფ. ერგეტაში აღმოჩენილი ძვ. წ. VIII-VII
სს. დათარიღებული II სამაროვნის კოლექტიური ორმო № 4-ის
აღწერა.

870. Ramishvili Al. A Threshing Board of the Middle Bronze Age from
Georgia // ქართული არქეოლოგიის ჟურნალი = Journal of Georgian
Archaeology. - 2004. - №1. - გვ. 114-119.

1984 წ. წალვის სამაროვანში (ხაშურის რაიონი) აღმოჩენი-
ლი კევრის შესახებ. ამიერკავკასიაში კევრის გამოყენების თარ-
იღის დადგენის ცდა.

გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები

871. ბერაძე თ. სამეგრელო: მეგზური / თ. ბერაძე, ი. მაისაია. - 2004. - 71 გვ.

მოქლე ცნობები სამეგრელოს რაიონების (აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, ხენავის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის) სოფლებისა და საქართველოს უძველეს და უმთავრეს ნავსაღგურ ფოთის შესახებ.

872. ნატრო შვილი თ. მოუგასი შორეული რომიდან. - თბ., 2004. - 143 გვ.

„საქართველოს საკითხი“ იტალიელი მოგზაურის, პიეტრო დელა ვალეს (1586-1652) პოლიტიკურ და მეცნიერულ მოღვაწეობაში. იმდროინდელი საქართველოს ვითარება, მაპმადიანური აგრესის წინააღმდეგ ქართველი ხალხის ბრძოლის მომენტები და ქართველი მოღვაწეები.

873. Гогия Б. Абхазия - историческая провинция Грузии : (Географические карты свидетельствуют). – Париж-Тбилиси, 2005. - 111 с.

Исторические карты, поясняющие страницы истории Западной Грузии. Известные, малоизвестные и раннее неизвестные карты, касающиеся Абхазии с комментариями и примечаниями.

874. ბრაგვაძე ზ. რამდენიმე შენიშვნა ძველი კოლხეთის პიდრონიმების შესახებ // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - გ. 9. - გვ. 3-6. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ძველი ბერძენი და ბიზანტიული საისტორიო მწერლების (სტრაბონი, კლავდიოს პტოლემაიოსი, პროკოპი კესარიული) ცნობების მიხედვით კოლხეთის მდინარეების – ფაზისისა და გლავეოსის ლოკალიზაციის ცდა.

875. გვანცელაძე თ. ჯონ მანდევილის 1375 წლის ცნობის მნიშვნელობა ეთნიკური აფხაზეთის ლოკალიზაციისათვის // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - გ. 5. - გვ. 58-64. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აფხაზეთის ჩრდილოეთ კავკასიაში ლოკალიზაციის საკითხეს, ქართულ წერილობით წყაროებთან ერთად, ადასტურებს ინგლისელი რაინდის – ჯონ მანდევილის მსოფლიოს გარშემო მოგზაურობის ჩანაწერი, რომლის ქართული თარგმანი გამოაქვეყნა ალ. თვარაძემ.

876. მგალობლიშვილი მ. ქაკ ფრანსუა გამბას ცნობები თბილისის შესახებ / მ. მგალობლიშვილი, ლ. მიქაელიშვილი // ქართული წეაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 185-195. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საფრანგეთის კონსულის, ქაკ ფრანსუა გამბას (1763-1833) თხზულებაში – „მოგზაურობა ამიერკავკასიაში“ – თბილისის აღწერისადმი მიძღვნილი ნაწილის თარგმანი კომენტარებით.

877. სიხარულიძე ი. სპერი: საისტორიო გეოგრაფიის წეაროები // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 64-73.

ისტორიული სამხრეთ საქართველოს ერთ-ერთი კუთხის – სპერის საისტორიო გეოგრაფიის მნიშვნელოვან საკითხთა კვლევის შედეგები.

ისტორია

878. არველაძე ბ. ქვანი კვლავ დადადებენ... - თბ., 2004. - 445 გვ.

ქართულ-სომხური ისტორიულ, ლიტერატურულ და საეკლესიო ურთიერთობათა საკითხების კრებული.

879. ახუაშვილი ი. ახალი ქვათა დადადი ანუ ვართ თუ არა მდგმურები. - თბ., 2005. - 296 გვ.

სომხების დასახლება ქვემო ქართლში, თეთრიწყაროს რაიონის მიწაზე; ქართული გვარებისათვის დაბოლოებების შეცვლა; სომები მეცნიერთა ახტიქართული, შოვინისტური გამოხდომები და ქართველების საპასუხო რეაქცია.

880. ახუაშვილი ი. ქართული გვარ-სახელები: მასალები ქართული გვარების ისტორიისათვის. ტ. 4. - თბ., 2004. - 1112 გვ.

ტომის პირველ ნაწილში განხილულია გვარის ჩამოყალიბება-განვითარებასთან დაკავშირებული საკითხები, მეორე ნაწილში – ცალკეულ გვართა ისტორია ასო ბ-ანზე. მოძიებული ინფორმაციას უმეტეს შემთხვევაში ახლავს ნაშრომში შესულ პიროვნებათა ბიოგრაფიები და ფოტოები.

881. ბასილია ლ. რა ხდებოდა ბორჯომში: II ნაწ. - თბ., 2004. - 236 გვ.

გველი ბორჯომისა და ბორჯომელების გახსენება.

882. ბლიაძე გ. საგარეო ორიენტაციის პრობლემები XVIII საუკუნის ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებაში. - ქუთაისი, 2004. - 302 გვ.

სოციალურ-პოლიტიკური ვითარება საქართველოში და საგარეო ორიენტაციის პრობლემები. არჩილის, სულხან-საბა თრბელიანის, ვახტანგ მე-6-ის, დავით გურამიშვილის, თეიმურაზ მეორის, ერეკლე მეორისა და ალექსანდრე ამილახვარის პოლიტიკური შეხედულებები. გეორგიევსკის ტრაქტატი.

883. ბოგვერაძე გრ. საქართველო-აზერბაიჯანის სამხედრო-პოლიტიკური ურთიერთობის ისტორია 1918-1920 წლებში. - ქუთაისი, 2005. - 212 გვ.

ქართველ და აზერბაიჯანელ ხალხთა ბრძოლა სახელმწიფო უმებრივი დამოუკიდებლობისათვის 1917-1918 წწ. გენერალ დენიკინის პოლიტიკა საქართველოსა და აზერბაიჯანის მიმართ და დიდი ბრიტანეთი. ბრძოლა ანტიდენიკინური ფრონტის შექმნისათვის. საქართველო-აზერბაიჯანის სამხედრო პოლიტიკური თანამშრომლობა. წითელი არმიის ინტერვენცია აზერბაიჯანში, აზერბაიჯანელი ხალხის ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის და საქართველო.

884. ბოროზდინი კ. სამეცნიელო და სვანეთი 1854-1861: მოგონებანი / თარგმნილი ო. სახოკიას მიერ. - თბ., 2004. - 353 გვ.

1858-67 წლებში სენაკის ოლქის უფროსის მოგონებები სამეცნიელოსა და სვანეთის იმდროინდელი ვითარების თაობაზე (ბატონებრივის ხანა, უტუ მიქავას აჯანყება და მისი გამომწვევი მიზეზები, ომარ-ფაშას მეთაურობით ოსმალეთის ჯარების შემოსევა. ცნობები ვაჭრობა-წარმოებისა და რუსეთის ცარიზმის ამიერკავკასიაში დამკვიდრების შესახებ).

885. გამეტილაძეთა საგვარეულო: (გამეტილაძეები, ჭავჭავაძეები, წეველიძეები). წიგნ. 1 / კრებ. შეადგ.: ე. გამეტილაძე. - თბ., 2005. - 220 გვ.

გამეტილაძეთა საგვარეულოს ისტორია, მათი საერთო წინაპრის შთამომავალი სამი გვარის – გამეტილაძეების, ჭავჭავაძეებისა და წეველიძეების წვლილი ქვეყნის აღმშენებლობაში და ამ საგვარეულოს თვალსაჩინო წარმომადგენლები.

886. გოგოლაძე მ. ქართლის სოციალური და პოლიტიკური მდგრადირეობა „მოქცევა ქართლისას“ მიხედვით (ძვ. წ. IVს. – ა. წ. VII ს. I ნახევარი). - თბ., 2004. - 249 გვ.

ქართლის სოციალური და პოლიტიკური ისტორია მე-7 ს.-ის ძეგლის მიხედვით. „მოქცევა ქართლისა სუშედვენილობა, წყაროები და დათარიღება.

887. დაუშვილი ალ. წენგუაშვილი კობა. „იქ სიკვდილი განა ბეჭინიერება არ არის, თამარ!“. - თბ., 2005. - 42 გვ.

ეროვნული გმირის, ქაქუცა ჩოლოფაშვილის ცხოვრება და საქმიანობა.

888. ვაჩნაძე დ. ქართული ეროვნული ძირები და რუსული ბოლშევიზმი. - თბ., 2004. - 112 გვ.

მე-20 ს.-ის პირველი მეოთხედის საქართველოს ისტორია, 1957 წელს მიუნხენში გამოცემულ პოლიტემიკრანტის – დავით ვაჩნაძის ქართულენოვან წიგნში.

889. თვარაძე ალ. საქართველო და კავკასია ევროპულ წყაროებში: XII-XVI საუკუნეებთა ისტორიოგრაფიული და კარტოგრაფიული მასალის საფუძველზე. - თბ., 2004. - 356 გვ.

შეა საუკუნეების საქართველოს სამეფოს სახელმწიფო იდეოლოგია, ხუთჯვრიანი დროშის სახელმწიფო დროშად აღიარების საკითხი. ქვეყნის შესახებ არსებული აღმოსავლური და დასავლეთევროპული ცნობები. მასალები შეა საუკუნეების ევროპული კარტოგრაფიიდან.

890. ივანე ჯავახიშვილი ტირანის სამსჯავროს წინაშე: დოკუმენტური მასალები (XX საუკუნის 20-30-იანი წლები) / გამოსაც. მოამზ., შეს. წერილი და კომენტ. დაურთუეს მ. ვაჩნაძემ და ვ. გურულმა. - თბ., 2004. - 472 გვ.

1930 წ. დეკემბერში და 1936 წ. მარტ-აპრილში საქართველოს სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტსა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ქართველი მეცნიერების წინააღმდეგ გამართულ დისკუსიებთან დაკავშირებული მასალა.

891. კალანდაძე მ. პროფესორი უშანგი სიდამონიძე. - თბ., 2004. - 88 გვ.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, უშანგი სიდამონიძის ცხოვრება და საქმიანობა. ნაშრომი ეძღვნება მეცნიერის დაბადების 75 წლისთავს.

892. ქარბელაშვილი ა. პოლანდიის დედოფლის საჩუქარი საქართველოს. - თბ., 2004. - 117 გვ.

ამბები პოლანდიურ-ქართული ურთიერთობის ისტორიიდან – პოლანდიის დედოფალ ვილჰელმინას მიერ ოცდაცამეტი სხვადასხვა ჯიშის ტიტას პოლანდიური პიბრიდის საქართველოში გამოგზავნის შესახებ.

893. კიკნაძე ზ. თბილისის პერალდილკა: პროექტი. - თბ., 2004. - 36 გვ.

თბილისის საქალაქო ისტორიული პერალდიკის (გერბი, შტანდარტი, ბეჭედი) განხილვა.

894. კუპატაძე ბ. საქართველოს ისტორია: (I ნაწილი) / სახელმძღვანელო უმაღლესი სახავლებლების არასპეციალური ფაკულტეტების სტუდენტებისათვის. - თბ., 2004. - 159 გვ.

საქართველოს ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება, ტერიტორია, მოსახლეობა, ისტორიის პერიოდიზაცია, ქვეყნი სახელმწიფოები და სახელმწიფო წყობა, არაბობა საქართველოში, ერთიანი ქართული მონარქიის წარმოქმნა, „ოქროს ხანა“, სახელმწიფო წყობილება, ადგილობრივი მმართველობა, ქართული კულტურა; საქართველოს მეფეთა და ხელისუფალთა ნუსხები.

895. მესხია ე. ბრძოლა საქართველოს ერთიანობისათვის: (1918-1920 წ.წ.). - ბათუმი, 2004. - 178 გვ.

ქვენის ერთიანობისათვის ბრძოლის ისტორია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის (1918-1922 წწ.) წლებში.

896. ჭკედლიშვილი მ. საქართველო ბოროტების იმპერიის 500-წლოვან მარწუხებში. - თბ., 2004. - 507 გვ.

ისტორიულ-პუბლიცისტური ნაშრომი საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის ისტორიიდან: ქართველი მეფეების დიპლომატიის კრიტიკა, ირან-ოსმალეთის მხრივ საქართველოს შთანთქმისა და რუსეთის მიერ მისი დაცვისა და გადარჩენის შეხედულების უსაფუძვლებლად.

897. ჭკედლური დ. ლეგენდა ხეობის დაქცევაზე. - თბ., 2005. - 180 გვ.

შეა საუკუნეების ქართველი მხედართმთავარი, ზურაბ არაგვის ერისთავი – პიროვნება და პოლიტიკური მოღვაწე.

898. ომარაშვილი ა. საინგილოს გვარსახელები. - თბ., 2005. - 117 გვ.
საინგილოს, ქველი ჰერეთის ტოპონიმიის აღრიცხვა, ანალიზი,
ისტორიულ-გეოგრაფიული პრობლემატიკა, გვიანი ტოპონიმიის
წარმოშობა და სხვ.
899. პაპასქირი ზ. ნარქევევები თანამედროვე აფხაზეთის ისტო-
რიული წარსულიდან. ნაკვ. 1: უძველესი დროიდან 1917 წლამ-
დე. - თბ., 2004. - 314 გვ.
აფხაზეთის ეთნო-კულტურული და პოლიტიკურ-სახელმწი-
ფოებრივი იერ-სახე უძველესი დროიდან 1917 წლამდე. საქართვე-
ლო-აფხაზეთის ისტორიის ე. წ. „სადაც“ საკითხები.
900. როდონაია ვ. ვარიაციები პეტრე დიდის და ალ. ბოროდინის
ნამდვილ მამათა რაობაზე. - ქუთაისი, 2004. - 39 გვ.
ვარაუდი პეტრე პირველისა და ალ. ბოროდინის ქართული
ჩამომავლობის შესახებ. ნაშრომს დართული აქვს ფოტოსურათები.
901. სართანია დ. შტუდიები ივანე ჯავახიშვილის სამეცნიერო
მეთოდოლოგიიდან. - თბ., 2005. - 56 გვ.
ი. ჯავახიშვილი ისტორიკოსის პროფესიის, წერილობითი
წყაროების, ენობრივი და ეთნოგრაფიული მასალის, ყოფითი ამ-
ბების წერილობით წყაროებში გამოყენების შესახებ. ივანე ჯავ-
ახიშვილი და ქართული ენა.
902. სურმანიძე ე. საზოგადოებრივი ყოფის ისტორიიდან აჭარა-
ში XIX ს. მეორე ნახევარსა და XX ს. დასაწყისში. - თბ., 2004. -
82 გვ.
აჭარა ოსმალთა გამგებლობაში საქართველოსთან დაბრუნების
შემდეგ. მხარის ისტორიული საზღვრები; მიმდინარე პოლიტიკური,
სოციალური და ეკონომიკური პროცესები; საზოგადოებაში მო-
მხდარი ძვრები; აჭარის ტერიტორიაზე შემორჩენილი ქართული
საკულტო ნაგებობები, ძველი ხიდები, თავდაცვითი ნაგებობები,
სახალხო დღესასწაულები და სხვ.
903. ყორანაშვილი გ. ყვარყვარიზმი მეცნიერებაში. - თბ., 2004.
- 70 გვ.
ავტორის მოსაზრებები ისტორიოგრაფიის სფეროში დავით
მუსხელიშვილის მოღვაწეობის თაობაზე.

904. ქვათაძე ი. სხვავა და სხვაველები. - 2005. - 261 გვ.

რაჭის ერთ-ერთი სოფლის აღწერა, საზღვრები, მოსახლეობა, კულტურული ძეგლები და საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებზე და რაიონებში მოღვაწე სხვაველები.

905. ღვთისკაცი ექვთიმე თაყაიშვილი / [შემდგ.: ი. თავისებულება]. - თბ., 2004. - 397 გვ.

ე. თაყაიშვილი – პიროვნება, მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. კრებული ეძღვნება მისი დაბადებიდან 140 და გარდაცვალებიდან 50 წლისთავს.

906. ყიფიანი ე. ქართველთა ცხოვრება დასაბამიდან ფარნაგაზამდე. - თბ., 2004. - 52 გვ.

ნაშრომი ქართველთა ვინაობის, წარმომავლობისა და სადაურობის შესახებ. წიგნს დართული აქვს რუკები.

907. ჩახანიძე ა. ქველი გვარი ჩახანიძე. წიგნი 1. - თბ., 2004. - 268 გვ.

საარქივო მასალის, ისტორიული წყაროების, ვერსიების, გვარში მოძიებული უძველესი თქმულებებისა და ზეპირსიტყვიერების ნიმუშების საფუძველზე წარმოჩენილი ჩახანიძეების გვარის წარსული და აწმყო. ნაშრომში ჩართულია ფოტოსურათები, ჩახანიძეების საგვარეულო გერბი და ჭიათურის რაიონში მცხოვრებ ჩახანიძეთა ერთ-ერთი შტოს გენეალოგიური სქემა.

908. ჩიქოვანი ი. I. მიქელაძეთა საგვარეულო; II. მხეიძეთა საგვარეულოები: (ისტორიულ-გენეალოგიური გამოკვლევა) / ი. ჩიქოვანი, ი. ბიჭიკაშვილი. - თბ., 2005. - 221 გვ.

909. ჩიქოვანი ი. ჩხეიძეთა საგვარეულო: (ისტორიულ-გენეალოგიური გამოკვლევა) / ი. ჩიქოვანი, ი. ბიჭიკაშვილი, შ. ჩხეიძე. - თბ., 2004. - 144 გვ.

910. ცოცანიძე გ. თუშური ქრონიკები: მენშევიკური პერიოდი. სამანელები. - თბ., 2004. - 137 გვ.

მე-20 ს.-ის საქართველოში მიმდინარე მოვლენები თუში მოსახლეობის მეხსიერებაში – ტექსტები, მთხოვნელთა ჩამონათვალი, გამოყენებული ლიტერატურა და ფოტოები საოჯახო ალბომიდან.

911. ჭურდულია ო. შარვაშიძეები. - თბ., 2004. - 114 გვ.

აფხაზეთის უძველესი სამთავრო საგვარეულოს – შარვაშიძეების დირსეული წარმომადგენლები, მათი დვაწლი სამშობლოს წინაშე და წვლილი ქართულ-აფხაზური ცნობიერების განვითარებაში.

912. ხაზარაძე ნ. სამხრეთ კავკასია და ახლო აღმოსავლეთი. - თბ., 2005. - 421 გვ. ტექსტი ქართ., რუს., ინგლ. და გერმ. ენებზე.

კრებული მოიცავს სტატიებსა და სხვადასხვა ფორუმზე წაკითხულ მოხსენებებს ძველაღმოსავლურ და ქართველოლოგიურ საკითხებზე, საქართველოს თანამედროვე ისტორიის საჭიროობო პრობლემებისადმი ავტორისეული დამოკიდებულების ამსახველ წერილებს.

913. ჯანელიძე დ. ოქროს ბორკილებში: ნარკვევები, ლექსები. - ქუთაისი, 2004. - 304 გვ.

კრებულში წარმოდგენილია ისტორიკოს დავით ჯანელიძის ნაშრომები – „ქართველი მზეთუნახავები უცხოეთში“ (ქართველი ტყვე ქალები), „ლაზების ბელადი ჯანიკლი ალი-ფაშა და რუსეთის დიპლომატია“ (მე-18 ს.) და ლექსები. წიგნი ეძღვნება ავტორის დაბადებიდან 80 წლისთავს.

914. Гогуадзе В. Судьба Грузии от Бориса Годунова до Владимира Путина (1604-2004 г.г.). - Тб., 2004. - 243 с.

История российского-грузинских военно-политических и культурных отношений глазами современности.

915. Кавказский сборник т. №2(34) /[Ред. совет.: Д. Ю. Арапов, В. О. Бобровницков и др.]. - М., 2005. - 383 с.

В сборнике освещаются вопросы истории, этнологии, культуры Кавказа и региональные конфликты.

916. Мархулия Г. Армяно-грузинская мирная конференция 1919 года и создание лорийской нейтральной зоны. - Тб., 2005. - 50 с.

Актуальные вопросы новейшей истории грузино-армянских отношений. Негативная роль англо-французской миссии в вопросе прекращения армяно-грузинской войны и в создании из части исторической территории Грузии нейтральной зоны.

917. აბულაძე გრ. საქართველო-სომხეთის ურთიერთობების საკითხისათვის 1918-1920 წლებში // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 134-144. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სომხეთ-საქართველოს ომი 1918 წლის დეკემბერში. ომის-შემდგომი გართულებული ურთიერთობები მეზობელ ქვეყნებს შორის და საქართველოს მთავრობის მცდელობა მოეგვარებინა პრობლემები მშვიდობიანი გზით.

918. აკადემიკოს დავით მუსხელიშვილის შრომების ბიბლიოგრაფია // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 258-266.

ისტორიკოსის მიერ 1955-2004 წლებში გამოქვეყნებული ნაშრომების სია.

919. ალასანია გ. ვახუშტი ბაგრატიონის ერთი ცნობის კომენტარი // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 168-173. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აზრთა სხვადასხვაობა ოსმალების მიერ აღმოსავლეთ შავიზლვოსპირეთის დარბევის ვახუშტისეული თარიღის (1451 წ.) თაობაზე.

920. ანთელავა ნ. ახალი „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ადგილის გაგებისათვის („მიღობილება ანტესებრივი“) // საისტორიო შტუდი. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 39-43. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ქართლის ცხოვრებაში“ მოთხოვობილი თემურ-ლენგის წინაარის, ვინე ჩინგიზ სამარყანელის ამქვეყნად მოვლენის ამბავი გულისხმობს, რომ სამარყანელი ანტიქრისტეა, თემურ-ლენგი კი – ანტიქრისტე შთამომავალი.

921. არახამია გ. „ქართლის ცხოვრების“ პირველი მატიანე: (წყაროთმცოდნეობითი გამოკვლევა). - თბ., 2002. - 200 გვ.

რეკ.: ხოშტარია-ბროსე ე. „ქართლის ცხოვრების“ შესწავლის ხოგიერთი პრინციპული საკითხი // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 146-152. რეზ. ინგლ. ენაზე.

922. არბოლიშვილი ლ. პლინიუსის მიერ გადმოცემული ლეგენდარულ ცნობათა რეალური არსი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 32-49. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რომაელი მწერლის ნაშრომში – „ბუნების ისტორია“ – დაცული ცნობები კოლხეთის შესახებ: მდინარე ფაზისის (რიონის) სანაპიროზე მდებარე ლეგენდარული ქალაქები, დიოსკურიის

(სოხუმის) დაარსება, „არგონავტიკა“, „ამაზონების“ ტომი, მეცნიერებები და მის სახელზე მოქრილი მონეტები.

923. ასათიანი ნ. დავით რუსუდანის ძის (ნარინის) მონღოლთა წინააღმდეგ აჯანყების საკითხისათვის (წერილი 2.) / ნ. ასათიანი, შ. დარჩიაშვილი // საისტორიო ჟურნალი. - 2004. - გ. 5. - გვ. 3-29. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სომხური და ქართული საისტორიო წყაროების მიხედვით დავით ნარინის მონღოლთაგან განდგომისა და დასავლეთ საქართველოში გადასვლის თარიღი წარმოდგენილია 1249 წლით, ნაცვლად ქართულ ისტორიოგრაფიაში გავრცელებული 1259 წლისა.

924. „აჭარის შვილების მამა“ / მოამზადა ნ. სეიდიშვილმა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 311-324.

ნაწყვეტები, წერილები და შენიშვნები ლიტერატურის მუზეუმში დაცული ზაქარია ჭიჭინაძის არქივიდან, რომელიც მაჰმადიანი ქართველების პრობლემებს ეხება.

925. ახალაძე ლ. ქართული და სომხური წყაროები „აფხაზთა“ მეფეთა ტიტულატურის შესახებ // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 26-33. რეზ. რუს. ენაზე.

ისტორიული წყაროების შესწავლის საფუძველზე ავტორი ასკვნის, რომ ტიტული „მეფე აფხაზთა“ პირველად ბაგრატ III-ის სამეფო ტიტულატურაში გაჩნდა და აღნიშნავს გაურთიანებული საქართველოს მეფეს (XI ს.-ის დასაწყისი).

926. ბერიგაშვილი ე. საქართველოს ერთიანობის მედროშე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 7-11.

საზოგადო მოღვაწის, მწერლისა და პუბლიცისტ მემედ აბაშიძის პოლიტიკური საქმიანობა.

927. ბერძენიშვილი დ. დავით მუსხელიშვილი – 75 // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 3-19.

ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის, აკადემიკოს დ. მუსხელიშვილის ნაშრომების მიმოხილვა. მისი ლვაწლი ისტორიულ-გეოგრაფიული მეცნიერების განვითარებაში.

928. ბერძნიშვილი მ. სოლომონ I-ის ეპისტოლარული მემკვიდრეობიდან // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 174-179. რეზ. ინგლ. ენაზე.

929. ბიბილაშვილი ა. თეიმურაზ II ქართლში გამეფების თარიღისათვის // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 48-54. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ავტორის აზრი თეიმურაზ II-ის ქართლში გამეფებისა (1740 წ.) და შემდგომ მისი ოფიციალურად გაფორმების (1745 წ.) შესახებ.

930. გაგოშიძე გ. ბაგრატ IV ნოველისიმოსი: 1050 წლის უცნობი წარწერა თრიალეთიდან // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 48-53. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წალკის რ-ის ნასოფლარ ავლარში მდებარე ეკლესიის აღმოსავლეთ ფასადზე აღმოჩენილი ასომთავრული წარწერა ექვება ბაგრატ IV-ის (1027-1072 წწ.). მეფობის ხანას და აზუსტებს XI ს.-ის შუა ხანების საქართველოს ისტორიის ზოგიერთ საკითხს.

931. გვარიშვილი ო. მემედ-ბეგ აბაშიძის იდეები უკვდავია // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 3-6.

საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწის, მემედ აბაშიძის ღვაწლი მუსლიმან ქართველთა ეროვნული თვითშეგნების ამაღლებისა და საქართველოს ერთიანობისათვის ბრძოლის საქმეში.

932. გვენეტაძე ე. კონსტანტინე I და „აფხაზეთის ისტორია ბაგრატ მეფისა“ // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 34-39. რეზ. რუს. ენაზე.

შინაპოლიტიკური ვითარება საქართველოში XIV ს.-ის მეორე ნახევარში. დავით ნარინის შთამომავალთა ბრძოლა დასავლეთ საქართველოს ტახტისათვის.

933. გოგიბერიძე ს. მაჭახელი // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 109-141. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

პოლიტიკური ემიგრაციის ერთ-ერთი წარმომადგენლის, 1924 წლის აგვისტოს ამბობის მონაწილე სიმონ გოგიბერიძის ავტობიოგრაფიული ნარკვევი მოგვითხრობს 1940 წელს თურქეთის ტერიტორიაზე, მაჭახელის ერთ სოფელში გატარებულ დღეებზე, ამ კუთხის ისტორიასა და გეოგრაფიაზე, თანამედროვე ყოფასა და სულიერ მდგომარეობაზე / პუბლიკაცია ეკუთვნის გ. კუტალაძეს.

934. გოგოლაური რ. დე გრაი დე ფუას ცნობის სანდოობის შესახებ // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 182-187. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ერეკლე II-ის ბრძოლა აწყურთან ოსმალების წინააღმდეგ 1770 წლის 19 აპრილს. თვითმხილველის, ფრანგ თფიცერ დეგრელი და ფუს [ქსე] არაზუსტი ცნობები ამ ფაქტის შესახებ.

935. გოგოლაური რ. ორი წერილი ჩრდილოეთ კავკასია-ახალციხის საფაშოს ურთიერთობის ისტორიიდან რუსეთ-ურქეთის 1787-1791 წ. ომის დროს // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 94-98. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

წერილებიდან ნათლად ჩანს, რომ ახალციხის ფაშა სულეიმანი იმედოვნებდა თურქეთის მფარველობით, ფანანსებითა და ჩრდილო კავკასიელთა სამხედრო დახმარებით ჩაეშალა გეორგიევსკის ტრაქტატით ნაჯისრი რუსეთ-საქართველოს ერთობლივი სამხედრო მოქმედების გეგმა და განემზეცებინა საკუთარი პოზიციები სამხრეთ საქართველოში.

936. გოგოლაური რ. ქართლ-ეახეთ-ოსმალეთის ხელშეკრულების საკითხისათვის // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 173-181. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

XVIII ს.-ის 70-იანი წლების ბოლოს ერეკლე II-ისა და ოსმალეთის სულთანს შორის დადებული ხელშეკრულების ირგვლივ არსებული ხარვეზების გამოვლენა და მისი ახლებურად გააზრება, გამოქვეყნებული ქართული და რუსული წყაროებისა და საარქივო მასალების საფუძველზე.

937. გოგოლაძე ა. ქართლის ერისთავის გრიგოლ სურამელის მდებილისადმი „დაწერილის“ დათარილებისათვის // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 25-31. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

XIII ს.-ის ქართველ დიდებულ გრიგოლ სურამელის შეუგალობის დოკუმენტი „დაწერილი“ შოთმლვიმის მონასტრისადმი, აგრორის ვარაუდით, შედგენილია 1245-47 წლებში, ქ. წ. უმეფობის სანაში – საქართველოში მონღოლთა ბატონობის პერიოდში.

938. გოგოლიშვილი ო. აჭარა 1914 წელს // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №4. - გვ. 77-78.

პოლიტიკური ვითარება 1914-1915 წლების აჭარაში. ოსმალეთისა და რუსეთის მიერ რეგიონზე გავლენის მოპოვების მცდელობა. თანამშრომლობის სანაცვლოდ აღგილობრივი ბეგების დაჯილდოებისა და სოციალური დაწინაურების პრაქტიკის დანერგვა.

939. გოგოლიშვილი ო. მემედ აბაშიძე – დიდი ეროვნული მოღვაწე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 114-115.

მემედ აბაშიძის დვაწლი აჭარის მოსახლეობის ეროვნული ცნობიერების ფორმირებისა და თურქეთში მცხოვრებ თანამემა-მულებთან ურთიერთობის დამყარების საქმეში.

940. გოგოლიშვილი ო. სავსე ქართული პატიოსნებით // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №11-12. - გვ. 110-112.

ისტორიკოს თეიმურაზ კომახიძის პიროვნეული პორტრეტი, მისი ნაშრომების – „დუდი-ხანუმ ბექანიძე და ძე მისი - შერიფ ბეგ ხიმშიაშვილი“ და „ზაქარია ჭიჭინაძე“ – მიმოხილვა.

941. გოლიაძე ვ. პირველი ქართული საეკლესიო თხზულება // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 164-172.

ავტორი განიხილავს „მოქცევაი ქართლისაის“ სხვადასხვა რედაქციებს, უკრადღებას ამახვილებს მატიანეში შემავალი გრიგოლ დიაკონის თხზულების – „წიგნი ქართლის მოქცევისა“ – შექმნის თარიღზე.

942. დავითიძე მ. სოლომონ უქანებიშვილი „მოქცევა ქართლისა “-ს ჰელიშერი რედაქციის შესახებ // მესებეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 283-290. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ძელი ქართული მწერლობის თვალსაჩინო მკვლევარის მიერ ისტორიულ-ლიტერატურული ძეგლის შესწავლა, დაწერის დროისა და ლიტერატურული წეროების გარკვევა.

943. დავლიანიძე ლ. ქართველთა „დიდი პიტიახში მიპრდატი“ მოვსეს ხორენაციის მიხედვით (ძვ. წ. II ს.) // ქართული წეროთ-მცოდნება. - 2004. - გ. 10. - გვ. 49-56. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სომებთა მიერ ძვ. წ. II ს.-ში იძერებისაგან მიტაცებული ქართული მხარის – გუგარქის მმართველის, „ქართველთა დიდი პიტიახშის“ ცხოვრების ძირითადი ეტაპები V ს.-ის სომხური მატიანის მიხედვით.

944. ვაწაძე ვლ. რელიგიური დაპირისპირების საკითხისათვის ძვ. წ. II ს.-ის I ნახევარში: (მეცნ ფარნაჯომი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 13-31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართლის სამეფოში მომხდარი გადატრიალება; ქართლის მეფე ფარნაჯომის სამეფო ტახტიდან ჩამოგდება და მის ნაცვლად სომები არშავ არშავუნიანის ქართლის სამეფოს სათავეში მოსვლა; ზადენის კულტის დამკვიდრება. ზადენ-მითრას იგივეობა.

945. ვახვახიშვილი ნ. ჯაყელ-ბოცოსძეობიდან ჯაყელ-ციხისჯვარელობამდე // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 213-220. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჯაყელების საგვარეულოს ისტორია ძველი ისტორიული წყაროების მიხედვით.

946. ზაქარაია დ. ასლან-ბერი შარვაშიძის ბრძოლა აფხაზეთის სამთავრო ტახტისთვის // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 52-79. რეზ. რუს. ენაზე

სტატიაში განხილულია XIX ს.-ის პირველი მეოთხედის აფხაზეთის პოლიტიკური ისტორიის საკანონო საკითხები, კერძოდ – აფხაზეთის მთავრის ქელებები შარვაშიძის უცროსი შვილის, ასლან-ბერი შარვაშიძის პოლიტიკური მოღვაწეობა.

947. ოედო სახოკიას ეპისტოლარული მემკვიდრეობიდან / მოამზადა ლ. დრეიდებ // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 92-100.

შწერლებისა და საზოგადო მოღვაწეების – სოფრომ მგალობლიუმის, იაკობ გოგებაშვილის, ალექსანდრე სარაჯიშვილის, ვალერიან გუნიას, ივანე მხაბლის მიმოწერა ეთნოგრაფსა და საზოგადო მოღვაწე თედო სახოკიასთან.

948. იველაშვილი თ. ქალაქ ახალციხის შემოგარენი: (ნასოფლარი მოღინისი) // მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის. - 2004. - გ. 26. - გვ. 62-65.

სოფლის ისტორია და ცნობები იქ არსებული ორი ეკლესიის შესახებ.

949. კავლელაშვილი ე. სეტიელები და სვანეთის საისტორიო აქტების ქრონოლოგიის საკითხები: (გაგრძელება) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - გ. 9. - გვ. 54-90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მესტიის ოთხთავის მინაწერებში მოხსენიებული სეტიელების საგვარეულოს წევრებზე შედგენილი დოკუმენტების განხილვა და მათი საშუალებით იველდიანების მოღვაწეობის ხანის გარკვევა (XIV ს.).

950. კეკელიძე ლ. აჭარის წარსულიდან (მუპაჯირობა მთიან აჭარაში) // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №7. - გვ. 108-113.

აჭარის დედასამშობლოსთან შეერთების შემდეგ თურქეთში ქართველების საცხოვრებლად გადასახლების (მუპაჯირობის) პოლიტიკური, რელიგიური და ეკონომიკური მოტივები, ცარიზმის შოგინისტური პოლიტიკის მნიშვნელოვანი როლი აჭარელთა გადასახლების საქმეში. ოსმალეთში ჩასული მუპაჯირების მძიმე მდგომარეობა.

951. კვაჭანტირაძე გ. სომხური არსენალი თბილისში // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 243-248. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სომხური დაშნაკური ეროვნული საბჭოსა და საქართველოში სომხეთის დიპლომატიური წარმომადგენლობის მიერ მელიქ კაზარიანცის სახლსა და მანთაშევის ქარვასლაში გადამალული იარაღის საწყობი (1918 წ.); მათი აგრესიული პოლიტიკა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მიმართ.

952. კიქნაძე გ. მრავალსახეობა ნააზრევისა // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 71-78.

საქართველოს ისტორიისა და თანამედროვეობის მნიშვნელოვანი მოვლენების, აჭარაში მიმდინარე ეროვნული პროცესების ასახვა თეომურაზ კომახიძის ნაშრომებში. პუბლიკაციაში განხილულია ავტორის ოთხი წიგნი: „ზაქარია ჭიჭინაძე“; „მადლიერების გრძნობა“, „აჭარაში ქართული საცეკვაო ფოლკლორის განვითარების ისტორია“, „რელიგია და სალვატორებსაურო ნაგებობები აჭარაში“.

953. გუბალაძე გ. გ. ციციშვილის სტატიის – „საკვირველებათა სკივრის ფურცლებიდან“ – გამო // მესხეთი. - 2002. - გ. 5. - გვ. 142-150. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგლზე.

რეცეზნია გიორგი ციციშვილის გაზეთ „ახალი ეპოქის“ დამატება „ჩვენ მწერლობაში“ (2002. - № 12, 22-29 მარტი; № 13, 29 მარტი – 5 აპრილი) დაბეჭდილ წერილზე, რომელიც ივანე ჯაგახიშვილისა და უნივერსიტეტის სხვა დამაარსებელთა პოლიტიკურ მოღვაწეობას ეხება.

954. ლეონიძე გ. დაუდ-ფაშა // ლიტერატურის მატიანე. - 2005. - გვ. 8-15.

გამოკვლევა მე-18 ს.-ის მეორე ნახევარსა და მე-19 ს.-ის პირველ მესამედში ერაყში მოღვაწე ქართული წარმომადგენლებზე. მოთხოვობილია ბალდადის მმართველის დაუდ-ფაშას, იგივე დიმიტრი ბოჩოლაშვილის ანუ მანველაშვილის ცხოვრების ისტორია.

955. ლომოური ნ. ბრძოლით მოპოვებული ჭეშმარიტება // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 192-205. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე კლასობრივი საზოგადოების, სახელმწიფოს წარმოქმნისა და უძველეს ქართულ სახელმწიფოთა სოციალური შინაარსის საკითხების კვლევის დაწყება მეცნიერთა მიერ XX ს.-ის 30-იანი წლებიდან. ამ საკითხების შესწავლასთან დაკავშირებით არსებული, ზოგჯერ მეცნიერული და ზოგჯერ პოლიტიკური დაპირისპირების გახსენება.

956. ლომოური ნ. საქართველოს პოლიტიკური ვითარების გარემონტისათვის: (V ს.-ის მეორე ნახევარი) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2004. - ტ. 9. - გვ. 7-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვახტანგ გორგასლის მიერ საქართველოს გაერთიანების საკითხი და შენიშვნები დავით მუსხელიშვილის წიგნზე „საქართველო IV-VIII საუკუნეებში“ (თბ., 2003).

957. მაჭარაძე ვ. რუსეთ-იმერეთს შორის 1804 წლის ელაზნაურის შეთანხმება // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 395-415. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ხელშეკრულება რუსეთის იმპერიასა და იმერეთის სამეფოს შორის. გამოქვეყნებულია შეთანხმების გარშემო არსებული დოკუმენტები: სოლომონ II-ის „სათხოვარი მუხლი“, იმპერატორ ალექსანდრე I-ის „წყალობის სიგელი“, ნებრორ წერეთლის წერილი ქუთაისის გუბერნატორ დ. ს. სტაროსელსკისადმი, რომელიც შეიცავს კავკასიის მეფისნაცვლისთვის განქუთვნილ ამ დოკუმენტების განმარტებებს. / გ. უშუნაშვილისა და გ. პუტალაძის პუბლიკაცია.

958. მესხია ე. განმათავისუფლებელი კომიტეტის უცნობი მიმართვის გარშემო // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №9. - გვ. 54-57.

„სამუსლიმანო საქართველოს განმათავისუფლებელი კომიტეტის“ შექმნის ისტორიული და პოლიტიკური წინაპირობები. ინფორმაცია განმათავისუფლებელი კომიტეტის დღემდე უცნობი მიმართვის შესახებ, რომელიც დაიბეჭდა გაზეთ „სახალხო საქმეში“ (1918 წლის სექტემბერი).

959. მიბრუნი თ. აფხაზთა ეთნოგენეზის საკითხისათვის // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 158-163.

რუსეთის რეაქციული ძალების მნიშვნელოვანი როლი საქართველოს ისტორიის უხეში ფალსიფიკაციის, აფხაზეთის მოსახლეობაში ანტიქართული განწყობისა და სეპარატიზმის გაღივების საქმეში. ისტორიული კოლხეთის ტერიტორიაზე ძირითადად ადგილობრივ ქართულ, იგივე კოლხურ ეთნიკურ ნიადაგზე დღვენდელი აფხაზების, როგორც ხალხის, ფორმირების მეცნიერებლი დებულების დასაბუთება.

960. მოსიაშვილი ვ. ალექ-არსლანის ლაშქრობა სამხრეთ საქართველოში // მესხეთი. - 2005. - ტ. 6-7. - გვ. 109-119. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

თურქ-სელჩუკთა პირველი ლაშქრობა საქართველოში 1064 წელს; ახალქალაქის აღების თარიღად 1065 წ. მიჩნევა.

961. ნიკოლეიშვილი თ. სერგეი მესხი და აფხაზეთის პრობლემა // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 142-155. რეზ. რუს. ენაზე.

პუბლიცისტის ნააზრევი XIX ს. მეორე ნახევარში რუსეთის იმპერიის მიერ კავკასიელ მთიელ ხალხთა ოსმალეთსა და სხვა მაკმალიანურ ქვეყნებში გასახლებასთან, ე. წ. მუპაჯირობასთან დაკავშირებით.

962. პაპასქირი ზ. საინტერესო ნაშრომი „აფხაზთა“ სამეცნიერო ისტორიაზე: რეცეზზია შალვა გლოველის საკანდიდატო დისერტაციაზე: „აფხაზთა სამეცნიერო“ // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 313-326.

963. პატარიძე ლ. მცხეთის ებრაული დიასპორა I-IV სს-ში: (სოციალური სტატუსი) // ქართული წეაროთმცოდნეობა. - 2004. - ტ. 10. - გვ. 57-63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართლის სამეცნიერო ებრაელთა ოემების უფლებრივი მდგრადრეობა ქრისტიანობის მიღებამდე და შემდეგ; „მკვიდრობის“ პრივილეგია მცხეთაში.

964. პერტია ხ. ადრიანეს აღმოსავლური პოლიტიკა და იბერია // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 220-232. რეზ. რუს. ენაზე.

იმპერატორ ადრიანეს ეპოქის რომისა და ქართული პოლიტიკური ურთიერთობის საკითხი II ს. 20-30-იან წლებში. იბერიის მცირე ფარსმან II-ის რომთან ურთიერთობა.

965. ქორეოლიანი მ. ყუმურის ხეობის ზოგადი ისტორიულ-გეოგრაფიული მიმოხილვა // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №2. - გვ. 91-97.

განის რაიონის ტერიტორიაზე, მდინარე ყუმურის აუზში მოქცეული სოფლების ისტორია.

966. რუსებე ჯ. ვულოცავ ბ-ნ დავით მუსხელიშვილს დაბადებიდან 75 წლისთავს // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 20-21.

967. სანაძე მ. VIII ს.-ის I ნახევრის ქართლისა და ეგრისის პოლიტიკური ისტორიდან / მ. სანაძე, ო. ბერაძე // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 70-81. რეზ. ინგლ. ენაზე. არაბთა ბატონობის ხანა ეგრისში.

968. სართანია დ. ივანე ჯავახიშვილის თვალსაზრისი სიტყვაპაზმული მწერლობის საისტორიო წყაროდ გამოყენების თაობაზე // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - გ. 5. - გვ. 165-171. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიაში ნაჩვენებია, რომ მეცნიერი მხატვრულ ნაწარმოებს საისტორიო წყაროდ მხოლოდ კულტურულ-სამეცნიერო და ყოფაცხოვრებითი კითარების ჩვენებისას მიმართავს და არა პოლიტიკური ისტორიისა და საისტორიო კონცეფციის გადმოცემისას.

969. სიორიძე მ. თეომურაზ ბაგრატიონი და მარი ბროსე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №3. - გვ. 74-81.

მუ-19 ს.-ის ქართული ისტორიოგრაფიისა და მეცნიერული ქართველოლოგიის ფუძემდებლების – ფრანგი აღმოსავლეთ-მცოდნე მარი ბროსესა და პეტერბურგში გადასახლებული თემურაზ ბატონიშვილის ურთიერთობანამშრომლობა.

970. სიორიძე მ. თეორქ ისტორიკოსთა ტენდენციურობის შესახებ / მ. სიორიძე, ხ. კახიძე, კ. სურგულაძე // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №10. - გვ. 91-95.

სტატია ეხება 2001 წლის 23-24 მაისს ქ. ყარსში ჩატარებულ ქართველ და ოურქ ისტორიკოსთა პირველ ერთობლივ სიმპოზიუმზე თურქი მეცნიერების მიერ წაკითხულ მოხსენებებში გაპარულ მცდარ ისტორიულ კონცეფციებს.

971. სიხარულიძე ი. ბაგრატიონთა ერთი განშტოება – ჭუჭუნაშვილი // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №5. - გვ. 104-105.

ბაგრატიონთა საგვარულოს ერთ-ერთი განშტოების წარმომადგენლის – ვახტანგ ჭუჭუნაშვილის იმერეთის სამეფო ტახტზე აღზევებისა და მისი მეფობის ტრაგიკული დასასრულის ისტორია.

972. სიხარულიძე ი. სპერი// ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №10. - გვ. 80-90; № 11. - გვ. 120-125.

სპერი – მხარე ისტორიულ სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში, მდ. ჭოროხის ზემოდინების აუზში (ახლანდელი თურქთის პროვინცია ისპირი). სპერის ისტორია და ისტორიული გეოგრაფია „ქართლის ცხოვრებისა“ და სხვა წერილობითი წერილების მიხედვით.

973. სიხარულიძე ფრ. მესამე ათასწლეულის კარიბჭესთან // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №8. - გვ. 80-81.

საქართველოს პოლიტიკური აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს შოთა ჯაფარიძის ნაშრომის – „აჭარის აგტონომიური რესპუბლიკა დემოკრატიული გარდაქმნის ეტაპზე“ (პირველი წიგნი) – მოკლე მიმოხილვა.

974. სულაბერიძე ზ. 1737-1740 წლებში იმერეთიდან რუსეთში ელჩობის ერთი საკითხისათვის // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 41-47. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის ამსახველი საისტორიო წერილებისა და საარქივო მასალების შესწავლის საფუძველზე ავტორი ასკენის, რომ იმერეთის მეფე ალექსანდრე V-ის მიერ რუსეთში დიპლომატიური მისიის გაგზავნა ტიმოთე გაბაშვილის მეთაურობით განხორციელდა უშუალოდ ქანის ერისთავ შანშეს ინიციატივით.

975. სუსიტაშვილი ვ. ალექსანდრე ბატონიშვილი იმიერკავკასიაში // მესხეთი. - 2002. - ტ. 5. - გვ. 55-61. რეზ. რუს. და ინგლ. ენგბზე.

ერეკლე II-ის ვაჟის, ალექსანდრე ბატონიშვილის (ისკანდერ ხანი) ცხოვრების ისტორია. მისი მოღვაწეობა ჩრდილოეთ კავკასიაში 1812-1818 წლებში.

976. სუხიტაშვილი ვ. ალექსანდრე ბატონიშვილის თანამებრძოლი მღვდელი ზებედე // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 204-208. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

უცნობი დოკუმენტური წყაროები 1812 წლის ამბოხებაში ალექსანდრე (ერეკლეს ძე) ბატონიშვილის მხარდამჭერ მღვდელ ზებედეს (შატბერაშვილი) შესახებ.

977. ტარდი ლ. გზა საქართველოს გავლით: უზუნ-ჰასანის (1451-1478) ელჩის – კატერინო ზენოს გზა საქართველოს გავლით უნგრეთის მეფის – მატიაშის (1458-1490) კარზე // მნათობი. - 2003. - №5-6. - გვ. 154-163.

თურქმანთა სახელმწიფოს აყ-ყოიუნდუს გამგებლის – უზუნ-ჰასანის ელჩის, წარმოშობით ვენეციელის, კატერინო ზენოს დიპლომატიური მოღვაწეობა საქართველოსა და უნგრეთში.

978. ურუმაძე ლ. საქართველოს XI საუკუნის 40-იანი წლების ისტორიის ზოგიერთი საკითხი // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 108-112. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცნობები ვიკინგების (ვარანგთა) საქართველოში მოგზაურობის შესახებ; ვარანგების შეცდომით გაიზიგება კ. წ. „რუს-ვარიაგებთან“. ავტორის აზრით, ვიკინგები მდ. რიონით უნდა შემოსულიყვნენ 1041 წლის შემოდგომაზე, მათი ნაწილი – 700 მეტროლი უნდა გადასულიყო ქართლში და დახმარებოდა ბაგრატ IV-ს ლიპარიტ ბაღვაშთან ბრძოლაში 1042 წლის გაზაფხულზე.

979. ფერაძე ვ. კათოლიკე მისიონერები ერეკლე II-ის დიპლომატიურ სამსახურში // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 159-172. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კათოლიკეთა საქმიანობის წარმატებითი განახლება ერეკლე II-ის დროს: ევროპასთან სასურველი კონტაქტების მცდელობა და ელჩებად დომინიკე ტრიესტელისა და მაურო ვერონელის დანიშნა.

980. ფიფია კ. ანტონიუსის აღმოსავლური პოლიტიკა და კოლხეთი // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 203-210. რეზ. რუს. ენაზე.

კოლხეთის პონტოს სამეფოს შემადგენლობაში შევვანა ქვ. წ. 35-33 წლებში რომაელი პოლიტიკოსისა და მხედართმთავრის – მარჯუს ანგონიუსის მმართველობის პერიოდში.

981. ქადაგიძე მ. „ქართლის ცხოვრების“ ნუსხათა მხატვრული ანალიზი // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 140-145. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ქართლის ცხოვრებაში“ შესული თხზულების შესწავლა მხატვრული თვალსაზრისით: პოეტური შედარებები, ეპითეტები, გარითმული სიტყვები ან ფრაზები, პინოგრაფიის ელემენტები და სხვ.

982. ქავთარაძე გ. იბერიის სამეფოს „არსებობის არსი“ ძველი საისტორიო წყაროების მიხედვით // მნათობი. - 2003. - №7-8. - გვ. 94-154.

ქართული სახელმწიფოებრიობის წარმოქმნისა და შემდგომი განვითარების კალეგა ქართლის ცხოვრების მატიანეებისა და სხვა წერილობითი წყაროების მიხედვით.

983. ქავთარაძა ე. დიდი ბრიტანეთის სამხედრო მისია საქართველოში 1941-1942 წწ. // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები. - 2005. - №9. - გვ. 200-212. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მისიის არსებობისა და ბრიტანეთის მთავრობის ინტერესების ამსახველი საიდუმლო დოკუმენტები, დაცული ლონდონის არქივსა და ბრიტანეთის ბიბლიოთეკაში. მისია დაარსდა გერმანიის საოკუპაციო ჯარების წინააღმდეგ საბრძოლველად გერმანიის საქართველოზე თავდასხმის შემთხვევაში.

984. ქორიძე თ. მარიამ ლორთქიფანიძე 80 // მესხეთი. - 2002. - გ. 5. - გვ. 4-6.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, აკადემიკოს მ. ლორთქიფანიძის პიროვნული პორტრეტი.

985. ქუთათელაძე ქ. „ფეროზიანთა, ნათესავით პიტიახშთა“ საგვარეულო ქვემო ქართლში (IV-VIII სს.) // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 82-108. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

„ფეროზიანთა, ნათესავით პიტიახშთა“ საგვარეულო – სომხეთთან სადაცო ტერიტორიების მმართველნი ქვემო ქართლში. დამფუძნებლები: მეფე მირიანის საარსი სიძე ფეროზი და ვაჟი ბაქარი.

986. ყავრელიშვილი რ. თურქეთის მთავრობის ორი ნოტა (1921 წ.) // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 225-230. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თურქეთის მთავრობის არაერთგვაროვანი დამოკიდებულება დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობის მიმართ. საქართველოს წარმომადგენლისათვის (სვ. მდივანი) ანკარაში გადაცემული ორი ნოტა, რომლის მიხედვით თურქეთის მთავრობა არტანისა და ართვინის მხარეების დაცვასა და ქართული ჯარის გაყვანას ითხოვს.

987. ყრუაშვილი ი. 1768-1774 წლების რუსეთ-თურქეთის ომი და საქართველო // საისტორიო ჟურნალი. - 2004. - გ. 5. - გვ. 72-85. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველო XVIII ს.-ის მეორე ნახევარში: ირან-ოსმალეთის აგრესია, რუსეთის ინტერესი კავკასიის რეგიონში, ქართველი მეფების რუსული ორიენტაცია, რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობები და მისი მზაკვრული პოლიტიკის (ჩაება საქართველო თურქეთის წინააღმდეგ ომში) წარმატებული განხორციელება.

988. შენგელია ნ. ერთი ცნობა სამხრეთ საქართველოს შესახებ // მესხეთი. - 2002. - გ. 5. - გვ. 79-93. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1688-1704 წლების ოსმალეთის იმპერიის ისტორიის ამსახველი ანონიმი ოსმალო ისტორიკოსის თხზულების ერთი გვერდი ეხება სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში მიმდინარე ამბებს 1703 წლის 24 მარტიდან 20 აპრილამდე. სტატის ავტორს მოჰყავს სრული ტექსტი ქართული თარგმანითურთ.

989. შენგელია ნ. ორი „ქურუქ ბერათი“ აწყურის ციხის შესახებ // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 337-343. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1710 და 1714 წლებში შედგენილი ორი დოკუმენტი ციხეში ჩაყენებული ოსმალთა შეიარაღებული ძალების მდგომარეობის შესახებ.

990. შენგელია ნ. ძვირფასი წყარო XVI საუკუნის უკანასკნელი მეოთხედის ტაო-კლარჯეთის ისტორიისათვის // მესხეთი. - 2005. - გ. 6-7. - გვ. 344-366. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბულგარეთში აღმოჩენილი, 1592 წ. შედგენილი იჯმალი (მოკლე დავთარი), რომელიც შეიცავს ცნობებს სამხრეთ საქართვე-

ლოს პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ისტორიისათვის და ინფორმაციას კახეთის მეფის ალექსანდრე II-ის შესახებ.

991. ჩოხელი ი. ჩემი მშობლიური ხეობა // პირიმზე. - 2002. - №5. - გვ. 175-182.

ხევსურეთის ხეობების – ბაქურხევისა და გუდამაყრის წარსული და აწმყო.

992. ჩხაიძე ალ. ვაჟუფის საკითხისათვის თანზიმათისდროინდელ აჭარაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №10. - გვ. 100-103.

მუსლიმანური ეკლესიისათვის ბოძებულ უძრავ-მოძრავ ქონებას ეწოდებოდა ვაჟუფი ანუ ვადფი. სტატია გვაცნობს სავაჭუფო ფირმანებს, რომლებიც შედგენილია XIX ს.-ის შუახანებში, ოსმალეთის იმპერიაში ქვეყნის გათანამედროვეობის მიზნით ჩატარებული თანზიმათის პერიოდში.

993. ჩხარტიშვილი გ. როდის და სად შეიქმნა „წმინდა კოსტანტი ქართველის ცხოვრებისა და წამების“ კიმენური რედაქცია და ვინ არის მისი ავტორი? // ქართული წყაროთმცოდნეობა. - 2004. - გ. 10. - გვ. 82-94. რეზ. ინგლ. ენაზე.

IX ს.-ის შუა ხანების ვითარების ამსახველი თხზულება სავარაუდო შექმნილია IX ს.-ის 80–90-იან წლებში. ავტორი – საექლესიო მოღვაწე, მწერალი სოფრონ შატბერდელი.

994. ცეცხლაძე ნ. არტაანის გუბერნიის ოიკონიმია // ლიტერატურული აჭარა. - 2002. - №1. - გვ. 107-113.

მდინარე მტკვრის ზემო წელის რეგიონების – არტაანი, ჩილდორი, კოლა, ხახაკი, დამალი, ფოცხოვე (თანამედროვე თურქეთის ტერიტორია) – ისტორია და ტოპონიმიკა.

995. ჭანტურია რ. ცარიზმის რუსიფიკატორული პოლიტიკის გაძლიერება აფხაზეთში XIX ს. 70–90-იან წლებში // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - გ. 7. - გვ. 133-141. რეზ. რუს. ენაზე.

რუსეთის კოლონიალური და რუსიფიკატორული საგანმანათლებლო პოლიტიკა აფხაზეთში რუსეთ-თურქეთის 1877-1878 წლების შემდეგ. აფხაზეთის მოსახლეობის გასახლება, რუსების ჩამოსახლება, ეკლესიებიდან ქართული წირვა-ლოცვის განდევნა და აფხაზთა შორის ანტიქართული განწყობილების დაწერგვა.

996. ჭილაძე თ. ქველი რვეულებიდან: დავით აღმაშენებლის ქეგლი // მნათობი. - 2003. - №11-12. - გვ. 130-131.

დავით აღმაშენებლის პიროვნების როლი საქართველოს ისტორიაში.

997. ჭყოიძე ე. კონსტანტინე პორფიროგენეტის DAI და იბერები // ლიტერატურა და სხვა. - 2005. - იანვარი. - გვ. 123-131.

X ს.-ის ბიზანტიური მწერლის, იმპერატორ კონსტანტინე VII-ის ისტორიულ თხზულებაში – „ჩემი ძის, რომანოზისადმი“, რომელიც ცნობილია სახელწოდებით “De administrando imperio” (შემოქლებით DAI) – განხილულია საქართველოსთან დაკავშირებული საკითხები, ქართველ ბაგრატიონთა წარმომავლობა და სხვ.

998. ხორავა ბ. აფხაზთა 1867 წლის მუპაჯირობა. - თბ., 2004. - 172 გვ.

რეც.: ხოშტარია-ბროსე ე. ქართული ისტორიოგრაფიის მნიშვნელოვანი შენაძენი // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 327-330.

999. ხორავა ბ. რუსეთის მიერ დასავლეთ კავკასიის დაპყრობა და აფხაზეთი // საისტორიო ძიებანი. - 2004. - ტ. 7. - გვ. 109-132. რეზ. რუს. ენაზე.

1859 წლის კავკასიის ომის ერთი ეტაპის დამთავრების შედეგად რუსეთის მიერ ჩრდილო-აღმოსავლეთ კავკასიის დამორჩილება და ბრძოლის გაგრძელება დასავლეთ კავკასიის მთიელების წინააღმდეგ, რაც 1864 წელს ფსხუს დაპყრობით დამთავრდა.

1000. ჯაფარიძე გ. აბულეთისძეთა საგვარეულოს ისტორიისათვის // საისტორიო შტუდიები. - 2004. - ტ. 5. - გვ. 30-38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არაბ ისტორიკოს იბნ ალ-აზრაკ ალ ფარიჯის ცნობის საფუძველზე ავტორი ასკენის, რომ აბულეთისძეთა ფეოდალური საგვარეულო მომდინარეობს XI და არა XII საუკუნიდან, როგორც ეს ქართულ ისტორიოგრაფიაშია ცნობილი.

1001. ჯოლოგუა თ. დიმიტრი ყიფიანი (1830-1860 წლები). - თბ., 2002. - 287 გვ.

რეც.: ევგენიძე ი. საინტერესო მონოგრაფია დიდ მამულიშვილზე // მნათობი. - 2003. - № 7-8. - გვ. 181-185.

1002. Мархулия Г. Об “Армянском вопросе” на Южном Кавказе // საისტორიო ძეგლი. - 2004. - №. 7. - გვ. 267-275. რეზ. ქართ. ენაზე.

Территориальные претензии Армении к соседним государствам: Турции, Азербайджану, Грузии (вторая половина XIX в., XX в.).

1003. Бабалашвили И. Вопни-грузини в битві за Дніпро і під час визволення Києва // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с. 668-695.

ქართველი მემრები დნეპრის ბრძოლაში და მათი დაწყები კიევის განთავისუფლებაში მეორე მსოფლიო ომის დროს.

1004. Чіладзе О. Я засуджу жорстокість : Передано по Грузинському радіо 11 квітня 1989 року // Хроніка 2000. - 2002. - Вип.47-48. - с.745-747.

9 აპრილის ტრაგედია. მწერალ თთარ ჭილაძის გამოსვლა საქართველოს რადіотоно 1989 წლის 11 აპრილს.

პირთა ანბანური საძიებელი

ბ

- აბაშელი ალ. (მასზე) 788, 802
აბაშია რ. 529
აბაშიძე გ. 516
აბაშიძე ი. 530
აბაშიძე გ. (მასზე) 165, 926, 931, 939
აბაშიძე ნ. 270
აბაშიძე ჰ. 246
აბესაძე ი. 438
აბესაძე ნ. 116
აბზიანიძე ზ. 665, 670
აბრამიშვილი გ. 8
აბრამიშვილი ვ. 531
აბრამიშვილი ლ. 229
აბულაძე გრ. 917
აბულაძე ვ. (მასზე) 708
აბულაძე თ. (მასზე) 479
აბულაძე ლ. 532
აბულეთისძენი (მათზე) 1000
აბუსერიძე ტბელი (მასზე) 86
აგიაშვილი ნ. (მასზე) 704
აგლაძე გ. 243, 380
აგლაძე დ. (მასზე) 243
ადამია ი. 692
ადრიანე, რომის იმპერატორი (მასზე) 964
ავაზაშვილი-მაცხონაშვილი ე. 490
ავალიანი ა. (მასზე) 441
ავალიანი ნ. 153
აზიკური ნ. 271
ათანელიშვილი თ. 176
ათინოგენი, სებასტიის ეპისკოპოსი (მასზე) 102
აკუნინი ბ. (მასზე) 760
ალ-საიედ ნ. 381
ალავერდაშვილი ქ. 272
ალასანია გ. 919
ალექსეროვი ა. 3

ალექსანდრე ბატონიშვილი (ისკანდერ ხანი, ერეკლე II-ის ძე) (მასზე) 975, 976
ალექსანდრე I, რუსეთის იმპერატორი (მასზე) 957
ალექსანდრე II, კახეთის მეფე (მასზე) 990
ალექსანდრე V, იმერეთის მეფე (მასზე) 974
ალექსი-მესხიშვილი ტ. იხ. : ტარასი, არქიმანდრიტი
ალიევი ი. 3
ალფ-არსლანი, ოურქ-სელჩუკთა სულთანი (მასზე) 960
ალხაზიშვილი შ. (მასზე) 804
ამაღლობელი მ. 441, 693
ამაღლობელი რ. (მასზე) 688
ამილახვარი ალ. (მასზე) 220, 882
ამირხანაშვილი ი. 644
ანანიაშვილი ი. 359
წმ. ანდრია პირველწოდებული (მასზე) 90
ანდრონიქაშვილი თ. (მასზე) 16
ანდრონიქაშვილი მ. (მასზე) 444
ანთელავა ნ. 920
ანტონიუსი მარქუს (მასზე) 980
ანტონოვი ზ. (მასზე) 813
არაბული ა. 1
არაბული ა. (რედ.) 22
არაგვისპირელი შ. (მასზე) 535, 680, 740
არახამია გ. (მასზე) 921
არბოლიშვილი ლ. 922
არქშიძე გ. 354
არქშიძე ქრ. (მასზე) 354
არველაძე ბ. 666, 670, 878
არველაძე ნ. 493
არონია ი. 533
არსენიშვილი ზ. (მასზე) 694
არშაკ არშაკუნიანი (მასზე) 944
არჩილ II, მეფე-პოეტი (მასზე) 653, 882
არძინბა ვ. (მასზე) 130
ასათიანი გ. (მასზე) 685
ასათიანი ლ. (მასზე) 788
ასათიანი ნ. 923
ასლანიშვილი ვ. 3
ასლანიშვილი ლ. 840
ასურელი მამები (მათზე) 94

აფაქიძე დ. 3
აფრიდონიძე შ. 534, 695
აწრელიძე ი. (მასზე) 625
ახალიათ გ. 373
ახალაძე ლ. 925
ახანჩი პ. 3
ახვლედიანი დ. 535
ახვლედიანი დარია (მასზე) 730
ახვლედიანი ე. (მასზე) 492
ახვლედიანი გ. (მასზე) 696, 783, 792
ახვლედიანი ხ. 536, 537
ახვერდიანი რ. 64
ახმედოვი რ. 3
ახმეტელი ალ. (მასზე) 496
ახმეტელი თ. (მასზე) 370
ახმეტელი მ. 483
ახუაშვილი ი. 879, 880
ახუნდოვი ა. (მასზე) 550
აჯიაშვილი ჯ. (მასზე) 501

ბ

ბაბლოვანი ც. 697, 698
ბაბუნაშვილი ქ. 538
ბაბუხალია მ. 539
ბაგრატ III, მეფე (მასზე) 925, 932
ბაგრატ IV, მეფე (მასზე) 930, 978
ბაგრატიონ-დავითაშვილი გ. 273
ბაგრატიონი ვახტანგ, იმერეთის მეფე (მასზე) 971
ბაგრატიონი ვახუშტი (მასზე) 919
ბაგრატიონი თ. (მასზე) 969
ბაგრატიონი ი. 47
ბაგრატიშვილი ქ. 438
ბაიაშვილი კ. იხ.: წიწოთ კარატიელი
ბაინდურაშვილი ხ. 84
ბაირონი, ჯორჯ გორდონ (მასზე) 683, 692
ბაქურაძე ლ. 26
ბალამწარიშვილი ვ. 347

- ბალანჩივაძე ა. (მასზე) 515
 ბალიაური ნ. (მასზე) 286, 3030
 ბალმები ი. (მასზე) 821
 ბანძელაძე კ. 85
 ბაჟანი შ. (მთარგმნ.) 638
 ბაჟანი მ. (მასზე) 637, 819
 ბარათაშვილი ნ. (მასზე) 671, 749, 767, 768, 806
 ბარამიძე ბ. 516
 ბარამიძე ი. 89
 ბარამიძე ლ. 540
 ბარამიძე მ. 699
 ბარამიძე ნ. 700
 ბარამიძე რ. 782
 ბარამიძე შ. 5, 701, 702
 ბარბაქაძე-ახალაძე ი. 703
 ბართიშვილი ა. 541
 ბართოლემეოს I, მსოფლიოს პატრიარქი 76
 ბარტოლე სერჯიო 228
 ბარჯაძე გ. 517
 ბასილაიათ. (მასზე) 179
 ბასილაიათ. ლ. 881
 ბასიშვილი ვ. (მასზე) 625
 ბაქარი, მირიან მეფის ძე (მასზე) 985
 ბაქრაძე აკაკი 48, 667-669
 ბაქრაძე ანა (მასზე) 23
 ბაქრაძე არჩილ (მასზე) 46
 ბაქრაძე ე. (მასზე) 744
 ბაქრაძე ი. (მასზე) 764
 ბაქრაძე ლ. (რედ.) 668, 669
 ბახიათქრუაშვილი ს. 542, 824
 ბახსოლიანი ნ. 274
 ბახუტაშვილი ო. 374
 ბებია ი. 543, 544
 ბეზარაშვილი ც. 275
 ბეთქოშვილი დ. 645
 ბექ-ნაზაროვი ა. (მასზე) 474
 ბელქანია ლ. 779
 ბენაშვილი გ. 623, 704, 782
 ბენაშვილი ე. (მასზე) 354
 ბენდელიანი ც. 545

ბერაია ლ. (გამომც.) 25
ბერაძე გ. 705
ბერაძე ო. 871, 967
ბერაძე ი. 247, 706
ბერია ნ. 49
ბერიქაშვილი დ. 839
ბერიტაშვილი ქ. 926
ბერიძე ე. 546
ბერიძე ვ. (მასზე) 423
ბერიძე მ. 547
ბერიძე რ. 180, 360
ბერიძე ს. 154, 646, 707-709, 733, 738, 780
ბერულავა გ. 181
ბერულავა ნ. 841
ბერუბაშვილი ნ. (მასზე) 424
ბერძენაძე ნ. 182
ბერძენიშვილი დ. 927
ბერძენიშვილი ვლ. (მასზე) 481
ბერძნიშვილი მ. 928
ბესტავაშვილი ა. (მასზე) 620
ბექაური ნ. (მასზე) 354
ბიბილაშვილი ა. 929
ბიბილაშვილი ნ. 170
ბიბილეიშვილი ი. 86, 248, 624, 710-712
ბიბილური ო. (მასზე) 766
ბიგანიშვილი ო. 87
ბითაძე ლ. 333
ბიჭიკაშვილი ი. 909
ბლაგიძე პ. 647
ბლაგაცხა ო. (მასზე) 64
ბლიაძე ე. 882
ბოგვერაძე გრ. 883
ბოგომოლოვი ნ. (მასზე) 746
ბოედერი ვ. 548
ბოკუბავა ო. 494
ბოლქვაძე ზ. 491
ბოროლინი ალ. (მასზე) 900
ბოროზდინი პ. 884
ბოჩოლაშვილი (მანველაშვილი) დ. იხ.: დაუდ ფაშა
ბრაგვაძე გ. 839

- ბრაგვაძე ზ. 874
 ბრეგაძე ა. 50
 ბრეგაძე ლ. 713
 ბრეგვაძე ბ. (მასზე) 647
 ბროსე მ. (მასზე) 522, 969
 ბუაჩიძე ა. 714-716, 763
 ბუაჩიძე დ. 717
 ბუაჩიძე თ. 42
 ბუაჩიძე თ. (მასზე) 62
 ბუაჩიძე კ. 381
 ბუბუტვიშვილი ლ. 361
 ბუკიკოვსი ჯანი 228
 ბურდული გ. 276
 ბურკაძე ვ. 183
 ბურჭულაძე ზ. (მასზე) 718
 ბურჭულაძე თ. 549
 ბურჭულაძე რ. 550
 ბუჩაშვილი გ. 208, 382, 383

ბ

- გაბაშვილი კ. (მასზე) 535
 გაბაშვილი ტ. (მასზე) 974
 გაბელაშვილი კ. 184
 გაბესკორია კ. (მასზე) 799
 გაბისონია პ. 88
 გაბრიელ ეპისკოპოსი (მასზე) 85, 95
 გაბრიელაშვილი ლ. 648
 გაბუნია ლ. 277
 გაბუნია ს. 616
 გაგნიძე ზ. 155
 გაგნიძე თ. 719
 გაგნიძე მ. 334
 გაგოშიძე გ. 930
 გაგოშიძე მ. 839
 გავაშელიშვილი ა. 244
 გამბა უაკ ფრანსუა (მასზე) 876
 გამსახურდია თ. 186

გამსახურდია კ. (მასზე) 257, 668, 705, 755, 785, 802, 804, 818
გამყრელიძე ბ. (მასზე) 168
გამყრელიძე გ. 239
გამყრელიძე ო. 231
გარაფანიძე დ. 724
გარდაფხაძე კ. (შემდგ.) 133
გარსევანიძე ზ. (შემდგ.) 20
გასვიანი გ. 39
გაფრინდაშვილი ქ. 551
გაჩეხილაძე გ. 11
გაჩეხილაძე ე. (შემდგ.) 885
გაჩეხილაძეები (მათზე) 885
გაწერელია ა. (მასზე) 798
გახოკიძე ა. (მასზე) 332
გეგენავა გ. 187
გეგეშიძე ო. 552, 553
გეგეჭკორი გ. (მასზე) 498
გეგუჩაძე ლ. 520
გედევანიშვილი ნ. 439
გელასი კესარიელი (მასზე) 378
გელაშვილი დ. 156, 157
გელაშვილი ნ. (მასზე) 759
გელენავა ო. 36
გელოვანი ა. 725
გელხაური მ. 726
გენძეხაძე ც. 727
გერსამია ა. 188
გვანცელაძე ო. 875
გვარიშვილი ო. 649, 931
გვარიშვილი ო. (მასზე) 624
გვასალია გ. 112
გვენეტაძე ე. 932
გვეტაძე რ. (მასზე) 804
გიგინეიშვილი ლ. 384
გიორგაძე დ. 278
გიორგი ათონელი იხ.: გიორგი მთაწმინდელი
გიორგი მერჩულე (მასზე) 639, 642
გიორგი მთაწმინდელი 73, 74
გიორგი მთაწმინდელი (მასზე) 639, 642
გიორგობიანი ო. 183, 189

- გიპერტი იოსტ 40
 გიუნაშვილი ე. 73, 74
 გლოველი შ. (მასზე) 962
 გობრონიძე ალ. (მასზე) 248
 გობრონიძე ნ. (მასზე) 708
 გოგებაშვილი ი. 246
 გოგებაშვილი ი. (მასზე) 247, 260, 261, 947
 გოგიბერიძე მ. (მასზე) 59, 785
 გოგიბერიძე ს. 933
 გოგოლაური ი. 825
 გოგოლაური ნ. 190
 გოგოლაური რ. 934-936
 გოგოლაშვილი გ. 554, 555, 728
 გოგოლაძე ა. 937
 გოგოლაძე მ. 886
 გოგოლაძე-გაბუნია მ. 617
 გოგოლი ნ. (მასზე) 813
 გოგოლიშვილი ო. 249, 938-940
 გოგუაძე ნ. (რედ.) 643
 გოეთე, იოჰან კოლფგანგ (მასზე) 745
 გოილაძე ვ. 941
 გოლეთიანი ლ. 358
 გოლცევი ვ. (მასზე) 819
 გომართელი ა. 671, 729
 გომართელი ი. 702
 გორგილაძე ზ. (მასზე) 707
 გორდევი დ. (მასზე) 437
 გორდეზიანი ც. 262
 გოჩიტაშვილი ქ. 521, 556
 გოცირიძე გ. 279
 გოცირიძე დ. [მამა დავითი] (გამომც.) 72
 გრიბოედოვი ალ. (მასზე) 813
 გრიგოლ ბაკურიანის ქ (მასზე) 98
 გრიგოლ დიაკონი (მასზე) 941
 გრიგოლ ნეოპესარიელი (მასზე) 77
 გრიგოლ სურამელი (მასზე) 937
 გრიგოლ ხანძთელი (მასზე) 656
 გრიგოლია ე. 753, 803
 გრიშაშვილი ი. (მასზე) 804
 გრუშევსკი მ. 631

გუგუშვილი ნ. 114, 248, 323
გუდიაშვილი ლ. 452
გუდიაშვილი ლ. (მასზე) 453, 506
გულაკი მ. (მასზე) 663, 664
გულუა ნ. 557
გუნია ვ. (მასზე) 947
გურაბანიძე მ. 495
გურამიშვილი დ. 638
გურამიშვილი დ. (მასზე) 642, 652, 662, 882
გურული ვ. (გამომც.) 890
გუჯეჯიანი რ. 280

ლ

დადიანები (მათზე) 254
დადიანი ნ. (მასზე) 254
დადიანი შ. (მასზე) 771, 785, 788, 804
დადიანიძე ც. (რედ) 433
მამა დავით (გოცირიძე) (გამომც.) 432
დავით აღმაშენებელი (მასზე) 833, 996
დავით რუსუდანის ძე (ნარინი) (მასზე) 923, 932
დავითაშვილი გ. 232
დავითაშვილი შ. (მასზე) 484
დავითაძე მ. 672
დავითიანი აქ. (რედ.) 24
დავითიძე მ. 942
დავლიანიძე ლ. 943
დათაშვილი ლ. 639
დანელია ნ. 521
დარასელი ვ. (მასზე) 804
დარახველიძე ნ. 722
დარჩიაშვილი შ. 923
დაუდ ფაშა (მასზე) 954
დაუშვილი ალ. 129, 364, 887
დეგრელი დე ფუა (მასზე) 934
დევაძე ა. 385
დევდარიანი დ. 281
დექანოსიძე ნ. 461, 462, 463

- ღელა ვალე პიეტრო (მასზე) 872
 ღემეტრაშვილი გ. 120
 ღემეტრაშვილი ნ. (მასზე) 492
 ღენიკინი ა. (მასზე) 883
 ღერუავინი ვლ. (მასზე) 765
 ღიასამიძე ა. 731
 ღიასამიძე ბ. (მასზე) 89
 ღიასამიძე გ. 732
 ღინდარი ბ. (მასზე) 646, 649, 655, 661
 ღიონისე არეოპაგელი (მასზე) 55
 ღიხამინჯია ი. 191
 ღობორჯინიძე ნ. 558
 ღოდაშვილი ს. (მასზე) 43, 256
 ღოლიძე ა. 354
 ღოლიძე ა. (მასზე) 354
 ღოლიძე ი. (მასზე) 230
 ღოლიძე მ. (მასზე) 794
 ღოლიძე ნ. 559
 ღოლიძე ჟ. 90
 ღომინიკე ტრიუქტელი (მასზე) 979
 ღონაძე ც. 339
 ღოსითეოს ქუთათელი, მიტროპოლიტი (მასზე) 88
 ღოხნაძე გ. 242
 ღრაჩი ი. (მასზე) 171
 ღრეიძე ლ. 947
 ღუდაური გ. 282
 ღუმბაძე ნ. (მასზე) 733
 ღურმიშვილი ო. (მასზე) 448

გ

- ებრალიძე ტ. 842, 843
 ევგენიძე ი. 673, 782, 1001
 ელბაქიძე გ. 718
 ელბაქიძე გ. (მთარმგმ.) 760
 ელენე დარიანი (მასზე) 744
 ელიავა ლ. 650
 ერეკლე II, მეფე (მასზე) 882, 934, 936, 979
 ერემაძე ქ. 228

ერთელიშვილი ფ. (მასზე) 524
ერიაშვილი ქ. 283
ერისთავი გ. (მასზე) 429
ერისთავი გიორგი (მასზე) 706, 813
ერისთავი დ. (მასზე) 499, 500
ერისთავი რ. (მასზე) 27
ერქომაიშვილები (მათზე) 481
ეფრემ მცირე 78
ეფრემ მცირე (მასზე) 54

3

ვადაჭკორია ნ. 735, 781
ვაჟა-ფშაველა (მასზე) 484, 673, 736, 765, 791, 796
ვაჟბედაშვილი რ. 265
ვარდიაშვილი ა. 496
ვარდოსანიძე ს. 71, 91
ვართაგავა ი. 246, 743
ვართაგავა ი. (მასზე) 788
ვარდამიშვილი ფ. (მასზე) 446
ვარშალომიძე ი. 844
ვასაძე რ. 404
ვაშაკიძე ო. 560
ვაშაკიძე რ. 158
ვაჩნაძე დ. 888
ვაჩნაძე მ. (გამომც.) 890
ვაჩნაძე ნ. (მასზე) 473, 474
ვაწაძე ვ. 944
ვახანია ნ. 674
ვახვახიშვილი ნ. 945
ვახტანგ გორგასალი (მასზე) 956
ვახტანგ VI, მეფე (მასზე) 882
ვერულიძე გ. 386
ვეშაპიძე შ. 211
ვეშაპიძე შ. (მასზე) 206
ვილაჟელმინა, პოლანდიის დედოფალი (მასზე) 892
ვიო თეოფილ დე (მასზე) 653
ვირსალაძე ს. (მასზე) 447

ბ

- ზაბოლოცები ბ. (მასზე) 765
ზალიაშვილი ლ. 826
ზანგურაშვილი ა. 159
ზანდუქაძე მ. 284
ზანკოვეცა მ. (მასზე) 507
ზარდიაშვილი ელ. 497
ზარნაძე გ. 675
ზაქარაია დ. 192, 946
ზაქარაძე ლ. 52
ზაქარევიშვილი რ. (მასზე) 708
ზდანევიჩი ი. (მასზე) 436
ზებედე (შატერაშვილი), მღვდელი, (მასზე) 976
ზენო კატერინო (მასზე) 977
ზესაშვილი ო. 193
ზოიძე ა. (მასზე) 251
ზოიძე ბ. 233
ზოიძე ზ. 7, 696
ზოიძე ზ. (მასზე) 797
ზუბიტაშვილი ო. 335, 336
ზუკაკიშვილი ნ. 670
ზურაბ არაგვის ერისთავი (მასზე) 897
ზურაშვილი ო. 737

თ

- თაბუკაშვილი ლ. (მასზე) 794
თადეოზი, ბოლნისის მთავარეპისტობოსი 72, 432
თავაძე ბ. 405
თავბერიძე ე. 618, 676
თავბერიძე ი. (შემდგ.) 905
თავდგირიძე ხ. 823, 827
თავდგირიძე ხ. (მასზე) 708
თათარაშვილი გ. იხ. : უიარაღო
თამარ მეფე (მასზე) 72, 829
თარიშვილი ნ. (მასზე) 784

თაქთაქიშვილი ო. (მასზე) 484
თაყაიშვილი გ. 423
თაყაიშვილი გ. (მასზე) 436, 859, 905
თებიძე რ. 709
თედორაძე გ. 361
თედორაძე დ. (მასზე) 731, 748
თევზაძე გ. 43
თევზაძე გ. (მასზე) 53
თევზაძე ზ. 194, 195
თევზაძე ნ. (მასზე) 355
თეზელიშვილი ს. 19
თეიმურაზ Ⅱ, მეფე (მასზე) 882, 929
თემურ-ლენგი (მასზე) 920
თეოდორე აჭარელი (მასზე) 101
თექუმანიძე მ. რედ. 620
თვალავაძე ო. 744
თვალთვაძე დ. 54
თვარაძე ალ. 889
თვარაძე ალ. (მასზე) 778
თვარაძე რ. 677
თიბილაშვილი ლ. 740
თიკანაძე გ. (მასზე) 456
თოდუა გრ. (მასზე) 206
თორია გ. 196
თოფურია გ. 562
თოფურია ვ. (მასზე) 594
თოფურია პ. 130
თოფჩიშვილი რ. 285
თულაშვილი ვ. 246
თუმანიშვილი გ. 337
თურდოსპირელი დ. (მასზე) 719, 735
თურმანიძე ო. 117, 379
თურნავა ნ. 211

❶

- იაკობ ცურტაველი (მასზე) 639, 642, 654
იაკობაძე ვ. (მასზე) 375
იაშვილი გ. (მასზე) 483
იაშვილი პ. (მასზე) 744, 804
იბნ ალ-აზრაკ ალ ფარიკი (მასზე) 1000
ივანელიაშვილი ნ. 287
იველაშვილი თ. 948
იველდიანები (მათზე) 949
იოონიშვილი ვალერიან 288
იოონიშვილი ვახტანგ 92
იოონიშვილი ვახტანგ (მასზე) 289
ილია II, ქათოლიკოს-პატრიარქი 79
იმერლიშვილი ვ. 420
იმნაიშვილი ა. 741
იმნაიშვილი ვ. 563, 564
ინანიშვილი რ. 742
ინანიშვილი რ. (მასზე) 693, 728
ინატაშვილი დ. 651
ინაძე გ. 845
ინგოროვა პ. (მასზე) 8
ინჯია თ. 565, 566
იოანე ბატონიშვილი (მასზე) 428, 486
იოანე დამასკელი (მასზე) 26
იოანე-ზოსიმე (მასზე) 558
იოანე ჰეტრიოწი (მასზე) 68
იოვანე საბანისძე (მასზე) 639, 642
იორდანიშვილი ლ. 27
იოსებიძე ჯ. 338
იოსელიანი ნ. (მასზე) 243
იოსელიანი ოთარ (მასზე) 466
იოსელიანი ოტია (მასზე) 697, 698
ირემაშვილი გ. 802

პ

- კავალერიძე ო. 476
კავალერიძე ო. (მასზე) 477
კავთიაშვილი ვ. 745
კავლელაშვილი ე. 949
კაკაბაძე ზ. (მასზე) 62
კაკაბაძე პ. (მასზე) 495
კაკაბაძე ც. 514
კაკულია მ. 197
კალანდაძე ა. (მასზე) 678, 695, 744, 769, 780
კალანდაძე ე. (მასზე) 443
კალანდაძე მ. 891
კალანდია თ. 21
კალისტრატე (ცინცაძე), კათოლიკოს-პატრიარქი (მასზე) 71
კანანაძე დ. 376
კანანიანი ალ. (მასზე) 124
კანდელაკი ტარასი იხ. : ტარასი, წილკნელი ეპისკოპოსი
კანკავა მ. (შემდგ.) 24
კაპანაძე დ. 388
კაპანაძე ო. 198
კაპანაძე მ. 835
კაპანაძე ს. 679
კაპანელი კ. (მასზე) 47
კარბელაშვილი ა. 892
კარბელაშვილი მ. 670
კარტოზია გ. 640
კასრაძე დ. (მასზე) 625
კასრაძე ვ. (მასზე) 625
კაჭია გ. 329
კახაძე თ. 28
კახიძე ა. 846
კახიძე ნ. 970
კბილცეცხლაშვილი ნ. 290
კეკელია ვლ. 93
კეკელიძე კ. (მასზე) 645
კეკელიძე ლ. 950
კენჭოშვილი კ. (მასზე) 12

- კენჭოშვილი ნ. 746
კერესელიძე მ. (შემდგ.) 458
კეცხოველი ი. 325
კეჭაყმაძე ი. (მასზე) 487
კვანტალიანი ლ. 567
კვარაცხელია გ. 747
კვარაცხელია გ. (მასზე) 713
კვარაცხელია ლ. 6
კვარაცხელია მ. 160, 199
კვაჭანტარაძე ე. 951
კვაჭაძე ლ. 568
კვირიტიძე გ. 748
კვირკველია მ. 569
კვირტიძა ლ. 779
კვიტაიშვილი დ. (მასზე) 801
კვიტაიშვილი ე. 670, 749-751
კვიცანი ზ. 847
კიზირია ნ. 570
კიპვიძე ზ. 571
კიკილაშვილი ლ. 670
კიკნაძე გ. 250
კიკნაძე ე. 443
კიკნაძე ვ. 498, 952
კიკნაძე ზაქარია 893
კიკნაძე ზურაბ 291
კიკნაძე ლ. 572
კილასონია ი. 131
კინწურაშვილი მ. (მასზე) 629, 636
კირვალიძე ლ. 499, 500
კირონ Ⅱ, კათოლიკოს-პატრიარქი (მასზე) 99
კლავდიოს პეტრემაიონი (მასზე) 874
კლდიაშვილი დ. (მასზე) 671
კლდიაშვილი დ. (შემდგ.) 23
კლდიაშვილი ს. (მასზე) 808
კლემენსი ე. 200
კობალაძე ნ. 723, 752
კობერიძე ნ. (მასზე) 710
კობიაშვილი ნ. 440
კოდუა ე. (რედ.) 25
კოგზანაძე ი. 201

- კოკოჩაშვილი მ. (მასზე) 458
 კომახიძე ზ. 251
 კომახიძე ო. (მასზე) 940, 952
 კონსტანტინე I, მეფე (მასზე) 932
 კონსტანტინე VII, ბიზანტიის იმპერატორი (მასზე) 997
 კოპალეიშვილი ლ. 292
 კორადინი გ. (მასზე) 706
 კოტეტიშვილი ვ. (მასზე) 756
 კოტეტიშვილი ტ. (მასზე) 462, 466
 კოტეტიშვილი ფ. (მასზე) 782
 კოტორაშვილი ო. 754, 755
 კოტორიკაძე ლ. (რედ.) 4
 კოდუაშვილი პ. 202, 389, 390
 კოშორიძე ე. 670
 კოშორიძე ი. 444
 კოჭლამაზაშვილი ე. 78
 კუატრეგასასი ლ. 228
 კუბეცია მ. 340
 კუბლაშვილი კ. 228
 კუდბა ა. (მასზე) 787
 კუნი ე. 391
 კუპატაძე ბ. 894
 კუპრეეიშვილი ნ. 756
 კურბახისი ლ. (მასზე) 512
 კუტალაძე გ. 161, 254, 933, 953, 957
 კუტივაძე ნ. 670, 680
 კუფტინი ბ. (მასზე) 866
 კუჭუხიძე გ. 652
 კუჭუხიძე ი. 464
 კუჭუხიძე გ. (მასზე) 501
 კუხალაშვილი გ. 757
 კუხალეიშვილი ლ. 341, 342, 343, 344
 კუხიანიძე ლ. 758

პ

- ლაბურიძე დ. 44, 573
ლაზარიაშვილი ო. 411
ლამოტი ოლივიე დუტეილე დე 228
ლაფანი ა. 189
ლებანიძე გ. 681
ლებანიძე მ. (მასზე) 681
ლევიძე ლ. 294
ლეკბორაშვილი მ. 465
ლეკვეიშვილი ს. 430
ლეონიძი, კათოლიკოს-პატრიარქი 72
ლეონიძი, კათოლიკოს-პატრიარქი (მასზე) 91
ლეონიძე გ. 954
ლეონიძე გ. (მასზე) 670, 742, 766, 770
ლეჯავა მ. 339
ლერმონტოვი მ. (მასზე) 813
ლეფონავა გ. 242
ლილუაშვილი გ. 234
ლიპარიტ ბალგაში (მასზე) 978
ლოლაშვილი შ. 377
ლოლაძე ნ. 574
ლომთათიძე ქ. 575
ლომთაძე ა. 576
ლომთაძე გ. 839
ლომიძე ნ. 370
ლომოური ნიკო (მასზე) 247, 535
ლომოური ნოდარ 955, 956
ლონდარიძე ე. 484
ლოპატინსკი ლ. (მასზე) 564
ლორთქიფანიძე ა. 577-580
ლორთქიფანიძე გ. (მასზე) 495
ლორთქიფანიძე მარიკა (მასზე) 984
ლორთქიფანიძე მედეა (მასზე) 34
ლორთქიფანიძე ნიკო (მასზე) 685
ლორთქიფანიძე ნინო 421
ლოსევი ალ. 422
ლუნდბერგი ე. (მასზე) 699, 717

გ

- მაია ბატონიშვილი (მასზე) 444
მაისაია გ. 55
მაისაია ი. 871
მაისურაძე ნ. 485
მაკალათია მ. 293
მალაზონია თ. 252
მალაზონია მ. (მასზე) 495
მალაზონია ნ. (მასზე) 711
მალინგერნი ჯორჯიო 228
მამაიაშვილი ვ. 412, 413, 414, 415
მამარდაშვილი მ. 65
მამარდაშვილი მ. (მასზე) 56, 57, 66, 67
მამარდაშვილი ნ. 682
მამაცაშვილი გ. 162
მამულაშვილი გ. 501
მამულაძე შ. 846
მანაგაძე ი. 204
მანდეგილი ჯ. (მასზე) 875
მანდელ შტამი თ. (მასზე) 765
მანგელიშვილი მ. 848
მარგელაშვილი თ. 362
მარი ნ. (მასზე) 539, 615
მარკოზაშვილი ჭ. 225
მარსიანი 759
მარტენი ვ. (მასზე) 746
მარჯანიშვილი კ. (მასზე) 468, 473, 504-506, 508-511, 513
მაურო ვერონელი (მასზე) 979
მაქასი ზეინელაბიდინ (მასზე) 649, 661
მაქაცარია გ. (მასზე) 441
მაღლაკელიძე ნ. 253
მაღრაძე ე. 424
მაღრაძე ვ. 581, 582
მაყაშვილი კ. (მასზე) 753
მაჩაბელი ი. (მასზე) 739, 947
მაჭაგარიანი ალ. (მასზე) 484
მაჭაგარიანი ნ. 583
მაჭაგარიანი ჭ. 435
მაჭაგარიანი ხ. 584

მაჭარაშვილი შ. 114
მაჭარაძე ვ. 254, 957
მახარაშვილი გ. 828, 829
მახარაძე ვ. (მასზე) 481
მახარაძე ზ. 839
მახარაძე ი. (გამომც.) 518
მახარაძე მ. 45, 53, 63
მახარობლიძე თ. 585
მგალობლიშვილი გ. (მასზე) 423
მგალობლიშვილი გ. 876
მგალობლიშვილი ნ. (მასზე) 492
მგალობლიშვილი ს. (მასზე) 535, 947
მგელაძე ქ. 392
მგელაძე ნ. 267, 294
მეგრელიშვილი მ. 89
მეგრელიშვილი ტ. 760
მეგრელიძე ლ. 345
მეკელაინი რ. (მასზე) 257
მელიქიშვილი იზოლდა 425
მელიქიშვილი ირინე 761
მელიქიშვილი ლ. 295, 296
მელიქიშვილი მ. 339
მელიქიძე მ. 586
მელიქიძე ს. 587
მელიქეთ-ბეგი ლ. (მასზე) 550
მელქაძე თ. 226
მერაბიშვილი ი. 619, 683
მერკვილაძე დ. 94
მესხი თ. (მთარგმნ.) 76
მესხი ს. (მასზე) 961
მესხია ე. 895, 958
მესხია ი. 205
მესხია ჯ. 339
მეტრეველი რ. (რედ.) 134
მეფარიშვილი ა. 588
მეღვინეულუსესიშვილი დ. (მასზე) 859
მემკელია ქრ. 762
მზარელუა ლ. 346
მთიბელაშვილი თ. 56, 57
მიბჩუანი თ. 132, 959

- მიგრიაციი გ. 830
 მიმინოშვილი ო. 434
 მინაშვილი ლ. 684
 მინაშვილი ს. 30
 მინდაძე ნ. 327, 371, 378
 მირზაშვილი გ. (მასზე) 763
 მირზაშვილი ს. (მასზე) 798
 მირიანაშვილი გ. 266, 423
 მირცხველავა რ. 464
 მირცხველავა ც. 347
 მიქაბერიძე ალ. 246
 მიქავა უ. (მასზე) 884
 მიქაძე ო. 764
 მიქაძე ო. 348, 349
 მიქელაძეები (მათზე) 908
 მიქიაშვილი ლ. 876
 მიპრდატი, ქართველთა პიტიახში (მასზე) 943
 მოვსეს ხორენაცი (მასზე) 943
 მოვჩანი პ. (მასზე) 171
 მოისწრაფიშვილი ვ. 363
 მოპასანი გი დე (მასზე) 740
 მორდოვცევი დ. (მასზე) 633
 მორჩილაძე ა. (მასზე) 741
 მოსიაშვილი ვ. 960
 მოჩხუბარიძე ა. იხ.: ყაზბეგი ალ.
 მუკია ქ. 255
 მრევლიშვილი ნ. 77
 მუზაშვილი ნ. 445, 685
 მუმლაძე ო. 95
 მურახაშვილი ა. 502
 მუსხელიშვილი დ. (მასზე) 903, 918, 927, 956, 966
 მუქერია ლ. 765
 მუშტათ ჭრელა 825
 მუშტათ ჭრელი იხ.: მუშტათ ჭრელა
 მდებრიშვილი ლ. 297
 მშველიძე შ. (მასზე) 484
 მჭედლიშვილი გ. 10
 მჭედლიშვილი ლ. 256
 მჭედლიშვილი გ. 896
 მჭედლიშვილი ჯ. 739

მჭედლური გ. 897
მხედვები ნ. 466
მხედვები (მათზე) 908

6

ნადარეიშვილი გ. 235
ნადარეიშვილი გ. (მასზე) 236
ნადირ-შაჰი (მასზე) 929
ნაგროცი ალ. (მასზე) 628
ნათაძე გ. 240
ნაკაშიძე რ. 589
ნაკაშიძე ქ. 299
ნაკაშიძე ჯ.
ნამორაძე გ. (მასზე) 634
ნანეიშვილი გ. (მასზე) 257
ნანობაშვილი თ. 339
ნასიძე გ. 849
ნასყიდაშვილი ი. 393
ნასყიდაშვილი გ. 393
ნასყიდაშვილი პ. 393
ნატროშვილი თ. 872
ნაცვლიშვილი პ. 113
ნაჭუებია მ. 653
ნახუცრიშვილი გ. (მასზე) 714
ნებიერიძე ლ. 300
ნიკაჭაძე ნ. 766
ნიკოლაძე გ. 590
ნიკოლეიშვილი თ. 961
ნიკოლაძე ნ. 767
ნიკოლაძე ნ. (მასზე) 113, 114, 667, 767
წმ. ნინო (მასზე) 81
ნინოშვილი ქ. (მასზე) 535
ნინუა ვ. 785
ნიორაძე გ. (მასზე) 257
ნიცშე ფრ. (მასზე) 47

ნოზაძე გ. 641
ნოზაძე ლ. 591
ნუცუბიძე თ. 768
ნუცუბიძე შ. (მასზე) 58

ო

ოდიკაძე გ. 790
ოდიკაძე რ. 625
ოდიშარია ბ. 96
ოთინაშვილი ხ. 592
ოთხმეტური გ. 23
ოკუჯავა ო. (მასზე) 675, 722
ომარაშვილი ა. 898
ომარ-ფაშა (მასზე) 884
ომიაძე ს. 769
ონიანი ალ. 593
ონიანი ო. 831
ორაგველიძე გ. (მასზე) 781
ორაგველიძე გრ. (მასზე) 781
ორბელიანი ალ. (მასზე) 674
ორბელიანი ს. ს. (მასზე) 26, 642, 882
ორჯონიკიძე ი. 801
ორჯონიკიძე ი. (რედ.-შემდგ.) 678
ოსეგვაშვილი დ. 31
ოსიყმაშვილი მ. (მასზე) 517
ოსტროვი ს. 702
ოსტროვსკი ალ. (მასზე) 813
ოქროპირიძე ზ. 771, 772
ოჩიაური ალ. 268
ოჩიაური ალ. (მასზე) 286
ოჩიაური გ. (მასზე) 445
ოჩიაური თ. 301-303
ოჩიაური თ. (მასზე) 284-286, 291, 303, 305
ოჩიაური ლ. 467

პ

- პავლე მოციქული 78
პავლიჩევ დ. (მასზე) 171
პავლოვი ა. (მასზე) 450
პაიჭაძე კონსტანტინე (დეგანოზი) (შემდგ.) 75
პაიჭაძე ნ. 179
პაპასქირი ზ. 164, 899, 962
პაპუაშვილი ნ. 836
პაპუაშვილი რ. 836, 869
პაპუნიძე გ. 37
პაპუნიძე ვ. 350
პასტერნაკი პ. (მასზე) 7
პატარიძე ლ. 963
პატეიშვილი ვლ. 773
პერტია ხ. 964
პეტრე დიდი, რუსეთის მეფე (მასზე) 900
პიკასო პაბლო (მასზე) 455
პლატონი (მასზე) 647
პლინიუსი (მასზე) 922
პო ედგარ (მასზე) 671, 729
პრილუკი ი. 65
პროკოპი კესარიელი (მასზე) 874
პროკოფიევი ს. (მასზე) 447
პუშკინი ალ. (მასზე) 813

ჟ

- ჟორდანია ი. (რედ.) 480
ჟორდანია ნ. (მასზე) 156
ჟორჟოლიანი მ. 965
ჟუჟუნაშვილი გ. 254, 957
ჟუჟუნაძე დ. 97
ჟღენტი ო. 468, 469

რ

- რაბინოვიჩი (მასზე) 513
რატიანი ლ. 23
რევიშვილი გ. 774
რეიფილდი დ. (მასზე) 700
რეხვიაშვილი ალ. (მასზე) 462, 467, 471
რობაქიძე გრ. (მასზე) 565, 566, 668, 690, 705, 743, 802, 804
როდონაია ვარლამ 900
როდონაია ვახტანგ (რედ.) 481
როსტიაშვილი ნ. 426
რუსთაველი შ. (მასზე) 10, 58, 588, 628, 640-642, 645-647, 649, 650, 655, 658-661, 663, 664, 672
რუსიაშვილი გ. 594ა
რუსაძე ჯ. 304, 966
რჩეულიშვილი გ. 686
რჩეულიშვილი გ. 837

ს

- საბინინი მ. (მასზე) 103
საითიძე გ. 257
სალუქვაძე გ. (მასზე) 481
სალუქვაძე ს. 372
სამადაშვილი ნ. (მასზე) 803
სამადაშვილი უ. 207
სამსონაძე ი. (მასზე) 794, 807
სანაძე გ. 98, 967
სანიკიძე თ. 446
სანიკიძე ი. 165
სანიკიძე ლ. 99
სარაჯიშვილი ალ. (მასზე) 947
სარაჯიშვილი დ. (მასზე) 266
სარაჯიშვილი ლ. 775
სართანია დ. 245, 901, 968
სარია ზ. 776, 779
სარუხანიშვილი ა. 835
სარჯველაძე ქ. 416

- სარჯველაძე ზ. 73, 74
სარჯველაძე ზ. (რედ.) 643
სარჯველაძე ზ. (მასზე) 561, 600
საღლიანი მ. 595, 596
საძაგლიშვილი ვ. (მასზე) 625
სახვაძე ქ. 447
სახოკია თ. (მთარგმ.) 884
სახოკია თ. (მასზე) 829, 947
საჯაია ალ. (მასზე) 732
სეიდიშვილი ლ. (მასზე) 777
სეიდიშვილი ნ. 743, 804, 924
სეტიელები (მათზე) 949
სიამაშვილი გ. 777
სიგუა ს. 626
სიდამონიძე უ. (მასზე) 891
სილაგაძე ა. 176
სილაგაძე ა. (მასზე) 179
სილოგავა ვ. 435
სიმეონ ერევანელი, სომხეთის პატრიარქი (მასზე) 928
სიმონიშვილი ვ. (მასზე) 481
სიორიძე მ. 969, 970
სირაძე რ. 642, 778
სიხარულიძე გ. 654
სიხარულიძე ი. 59, 519, 877, 971, 972
სიხარულიძე ტ. 523
სიხარულიძე ფრ. 834, 973
სოლომნიშვილი დ. 496
სოლომონ I, მეფე (მასზე) 928
სოლომონ II, მეფე (მასზე) 957
სონდულაშვილი ა. 118
სონდულაშვილი ბ. 394
სოსლანი (სოსელია) შ. (მასზე) 804
სოფრონ შაგბერდელი (მასზე) 993
სპარსე ს. (მასზე) 765
სტალინი ი. (მასზე) 58, 129, 133, 700
სტაროსელსკი დ. (მასზე) 957
სტეფნაძე ჯ. 289
სტრაბონი (მასზე) 874
სტრუვე ვ. (მასზე) 550
სტურუა თ. 351

- სტურუა რ. (მასზე) 494
 სულაბერიძე ა. 119, 120
 სულაბერიძე ზ. 974
 სულაკაური ა. (მასზე) 627
 სულაკაური გ. 627
 სულაძე ა. 6
 სულეიმანი, ახალციხის ფაშა (მასზე) 935
 სულხანიშვილი ქ. 427
 სუმცოვი მ. (მასზე) 634
 სურგულაძე ი. 303, 305, 306
 სურგულაძე ი. (მასზე) 303
 სურგულაძე კ. 970
 სურგულაძე გ. (შემდგ.) 23
 სურგულაძე ნატო 597
 სურგულაძე ნინო (მასზე) 255
 სურმავა ნ. 598
 სურმანიძე დ. 395
 სურმანიძე ე. 902
 სუხიტაშვილი ვ. 975, 976
 სუხიტაშვილი მ. 599
 სუჯაშვილი ნ. (შემდგ.) 22
 სხირტლაძე ნ. (მასზე) 17

ტ

- ტაბიძე გ. (მასზე) 665, 671, 675, 683, 687, 720-723, 729, 737, 745, 752,
 761, 776, 802, 805, 809, 810
 ტაბიძე თ. 330
 ტაბიძე ლ. 406
 ტაბიძე მ. 29
 ტაბიძე ტ. (მასზე) 679, 744, 804, 822
 ტალახაძე ი. 114
 ტალახაძე ირმა 100
 ტარასი, არქიმანდრიტი (მასზე) 106
 ტარასი, წილკნელი ეპისკოპოსი (მასზე) 106
 ტარდი ლაიოშ 977
 ტატიშვილი ე. (მასზე) 803
 ტატიშვილი ჯ. 352
 ტერენტიევი ი. (მასზე) 635

ტრაპაიძე ქ. 470, 471, 472

ტროცკი ლ.

ტუნაძე ო. 294

ტურაშვილი დ. 456

ტუდუში ბ. 407

გ

უაილდი ოსკარ (მასზე) 740

უგაროვა პ. (მასზე) 853

უზნაძე რ. (მასზე) 364

უიარაღო (მასზე) 682

უიტმენი უოლტ. (მასზე) 756

უმიქაშვილი პ. (მასზე) 726

ურდულაშვილი ალ. 208

ურუშაძე ლ. 978

ურუშაძე ნ. 503

უსუფაშვილი დ. 228

უტიე ბერნარ 41

უშინსკი პ. დ. (მასზე) 264

უხანევიშვილი ო. 730

გ

ფალაგანდიშვილი შ. 353

ფალიაშვილი ზ. (მასზე) 484, 489, 802

ფანჯიკიძე გ. (მასზე) 724

ფარაჯანოვი ს. (მასზე) 454

ფარესიშვილი ო. 6, 187

ფარნაჯომი, ქართლის მეფე (მასზე) 944

ფარსმან II, იბერიის მეფე (მასზე) 964

ფალავა ი. (მასზე) 712

ფეიქრიშვილი ბ. 331

ფენრიხი ჰაინც 600

ფენრიხი ჰაინც (მასზე) 609

ფერაძე ვ. 979

ფეროზი, მირიან მეფის სპარსი სიძე (მასზე) 985

ფიროსმანაშვილი ნ. (მასზე) 451, 455

ფირცხალავა ს. 246
ფირცხალაშვილი ზ. (მასზე) 780
ფოფია პ. 980
ფიცხელაური ი. (შემდგ) 22
ფოგელი ჰანს ჰაინრიხ 228
ფოფხაძე გ. 223
ფრუიძე ლ. 307
ფურცელაძე ა. 246
ფუტკარაძე თ. 89
ფუტკარაძე შ. 13, 101

ქ

ქადაგიშვილი ლ. 210
ქადაგიძე მ. 981
ქავთარაძე გ. 982
ქავთარია ე. 983
ქათამაძე დ. 209
ქანთარია მ. 308
ქარდავა ფრ. (მასზე) 708
ქაროსანიძე ლ. 601
ქარუმიძე ხ. 428
ქარქაშაძე გ. 459
ქარქაშაძე მ. 260
ქარქაშაძე ნ. 354
ქარქაშაძე ნაპოლეონ 417
ქარჩხაძე ჯ. (მასზე) 685, 795
ქაფიაშვილი ი. 684
ქაფიაშვილი ი. (რედ) 673
ქაშაკაშვილი მ. 365
ქაჯაია გ. 602
ქებულაძე პ. 115
ქერქაძე მ. 80
ქვათაძე ი. 904
ქიაჩელი ლ. (მასზე) 698
ქიქოძე ა. (მასზე) 741
ქიქოძე გერასიმე იხ: გაბრიელ ეპისკოპოსი
ქიქოძე შ. (მასზე) 438

ქოიავა ნ. (მასზე) 182, 257
ქორიძე ო. 984
ქოქრაშვილი ზ. 409
ქუთათელაძე ქ. 985
ქურაზბედიანი გ. 832
ქურდაძე რ. 594ა
ქუჩულორია ვ. 783

ლ

ღამბაშიძე ნ. 102, 269
ღვალაძე გ. 473, 474
ღვინიანიძე ო. 784
ღინჯა ხულეული (მასზე) 812
ღორჯომელაძე ო. 396, 397
ღოღობერიძე ე. (მასზე) 699, 717
ღუდუშაური ზ. 210

გ

ყავრელაშვილი რ. 986
ყაზბეგი ალ. (მასზე) 684, 685, 811, 812
ყაზბეგი გ. (მასზე) 546
ყაუხხიშვილი ო. 603
ყიფიანი გ. 81
ყიფიანი ედიშერ (მასზე) 734
ყიფიანი ედუარდ 906
ყიფიანი გ. 106, 720, 721, 785
ყორანაშვილი გ. 903
ყორანაშვილი ლ. (მასზე) 211
ყრუაშვილი ო. 987
ყუბანევიშვილი ს. (მასზე) 672, 942

შ

- შაბაშვილი გ. 604
შადური ი. 605
შავგულიძე ა. 355
შავგულიძე თ. (მასზე) 237
შავიშვილი პ. 9
შავიშვილი მ. (მასზე) 481
შათორიშვილი ზ. 14, 621, 687
შაინიძე ქ. 786, 787
შალვაშვილი ლ. 606
შალიკაძე თ. 850, 851
შალიკოვი (შალიკაშვილი) პ. (მასზე) 723
შამათავა ო. 789
შამანაძე ნ. (მასზე) 790
შამანაძე შ. (მასზე) 794
შანოაძე ზ. 655
შანიძე ა. (მასზე) 563
შანიძე მ. (რედ.) 643
შანშე, ქსნის ერისთავი (მასზე) 974
შანშიაშვილი ს. (მასზე) 788
შარაშენიძე ნ. 607
შარაძე გ. 641
შარგაშიძე ასლან-ბეი (მასზე) 946
შარგაშიძე ნ. 326
შარგაშიძეები (მათზე) 911
შატბერაშვილი გ. (მასზე) 698
შევარდნაძე ქ. 791
შევიაკოვა ტ. (მასზე) 429
შევჩენკო ტ. (მასზე) 629, 630, 821
შეიბლერი მ. (მასზე) 429
შელია მ. 525
შენგელია გ. (მასზე) 466
შენგელია დ. (მასზე) 668
შენგელია ე. (მასზე) 466
შენგელია თ. 261
შენგელია ქ. 435
შენგელია ს. 224, 988-990
შენგელია რ. 356
შენგელია ქ. (მასზე) 448, 715

- შერაზადაშვილი გ. 608
 შერვაშიძე გ. (მასზე) 676
 შერმაზანაშვილი ზ. 243
 შექსპირი უილიამ (მასზე) 651
 შილაკაძე გ. 486
 შორლაშვილი ნ. 238
 შიომიშვილი ო. 833
 შიომშვილი ი. 60
 შიუკაშვილი ნ. (მასზე) 771, 772
 შისაშვილი გ. (შემდგ.) 79
 შმიდტი კ. 594
 შტენბერგი ი. 439
 შუბითიძე ვ. 309
 შურდაია ო. 212
 შუშანაშვილი გ. (მასზე) 61
 შუშტაბაშვილი ვ. 120
 შუხარდტი პუგო (მასზე) 538, 563, 564

ბ

- ჩაგანავა გ. 166
 ჩაგელიშვილი ლ. 213, 366, 367
 ჩაგუნავა რ. 835
 ჩავლეიშვილი ს. (მასზე) 481
 ჩალიგავა ნ. 779
 ჩანტლაძე ი. 609
 ჩაჩანიძე ა. 907
 ჩაჩანიძეები (მათზე) 907
 ჩაჩიანი ლ. 734
 ჩახავა მ. (მასზე) 503
 ჩეკურიშვილი ვ. (მასზე) 789
 ჩეხოვი ა. (მასზე) 740
 ჩივაძე გ. (მასზე) 354
 ჩიკამაცუ მონძაქმონ (მასზე) 501
 ჩიკვაიძე ო. (მასზე) 179
 ჩიკვაიძე შ. 792
 ჩილაჩავა რ. (რედ.) 638
 ჩინგიზ სამარყანდელი (მასზე) 920

ჩირგაძე ნ. 310, 371
ჩიქავა ლ. (მასზე) 121
ჩიქვინიძე ნ. (მასზე) 501
ჩიქოვანი გვანჯი (მასზე) 750, 801
ჩიქოვანი გულდაძ 122, 167
ჩიქოვანი ო. 908, 909
ჩიქოვანი გ. 793
ჩიქოვანი ო. 423
ჩიქოვანი ს. (მასზე) 751, 788, 793, 819
ჩიჩუა შ. 794
ჩიხლაძე ი. 795
ჩიხლაძე ნ. 429, 449
ჩიხრაძე მ. 311
ჩიჯავაძე მ. 356
ჩოლოყაშვილი ქ. (მასზე) 887
ჩოჩიშვილი ს. 206
ჩოხელი ი. 991
ჩუხუა მ. 610
ჩხაიძე ალ. 992
ჩხაიძე ი. 398
ჩხაიძე ლ. 399
ჩხაიძე ს. (მასზე) 472
ჩხარტიშვილი გრ. იხ. : აკუნინი ბორის
ჩხარტიშვილი მ. 103, 993
ჩხარტიშვილი ნ. 38, 418
ჩხარტიშვილი ც. 104
ჩხეიძე დ. იხ. თურდოსპირელი დ.
ჩხეიძე თ. (მასზე) 492
ჩხეიძე ო. (მასზე) 758
ჩხეიძე რეზო (მასზე) 460
ჩხეიძე როსტომ (რედ.) 667
ჩხეიძე შ. 909
ჩხეიძეები (მათზე) 909
ჩხენკელი ა. (მასზე) 157
ჩხეტიანი დ. (მასზე) 716
ჩხიკვაძე დ. (მასზე) 519
ჩხიკვიშვილი ნ. 492
ჩხიკვიშვილი რ. (მასზე) 501

ც

- ცაავა გ. 214
ცაავა ო. 215
ცაგარეიშვილი პ. 368
ცანავა ლ. 357
ცარცოძე მ. 216
ცერცვაძე ზ. 217
ცერცვაძე ლ. 796
ცეცხლაძე გრ. 744
ცეცხლაძე ნ. 994
ცვაიგი შტეფან (მასზე) 473
ცვეტავა მ. (მასზე) 765
ცივაძე გ. 400
ცივაძე ო. 218
ცინარიძე ო. 797
ცინცაძე გ. (ქორქს) (მასზე) 51
ცინცაძე დ. (მასზე) 462
ცინცაძე ო. 419
ცინცაძე ნ. 312
ციციშვილი გ. (მასზე) 953
ცოტნიაშვილი ზ. 168
ცოცანიძე გ. 910
ცუცქირიძე მ. 61
ცქიტიშვილი კ. 262
ცქიტიშვილი ო. 105
ცხადაია ზ. 799, 800
ცხადაია პ. 526, 527

ძ

- ძიგვაშვილი გ. (მასზე) 774
ძიძიგური ჭ. (მასზე) 530
ძნელაძე დ. (მასზე) 185
ძნელაძე ლ. 370

❖

- წეველიძები (მათზე) 885
წენგუაშვილი პ. 169, 887
წერეთელი ა. (მასზე) 497, 634, 667, 671, 701, 702, 725, 730, 762, 813
წერეთელი გ. 170
წერეთელი გიორგი (ემიგრანტი) 32
წერეთელი გიორგი ექვთიმეს ძე (მასზე) 131
წერეთელი გოჩა 839
წერეთელი დათუა იხ. : დოსითეოს ქუთათელი
წერეთელი ნ. (მასზე) 957
წივწივაძე თ. 656, 805
წივწივაძე თ. (მასზე) 738
წიწოთ კარატიელი 825
წურწუმია რ. 482
წურწუმია რ. (რედ.) 480
წეწუნავა ალ. (მასზე) 469

❖

- ჭაბუქიანი ვ. (მასზე) 515
ჭავჭავაძე ალ. (მასზე) 703
ჭავჭავაძე ი. (მასზე) 225, 667, 773, 813
ჭავჭავაძე ნ. (მასზე) 44
ჭანტურია რ. 995
ჭანჭალეიშვილი ლ. 107
ჭელიძე მ. 62, 782
ჭელიძე მ. (მასზე) 63
ჭიაურელი მ. (მასზე) 502
ჭილაშვილი ლ. 528
ჭილაძე თ. 171, 487, 657, 806-808, 996
ჭილაძე თ. (მასზე) 757, 794
ჭილაძე თ. (მასზე) 727, 779, 817
ჭინჭარაული ალ. 108, 658, 659
ჭიჭინაძე ლ. (მასზე) 490
ჭიჭინაძე ზ. (მასზე) 109, 924
ჭოხონელიძე გ. 809
ჭოხონელიძე თ. (რედ.) 481

ჭრელაშვილი კ. 611
ჭუმბურიძე დ. 35
ჭუმბურიძე ზ. 612
ჭუმბურიძე რ. 613
ჭურდულია ო. (მასზე) 911
ჭუჭუნაშვილები (მათზე) 971
ჭყოიძე გ. 997

ბ

ხაბაზი ა. 738
ხადური ნ. 359
ხაზარაძე ნ. 327, 378, 912
ხალვაში ა. 660
ხალვაში მ. (მასზე) 426
ხანთაძე შ. (მასზე) 734
ხარაზი მ. (მასზე) 7
ხარატიშვილი ნ. 436
ხარაძე რ. (მასზე) 316
ხარბედია ლ. 219
ხარიტონაშვილი ჯ. 220
ხარჩილავა ნ. 313
ხახანაშვილი ალ. (მასზე) 634, 820
ხეთაგური მ. (შემდგ.) 620
ხელაია ნ. 810
ხერხეულიძე გრ. (მასზე) 625
ხერხეულიძე გრ. (ქიცა) (მასზე) 625
ხეცურიანი ჯ. 228
ხვედელიძე ბ. (მასზე) 775
ხვისტანი რ. 852
ხვიხია ი. (მასზე) 457
ხვიხია ნ. 457
ხიდაშელი მ. 314
ხიდაშელი შ. (მასზე) 52
ხიზანიშვილი დ. 853
ხიზანიშვილი დ. (მასზე) 309
ხინთიბიძე ე. (შემდგ.) 522
ხორავა ა. (მასზე) 459

ხორავა ბ. 999
ხორავა ბ. (მასზე) 998
ხორნაული გ. (მასზე) 830
ხორნაული ვ. 709
ხოფერია ნ. 798
ხოფერია-პროსექ ე. 921, 998
ხუბულური მ. 788
ხურცილავა დ. 515
ხუციშვილი ო. 435
ხუციშვილი ქ. 82
ხუხუნაიშვილები (მათზე) 481

ჯ

ჯაბნიძე რ. 263
ჯავახაძე ნ. 315, 316
ჯავახაძე ნ. (მასზე) 295
ჯავახია ბ. 109
ჯავახიშვილი დ. (მასზე) 821
ჯავახიშვილი ო. (მასზე) 625
ჯავახიშვილი ი. (მასზე) 60, 257, 890, 901, 953, 968
ჯავახიშვილი მ. (მასზე) 666, 771
ჯალაბაძე გ. (მასზე) 284
ჯალაბაძე ნ. 317
ჯალაღანია რ. 460
ჯალაღონია ზ. 779
ჯანაშია ს. (მასზე) 785
ჯანდიერი ი. (მასზე) 243
ჯანელიძე დავით 913
ჯანელიძე დიმიტრი (მასზე) 804
ჯანელიძე ქ. 475
ჯანიაშვილი ლ. 123, 124
ჯაფარიძე გ. 1000
ჯაფარიძე ვ. 3
ჯაფარიძე ვლ. 114
ჯაფარიძე ლ. 689
ჯაფარიძე ო. 3
ჯაფარიძე შ. (მასზე) 973

- ჯაფოშვილი ბ. 358
 ჯაფოშვილი ო. 358
 ჯაყელები (მათზე) 945
 ჯაყელი გ. 401
 ჯაყელი ჯ. 661, 738, 811, 812
 ჯაყელი ჯ. (მასზე) 834
 ჯაში დ. (მასზე) 225
 ჯაჭვაძეები (მათზე) 885
 ჯახველაძე ზ. 662
 ჯებაშვილი ი. (მასზე) 362
 ჯიბუტი ა. 121
 ჯიბდაშვილი უ. 402
 ჯინჭარაძე დ. 813
 ჯინჯიხაძე ლ. 690
 ჯიქია გ. 403
 ჯიქია ს. (მასზე) 550
 ჯოსი ჯეიმს (მასზე) 705
 ჯოლოგუა თ. (მასზე) 1001
 ჯორჯაძე ა. (მასზე) 161
 ჯოხაძე გ. 694
 ჯუგაშვილი სოხო იხ: სტალინი ი.

ჸ

- ჰარნაკი ადოლფ გუსტავ ფონ (მასზე) 257
 ჰაუპტმანი გერბარტ (მასზე) 740

А

- Авакова А. 814
Айдинов М. 143
Амирэджиби Ч. (о нем) 814
Арапов Д. (ред.) 915
Асатиани В. 177

Б

- Багратион-Давиташвили Г. 318
Бердзенишвили Д. (ред.) 83
Берия Л. (о нем) 150, 152
Беришвили Л. 125
Берулава Г. 369
Бибилашвили Н. 221
Бобровников В. (ред) 915
Бракман Р. 135
Брент Д. 136
Бубулашвили Э. 83
Бушков Ал. 137

Г

- Гогиа Б. 873
Гогуадзе В. 914
Горюхина Э. 138
Гоциридзе Г. 125
Грейг Олег 139
Грейг Ольга 139
Гройсман Я. (сост.) 691
Губарев Вл. 140

Д

- Джалабадзе Н. 319
Джугашвили И. см.: Сталин И.
Дорохина О. 143

Е

Евтушенко Е. 691

Ж

Жуков Ю. 145

К

Кантария М. 126

Кирион II, Каталикос-Патриарх 83

Кляйн Д. (ред) 178

Корнилов Г. 691

Л

Ласхишвили Т. (о нем) 152

М

Макаров А. (сост.) 241

Макарова С. (сост) 241

Мархулия Г. 916,1002

Меликишвили Л. 320

Микадзе Р. (о ней) 816

Мирианашвили Т. (о нем) 152

Мириманова Н. (ред.) 178

Мотыль В. 691

Н

Нателаури И. 221

Наумов Вл. 136

О

- Окуджава Б. (о нем) 691
Орджоникидзе Г. (о нем) 488
Островский А. 141

П

- Пастернак Б. (о нем) 815, 816
Пашаева Л. 127
Первышин В. 142
Прудникова Е. 144

Р

- Русецкий А. 143

С

- Сироткин Вл. 147
Сталин И. (о нем) 135-137, 139-142, 144, 145, 147-149, 152
Суходеев Вл. 148, 149
Сухомлинов А. 150
Схиртладзе З. 83

Т

- Табидзе Т. (о нем) 815, 816
Тодоровский П. 691
Топчишвили Р. 151
Троцкийл (о нем) 147
Тухарели Д. (ред.) 622

Ф

- Фин Р. 152

Х

- Харшиладзе М. 128
Хуцишвили К. 321
Хуцишвили Л. 110

Ц

- Церетели Г. 221

Ч

- Челехсаты К. (сост) 151
Чернявская С. 488, 815, 816
Чхартишвили М. 328

III

- Шампейн Ф. (ред) 178
Шварц И. 691
Шилакадзе М. 322
Шмидт К. 614
Шостакович Д. (о нем) 488

“ექტაინულ ენაზე

А

Абуладзе Т. (pers.) 479
Ахвердян Р. 64

Б

Бабалашвіли І. 1003
Бажан М. 819
Бажан М. (pers.) 637
Баканідзе О. 628
Барамідзе Л. 629
Бежуашвілі А. 172
Бельмега С. 437
Білоцерківець Н. 817
Блаватьська О. (pers.) 64
Богомолов І. 630
Буачідзе Г. 450

Г

Гамсахурдіა К. 818
Гольцев В. (pers) 819
Гордээв (Гордіев) Д. 451
Гордээв (Гордіев) Д. (pers.) 437
Городиський М. 504
Гришашвіли Й. 222
Грушевський М. 631
Гугушвілі Е. 505
Гудіашвілі Л. 452, 506
Гулак М. 663, 664
Гурамішвілі Д. 638

Д

Дадіані ІІІ. 507
Диченко І. 453

Е

Еренбург І. 508

З

Заславський С. 632

К

Кавалерідзе І. 476
Кавалерідзе І. (pers.) 477
Какабадзе К. 173
Катамадзе Гр. 174
Капельгородська Н. 477
Кримський А. 820
Курбас Л. 15
Курбас Л. (pers.) 512

Л

Лекішвілі С. 633
Луценко І. 634

М

Мамардашвілі М. 65
Мамардашвілі М. (pers.) 66, 67
Марджанішвілі К. (pers.) 504-506, 508-511, 513
Marr M. 615
Мордовцев Д. (pers.) 633

Н

Навроцький О. (pers.) 628

П

Павлов О. 454

Павлов О. (pers.) 450

Папети О. 635

Папети С. 635

Параджанов С. (pers.) 454

Пікассо П. (pers) 455

Пиросманашвілі Н. (pers.) 451, 455

Польфоров Я. 489

Прилюд Ю. 65

Прокопенко В. 478

Р

Розсоха Л. 821

С

Скрипник А. 822

Скуратівський В. 479

Сумцов М. (pers.) 634

Т

Табідзе Т. (pers.) 822

Терентьев I. (pers.) 635

Терлецький В. 264

Тукаленко I. 66

Y

Умікашвілі П. 664
Ушинский К. (pers.) 264

X

Хаханов Ол. (Хаханашвили Ал.) (pers.) 820
Хоменко Г. 67
Хорол В. 511
Хуцішвілі С. 636

Ц

Цулукідзе Т. 512

Ч

Чиковані С. (pers.) 819
Чіладзе О. 1004
Чіладзе О. (pers.) 817
Чілачава Р. 637
Чхеідзе Ол. 455

III

Шевченко Т. (pers.) 629, 630

Ю

Юткевич С. 513

B

Bolkvadze G. 854

C

Chelidze L. 856
Companjen F. 111

D

Dundua G. 857

G

Gagoshidze I. 858
Gamkrelidze G. 859
Gogelia D. 856

I

Iohan Petrizi (pers.) 68
Iremadze T. 68

J

Japaridze V. 860
Justus Antje 861

K

Kacharava D. 862

L

Licheli V. 863
Lordkipanidze O. 864

M

Makharadze Z. 865

N

Narimanishvili G. 866
Nebieridze L. 867
Nioradze M. 861

O

Orjonikidze Al. 868

P

Papuashvili R. 869

R

Ramishvili Al. 870

T

Tsereteli G. 175

შ06აარს0

აღწერილი ქურნალებისა და კრებულების სია	4
მეცნიერება	7
წიგნი. კოდექციონერები	8
დამწერლობა	8
კულტურა	9
ბიბლიოგრაფია. ბიბლიოგრაფიული მაჩვენებლები	10
ენციკლოპედიები. ლექსიკონები	11
ქურნალისტიკა. პრესა. ტელევიზია. პუბლიცისტიკა	13
საზოგადოებრივი სამეცნიერო დაწესებულებები	14
ხელნაწერები	14
ფილოსოფია. ფსიქოლოგია. ეთნოგრაფია	15
რელიგია	19
სოციოლოგია. საზოგადოებრივი აზრის ისტორია	26
დემოგრაფია	27
პოლიტიკა. პოლიტიკური პარტიები. ეროვნული საკითხი	29
ეკონომიკა. მრეწველობა	37
აგრარული საკითხი	44
სახელმწიფო და სამართალი	45
სამსედრო საქმე	47
განათლება. პედაგოგიკა	48
ქველმოქმედება	52
ეთნოგრაფია	52
ქალები	62
გარემოს დაცვა. ეკოლოგია	63
მათემატიკა. საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი	64
ტექნიკური ლიტერატურა	68
სამედიცინო ლიტერატურა	70
სოფლის მეურნეობა	71
მეტაფორა	75
მეცნიერება-მედვინცება	75
ბეჭდვის ისტორია. შრიფტი	77
ხელოვნება	77
საერო და საეკლესიო ხუროთმოძღვრება	79

სახითი ხელოვნება	81
ფოტოხელოვნება	83
კინოხელოვნება	84
მუსიკა	88
თეატრი	90
ბალეტი. ქორეოგრაფია	93
სპორტი	94
ფილოლოგიური მეცნიერებანი	94
ლიტერატურათმცოდნეობა (საერთო)	110
(ძველი)	114
XIX-XX	118
ფოლკლორი	141
არქეოლოგია	143
გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები	150
ისტორია	151
პირთა ანბანური საძიებელი	175